

SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTSEL HAREKETLİLİK PLANI (SUMP) HAZIRLAMA VE UYGULAMA REHBERİ

İKİNCİ BASKI

Yayın Künyesi

Hakkında: Bu belge, Avrupa Birliği'nin Horizon 2020 Araştırma ve İnovasyon programı (690669 sayılı Hibe Anlaşması) kapsamında ortaklaşa finanse edilen SUMP's-Up projesi çerçevesinde hazırlanmıştır. SUMP's-Up projesi, Ana Drăguțescu (ICLEI Avrupa Sekreteryası) tarafından koordine edilmiştir.

Alıntı: Rupprecht Consult - Forschung & Beratung GmbH (editör), Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı Hazırlama ve Uygulama Rehberi, ikinci Baskı, 2019.

Yazarlar: Siegfried Rupprecht, Lasse Brand, Susanne Böhler-Baedeker, Lisa Marie Brunner, Rupprecht Consult - Forschung & Beratung GmbH. Bu belgenin bazı bölümleri aşağıdakilere dayanmaktadır: Rupprecht Consult, Rehber. Telif hakkı Avrupa Komisyonuna ait olan Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının Hazırlanması ve Uygulanması (2013).

Katkıda bulunan yazarlar: Anthony Colclough, EUROCITIES (Bölüm 1.2); Ana Dragutescu, Elma Mesković ve Marko Horvat, ICLEI (Bölüm 1.4, Faaliyet 10.2); Thomas Durlin, Cerema (Bölüm 1.5); Stefan Werland ve Frederic Rudolph, Wuppertal Enstitüsü (Faaliyet 8.2 ve 9.1); Sasank Vemuri, GIZ ve MobiliseYourCity (Faaliyet 8.2 ve 9.1); Dirk Lauwers, Ghent Üniversitesi (Flaman 'Mobiscore yaklaşımı' ile erişilebilirlik ölçümü); TRT Transporti e Territorio (SUMP sürecindeki modelleme araçları), EIB/JASPERS (Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasında büyük altyapı projeleri; Stratejik Çevresel Değerlendirme (SEA) ve Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması) Els Vandebroek ve Evelien Bossuyt, Mobiel21 (SUMP ile sosyal kapsayıcılık politikaları arasında bağlantı kurulması).

İyi Uygulama Örneklerinin Koordinasyonu: Lasse Brand, Lisa Marie Brunner (Rupprecht Consult); Matilde Chinellato (EUROCITIES); Maija Rusanen, Esther Kreutz (UBC Sürdürülebilir Şehirler Komisyonu); Thomas Morey, Alessia Giorgiutti (Polis); Elma Meskovic, Ana Dragutescu, Marko Horvat (ICLEI); İyi Uygulama Örneklerinin tüm yazarları Ek C'de belirtilmektedir.

Değerlendirme hakemleri: Prof. Peter Jones, Ulaştırma ve Sürdürülebilir Kalkınma Profesörü, Londra Üniversitesi Koleji; Prof. Anthony D May OBE FEng, Fahri Ulaştırma Mühendisliği Profesörü, Ulaştırma Araştırmaları Enstitüsü, Leeds Üniversitesi; Frank Wefering, Sürdürülebilirlik Direktörü (Greenman-Pedersen, Inc.), New York.

Teşekkür: Bu yayının, çeşitli istişare çalıştaylarının katılımcıları (bkz. Ek E) ve SUMP Koordinasyon Platformunda yer alan kuruluş ve kişilerin değerli katkıları sayesinde hazırlanmıştır. Aşağıdaki uzmanlar kapsamlı açıklamalar sağlamıştır: Thomas Durlin, Cerema; Caroline Mattsson, Trivector; Ivo Cré, Polis; Tom Rye, Edinburgh Napier Üniversitesi; Avrupa Komisyonu (Hareketlilik ve Ulaştırma, Bölgesel ve Kentsel Politika ve Çevre Genel Müdürlükleri), İnovasyon ve Şebeke Yürütme Ajansı (INEA) ve Avrupa Yatırım Bankası/Jaspers Programı temsilcileri.

Redaksiyon: Elma Meskovic, Richard Adams, Reggie Tricker (ICLEI), Gabi Wegeler, Amelie Metze, Bonnie Fenton (Rupprecht Consult).

Mizanpaj: Rebekka Dold, Grafik Design & Visuelle Kommunikation Freiburg, Almanya | www.rebekkadold.de

Çeviri: Nova Tercüme Ltd. | www.nova.com.tr

Kapak resimleri:
www.istock.com

Sorumluluk reddi: Bu yayında belirtilen görüşler, yalnızca yazarların sorumluluğundadır ve Avrupa Komisyonunun görüşlerini yansıtmamaktadır. Bu Rehber önce İngilizce olarak hazırlanmış olup, diğer dillere yapılan çevirilerin doğruluğu tercümanların sorumluluğundadır.

Telif hakkı: Bu yayının telif hakkı Rupprecht Consult - Forschung & Beratung GmbH'ye aittir. Bu yayında kaynağı belirtilen tüm resimler ve metinler, adı geçen kuruluşlara veya kişilere aittir.

Yazarlar bu Rehberin yaygın şekilde kullanılmasını teşvik etmek isterler. Bu belge, (a) yukarıdaki alıntı kullanılarak kaynak belirtilmesi ve (b) yeniden dağıtılan materyalin kullanımının ücretsiz olması şartıyla, herhangi bir ortamda ücretsiz olarak kopyalanabilir ve yeniden dağıtılabilir. Yalnızca telif hakkı sahiplerinin açık onayı ile bu belgenin ticari kullanımına ve içeriğinde yapılacak değişikliklere izin verilir.

Yasal olarak, bu belgenin kullanımı, Creative Commons Lisansı CC BY-NC-ND 4.0'a (Attribution-NonCommercial- NoDerivates 4.0 International) tabidir. Lisansın hukuki metni şu adreste bulunabilir:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>

İletişim:

Rupprecht Consult - Forschung & Beratung GmbH Clever Str.
13-15, 50668 Köln/Almanya
www.rupprecht-consult.eu
Tel. +49.221.6060550
info@rupprecht-consult.eu

İçindekiler

Ön söz	05
Okuyucu kılavuzu	06
Giriş	07

BÖLÜM 1 - Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planları Konsepti 09

1.1 Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı nedir?	09
1.2 Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının faydaları nelerdir?	13
1.3 Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının ana unsurları nelerdir?	17
1.4 Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması uygulamada ne iş yarar?	20
1.5 Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması ulusal ve bölgesel düzeyde nasıl desteklenebilir?	25

BÖLÜM 2 - Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının Hazırlanması ve Uygulanması 30

1. Aşama - : Hazırlık ve analiz 32

Başlangıç noktası: Bir SUMP hazırlama kararı 32

1. Adım: Çalışma yapılarının kurulması 34

Faaliyet 1.1: Kapasite ve kaynakların değerlendirilmesi 34

Faaliyet 1.2: Bölümler arası çekirdek ekibin oluşturulması 38

Faaliyet 1.3: Siyasi ve kurumsal mülkiyet 40

Faaliyet 1.4: Paydaş ve vatandaş katılımının planlanması 44

2. Adım: Planlama çerçevesinin belirlenmesi 51

Faaliyet 2.1: Planlama gereksinimlerinin değerlendirilmesi ve coğrafi kapsamın tanımlanması 51

Faaliyet 2.2: Diğer planlama süreçleriyle ilişkilendirme 56

Faaliyet 2.3: Takvimin ve çalışma planının kararlaştırılması 61

Faaliyet 2.4: Dışarıdan destek alınması hususunun değerlendirilmesi 64

3. Adım: Hareketlilik durumunun analiz edilmesi 67

Faaliyet 3.1: Bilgi kaynaklarının belirlenmesi ve veri sahipleriyle işbirliği yapılması 67

Faaliyet 3.2: Sorunların ve fırsatların (tüm biçimler) analiz edilmesi 74

Kilometre taşı: Sorunların ve fırsatların analizinin tamamlanması 78

2. Aşama: Strateji geliştirme 79

4. Adım: Senaryoların oluşturulması ve ortaklaşa değerlendirilmesi 81

Faaliyet 4.1: Gelecek için olası senaryoların oluşturulması 81

Faaliyet 4.2: Senaryoların vatandaş ve paydaşlarla tartışılması 84

5. Adım: Vizyonun ve hedeflerin paydaşlarla birlikte geliştirilmesi 87

Faaliyet 5.1: Vatandaş ve paydaşlarla ortak vizyonun birlikte oluşturulması 87

Faaliyet 5.2: Temel sorunların ve tüm ulaşım biçimlerinin ele alındığı hedeflerin kararlaştırılması 92

6. Adım: Gösterge ve hedef değerlerin belirlenmesi 95

Faaliyet 6.1: Tüm hedefler için göstergelerin belirlenmesi 95

Faaliyet 6.2: Ölçülebilir hedef değerlerin kararlaştırılması 99

Kilometre taşı: Vizyon, hedefler ve hedef değerlerin kararlaştırılması 102

3. Aşama: Tedbir planlama 103

7. Adım: Paydaşlarla tedbir paketlerinin seçilmesi 105

Faaliyet 7.1: Paydaşlarla uzun bir tedbir listesinin oluşturulması ve değerlendirilmesi 105

Faaliyet 7.2: Entegre tedbir paketlerinin tanımlanması 113

Faaliyet 7.3: Tedbir izleme ve değerlendirmenin planlanması 121

8. Adım: Eylem ve sorumlulukların kararlaştırılması 125

Faaliyet 8.1: Tüm eylemlerin tanımlanması 125

Faaliyet 8.2: Finansman kaynaklarının belirlenmesi ve finansal kapasitelerin değerlendirilmesi 129

Faaliyet 8.3: Önceliklerin, sorumlulukların ve takvimin kararlaştırılması 133

Faaliyet 8.3: Geniş siyasi destek ve halk desteğinin sağlanması 136

9. Adım: Kabul ve finansman için hazırlanılması 139

Faaliyet 9.1: Finansal planların hazırlanması ve maliyet paylaşımının kararlaştırılması 139

Faaliyet 9.2: 'Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının' tamamlanması ve kalite güvencesinin sağlanması 142

Kilometre taşı: Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının kabulü 144

4. Aşama: Uygulama ve izleme 145

10. Adım: Uygulamanın yönetilmesi 146

Faaliyet 10.1: Eylemlerin gerçekleştirilmesinin koordine edilmesi 146

Faaliyet 10.2: Mal ve hizmetlerin tedarik edilmesi 149

11. Adım: İzleme, adaptasyon ve bildirme 153

Faaliyet 11.1: İlerlemenin izlenmesi ve adaptasyon 153

Faaliyet 11.2: Vatandaş ve paydaşların bilgilendirilmesi ve katılımının sağlanması 156

12. Adım: Değerlendirme ve dersler çıkarma 159

Faaliyet 12.1: Başarı ve başarısızlıkların analiz edilmesi 159

Faaliyet 12.2: Sonuçların ve çıkarılan derslerin paylaşılması 161

Faaliyet 12.2: Yeni sorunların ve çözümlerinin değerlendirilmesi 162

Kilometre taşı: Tedbir uygulamalarının değerlendirilmesi 165

Ekler: Yakında

Avrupa'da sürdürülebilir kentsel hareketlilik planlaması

Hızla değişen bir dünyada, kentsel hareketliliği daha temiz ve daha sürdürülebilir hale getirmek için yerel yetkililerin ve paydaşların katılımının arttığını görmekten mutluyum. Trafikten kaynaklanan hava ve gürültü kirliliğini, trafik tıkanıklığını ve kazaları azaltarak şehirlerimizde yaşam kalitesini arttırmak artık pek çok belediye başkanının öncelikleri arasındadır. Bugün, daha iyi yürüyüş ve bisiklet koşullarına, akıllı dijital çözümlerle desteklenen etkili toplu ve ortak taşımaya, birden çok taşıma biçiminin olduğu aktarma noktalarına ve daha fazlasına her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var. Bunu gerçekleştirmenin en iyi yolu, harika fikirleri ve yenilikçi önlemleri siyasi destekle birleştirmek ve kapsamlı hareketlilik planlaması yoluyla insanların katılımını sağlamaktır.

Dolayısıyla, Avrupa Komisyonunun son on yıldır sürdürülebilir kentsel hareketlilik planlamasını (SUMP) aktif olarak desteklemesinden dolayı gurur duyuyorum. 2009 yılında SUMP konseptinin uygulamaya konmasından ve 2013 yılında SUMP rehberinin yayımlanmasından bu yana, Komisyon, sürdürülebilir ulaştırma biçimlerinin dengeli ve entegre bir şekilde geliştirilmesini sağlamak için Avrupa genelinde yüzlerce şehre yardımcı olmuştur. Bu, Avrupa'da Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlarının etkileyici ve verimli bir şekilde uygulanmasına bakılarak da anlaşılabilir. Daha da önemlisi, sürecin merkezinde insanların ihtiyaçlarının olduğu katılımcı

bir yaklaşım izlenmektedir. Kapsamlı sürdürülebilir kentsel hareketlilik planlamasının, şehirlerin ulaştırma alanında karşılaştıkları iklim, enerji ve çevre ile ilgili sorunların ele alınmasında etkili bir yol olduğunu kanıtlanmıştır.

Birçok kişi ve paydaşın SUMP konsepti ve rehberliğine büyük önem verdiğini biliyorum ve bunun mümkün olduğunca kullanılmasını ve faydalı olmasını istiyorum. Dolayısıyla 2018'de Komisyon, değişen hareketlilik ortamını etkileyen hareketlilik, teknoloji ve toplumdaki en yeni eğilimleri daha iyi yansıtacak şekilde SUMP rehberini güncelleme sürecini başlattı. SUMP topluluğundaki bir çok adanmış insan, bunu gerçekleştirmek için son 1,5 yılda birlikte oluşturma modunda çok sıkı çalıştı. Rehberin revize edilmiş baskısı, tamamen onayladığım bu sürecin gerçekten etkileyici bir sonucudur!

Tüm yerel makamları bu değerli planlama aracından tam olarak yararlanmaya ve zengin rehberliğini mümkün olduğunca kullanmaya önemle teşvik ediyorum. Büyüklüğüne bakılmaksızın, her kasaba ve şehir, başlıca kentsel hareketlilik zorluklarıyla mücadele etmek ve vatandaşlarının yaşam kalitesini yükseltmek için kaliteli bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı hazırlayabilir ve hazırlamalıdır.

Henrik Hololei
Hareketlilik ve Ulaştırma Genel Müdürü
(Avrupa Komisyonu)

Okuyucu kılavuzu

Avrupa Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı (SUMP)¹ Hazırlama ve Uygulama Rehberinin bu ikinci baskısının yayımlanması, Avrupa’da yeni bir planlama kültürünün benimsenmesinde önemli bir dönüm noktasıdır. Yaygın olarak kullanılan ilk 2013 baskısının kapsamlı bir şekilde revize edilmesiyle, o zamandan beri Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması konseptini uygulamaya ilişkin zengin deneyim ve kentsel hareketliliğin birçok alanındaki dinamik gelişmelerin entegre edilmesi amaçlanmaktadır.

Bölüm 1'de, profesyonel planlamacı olmayan, ancak ilkeleri ve temel unsurları anlamak isteyen okuyuculara SUMP konsepti tanıtılmaktadır (bkz. Bölüm 1.1 - Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı Nedir?). Özellikle karar vericiler, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının şehirler ve sakinleri için neden faydalı olduğu ve çeşitli Avrupa şehirlerinde uzun vadeli etkilerinin neler olduğuna dair kanıtları okumak isteyebilir (bkz. Bölüm 1.2 - Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının faydaları nelerdir?).

Bu Rehber hazırlanırken, tüm Avrupa'daki planlamacıların ve politika yapımcıların pratik ihtiyaçlarına göre uyarlanmış rehberlik sağlanması için her türlü çaba gösterildi (bkz. Bölüm 1.3 - Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının ana unsurları nelerdir?). Ancak, birçok talebin ve çıkarın bulunduğu bir politika alanı için idealize edilmiş bir konsepttir. Dolayısıyla, daha sürdürülebilir şehirlere ve kentsel alanlara doğru ilerleme sağlamak için bu rehberin somut kentsel gerçekliklere uyarlama konusunda esneklik şarttır. Bu, Bölüm 1.4'te (Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması uygulamada nasıl çalışır?) detaylı olarak ele alınmaktadır.

Şehirler, devletin halka en yakın seviyesidir; dolayısıyla çoğu Avrupa ülkesinde şehirlerin sakinleri için hareketlilik planlama ve sağlama görevi onlara düşmektedir. Ancak, ulusal ve bölgesel yönetimler, şehirlere yasal yetkinlikler kazandıran, işbirliğini kolaylaştıran ve finansal destek sağlayan çerçevelerin oluşturulmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bölüm 1.5'te, ulusal ve bölgesel yönetim seviyelerinin SUMP'ların oluşturulmasını nasıl destekleyebileceği özetlenmektedir.

Bölüm 2'de, SUMP süreci kapsamlı bir şekilde adım adım açıklanmaktadır. Esasen planlama sürecinin uygulayıcıları ve aktif katılımcılarına yönelik olarak yazılmış olsa da, diğerleri için de anlaşılabilir bir tarzda yazılmıştır. Bu bölümde yeni

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması döngüsünün yapısı izlenmektedir: Her biri üç adımlı dört aşama ve toplam 32 faaliyet. Her aşama ve adım kısa bir genel değerlendirme ile başlamaktadır. Tüm faaliyetler için okurlara bir gerekçe, amaçlar, ayrıntılı görev tanımları, zamanlama ve diğer görevlerle koordinasyon hakkında bilgiler, bir kontrol listesi, iyi uygulama örnekleri ve işin yapılması için faydalı araçlar sunulmaktadır. Baştan sona okunabilir olsa da çoğu okuyucu Bölüm 2'yi planlama süreci boyunca bir rehber olarak kullanacak ve yeni bir planlama adımına başladıklarında ilham almak için ilgili kısımlarına başvurabilecektir.

Rehber birkaç tane **Ek** ile tamamlanmaktadır. Ek A'da, farklı diller ve planlama kültürleri arasında ortak bir anlayış sağlamak için önemli terimlerin olduğu bir sözlük sunulmaktadır. Ek B'de, SUMP süreci için bir planlama kontrol listesi verilmektedir. Ek C, tüm iyi uygulama örneklerinin daha ayrıntılı açıklamalarını içerir. Ek D'de, SUMP konseptini temel alan ancak belirli planlama konularını daha ayrıntılı olarak ele alan, belirli bağlamlar için rehberlik sağlayan veya önemli politika alanlarına odaklanan tamamlayıcı rehberler ve bilgilendirici yazıların özeti yer almaktadır. Son olarak Ek E'de, SUMP Rehberinin bu ikinci baskısının hazırlanmasında danışılan uzmanların listesi sunulmaktadır.

¹ Bu belgenin tamamında "Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması" terimi, planlama sürecini ifade ederken "Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı" (veya SUMP) planlama sürecinin esas (ancak tek değil) sonucudur. "SUMP" kısaltması planın kendisi için kullanılırken, "SUMP konsepti" veya "SUMP süreci" gibi terimler ayrım yapmak için kullanılmıştır. Her iki telaffuz da kullanılmaktadır: "sump" [/sʊmp/] ve "S.U.M.P.".

Resmin telif hakkı istock.com'da funky-data'ya aittir.

Giriş

Bu Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması Rehberinin ilk sürümü 2013² sonunda yayımlandığında, Avrupa genelinde 168 planlama uygulayıcısı ve diğer uzmanlar bu yeni planlama konseptinin tanımlanması için kapsamlı bir istişareye katkıda bulunmuştu.³ Buna paralel olarak, Avrupa Komisyonu kentsel hareketlilik politikasını sistematik olarak geliştirmiş ve "Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planları" konseptinin tanımını içeren Kentsel Hareketlilik Paketini⁴ yayımlamıştı (aşağıdaki Bölüm 1.1'e bakınız).

SUMP Rehberinin ilk baskısından bu yana neler başarıldı?

Avrupa ve dünyadaki pek çok şehir SUMP'lar hazırlarken, Avrupa Birliği tarafından finanse edilen çok sayıda proje ve program, şehirlerin bu yeni nesil hareketlilik planlarını hazırlamalarına yardımcı olan değerli bilgilerle katkıda bulunmuştur.

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması etrafında bütün bir uygulama topluluğu oluşmuştur. Çok sayıda iyi uygulama uygulayıcılar tarafından paylaşılmaktadır. Eltis platformunda (www.eltis.eu) birçok ücretsiz (çoğunlukla) araç ve teknik bilgi mevcuttur. Büyük paydaşlar ve projeler için bir koordinasyon platformu kurulmuştur ve 2014'ten beri her yıl oldukça başarılı SUMP Konferansları düzenlenmektedir. Son olarak, son derece gelişmiş bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planına sahip olmak artık, ileriye dönük şehirler için olmazsa olmaz bir zorunluluk olarak ve kentsel ulaşım

yatırımları için finansman çekmenin (örneğin, AB'nin Yapısal ve Yatırım Fonları) bir şartı olarak görülmektedir.

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planları konsepti, Avrupa'da pek çok paydaşın katkıda bulunduğu ve birçok şehrin (ve vatandaşın) yararlandığı bir başarı hikayesidir. Bu başarının ardında, Avrupa'nın güçlü politika koordinasyonu ve desteği, uygulayıcılarla sistematik istişareye dayanan pratik rehberler ve aktif bir uygulama topluluğu yer almaktadır.

² Rupprecht Consult, Rehber. Sürdürülebilir Bir Kentsel Hareketlilik Planının Hazırlanması ve Uygulanması (2013); www.eltis.org/mobility-plans.

³ SUMP'un kökeni, Sürdürülebilir Kentsel Ulaşım Planlarına ilişkin rehberlerin hazırlanmasının teklif edildiği Kentsel Çevre Tematik Stratejisine (bkz. COM(2005) 718) dayanmaktadır. Ayrıca bkz. PILOT projesinin ilk rehber dokümanı (2007), www.rupprecht-consult.eu/uploads/tx_rupprecht/Pilot_EN_WEB.pdf.

⁴ COM(2013) 91.

Resmin telif hakkı Rupprecht Consult'a aittir.

SUMP Rehberinin güncellenmesi neden gerektiği?

Son birkaç yılda, kentsel hareketliliğin birçok alanında yeni büyük gelişmeler gördük. Yeni teknolojiler sayesinde, sürücüsüz elektrikli araçlar yakında yollarımızda olabilir, yeni iş modelleri "Hizmet Olarak Hareketlilik" sağlamaktadır ve aynı zamanda seyahat edenlerin tutumlarının değişmesi de ortak hareketlilik ve bisiklet kullanımında artışa neden olmaktadır. Bu birkaç örnek, hareketlilik sisteminin farklı seviyelerinde, orijinal SUMP Rehberini yeniden gözden geçirmeyi ve güncellemeyi gerekli kılan önemli değişiklikler olduğunu göstermektedir. Ayrıca, Avrupa'daki uygulayıcılar için ilham kaynağı olması amacıyla sunulması gereken önemli miktarda SUMP uygulama deneyimi kazanılmıştır. Son olarak, birkaç proje ve girişimde belirli planlama konularında ek rehberlik geliştirilmek üzereydi; yapılandırılmış bir bilgi tabanı oluşturmaya başlamak için bunun rehber entegre edilmesi gerekiyordu.

Dolayısıyla, SUMP rehberini güncelleme süreci 2018 yılında başlatılmıştır. Bu süreç, SUMP Rehberinin bu ikinci baskısının hazırlanmasının yanı sıra SUMP konseptinin belirli yönleriyle ilgili bir dizi tamamlayıcı kılavuz ve bilgilendirici dokümanın oluşturulmasını da içermekteydi. Bu belgelerde belirli planlama konuları daha ayrıntılı olarak açıklanmakta (örneğin kurumsal işbirliği), Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması belirli bağlamlara (örneğin büyükşehir bölgeleri) uygulanmakta veya somut politika alanları (kara yolu otomasyonu veya güvenlik gibi) için rehberlik sağlanmaktadır.

Bu güncelleme nasıl organize edildi?

SUMP Rehberinin bu ikinci baskısı, bir yıl süren yoğun bir paydaş katılım sürecinin sonucudur. SUMP topluluğuyla yakın işbirliği içinde geliştirilmiş ve geçerliliği onaylanmıştır. 2018'deki SUMP Konferansında yapılan geniş bir anket ve özel oturum ile başlayarak, Avrupa'nın her yerinden uygulayıcılar ve diğer uzmanlarla çeşitli çalıştaylar düzenlenmiştir. Güncelleme çalışmalarına birkaç büyük şehir ağını da dahil ederek, her türlü şehir ve bölgeden geri bildirimlerin dahil edilmesine özen gösterilmiştir.⁵ Toplamda, 300'den fazla ulaşım ve şehir planlamacısı, diğer uygulayıcılar, politika yapımcılar ve araştırmacılar, güncelleme çalışmasına katkıda bulunmuştur. Ek E, danışılan uzmanların bir listesini içermektedir.

Ayrıca, güncelleme çalışmalarında, güçlü bir stratejik hareketlilik planlama geleneğine sahip olan çeşitli ülkelerden ulusal planlama rehberliği de dahil olmak üzere mevcut literatürün kapsamlı bir incelemesinden esinlenilmiştir.⁶ Sağlam bir temel olarak Rehberin ilk baskısı ile birlikte, literatür taraması, ileri düzey bir taslağın⁷ detaylı hakem değerlendirmesi ve iki özel inceleme oturumu ve 2019'daki SUMP Konferansında yapılan bir geri bildirim anketi, belgede kesin olarak kaliteli bir planlama rehberliği sunulmasını sağlamıştır.

⁵ Rupprecht Consult ve ayrıca SUMP-Up'in diğer şehir ağır ortakları (ICLEI, EUROCITIES, Polis, Baltık Şehirleri Birliği), Uluslararası Toplu Taşıma Birliği (UITP) ve SUMP ile ilgili projelerdeki (PROSPERITY, SUITS, LOW-CARB) ortaklar ile çalıştaylar düzenlenmiştir.

⁶ Guidance for UK Local Transport Plans, French Plans de Déplacements Urbains, German Verkehrsentwicklungspläne, Swedish TRAST, and Italian Piano Urbano della Mobilità.

⁷ Resmi akran değerlendirmeleri, Londra Üniversitesi Kolejinde Ulaştırma ve Sürdürülebilir Kalkınma Profesörü Prof. Peter Jones, Leeds Üniversitesi (Birleşik Krallık) Ulaştırma Araştırmaları Enstitüsünden Fahri Ulaştırma Mühendisliği Profesörü Anthony D May OBE FREng ve New York'tan (ABD) Sürdürülebilirlik Direktörü (Greenman-Pedersen, Inc.) Frank Wefering tarafından gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Avrupalı kurumların temsilcileri hazırlık süreci boyunca değerli yorumlar sağlamıştır: Avrupa Komisyonu (Hareketlilik ve Ulaştırma, Bölgesel ve Kentsel Politika Genel Müdürlükleri), Avrupa Yatırım Bankası / Jaspers Programı ve SUMP Koordinasyon Platformunda yer alan kurum ve kişiler. Ayrıca bu belgenin taslak sürümlerinde kapsamlı yorumlarda bulunmuş olan Cerema'dan Thomas Durlin, Trivector'dan Caroline Mattsson, Polis'ten İvo Cré, Edinburgh Napier Üniversitesinden Tom Rye'a da özel olarak teşekkür ederiz.

BÖLÜM 1: Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planları Konsepti

Bu bölüm Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlarına bir giriş niteliğindedir. Karar vericiler ve uzman planlamacı olmayan diğer hareketlilik paydaşları da dahil olmak üzere kentsel hareketliliğe ilgi duyan tüm okuyuculara yöneliktir.

1.1 Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı Nedir?

“Bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı, daha iyi bir yaşam kalitesi için şehirlerdeki ve çevrelerindeki insanların ve işletmelerin hareketlilik gereksinimlerini karşılamak için tasarlanmış stratejik bir plandır. Mevcut planlama uygulamalarının üzerine geliştirilir ve entegrasyon, katılım ve değerlendirme ilkelerini dikkate alır.”

Bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı, aşağıda daha ayrıntılı olarak açıklanan şu ilkelere dayanmaktadır:

Politika bağlamı

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması, Avrupa'nın fiili kentsel ulaşım planlama konseptidir. Bu konseptin oluşturulmasını kolaylaştıran politika, 2005'ten beri Avrupalı politika belirleyiciler tarafından sistematik olarak geliştirilmektedir.⁸ En önemli dönüm noktası, Avrupa Komisyonunun Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planları konseptini bir Ekte tanımladığı Kentsel Hareketlilik Paketinin⁹ 2013'ün sonunda yayımlanması olmuştur. Aynı dönemde, Rehberin ilk sürümü yayımlanmıştır.¹⁰ Kentsel Hareketlilik Paketi, “Avrupa'nın kentsel alanlarının daha sürdürülebilir bir rota boyunca geliştirilmesini ve AB'nin rekabetçi ve kaynak kullanımı açısından verimli bir ulaştırma sistemi oluşturma hedeflerinin karşılanmasını sağlamak için...kentsel hareketlilik yaklaşımında önemli bir değişiklik yapılmasını savunmaktadır.¹¹ Pakette planlama sürecinin yol gösterici ilkeleri ve bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planında ele alınacak konular açıklanmaktadır. Atılacak somut adımlar, pratik rehberlik ve iyi uygulamalar Rehberde yer almaktadır. Kentsel Hareketlilik Paketinin yayımlanmasından beri, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planları konsepti Avrupa genelinde ve dünyada yaygın olarak benimsenmiştir. Ancak, konseptin sağlam olduğunun kanıtlanmasına ve geçerliliğini korumasına rağmen, Rehberin güncellenme gerekliliği giderek artmaktaydı. Dolayısıyla, SUMP Rehberinin bu yeni sürümü hala orijinal konseptte (bir sonraki bölümde açıklanmaktadır) dayanmaktadır, ancak bir SUMP hazırlamaya yönelik tavsiyeler önemli ölçüde güncellenmiştir.

- 1 “İşlevsel kentsel alanda” sürdürülebilir hareketliliğin planlanması
- 2 Kurumsal sınırlar arasında işbirliği
- 3 Vatandaş ve paydaşların dahil edilmesi
- 4 Mevcut ve gelecekteki performansın değerlendirilmesi
- 5 Uzun vadeli bir vizyon ve açık bir uygulama planının tanımlanması
- 6 Tüm ulaşım biçimlerinin entegre bir şekilde geliştirilmesi
- 7 İzleme ve değerlendirmenin düzenlenmesi
- 8 Kalite güvencenin sağlanması

⁸ Kentsel Çevreye dair Tematik Stratejinin (2005) ve Kentsel Hareketliliğe dair Yeşil Rapor (2007) üzerine geliştirilen Kentsel Hareketlilik Eylem Planında (2009), ‘sürdürülebilir kentsel hareketliliğe ilişkin hedeflerinin gerçekleştirilmesinde yerel, bölgesel ve ulusal makamlara yardımcı olmak ve onları teşvik etmek için yirmi tedbir’ önerilmiştir; ilk eylem “Sürdürülebilir kentsel hareketlilik planlarının benimsenmesinin hızlandırılması” olarak tanımlanmıştır. Ulaştırma Hakkında Beyaz Raporda, stratejik küresel ve Avrupa politika hedeflerine katkıda bulunmak için kentsel ulaşım ile ilişkili somut hedefler oluşturulmuştur.

⁹ COM(2013) 913.

¹⁰ Rupprecht Consult, Rehber. Sürdürülebilir Bir Kentsel Hareketlilik Planının Hazırlanması ve Uygulanması (2013); <https://www.eltis.org/mobility-plans>.

¹¹ COM(2013) 913, s. 2.

Tanım

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının aşağıdaki tanımını Avrupa'da ve dünyada yaygın olarak kabul görmüştür:

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması, kentsel ulaşımın karmaşıklığını etkili bir şekilde ele almaya yönelik stratejik ve bütünleşik bir yaklaşımdır. Temel amacı, sürdürülebilir hareketliliğe geçiş sağlayarak erişilebilirliği ve yaşam kalitesini artırmaktır. SUMP, sürdürülebilir hareketliliğe ilişkin uzun vadeli bir vizyonun rehberliğinde gerçeklere dayalı karar vermeyi savunmaktadır. Temel unsurlar olarak, bu, mevcut durumun ve gelecekteki eğilimlerin kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesini, stratejik hedefleri olan ve geniş çapta desteklenen ortak bir vizyonun olmasını ve sistematik izleme ve değerlendirme yapılarak uygulanması gereken, hedefleri yerine getirmeye yönelik entegre düzenleyici, tanıtımsal, finansal, teknik ve altyapısal önlemleri gerektirir.

Geleneksel planlama yaklaşımlarının aksine, SUMP konseptinde vatandaşların ve paydaşların katılımına, sektörler (özellikle ulaştırma, arazi kullanımı, çevre, ekonomik kalkınma, sosyal politika, sağlık, güvenlik ve enerji) arasında politikaların koordinasyonuna ve devletin farklı katmanlarında ve özel

sektörle geniş bir işbirliğine özel önem verilmektedir. Konsept, aynı zamanda, hareketliliğin tüm yönlerini (hem insanlar hem de mallar), ulaşım biçimlerini ve hizmetlerini bütünleşik bir şekilde kapsama ve idari sınırları içindeki tek bir belediyenin aksine, tüm "işlevsel kentsel alan" için planlama yapma ihtiyacını vurgulamaktadır.

Geleneksel ulaşım planlaması ve Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması arasındaki fark nedir?

Son yıllarda, ulaşım planlaması yaklaşımı akademide ve planlama uygulamalarında önemli ölçüde değişikliğe uğramıştır. Geleneksel yaklaşımlar ve Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması arasındaki temel farklılıklar aşağıda özetlenmiştir:

Şekil 1: Geleneksel ulaşım planlaması ve Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması arasındaki farklar

Geleneksel Ulaşım Planlaması		Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması
Odak noktası trafik	→	Odak noktası insanlar
Temel hedefler: Trafik akış kapasitesi ve hızı	→	Temel hedefler: Sosyal eşitlik, sağlık ve çevre kalitesi ve ekonomik uygulanabilirlik de dahil olmak üzere erişilebilirlik ve yaşam kalitesi
Taşıma biçimi odaklı	→	Tüm ulaşım biçimlerinin entegre olarak geliştirilmesi ve sürdürülebilir hareketliliğe geçiş
Ana konu olarak altyapı	→	Altyapı, pazar, düzenleme, bilgilendirme ve tanıtımın birleşimi
Sektörel planlama belgesi	→	İlgili politika alanlarıyla tutarlı planlama belgesi
Kısa ve uzun vadeli teslim planı	→	Bir uzun vadeli vizyon ve strateji içine yerleştirilmiş kısa ve orta vadeli teslimat planı
İdari bir alanı kapsar	→	İş trafiği akışlarına dayalı işlevsel bir kentsel alanı kapsar
Trafik mühendislerinin alanı	→	Disiplinler arası planlama ekipleri
Uzmanlarca yapılan planlama	→	Şeffaf ve katılımcı bir yaklaşım kullanılarak paydaşların ve vatandaşların katılımıyla planlama
Sınırlı etki değerlendirme	→	Öğrenme ve gelişmeyi kolaylaştırmak için etkilerin sistematik olarak değerlendirilmesi

Sekiz ilke

Kentsel Hareketlilik Paketinde tanımlandığı şekilde Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması konsepti, yaygın olarak kabul gören sekiz kılavuz ilkeye dayanmaktadır.¹²

1 “İşlevsel kentsel alanda” sürdürülebilir hareketliliğin planlanması

Şehirler, günlük insan ve mal akışıyla çevrelerine bağlanır. Bu, bir SUMP'un coğrafi kapsamının bu “işlevsel kentsel alana” dayalı olması gerektiği anlamına gelir. Yerel bağlama göre, bu bir şehir ve çevresindeki alanlar, bütün bir çok merkezli bölge veya başka bir belediyeler topluluğu olabilir. Belediye sınırları farklı bir mantık izlese ve bunu gerçekleştirmeyi zorlaştırırsa bile, insanların ve malların fiili akışlarına göre planlama yapmak, planı uygun ve kapsamlı hale getirmek için önemli bir kriterdir.

İşlevsel bir kentsel alanın tanımı, OECD, Avrupa Komisyonu İstatistik Ofisi (Eurostat) ve Bölgesel ve Kentsel Politika Genel Müdürlüğü tarafından kararlaştırılmıştır. “Kentsel merkezlerin belirlenmesi için nüfus yoğunluğuna ve iş gücü piyasası merkezlerle yüksek oranda bütünleşik olan art bölgelerin belirlenmesi için iş trafiği akışlarına” dayanmaktadır.¹³

Bir SUMP'de genel amaç, erişilebilirliğin geliştirilmesi ve tüm işlevsel kentsel alan için kaliteli ve sürdürülebilir hareketlilik sağlamak olmalıdır. Sürdürülebilir bir ulaşım sistemi:

- Erişilebilirdir ve tüm kullanıcıların temel hareketlilik gereksinimlerini karşılar;
- Şehrin sakinlerinin, işletmelerin ve endüstrinin hareketlilik ve ulaşım hizmetlerine yönelik farklı taleplerini dengeler ve bunlara cevap verir;
- Farklı ulaşım biçimlerinin dengeli bir şekilde geliştirilmesine ve daha iyi bir şekilde entegre edilmesine rehberlik eder;
- Ekonomik uygulanabilirlik, sosyal eşitlik, sağlık ve çevre kalitesi ihtiyacını dengeleyerek sürdürülebilirliğin gerekliliklerini karşılar;
- Verimliliği ve maliyet etkinliğini optimize eder;

- Kentsel alanın ve mevcut ulaşım altyapısı ve hizmetlerinin etkili bir şekilde kullanılmasını sağlar;
- Kentsel çevrenin çekiciliğini, yaşam kalitesini ve halk sağlığını iyileştirir;
- Yol emniyeti ve güvenliğini artırır;
- Hava ve gürültü kirliliğini, sera gazı emisyonlarını ve enerji tüketimini azaltır ve
- Trans-Avrupa ulaşım ağının ve bir bütün olarak Avrupa ulaşım sisteminin genel performansının artırılmasına katkıda bulunur.

SUMP'ların bu temel kriterleri, planlama sürecinde daha da detaylandırılır ve önceliklendirilir.

2 Kurumsal sınırlar arasında işbirliği

Bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının hazırlanması ve uygulanması, devletin farklı düzeylerinde ve planlama alanındaki kurumlar (ve bölümleri) arasında yüksek düzeyde bir işbirliğine, koordinasyona ve istişareye dayalı olmalıdır.

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması aşağıdakilere dayanmalıdır:

- SUMP'un ulaşım ile ilgili sektörlerdeki (örneğin, arazi kullanımı ve mekansal planlama, sosyal hizmetler, sağlık, enerji, eğitim, icra ve polislik), politikalar ve planlarla tutarlılığını ve tamamlayıcılığını sağlamak için işbirliği.
- Devletin diğer düzeylerindeki ilgili makamlarla (örneğin ilçe, belediye, küme, bölge ve eyalet) yakın paylaşım.
- Kamu ve özel sektördeki ulaşım hizmeti sağlayıcıları ile koordinasyon.

¹² Bu bölümde ağırlıklı olarak Kentsel Hareketlilik Paketi (COM(2013) 913) Ek 1'den yararlanılmıştır.

¹³ OECD, OECD metropol veri tabanı için İşlevsel Kentsel Alanların (İKA) tanımı, 2013, s. 2. www.oecd.org/cfe/regional-policy/Definition-of-Functional-Urban-Areas-for-the-OECD-metropolitan-database.pdf.

3 Vatandaş ve paydaşların dahil edilmesi

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planında, hem şehir sakinleri hem de ziyaretçiler dahil olmak üzere işlevsel kentsel alandaki insanların ve ayrıca orada yer alan kurum ve şirketlerin hareketlilik ihtiyaçlarını karşılamaya odaklanılır. Planın hazırlanması ve uygulanmasında vatandaş ve diğer paydaşların aktif olarak katılımını sağlayan şeffaf ve katılımcı bir yaklaşım izlenir. Katılımcı planlama, insanların Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planını ve teşvik ettiği politikalara sahiplenmesi için bir ön koşuldur. Erken ve aktif katılım, planın halk tarafından kabul görmesi ve desteklenmesi olasılığını artırarak politik riskleri en aza indirir ve uygulamayı kolaylaştırır.

4 Mevcut ve gelecekteki performansın değerlendirilmesi

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı, işlevsel kentsel alanda ulaştırma sisteminin mevcut ve gelecekteki performansının kapsamlı bir değerlendirmesine dayanılarak hazırlanır. Mevcut durumun kapsamlı bir şekilde gözden geçirilmesini sağlar ve ilerlemenin ölçülebileceği bir temel oluşturur. Bunu yapmak için, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlama sürecinde, oluşturulan vizyonla tutarlı olan hedefler ve iddialı ama gerçekçi hedef değerler belirlenir ve daha sonra bunların her biri için performans göstergeleri tanımlanır. Bunlar daha sonra mevcut ve gelecekteki koşulları değerlendirmek için kullanılır. Bu durum analizi aynı zamanda mevcut kapasite ve kaynakların ve planlama ve uygulamaya ilişkin kurumsal düzenlemelerin bir incelemesini içerir.

5 Uzun vadeli bir vizyon ve açık bir uygulama planının tanımlanması

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı, tüm işlevsel kentsel alan için ulaşım ve hareketliliğin geliştirilmesine ilişkin uzun vadeli bir vizyona dayanır ve tüm ulaşım biçimlerini ve şekillerini kapsar: Kamu ve özel, yolcu ve yük, motorlu ve motorsuz ve hareketli ve sabit. Aynı zamanda altyapı ve hizmetleri de içerir. Bir SUMP, tedbir paketleriyle hedeflerin ve hedef değerlerin kısa vadeli olarak uygulanmasına ilişkin bir plan içerir. Buna ek olarak, bir uygulama takvimi ve bütçesini, sorumlulukların net bir şekilde tahsis edilmesini ve gereken kaynakların özetini içerir.

6 Tüm ulaşım biçimlerinin entegre bir şekilde geliştirilmesi

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı, sürdürülebilir hareketlilik çözümlerine öncelik verirken tüm ilgili ulaşım biçimlerinin dengeli ve entegre bir şekilde geliştirilmesini teşvik eder. SUMP, genel hareketlilik sisteminin kalitesini, güvenliğini, emniyetini, erişilebilirliğini ve maliyet etkinliğini arttırmaya yönelik entegre tedbirler ortaya koyar. Bir SUMP, altyapısal, teknik, düzenleyici, tanıtımsal ve finansal tedbirler içerir. Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planında, tüm toplu hareketlilik biçimleri (geleneksel toplu taşıma araçlarının yanı sıra yeni iş modelleri de dahil olmak üzere paylaşım dayalı yeni hizmetler), aktif hareketlilik (yürüyüş ve bisiklet), karma taşıma ve kapıdan kapıya hareketlilik, yol güvenliği, hareketli ve sabit araçlar, nakliye ve hizmet sunumu, lojistik, hareketlilik yönetimi ve Akıllı Ulaşım Sistemleri (AUS) ele alınır.

7 İzleme ve değerlendirilmenin düzenlenmesi

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının uygulanması yakından izlenmelidir. Planın hedeflerine ve hedef değerlerin karşılanmasına ilişkin olarak kaydedilen ilerleme, seçilen performans göstergelerine göre düzenli olarak değerlendirilir. İlgili verilere ve istatistiklere zamanında erişim sağlamak için uygun işlemlerin yapılması gerekir. Tedbirlerin uygulanmasının sürekli izlenmesi ve değerlendirilmesinde, hedef değerlerin revize edilmesi ve gerektiğinde uygulamada düzeltici eylemler önerebilir. Vatandaşlarla ve paydaşlarla paylaşılan bir izleme raporunda, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının hazırlanması ve uygulanmasına ilişkin olarak kaydedilen ilerleme hakkında bilgi verilir.

8 Kalite güvencenin sağlanması

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı, bir kentsel alanın gelişimi için temel öneme sahip bir belgedir. Bir SUMP'un genel profesyonel kalitesini sağlamak ve Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı konseptinin (yani bu belge) gerekliliklerine uygunluğunu doğrulamak için ilgili mekanizmaların sağlanması, katlanılmaya değer bir çabadır. Uygulama sırasında veri kalitesi ve risk yönetiminin sağlanması özel bir dikkat gerektirir. Bu görevler, dışarıdan kalite denetçilerine veya başka bir devlet kurumuna (örneğin bölgesel veya ulusal düzeyde) verilebilir ve SUMP Öz Değerlendirme Aracı gibi araçların kullanımıyla kolaylaştırılabilir.

1.2 Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının faydaları nelerdir?

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasını bir kentsel faydalı yapan şey nedir? Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlarını gerçek politikalara dönüştüren şehirlerden hangi başarı hikayeleri çıktı? Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının hazırlanması ve uygulanmasının bazı olası faydalarının örnekleri için okumaya devam edin.

Daha iyi sağlık için birlikte çalışmak

Hava kirliliği, AB'de yılda 400.000'den fazla erken ölümün nedenleri arasında bulunduğu¹⁴ hava kalitesini iyileştirmenin sosyal ve ekonomik avantajları ortadadır. Ayrıca, iklim kriziyle mücadele için emisyonları azaltma ihtiyacı evrensel olarak kabul edilmektedir ve kara yolu taşımacılığı AB'de ikinci en büyük CO₂ emisyonu kaynağıdır.¹⁵ Tüm bunlara rağmen, birçok Avrupa şehri Avrupa hava kalitesi standartlarının üzerinde performans göstermektedir.

İspanya'nın başkenti Madrid'de, Kasım 2018'de SUMP'da düşük emisyon bölgeleri belirlendikten sonra sadece üç ay içinde azot dioksit kirliliğinde %15 azalma görüldü.¹⁶ Toulouse'un en son SUMP'un (Fransızcası PDU) ile şehir, artan NO_x emisyonları konsantrasyonuna maruz kalan insan sayısının 8.000-18.000'den (2013) 2030'da 300'e düşürülmesi amaçlanmaktadır.¹⁷ Bu düşüşler, pek çok farklı bakanlığın ve devletin farklı kademelerinin desteğiyle en etkili şekilde gerçekleştirilir; bu birlikte planlama yapmakla mümkün olur.

Resmin telif hakkı istock.com'da debarrr'a aittir.

¹⁴ Avrupa Çevre Ajansı, 2018. Avrupa'da hava kalitesi - 2018 raporu, www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2018

¹⁵ Avrupa Çevre Ajansı, 2019. Avrupa'daki başlıca hava kirleticilerin emisyonları. Şekil 2: EEA-33'te sektör grubuna göre ana hava kirleticilerin emisyonları, www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/main-anthropogenic-air-pollutant-emissions/assessment-4

¹⁶ Yazarların Madrid Belediye Taşıma Şirketinden Sergio Fernández Balaguer ile yaptığı görüşme, 04 Mart 2019.

¹⁷ Le projet Mobilités 2020/2025/2023 - Valant révision du Plan de Déplacements Urbains de la grande agglomération toulousaine, 2018.

Sağlık ve güvenlik faydaları

Halk sağlığı ve yol güvenliği de aktif ulaşım biçimlerinin teşvik edilmesinden fayda görür. İngiltere'de yapılan bir çalışmada, işe düzenli olarak bisikletle giden insanlar arasında kanser riskinin %45 daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Kamu altyapısına yapılan yatırımlarla, Estonya'nın en büyük ikinci şehri olan Tartu, ulaşım biçimleri arasında bisikletin payını sadece beş yılda %4'ten %8'e çıkarmayı başardı.¹⁸ Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması bir yandan politikaların tutarlılığını sağlamayı amaçlarken diğer yandan ulaşım ve sağlığı bağlamayı amaçlar. Şehirlerin iyi halk sağlığı politikalarına sahip olması için birçok sebep olsa bile, en başarılı belediyelere bakıldığında, AB'nin en sağlıklı on şehriden sekizinde bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının olması muhtemelen tesadüf değildir.¹⁹

2017 yılında AB'de kentsel yollarda toplam 9.600 kişi hayatını kaybetmiş olup bu, kara yollarındaki toplam can kaybının (25.047) %38'ini oluşturmaktadır. Şehir içi yollarda hayatını kaybedenlerin %70'i savunmasız kullanıcılarıdır: %39 yaya, %12 bisikletli ve %19 elektrikli motorcu.²⁰ Sürdürülebilir hareketlilik tedbirleri, bir şehrin kara yolu güvenliği sorunlarının çözülmesine etkili bir şekilde katkıda bulunabilir ve AB'nin kara yolu kazaları sonucunda gerçekleşen ölüm ve yaralanmaları 2030 yılına kadar %50 azaltma hedefine ulaşmasına yardımcı olabilir.²¹ Kentsel hareketlilik örüntülerinde bir değişiklik yapmaya çalışılırken kara yolu güvenliği kritik bir sorun olarak değerlendirilmelidir. Gerçek ve algılanan güvenlik, özellikle en sürdürülebilir seyahat biçimleri için ulaşım biçiminin seçimi üzerinde büyük bir etkiye sahiptir: Yürüyüş, bisiklete binme ve toplu taşımaya erişim.

Sürdürülebilir yolların aynı zamanda daha güvenli yollar olduğunu kabul etmek önemlidir. Örneğin iyileştirilmiş bisiklet yolları altyapısı, daha geniş kaldırımlar ve uygulanan hız sınırları gibi entegre politikalar bir kentin yol güvenliğini artırır. Varşova, 2000'lerin ortalarında SUMP'unu geliştirmeye başladığından beri, trafik kazaları %21, kazalar sonucu gerçekleşen ölümler %60 oranında azalmıştır.²²

Gidilecek yere daha az araçla daha kolay ulaşmak

Seyahat ve ulaşım altyapısı iyi düşünülmüşse ve özellikle hareketlilik ve kentsel planlama departmanları iyi koordine edildiğinde, kamusal alan için farklı ulaşım yöntemleri arasında daha az rekabet olur. SUMP'lar, insanların bireysel hareketlilik ihtiyaçlarına uygun bir tamamlayıcılık sağlanmasına yardımcı olur. Milano'nun 2016 tarihli SUMP'undaki tedbirler, aaraba kullanan kent sakinlerinin sayısının, İtalya ortalamasının oldukça altına (%50) düşürülmesine katkıda bulunmuştur. Şehir hedeflerine ulaşma yolunda ilerlemektedir.²³ SUMP'lar olumsuz hareketlilik eğilimlerinin tersine çevrilmesine yardımcı olmaktadır. SUMP'ların Fransa'da 1990'larda uygulamaya konması sayesinde, ülkenin hemen hemen tüm büyük şehirlerinde artan araba kullanma eğilimi tersine dönmüştür.

Son yirmi yılda 22'ye varan artışlar durmuş, % 8'e varan düşüşler yaşanmıştır.²⁴ Macaristan'ın üçüncü büyük şehri olan Szeged'de SUMP, toplu taşıma kullanımında yaşanan hızlı düşüşün durdurulmasına yardımcı olmuştur.²⁵

Kamu desteğini kazanmak

Bu sonuçlar Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması için elzem olan yerel halkın aktif katılımıyla elde edilmiştir ve ancak bu şekilde elde edilebilir. 755 vatandaşın görüşlerinin dikkate alındığı SUMP sayesinde, Milano, şehrin yaklaşık %70'inde otomobil kullanımını kısıtlayan düşük emisyonlu bir bölgeyi hayata geçirmiştir. Paydaşları ve vatandaşları içeren yoğun bir kamuoyu tartışması, muhalefeti en aza indirmeye yardımcı olmuştur.²⁶

Budapeşte, benzer bir süreçte 1000'den fazla kişinin yorumlarını toplamış, bu kişilerin çoğu, insanların daha çevre dostu önlemler alınmasını istediğini söylemiştir. Halkın bu desteği siyasi desteğin sağlanmasına da yardımcı olmuştur.²⁷ İnsanları ikna etmeye yardımcı olmasının yanı sıra, Budapeşte hem içeride hem de halkla birlikte bir SUMP'ın planlamasında yapılan bu işbirliğinin önemli yorumlar ve taze fikirler sağlayabileceğini tespit etmiştir.²⁸

¹⁸ Tartu Linnavalitsus, 2018. Tartu heade môtete linn, Tartu linna ja lähiümbruse liikuvusuuring, www.tartu.ee/sites/default/files/research_import/2018-12/Tartu_%20LU_aruanne.pdf.

¹⁹ Spotathome, 2019. The world's healthiest cities. Which cities are the best for healthy living?, www.spotathome.com/healthiest-cities-world

²⁰ ETSC PIN Report (2019) Safer roads, safer cities: how to improve urban road safety in the EU.

²¹ Avrupa Komisyonu (2019) AB Kara Yolu Güvenliği Politika Çerçevesi 2021-2030 "Sıfır Vizyonuna" Doğru Gelecek Adımlar.

²² Kalenkiewicz, E., Bisak, A., 2017. Zarząd Dróg Miejskich w Warszawie, Raport o stanie bezpieczeństwa 2017, https://zdm.waw.pl/wp-content/uploads/2018/05/raport-zdm-web-1_1528982930.pdf

²³ Dr. Paolo Campus, Area Pianificazione Mobilità Milano, yazarların yaptığı görüşme, 08 Mart, 2019.

²⁴ CERTU, 2013. 30 years of sustainable urban mobility plans (PDU) in France, www.cerema.fr/system/files/documents/2017/11/1304_Fiche30ansPDU_EN_cle6c8317.pdf

²⁵ Sándor Nagy, Szeged Belediye Başkanı Yardımcısı, yazarların yaptığı görüşme, 11 Mart, 2019.

²⁶ Dr. Paolo Campus, Area Pianificazione Mobilità Milano, yazarların yaptığı görüşme, 08 Mart, 2019.

²⁷ Budapeşte Hareketlilik Planı 2014-2030, Cilt 1 Hedefler ve Tedbirler, ss. 12-15.

²⁸ Máté Lénárt, Budapeşte Ulaştırma Merkezi (BKK), yazarların yaptığı görüşme, 05 Nisan 2019.

Vatandaşlar yerel liderlerinin değişiklikler yapmasına hazırdır. Fransa'nın Nantes kentinde, otobüste seyahat ederken ankete katılanların %50'si, evde arabaları olmasına rağmen toplu taşımayı seçtiklerini belirtmiştir.²⁹ Stockholm, sürdürülebilir kentsel hareketlilik tedbirleri konusunda halkla istişare ederek ve birlikte çalışarak, beş yılda trafik tıkanıklığı ücretlerine olan kamu desteğini %33'ten %67'ye çıkarmıştır.³⁰ Başka hiçbir şey olmasa bile, vatandaş ve paydaş katılımı, politika yapıcıların vatandaşları ve diğer paydaşları iddialı tedbirler konusunda ikna etmesi, nelerin kabul edilebilir olduğunu anlaması ve kabul edilmeyen şeylerle ilişkili siyasi riskleri azaltmasına yönelik bir araçtır.

Hem halk hem de iş dünyası için bir kazanç: Yaşanabilirlik

Sürdürülebilir ulaşım biçimleri çoğu zaman özel araba yolculuğundan daha uygun ve rahat olabilir. Milano'nun Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının bir parçası olarak oluşturulan ortak hareketlilik ağı, elektrikli otomobilleri, küçük motosikletleri ve bisikletleri içermektedir ve yaklaşık yarım milyon aboneliği çekerek cazibesini göstermektedir.³¹

Seyahat biçimlerinden bağımsız olarak, sokakları herkes için güvenli hale getirmek, kentsel erişilebilirliği artırır ve daha yüksek bir yaşam kalitesinin sağlanmasına katkıda bulunur. Birçok etken devreye girse bile, AB'deki en yaşanabilir on şehirden yedisinin Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planları olan şehirler olması tesadüf değildir.³² Otomobil kullanım seviyelerinin düşmesi, sokakları daha cazip hale getirerek geçiş yollarından kentsel yaşam ve sosyal kaynaşma alanlarına dönüştürülmelerine yardımcı olur.

Farklı hareketlilik biçimleriyle bir yer hissini güçlendirmek şehrin imajını iyileştirir, yerel dükkanlara yardımcı olur ve turizmi, yerel yenilenmeyi ve uluslararası yatırımları teşvik eder. Kopenhag'da bir sokağın trafiğe kapatılması, bir yılda satışlarda %30'luk bir artışa yol açmıştır.³³ Benzer şekilde, 2018 Noel döneminde Madrid'deki ana caddenin geçici olarak kapatılmasının ardından, perakende harcamalarında 2017'ye göre %9,5'lik bir artış yaşanmıştır.³⁴ Bu tür tedbirler ciroyu geçici olarak azaltıp kısa vadede itirazlara neden olabileceği de, kazanımların ortaya çıkması genellikle bir yıl kadar sürer.

Çalışanlar daha fazla hareketlilik seçeneğine sahip olduğunda, işletmeler de artan aday havuzundan ve trafikte daha az zaman harcanmasından yararlanır. Vasıflı kişilerin cazip şehirlerde iş arama olasılıkları daha yüksektir ve hareketlilik engelli veya ekonomik olarak dezavantajlı olanlar da dahil olmak üzere savunmasız grupların seyahat engelleri kaldırıldığı zaman iş bulma olasılığı daha yüksektir. Bu, gelişmiş bir hareketliliğin, bir grubun zararına başka bir gruba

faida sağlamak yerine, herkes için standartları artırarak daha fazla sosyal eşitliğe yol açtığı anlamına gelir. Romanya'nın Arad kentinde SUMP'a ilişkin tedbirlere karar verilirken yapılan maliyet-fayda analizi, yatırım yapılan her 1 milyon avro için 2,2 milyon avro kazanılacağını göstermiştir.³⁵ Stockholm'ün, hareketlilik tedbirleri sonucunda oluşan yıllık sosyoekonomik fazlasının 60 milyon avro olduğu hesaplanmıştır.³⁶

Resmin telif hakkı istock.com'da olaseser'e aittir

²⁹ CERTU, 2013. 30 years of sustainable urban mobility plans (PDU) in France, www.cerema.fr/system/attachments/documents/2017/11/1304_Fiche30ansPDU_EN_cle6c8317.pdf

³⁰ Ulaştırma Çalışmaları Merkezi, 2017. İsveç'in Trafik Sıkışıklığı Bedelleri: Ten Years On, s. 21, www.transportportal.se/swopec/CTS2017-2.pdf

³¹ Dr. Paolo Campus, Area Pianificazione Mobilità Milano, yazarların yaptığı görüşme, 08 Mart, 2019.

³² The Economist İstihbarat Birimi, 2018. Küresel Yaşanabilirlik Endeksi 2018 www.eiu.com/public/thankyou_download.aspx?activity=download&campaignid=liveab%20ility2018.

³³ Mattias Kärrholm, 2012. Retailising Space: Architecture, Retail and the Territorialisation of Public Space, Ashgate: Farnham and Burlington, VT, s. 44.

³⁴ Ayuntamiento de Madrid, 2019. 20 millones de transacciones comerciales confirman el aumento del gasto en Navidad tras la implantación de Madrid Central, <https://diario.madrid.es/blog/notas-de-prensa/20-millones-de-transacciones-comerciales-confirman-el-aumento-del-gasto-en-navidad-tras-la-implantacion-de-madrid-central/>.

³⁵ Municipal Arad, 2017. Planul de Mobilitate Urbană Durabilă al Municipiului Arad, ss. 288-289.

³⁶ Eliasson, J., 2014. The Stockholm congestion charges: an overview. Centre for Transport Studies Stockholm, p. 34, <https://www.transportportal.se/swopec/cts2014-7.pdf>

Resmin telif hakkı Budapeşte Ulaştırma Merkezine (BKK) aittir

Budapeşte, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının hazırlanmasını, belediyelerin bölümleri ve devlet aktörlerinden ulaştırma şirketlerine kadar farklı paydaşlar arasında daha uyumlu bir düşünce şeklinin anahtarı olarak ifade etmiştir.³⁹ Bu koordinasyon, bu tedbirlerin gerektirdiği karşılıklı desteği ve takibi sağlar. Trafik düzenlemeleri, polis tarafından uygulanmadığı sürece işe yaramaz. Yayalaştırma ancak daha geniş bir kentsel hareketlilik stratejisi dahilinde uygulandığında başarılı olur. Anvers, çevresindeki 33 belediye ve Flaman yönetimi ile birlikte ortak bir Sürdürülebilir Bölgesel Hareketlilik Planı hazırlayacak noktaya gelmiştir.⁴⁰

Hazır, SUMP!

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı, örneğin hareketlilik ve istihdam gibi siyasi öncelikler arasında gerekli bağlantıları açıkça ortaya koyarak, hareketliliğin üst düzey politik hedeflere katkısının daha geniş çapta algılanmasını sağlar. Sivil toplum ve özel sektör de dahil olmak üzere, devlet içindeki ve dışındaki paydaşlarla istişare ve paydaşların katılımı, hareketlilik eylemlerine verilen desteği arttırmaktadır. Bu, başarı ve siyasi destek olasılığını arttırmaktadır. Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması, değişimi etkili bir şekilde yönetmek ve yeni düşünme biçimlerine ilham vermek için kullanılan bir araçtır.

Birlikten doğan kuvvet

Çeşitli ve entegre sürdürülebilir hareketlilik seçenekleri ne kadar fazla olursa, ulaşım sisteminin bir bütün olarak etkinliği ve esnekliği o kadar fazla olur. Belçika'nın Ghent kenti, 2017'de en son Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planını uygulamaya koyduğundan beri bisiklete binenlerin sayısı şehir merkezinde %25, merkezin dışında da %35 artmıştır.³⁷ Anvers, 2015'te güncellenen SUMP'u uygulamaya konduğundan beri ortalama olarak hafta içi bir günde kent merkezine otomobiliyle gelenlerin sayısında %25 azalma (yaklaşık 14.000 daha az) kaydetmiştir.³⁸

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının uzun vadeli ve bütünleşik olması, birçok potansiyel faydayı gerçekleştirmenin en etkili yoludur. Uzun vadeli bir taahhüt ve geniş ölçüde üzerinde anlaşılacak hedefleri içerdiğinden, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı, belirsizliklerin yönetilmesine ve hedef değerlerin adım adım sağlanmasına ilişkin net çalışma ölçülerinin tanımlanmasına yardımcı olur. Bir SUMP, bölümler ve yönetim seviyeleri arasında işbirliği gerektirdiğinden, ortak bir vizyon yaratılmasına yardımcı olur ve (henüz) işbirliğine alışkın olmayan kurumları bir araya getirmenin bir yolu olarak hizmet eder. Bu, politika yapmanın etkinliğinde muazzam bir artış yaratır.

³⁷ Transport & Mobility Leuven, 2018. Evaluatie Circulatieplan Gent, https://stad.gent/sites/default/files/page/documents/Evaluatierapport%20Circulatieplan%20Gent_0.pdf.

³⁸ Marjolein Salens, Anvers Belediyesi, yazarların yaptığı görüşme, 13 Mart 2019

³⁹ Máté Lénárt, Budapeşte Ulaştırma Merkezi (BKK), yazarların yaptığı görüşme, 05 Nisan 2019.

⁴⁰ Marjolein Salens, Anvers Belediyesi, yazarların yaptığı görüşme, 13 Mart 2019

1.3 Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının ana unsurları nelerdir?

Bu bölümde Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması unsurları ve sürecine genel bir bakış sunulmaktadır. Karar vericilerin rolüne odaklanarak, "SUMP döngüsünün" on iki adımı tanıtılırken, planlamacılara ilişkin ayrıntılar Bölüm 2'de verilmektedir.

Genel Bakış

SUMP konseptinin 2013'te yayımlanmasından bu yana, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı hazırlama ve uygulama süreci Avrupa'da (ve dünyada) birçok kentsel alanda uygulanmıştır. "SUMP döngüsü", bir saat kadranı metaforu kullanılarak gösterilmektedir (bkz. Şekil 2). Bu, elbette, karmaşık bir planlama sürecinin idealize edilmiş ve basitleştirilmiş bir temsildir. Bazı durumlarda, adımlar hemen hemen paralel olarak uygulanabilir (hatta tekrar ele alınabilir), görevlerin sırası belirli ihtiyaçlara uyarlanabilir veya sonuçlarının başka bir planlama çalışmasından bilinmesi nedeniyle bir faaliyet kısmen iptal edilebilir.

Bu esnekliğe olan ihtiyaç tam olarak anlaşılmaktadır ve planlamacılar, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının genel ilkelerine uyulduğu sürece, kendi özel durumlarının gerektirdiği hallerde makul uyarlamalar yapmaya teşvik edilmektedir. Bölüm 1.4'te bu hususlar daha ayrıntılı olarak ele alınmaktadır. Şekil 2'de, her biri bir kilometre taşı ile başlayan ve biten ve her biri üç adıma ayrılmış (planlama döngüsünde toplam on iki adım olmak üzere) Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının dört aşaması sunulmaktadır. Bu şekilde, karar vericilere yönelik genel bir bakış sunulurken, Şekil 9'da planlamacılar için daha ayrıntılı bir açıklama yer almaktadır.

Şekil 2: Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının (2. baskı) 12 Adımı – Karar vericilere yönelik genel bakış

Bu sembol, SUMP sürecinde siyasi katılım noktalarını ifade eder.

1. Aşama: Hazırlık ve analiz

İlk kilometre taşı ve SUMP sürecinin başlangıç noktası, politika yapıcılarının açık bir şekilde bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı hazırlama kararını almasıdır. İlk aşamada, planlama sürecinin altyapısı aşağıdaki sorular cevaplanarak oluşturulur:

Kaynaklarımız neler?

Planlama için mevcut tüm kaynakları (beşeri, kurumsal, finansal) analiz edin ve işe başlamak için uygun çalışma ve katılım yapılarını kurun. Bu aşamada karar vericilerin, ilgili kurumlar ve politika yapıcılar tarafından SUMP'un oluşturulmasına destek verilmesi ve bir çekirdek planlama ekibinin kurulmasına katkıda bulunulmasını sağlaması gerekir.

Planlama bağlamımız ne?

Mevcut planlar veya yasal gereklilikler gibi planlama süreci üzerinde etkisi olacak faktörleri belirleyin. Planın coğrafi kapsamını belirlemek için trafik akışlarını analiz edin ve komşu yetkililerin ve paydaşların "gemide" olduğundan emin olun. Planlama takvimini kararlaştırın ve gerektiği şekilde dış destek alın. Bu ve önceki adımdaki faaliyetler birbirleriyle yakından bağlantılıdır ve çoğunlukla paralel olarak yürütülür. Karar vericiler için bu noktada önemli görevlerden biri, 'işlevsel kentsel alanın' SUMP için planlama alanı olmasını sağlamaktır. Bu genellikle kurumsal ve siyasi olarak karmaşık bir karardır.

Ana sorunlarımız ve fırsatlarımız neler?

Uygun ve güncel veri kaynakları kullanarak hareketlilik durumunu tüm ulaşım biçimleri ve ilgili sürdürülebilirlik hususları açısından analiz edin. İlk aşamadaki son kilometre taşı, tüm işlevsel kentsel alanda hareketlilikle ilgili başlıca sorunların ve fırsatların analizinin tamamlanmasıdır.

2. Aşama: Strateji geliştirme

İkinci aşamanın amacı, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının stratejik yönünün vatandaşlar ve paydaşlarla işbirliği içinde tanımlanmasıdır. Bu aşamadaki önemli sorular şunlardır:

Gelecekteki seçeneklerimiz neler?

Kentsel hareketlilik için önemli olan dış faktörlerdeki (örneğin demografi, bilgi teknolojisi, iklim) olası değişiklikleri analiz edin ve alternatif stratejik yönleri irdeleyen senaryolar geliştirin. Senaryolar, stratejik kararlar için daha iyi bir olgusal temele sahip olmak amacıyla, "geleceğe bakmak" ile ilişkili belirsizliğin kapsamını belirlemeye çalışır.

Ne tür bir şehir istiyoruz?

Hareketlilik analizinin sonuçlarına ve senaryo etkilerine göre, arzulanan gelecek alternatiflerine dair ortak bir anlayış oluşturmak için paydaşlarla ve vatandaşlarla vizyon oluşturma çalışmaları yürütün. Ortak bir vizyon ve hedefler her SUMP'nin temel taşlarıdır. Bir vizyon, kentsel istenen hareketlilik geleceğine ilişkin niteliksel bir tanımdır ve hedeflenen değişimin türünü gösteren somut hedeflerle belirtilir. Hedeflerinizin önemli sorunları ele aldığından ve işlevsel kentsel alanda tüm ulaşım biçimlerini kapsadığından emin olun. Karar vericilerin bu aşamada aktif olarak yer almalıdır, çünkü bu, gelecek yıllar için stratejik yönün kararlaştırıldığı noktadır.

Başarıyı nasıl belirleyeceğiz?

Gerçekçi olmayan miktarlarda yeni veri toplanması gerekmeden tüm hedeflerdeki ilerlemeyi izlemenizi sağlayan stratejik göstergeler ve hedef değerler tanımlayın. Karar vericiler, hedef değerlerin iddialı, gerçekleştirilebilir, karşılıklı olarak tutarlı, paydaşlar tarafından geniş çapta desteklenen ve diğer politika alanlarıyla uyumlu olmasını sağlamalıdır.

İkinci aşamanın sonunda, geniş çapta desteklenen bir vizyon, hedefler ve hedef değerlerin belirlenmesi olarak tanımlanan kilometre taşına ulaştınız. Mümkünse, karar vericiler tedbir aşaması için istikrarlı bir rehberlik çerçevesi sağlamak için bu stratejik öncelikleri benimsemelidir.

3. Aşama: Tedbir planlama

Üçüncü aşamada, planlama süreci stratejik seviyeden operasyonel seviyeye geçer. Bu aşamada, kararlaştırılan hedef ve hedef değerlere ulaşmak için alınacak tedbirlere odaklanılır. Burada Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planına son hali verilir ve aşağıdaki kritik sorular yanıtlanarak uygulaması hazırlanır:

Somut olarak ne yapacağız?

Hedeflerinizi gerçekleştirmenize ve hedef değerleri sağlamanıza en iyi şekilde katkıda bulunacak tedbirler seçmek için uzun bir tedbir listesi oluşturun ve bunların etkinliğini ve uygulanabilirliğini değerlendirin. Tedbirleri entegre paketler halinde bir araya getirin, vatandaşlarla ve paydaşlarla tartışın ve seçiminizi doğrulamak için bunları detaylı olarak değerlendirin. Her tedbir için yapılacak izleme ve değerlendirmeyi planlayın.

Ne gerekiyor ve kim ne yapacak?

Tedbir paketlerini gerçekleştirebilir görevlere (veya 'eylemler') ayırın ve bunları, tahmini maliyetleri, karşılıklı bağımlılıkları ve riskleri de dahil olmak üzere her açıdan ayrıntılı olarak açıklayın. Tüm eylemler için iç ve dış finansman araçlarını ve finansman kaynaklarını belirleyin. Bu temelde, her bir eylem için sorumlulukları, uygulama önceliklerini ve takvimleri açık bir şekilde kararlaştırın. Bu aşamada, eylemlerin siyasi paydaşlara ve halka bildirilmesi şarttır. Örneğin, beton inşaat projeleri, ilgili hedefleri ve tedbirleri çoğunluk tarafından desteklene bile tartışmalı olabilir. Bu noktada, karar vericilerin, ideal olarak karar vericiler ve kilit paydaşlar arasında sorumluluklar ve takvime dair resmi bir anlaşma sağlayarak SUMP'un tedbir ve eylemlerine siyasi destek ve kamu desteği almaları gerekir.

Başlamaya hazır mıyız?

Birçok yazar Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının çeşitli bölümlerine katkıda bulunmuş olabilir. Şimdi belgeye son halini verip kalitesini kontrol etmenin zamanı geldi. Kurumunuzun teamüllerine dayanarak, planın içine ayrıntılı bir finansal program eklenebilir veya ayrı bir sürecin parçası olarak böyle bir program yürütülebilir. Her iki durumda da, her bir önceliklendirilmiş eylem için bir bütçe ve SUMP'un kabulünden önce ilgili tüm kuruluşlar arasında maliyet ve gelirlerin dağıtımına ilişkin uzun vadeli düzenlemeler üzerinde anlaşmalısınız.

Planlama sürecinin en önemli kilometre taşıyla, tedbir planlama aşaması sonlanır: Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı, yetkili siyasi kurumun karar vericileri tarafından kabul edilir.

4. Aşama: Uygulama ve izleme

Dördüncü aşamada, SUMP'da tanımlanan tedbirlerin ve ilgili eylemlerin uygulanmasıyla birlikte bunlara ilişkin sistematik izleme, değerlendirme ve bildirim odaklanılmaktadır. Burada aşağıdaki kritik soruları cevaplanarak eylemler hayata geçirilir:

Nasıl iyi yönetebiliriz?

Sorumlu departmanlar ve kurumlar eylemlerinin teknik detaylarını planlamalı, uygulamayı gerçekleştirmeli ve gerektiğinde mal ve hizmetleri tedarik etmelidir. Bu genellikle çok fazla sayıda taraf içerdiğinden, uygulama sürecinin genel koordinasyonu özel dikkat gerektirir.

Nasıl gidiyoruz?

Sistematik izleme, işlerin plana göre gidip gitmediğinin anlaşılmasını ve gerekli olduğunda düzeltici tedbirlerin alınmasını sağlar. Yenilikçi hareketlilik programları, günlük yolcular için büyük aksaklıklara neden olabilir (ve bunun yanı sıra büyük bir fayda sağlayabilir). Etkili bir iki yönlü diyalogla halkın görüşünü anlamak, başarılı bir uygulama süreci için çok önemlidir.

Neler öğrendik?

SUMP döngüsünün son adımı başarıları ve başarısızlıkları gözden geçirmek ve bu sonuçları paydaşlarla ve halkla paylaşmaktır. Bu inceleme sürecinde ayrıca geleceğe bakılıp yeni zorluklar ve çözümler ele alınır. İdeal olarak, karar vericiler nelerin işe yaradığını (ve nelerin işe yaramadığını) anlamakla yakından ilgilendirilir; böylece bu dersler bir sonraki SUMP güncellemesinde dikkate alınır.

"Tedbir uygulama sürecinin değerlendirilmesi" olarak tanımlanan kilometre taşıyla SUMP döngüsü sona erer.

Özet

- Bir siyasi karar SUMP sürecini başlatır ve genel rehberlik ve liderlik sağlar;
- Sağlıklı bir analiz, senaryo oluşturma çalışması için gerekli bilgileri sağlar ve karar vermeyi destekler;
- Ortak bir vizyon, hedefler ve hedef değerler stratejik yönü belirler;
- Hedefleri ve hedef değerleri yerine getirebilecek entegre tedbir paketleri tanımlanır;
- Tedbir paketleri, sorumluluklar ve finansman dahil olmak üzere çeşitli açılardan daha da operasyonel hale getirilen eylemlere (gerçekleştirilebilir görevler) ayrılır;
- Önceki tüm kararlara dayanarak, uzun vadeli bir vizyon ve açık bir uygulama planını birleştiren bir SUMP kabul edilir;
- Genel tedbir koordinasyonu ve düzenli izleme, verimli ve uyarlanabilir bir uygulama sağlar;
- Uygulamanın sistematik olarak değerlendirilmesi bir sonraki planlama döngüsüne temel oluşturur.

Planlama döngüsünün ve 12 Adımda gerçekleştirilecek 32 spesifik faaliyetin daha teknik bir açıklaması Şekil 9'da verilmiş ve Bölüm 2'de ayrıntılı olarak sunulmuştur.

1.4 Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması uygulamada ne iş yarar?

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması teorik bir konsept değildir. Birçok planlama uygulayıcısı ve diğer uzmanların deneyimlerine dayanarak ve aşağıdan yukarıya bir yaklaşım kullanılarak geliştirilmiştir. İlkelerin yanı sıra, SUMP Rehberinin bu ikinci baskısında önerilen adımlar ve faaliyetler, Avrupa ve dünyadaki çok çeşitli şehirlerin deneyimlerine dayanmaktadır. Dolayısıyla, sadece ilham verici bir materyal olmanın ötesine geçmesi amaçlanmıştır. Ancak, belirli ulusal planlama ve finansman çerçevelerinin, değişen kentsel bağlamların, siyasi güç gruplarının ve paydaşların

etkisinin, konseptin yerel gereksinimlere uyarlanmasına yol açmak zorunda olan çeşitli yaratıcı uzlaşmaların yapılmasını gerektireceği de açıktır. Politik karar verme ayrıca pragmatizmi ve kişinin sahip olduğu şeylerle çalışma yeteneğine sahip olmasını gerektirir. Ancak, akıllı siyasi karar vericiler, seçim döneminin ve o günün siyasi çoğunluğunun ötesinde düşünürler.

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması ayrıca gelecekteki talepleri yönetmek için daha iyi bir temel oluşturulmasına yardımcı olur. Stratejik bir siyasi açıdan bakıldığında, SUMP sürdürülebilir ve yenilikçi değişim yönetimi için bir araçtır. Bu, SUMP planlama döngüsünün (Bölüm 1.3'te sunulduğu gibi) daha çok bir spiral olarak görülmesi gerektiği anlamına gelir: Bir planlama döngüsü tamamlandığında, kısa süre içinde başka bir döngü başlatılarak devam eden bir iyileştirme süreci oluşturulur.

Bu bölümde, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının, planlamanın operasyonel gerçekliklerine nasıl uyduğu, kentsel politika yapımının daha geniş bağlamıyla nasıl ilişkili olduğu, bir şehirdeki diğer planlama faaliyetleriyle nasıl bütünleştirileceği, SUMP konseptinin bir kentsel alanın özel bağlamına nasıl uyarlanacağı ve belirsizlik ve değişim zamanlarında planlama zorluğuyla nasıl başa çıkılacağı incelenmektedir.

Planlamanın operasyonel tarafı

On iki Adımlık döngü, adımların birbiri ardına gerçekleştirilmesi gerektiğini gösteriyor gibi görünebilir ve görevlerin ve kontrol listelerinin açık yapısı, Rehber kelimesi kelimesine uyulmasını öneriyor gibi görünebilir, ancak durum böyle değildir. Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması bir tarif kitabı değil, bir yöntemdir. Herkes şehirlerin ne kadar farklı olduğunu ve kentsel bir alanda ne kadar karmaşık karar verme süreçlerinin yaşanabileceğini bilir. Bir SUMP'u uygulamanın zorluğu, SUMP'u belirli bir yerel bağlama uyarlarlarken, iddialı hedefleri korumak ve uygunsuz tavizlerden kaçınmaktır.

SUMP döngüsü (Bölüm 1.1'de tanıtilen ve Bölüm 2'de daha ayrıntılı olarak açıklanan), kentsel hareketlilik planlamasının neler gerektirdiğini kolayca anlaşılabilir bir biçimde açıklamaya yönelik bir iletişim aracı olarak tasarlanmıştır. Planlama pratiğinde ise, hangi adımların ve faaliyetlerin önce geleceğini belirlemek zor olabilir, çünkü bazı faaliyetlerin paralel olarak yürütülmesi

gerekir. Örneğin, çalışma yapıları kurmak (bkz. 1. Adım) ve planlama çerçevesini belirlemek (bkz. 2. Adım) zamanlama ve ilgili kişiler açısından önemli ölçüde örtüşmektedir. Bazen tamamlanmış görünen bir görevin tekrar gözden geçirilmesi gerekir, çünkü bazı sonuçlar tamamen tatmin edici değildir. SUMP döngüsünün adımlara harcanan zamanı ve potansiyel geri bildirim döngüleri ve dönüş oklarını gösteren görsel bir temsili, Şekil 17'de verilmiştir.

Planlama gereksinimleri

Planlama, birçok politika alanında ve devletin her düzeyinde önemli bir husustur. Yerel planlamacılar, SUMP'u etkileyen gereksinimlerin (örneğin, arazi kullanım planlaması, eğitim, istihdam) farkında olmalı ve bu kurumların SUMP'a dahil edilebilmesi için sorumlulukların nerede bulunduğunu anlamalıdır. Avrupa düzeyinde, planlama önerilerinin çoğu isteğe bağlıdır. Bunlar arasında, Belediye Başkanları Sözleşmesi iklim ve enerji hedefleri ile uyumlu Sürdürülebilir Enerji ve İklim Eylem Planı (SECAP) bulunmaktadır.⁴¹ Ulusal düzeyde, altyapı yatırım planlaması yaygın olmakla birlikte, kapsamlı çevre ve arazi kullanım planlaması genellikle bölgesel bir sorumluluktur.

Şekil 3: SUMP ve diğer planlar arasındaki ilişkinin yapısı (Ahrens ve ark., FGSV 2015, Recommendations for Mobility Master Planning, s.8'den uyarlanmıştır)

⁴¹ Bkz. Ortak Araştırma Merkezinin 'Sürdürülebilir Bir Enerji ve İklim Eylem Planı Nasıl Hazırlanır' konulu rehberi; <http://www.empowering-project.eu/en/new-guidebook-%20on-how-to-develop-a-sustainable-energy-and-climate-action-plan-secap/>

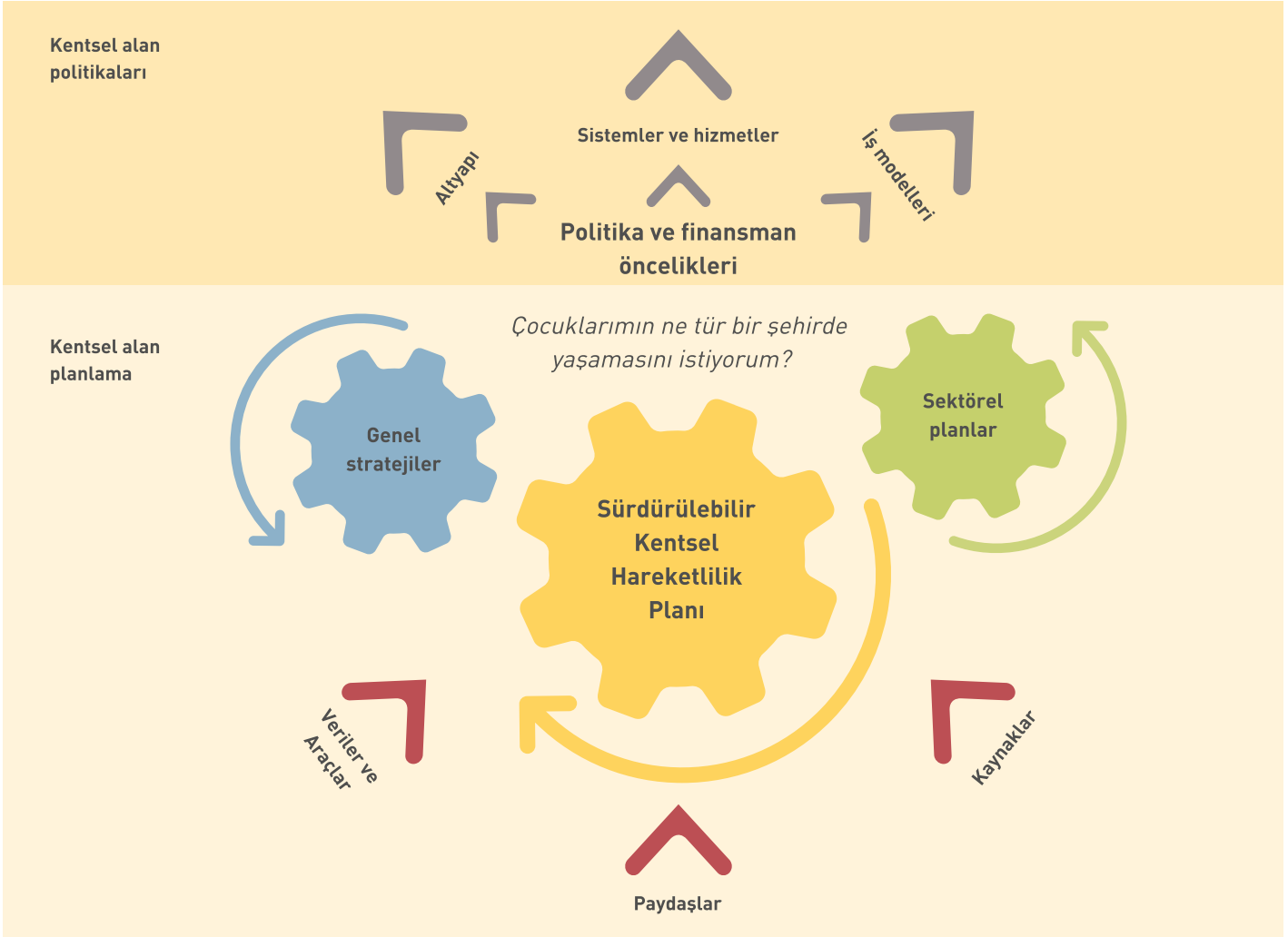
Bir entegrasyon süreci olarak SUMP

Yerel bir makamın özel planlama portföyü ne içerirse içersin, planlama süreçlerinde çoğu zaman aynı veri ve araçlar kullanılır, aynı paydaşların katılımı gerekir ve hatta bazen bu süreçler aynı finansal kaynaklardan yararlanan aynı kişiler tarafından yürütülür. Ancak, bu süreçlerin genellikle farklı zamanlama, planlama ve raporlama gereklilikleri ve farklı bir coğrafi kapsamı veya sorumlu makamı vardır. Yine de, planlama her zaman gelecekle ilgili farklı seçenekler arasında seçim yapma sürecidir. “Çocuklarımın ne tür bir şehirde yaşamasını istiyorum?” gibi temel sorular genellikle, ilgili alandan bağımsız olarak, şehir planlamasının merkezindedir.

SUMP, büyük bir planlama makinesinin bir çarkı olarak görülebilir (bkz. Şekil 4).

Hangi çarkların diğerlerini döndürdüğü ve hangilerinin diğerleri tarafından döndürüldüğü belirlemek çoğu zaman zordur, çünkü bu çoğunlukla ilgili zaman ufkuna bağlıdır. Genel bir kentsel gelişim stratejisinde, bir SUMP için önemli bir girdi olan hareketliliğe ilişkin olarak, ayrıntılı bir sektörel stratejinin oluşturulmasını sağlayan genel hedefler belirlenebilir. Uygulamada, zamanlama tamamen farklı olabilir, ancak tutarlılığı sağlamak ve zamanlamayı, mekansal kapsamı ve ilgili planlama süreçleri ve politikalarının uygulanmasını koordine etmek için politika koordinasyonu gereklidir. Sinerjiler sayesinde kaynak tasarrufu sağlamanın ve politikalar arasındaki verimsizlikleri ve hatta çatışmaları önlemenin ötesinde, bu koordinasyon aynı zamanda altyapı inşası ve yeni sistemlerin koordinasyonsuz olarak uygulamaya konmasından kaynaklanan rahatsızlıkları da azaltır. Dahası, paydaş yorgunluğunu da azaltır.

Şekil 4: Bir entegrasyon süreci olarak SUMP

SUMP rehberliğinin yerel bağlama uyarlanması

SUMP metodu, hedefleri yüksek tutulurken, uygulandığı her kentsel alanın bağlamına ve özel gereksinimlerine uyarlanmalıdır. SUMP'un sekiz ilkesi, bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planını daha geleneksel bir ulaştırma planından ayırmaktadır. Ancak, "uyarlama", ilkelerden herhangi birinin atlanacağı anlamına gelmez; onun yerine, uzun vadeli hedefleri yüksek tutulurken, örneğin ilk SUMP'unu hazırlayan küçük bir şehrin kapasitelerine bu ilkelerin yoğunluğu uyarlanabilir.

Yerel ihtiyaçlara göre uyarlama farklı biçimlerde olabilir. Örneğin, bir kentsel alanın, çok büyük trafik yaratan ulusal bir liman terminali gibi çok özel bir işlevi varsa uyarlama ihtiyacı ortaya çıkabilir. Ya da bir şehir mevsimsel ulaşım örüntülerine sahip bir adada olabilir. Bu gibi özel durumlarda, geleneksel bir trafik planı oluşturmaktan kaçınmak için SUMP metodolojisini izlemeye devam ederken, belirli hareketlilik konularını ele almayı amaçlayan bir dizi hedef ve hedef değer

belirlemeye odaklanması açıkça önemlidir (ayrıca bkz. Şekil 5).

SUMP Rehberi esneklik ve yerel bağlama uyum imkanı sağlarken, asgari şartların karşılanması gerekir:

- Kritik kilometre taşları olgusal ve katılımcı bir şekilde belirlenmelidir. Bu kilometre taşları, işlevsel kentsel alandaki sorunların ve fırsatların kısa bir analizi, paydaşlarla kararlaştırılan bir vizyon, hedefler ve hedef değerler ve değerlendirilmeleri ve finansmanı da dahil olmak üzere eylemlerin bir açıklamasıdır.
- Uygulama süreci yakından izlenmeli, gerektiğinde uygulama uyarlanmalı ve vatandaşlar ve paydaşlar aktif olarak gelişmelerden haberdar edilmelidir.

Şekil 5: Planlama sürecinin uyarlama ihtiyaçlarının belirlenmesi (örnekler)

Resmin telif hakkı istock.com'da oChesky_W'ye aittir

Hızlı değişim dönemlerinde planlama

İklim, ekonomi ve güvenlik gibi büyük küresel sorunlarla karşı karşıya kaldığımız hızlı bir değişim döneminde yaşıyoruz. Ayrıca, insanların alışkanlıkları, değerleri ve beklentileri sürekli olarak gelişmekte ve teknoloji ilerledikçe sürekli olarak yeni seçenekler ortaya çıkmaktadır. Ancak, vatandaşların beklendiği gibi bu yeni teknolojileri kullanıp kullanmayacağı, hareketlilik kültürlerinin nasıl gelişeceği ve makroekonomik ve demografik sorunlar karşısında belediyelerin parasal kaynaklarının nasıl gelişeceği konusunda büyük bir belirsizlik var.

Bir CIVITAS uzman grubu, zaman içinde kentsel hareketlilik üzerinde en büyük etkiye neden olacak ve dolayısıyla kentsel hareketliliğin "oyun değiştiricileri" olarak değerlendirilmesi gereken faktörlerin bir listesini oluşturmuştur.⁴² Etkileri bölgeler arasında değişiklik gösterse de, temel olarak "Kentsel hareketlilik oyununu değiştirebilirler".

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı gibi stratejik bir belgede bu (ve diğer) uzun vadeli değişikliklerin dikkate alınması gerektiği açıktır:

Elektrifikasyon: Tüm ulaşım biçimlerinin elektrifikasyonu, elektrik altyapısının yenilikçi kullanımı ve enerji ile ilgili konularla bağlantısı (örneğin, yerel rejeneratif üretim).

Otomasyon ve bağlı, akıllı ulaşım sistemleri (C-ITS): Yeni hareketlilik hizmetlerinde teknolojinin uygulanması ve bunun kentsel biçim ve işlev üzerindeki etkileri. (örneğin, yerel rejeneratif üretim).

Veri ekonomisi: Yeni işletmeler ve politikalar, mevcut ve yeni hareketlilik tekliflerinden yeni ürünler sunan entegrasyon platformları ve kuralları ve düzenlemeleri giderek daha çok belirleyen algoritmalar gibi daha temel konular için itici güç olarak veri.

Yük ve yolcu taşımacılığı için yeni iş konseptleri: Mevcut ve yeni hareketlilik hizmetlerine dayalı yeni hareketlilik ürünleri sunan entegrasyon platformları (örneğin, bir hizmet olarak hareketlilik ve yük borsası platformları).

Paylaşımlı hareketlilik: Paylaşımlı hareketliliğin tüm (teknik olmayan) yönleri; örneğin paylaşımlı yolculuk, araba paylaşımı (özellikle serbest programlar) ve bisiklet paylaşımı.

Aktif hareketlilik: Hem yürüme hem de bisiklet kullanımının artması ve yeni mikro hareketlilik konseptleri.

Değişen zihniyetler ve davranış kalıpları: Gençler arasında yeni hareketlilik kalıpları, aynı gün teslimat hizmeti için beklentilerin artması, yerelleştirilmiş üretim (örneğin 3 boyutlu baskı) ve kullanımı kolay hareketlilik hizmetlerine yönelik talebin artması (basitleştirme).

Entegre alan yönetimi: Kentsel mekanın kullanımı ve yönetimine ilişkin yeni ve entegre yaklaşımlar; örneğin, mekan oluşturma, kentsel araç erişim düzenlemeleri, kaldırım kenarı yönetimi ve kentsel hava hareketliliği (örneğin, insansız hava taşıtları).

SUMP konseptinde, SUMP'un oluşturulmasında gerekli adımlar olarak, hareketlilik durumunun ayrıntılı bir analizine dayanan senaryo analizi ve vizyon oluşturma çalışmaları önerilir (bkz. 3, 4 ve 5. Adımlar).

⁴² Bkz. CIVITAS SATELLITE'in "oyun değiştiriciler" konulu dokümanı

1.5 Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması ulusal ve bölgesel düzeyde nasıl desteklenebilir?

Kentsel hareketlilik çevre, yol güvenliği, sağlık, mekansal planlama ve enerji gibi diğer konularla ilgili politikalarla yakından ilişkilidir. Bu tür politikalar genellikle yerel, bölgesel ve ulusal düzeylerde geliştirilir. Dolayısıyla çoğu Avrupa kentinde, özellikle yönetim, mevzuat, finansman, izleme ve değerlendirme, rehberlik ve metodoloji, eğitim ve bilgi alışverişi alanlarında devletin daha yüksek kademelerinden destek sağlanmasına ihtiyaç vardır. Çoğu AB Üye Devletinde, ulusal hükümetler bu desteği sağlarken, bazı ülkelerde bölgeler daha fazla yetkinliğe sahiptir ve ulusal düzeyde devletin rolü daha sınırlıdır.

Ulusal ve bölgesel düzey için faydalar

Kentsel hareketlilik planlaması çoğunlukla yerel bir yetkinlik olsa da, şehirler sürdürülebilir kentsel hareketliliğin iddialı hedeflerini tek başlarına gerçekleştiremez. Aynı zamanda, devletin ulusal ve bölgesel kademelerinin, etkili Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasından kazanacakları çok şey vardır, çünkü yerel düzeyde yapılan iyileştirmeler, bölgesel ve ulusal hedeflerin gerçekleştirilmesine katkıda bulunur. Aşağıda, ulusal ve bölgesel aktörlerin SUMP'un oluşturulmasını desteklemesi için çeşitli teşvikler sunulmaktadır.

- Kentsel, bölgesel ve ulusal düzeyler arasında işbirliği eksikliği;
- Ulusal düzeyde bakanlıklar arasında sınırlı düzeyde koordinasyon sağlanması ve bunun ulusal hükümet bakanlıklarının politikaları arasında tutarsızlığa yol açması;
- Karar vericilerin farkındalığı, siyasi iradesi ve bağlılığının düşük düzeyde olması;
- Ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerde sürekli ve koordineli finansman eksikliği;
- Sınırlı düzeyde kalite kontrol uygulanan veya hiç uygulanmayan zayıf bir izleme ve değerlendirme kültürü ve
- Profesyonel destek (rehberler dahil), eğitim ve gerekli yetkinlikleri sağlayabilen profesyonellerin yetersiz olması.

Farklı sektörel politikalar ve yönetim düzeyleri arasındaki tutarlılığın artırılması:

Kentsel hareketlilik, diğer yönetim seviyelerinde sektörel politikalarla yakından ilişkilidir, ancak bu tür politikalar genellikle hem yerel hem de bölgesel ve ulusal düzeyde ve hatta Avrupa düzeyinde çok çeşitli siyasi ve kurumsal aktörler tarafından geliştirilmektedir. Koordine edilmediği sürece, bu tür politikalar, yönetim çerçevesi ve yasal çerçeveler, hazırlık süreçleri ve özel hedeflerdeki farklılıkları yansıtan ayrı planlama dokümanlarında derlenir. Planlama yaklaşımları ve sonuçları arasındaki tutarsızlık ve gereksiz fazlalık riskinin ele alınması gerekir. En belirgin örnekler, arazi kullanım düzenlemesi ve arazi vergilendirmesi, dezavantajlı kişilerin temel hizmetlere erişme kabiliyeti ve altyapı geliştirme ile ilgilidir.

Avrupa düzeyinde ve ulusal ve yerel düzeyde finansman akışlarının optimizasyonu ve koordinasyonu:

Finansal kaldıraç, siyasi vizyonların somut operasyonlara dönüştürülmesinde önemli bir unsurdur. Çeşitli Avrupalı ve ulusal kurumlar kentsel hareketlilik için finansman sağlamaktadır. Hukuki ve teknik yönlerin ortak bir anlayışına dayanan, koordineli bir ulusal veya bölgesel finansman çerçevesinin oluşturulması, sürdürülebilir kentsel hareketliliği destekleyebilir. En önemlisi, altyapı programlarının finanse edilmesine ilişkin herhangi bir çerçevenin ulaşımdan kaçınmayı teşvik etmesi ve sürdürülebilir ulaşım biçimlerini desteklemesi gerekir.

SUMP hazırlama ve uygulama engellerinin kaldırılması:

Bazı engeller tamamen yerel niteliklidir ve bunların üstesinden yerel makamların gelmesi gerekirken, diğerleri genellikle aşağıdaki engellere yol açan etkisiz ulusal çerçevelerden kaynaklanır:⁴³

⁴³ Engellerin ve ihtiyaçların daha detaylı bir açıklaması için bkz. 'SUMP-Üp durum raporu (2018)'.

Yeniliklerin ve yeni pazarların teşvik edilmesi:

Hareketliliğe ilişkin ulusal veya bölgesel bir stratejinin oluşturulması, yenilikçi teknolojiler de dahil olmak üzere hareketlilik çözümleri için açıkça tanımlanmış önceliklerin oluşturulmasını kapsayabilir. Örneğin, Temiz Araçlar Direktifinde⁴⁴ kamu kurumlarının belirli bir asgari oranda temiz araçlar almaları öngörülerek, düşük ve sıfır emisyonlu araçların yaygınlaştırılması kolaylaştırılmaktadır. Bu açıkça belirtilen öncelikler, özel sektöre ve yerel makamlara uzun vadeli yatırımları kolaylaştırabilecek açık ve istikrarlı bir sinyal verir.

Ulusal veya bölgesel bir çerçevenin oluşturulması: Kazan-kazan durumu!

Şehirler, Paris Anlaşması ve Yeni Kentsel Gündem gibi güncel uluslararası anlaşmaların uygulanmasında önemli değişim katalizörleri olma potansiyeline sahiptir. Nitekim, 2015 yılında Paris'te düzenlenen Tarafların UNFCCC Konferansında (COP 21) şehirlerin etkili iklim eylemlerinde oynamalar gereken kritik rol kabul edilmiştir. Örneğin, insanları özel araç kullanımından uzaklaştırmaya yönelik çok önemli bir strateji vergilendirmedir: Ulusal hükümet bakanlıkları satın alma ve dolaşım vergileri uygularken yerel eylemler otomobile bağlı olmayan yaşam tarzlarını kolaylaştırabilir.

Ancak, şehirlerin kaynakları ve yetkinlikleri, sürdürülebilir hareketliliğe geçişi tek başlarına gerçekleştiremeyecekleri kadar sınırlıdır. SUMP'a yönelik ulusal veya bölgesel destek, yerel düzeyden ulusal düzeye ve kamu sektörü ve özel sektördeki paydaşlar arasında farkındalığı artıran siyasi, finansal ve teknik bir çerçeve oluşturarak, ulaştırma kaynaklı sera gazı emisyonlarında bir azalmayı tetikleyebilir. Bu şekilde, SUMP'ları destekleyen ulusal veya bölgesel bir politika, ulusal olarak belirlenmiş katkılara (UBK'ler) doğrudan bir katkıyı ifade eder.

Bu aynı zamanda Avrupa'nın hava kalitesi şartları için de geçerlidir. Avrupa mevzuatında, insan sağlığının korunması için emisyon sınır değerleri ve hava kalitesi standartları belirlenmektedir. 2016 yılında altı Üye Devlet, emisyon tavanlarından en az birinin sınır değerlerini aşmıştır. Genel olarak, sadece dört AB ülkesi tüm hava kalitesi standartlarına uyarken, on ülke tüm hava kalitesi standartlarının sınırlarını aşmıştır. Kentsel hareketlilik, emisyonları azaltmak ve hava kalitesini iyileştirmek için önemli bir eylem alanıdır. SUMP'u destekleyici ulusal veya bölgesel bir çerçeve, yerel planların daha odaklı ve operasyonel olmasına olanak tanıyarak şehirlerin hava kalitesi şartlarına uyma kabiliyetine katkıda bulunur.

Özetle, ulusal ve bölgesel hükümetler, şehirlerin katkısı olmadan iklim ile ilgili hedeflerine ulaşamayacak, Avrupa hava kalitesi şartlarını yerine getiremeyecek veya uluslararası taahhütlerini yerine getiremeyecektir. Şehirlerin daha sürdürülebilir hareketlilik sağlamaları için bölgesel ve ulusal yönetimlerin desteğine ihtiyacı vardır. Tam bir kazan-kazan durumu!

Resim: flickr.com'da UNclimatechange

⁴⁴ https://ec.europa.eu/transport/themes/urban/vehicles/directive_en.

SUMP'ların benimsenmesini teşvik etmeye yönelik tedbirler ve araçlar

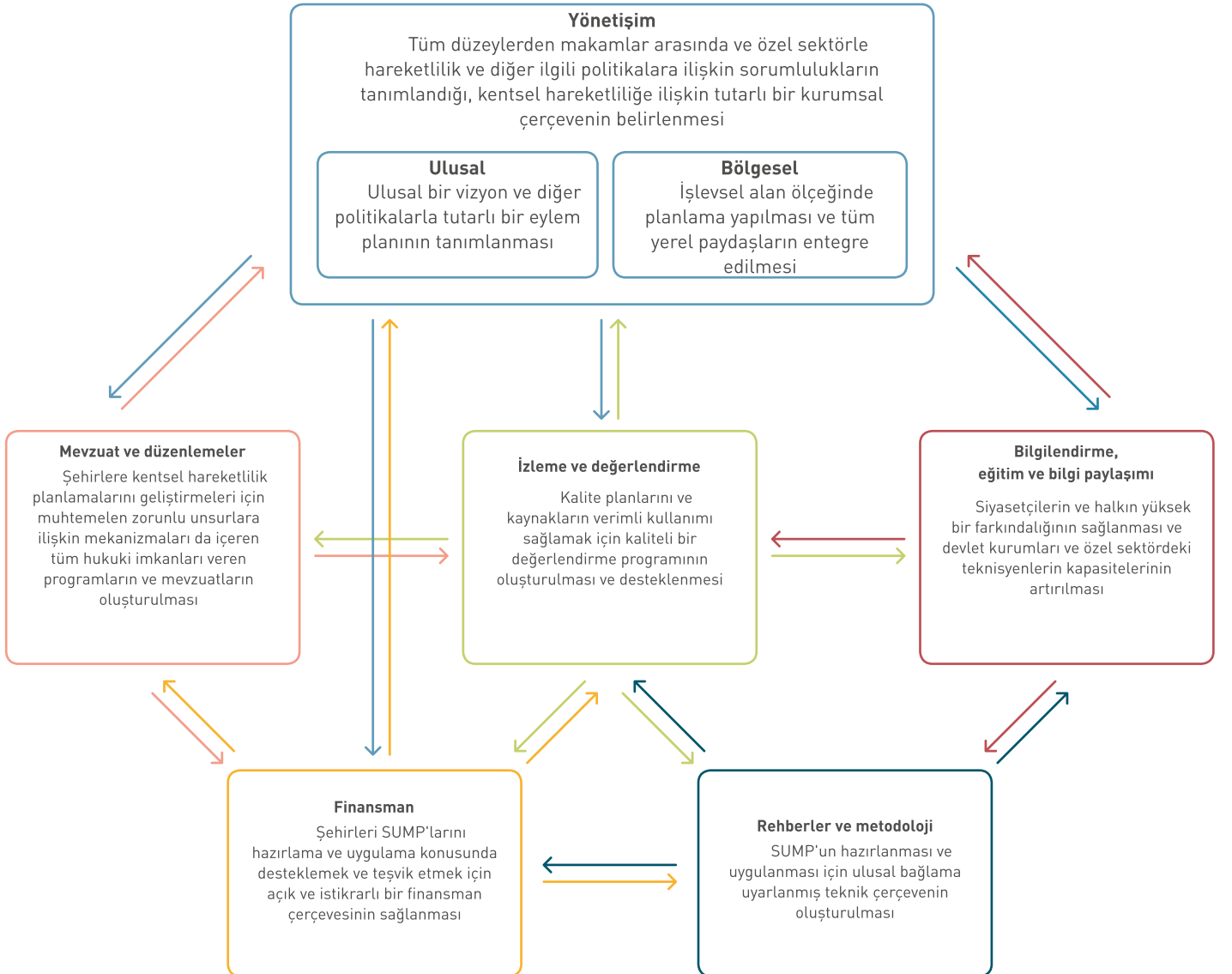
Ulusal aktörler, bu düzeyde çeşitli eylemlerle SUMP'lerin oluşturulmasını destekleyebilir. Şekil 6'da yönetim, mevzuat ve düzenlemeler, finansman, izleme ve değerlendirme, rehberler ve metodoloji, eğitim ve bilgi alışverişi ile ilgili ulusal temel tedbirler gösterilmektedir.

Eylemler arasında yüksek düzeyde bir etkileşim bulunur. Örneğin, kaliteli bir SUMP hazırlama çalışmasını desteklemek için ulusal bir hibenin oluşturulması [Finansman], bir SUMP'un ne olduğunun ve muhtemelen bir SUMP'un nasıl

hazırlanacağını [Mevzuat ve düzenlemeler, Rehberler ve metodoloji] tanımlanmasını gerektirir.

Finansman süreci diğer ulusal paydaşlarla koordine edilmeli [Yönetişim] ve süresi boyunca izlenmelidir [İzleme ve değerlendirme]. Yararları kritik anlarda [örneğin, hibe başlangıcı] bildirilmeli ve süreç boyunca paydaşlardan geri bildirim alınmalıdır [Yönetişim, Bilgilendirme, bilgi alışverişi]. Böylelikle, ulusal karar vericiler kapsamlı bir ulusal program hazırlamaya güçlü bir şekilde teşvik edilir. Bu, tutarlılığı artırır, sinerjiler yaratır ve tüm paydaşların ve özellikle de SUMP'ları hazırlayan yerel makamların görünürlüğünü artırır.

Şekil 6: SUMP'un ve ana ilişkilerinin anlaşılmasını teşvik etmeye yönelik ulusal düzeydeki tedbirler

Hükümetler, hepsi birbirinin üzerine geliştirilen dört müdahale düzeyiyle SUMP konseptinin anlaşılmasını ve benimsenmesini teşvik edebilir:

1. Bilgilendirme: Ulusal hükümet, ulusal bağlamda SUMP konsepti (ve yararları) hakkında ayrıntılı bilgiler verir. Ulusal bir platform, şehirler arasında SUMP konsepti hakkında bilgi paylaşımını kolaylaştırabilir, iyi uygulama örnekleri sunabilir ve (ulusal) finansman olanakları hakkında bilgi verebilir.

2. Teşvikler: Bir SUMP'a sahip olmak, şehirlerin kentsel hareketlilik projelerine yönelik olarak ulusal finansman alması için bir ön koşuldur. Bu yaklaşım, Avrupa Yapısal ve Yatırım Fonlarının bazı Operasyonel Programlarında uygulanmaktadır.

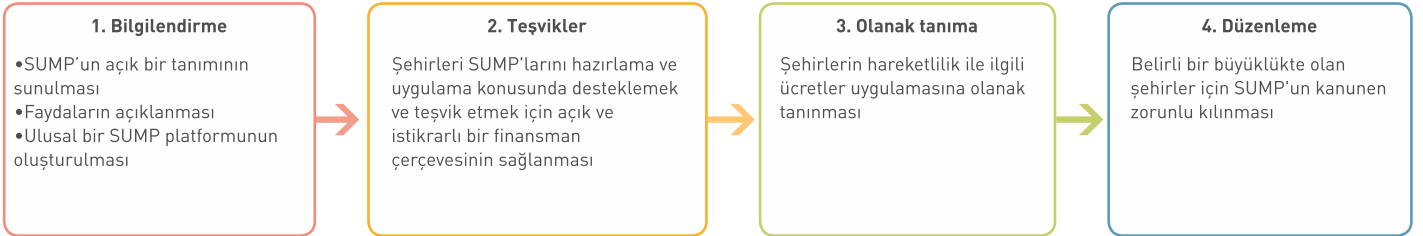
3. Şehir ve bölgelere olanak tanınması: Ulusal hükümet, şehirlere vergi ve ücretlendirme sistemlerini uygulamaya koyma konusunda yasal yetki verir veya şehirlerin sürdürülebilir hareketliliğe ilişkin yeni yaklaşımları test etmelerine olanak tanımak için ilgili mevzuata deneme maddeleri ekler.

4. Düzenleme: Bir SUMP, tüm şehirler ya da nüfus veya yerel makam kategorisi gibi belirli kriterlere göre bazı şehirler için kanunen zorunludur.

Resmin telif hakkı istock.com'da inakiantonana'ya aittir

Şekil 7: Dört müdahale düzeyi

Ulusal SUMP Destek Programları, SUMP'ların uygulanmasını özendirme, desteklemek, zorunlu kılmak ve/veya teşvikler sağlamak için devletin ulusal veya bölgesel kademelerinde yürütülen programlardır. Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasına ilişkin ulusal destek çerçevelerine dair Konu Kılavuzunda ayrıntılı rehberlik bulunabilir.

Avrupa'da Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasına ilişkin ulusal çerçeveler hakkında bir süre önce yapılan analizde vurgulandığı gibi, yerel SUMP hazırlama ve uygulama çalışmalarını desteklemek için etkili ve uyumlu ulusal ve/veya bölgesel SUMP programlarına gerçek bir ihtiyaç vardır. Farklı ülke profilleri için daha ayrıntılı ihtiyaçlar belirlenmiştir.⁴⁵

Şekil 8: Yerel SUMP hazırlama ve uygulama çalışmaları için etkili ve uyumlu ulusal veya bölgesel SUMP programları ihtiyacı

Ulusal bir SUMP programı olmayan veya hazırlamaya başlayan ülkeler ve bölgeler		Ulusal bir SUMP programı olan ülkeler ve bölgeler	
İhtiyaçlar	Ana alanlar	İhtiyaçlar	Ana alanlar
SUMP'ların merkezi olarak yönetimi ile ilgili olarak ulusal (bakanlık) düzeyde bağlılık ve iradenin sağlanması ve hareketlilik planlaması için ortak bir vizyon oluşturma	Yönetişim	Ulusal SUMP programlarının ve unsurlarının sürekli olarak iyileştirilmesi	Yönetişim Mevzuat ve düzenlemeler
SUMP ve SUMP tedbirleri için kurumsal, yasal ve finansal destek	Yönetişim Mevzuat ve düzenlemeler Finansman	SUMP hazırlama ve uygulama çalışmaları için sürekli ulusal finansmanın sağlanması veya yeniden yapılandırılması	Finansman
Ulusal SUMP rehberlerinin kabulü	Rehberler ve metodoloji	Belediyeler arası veya bölgesel SUMP'lar ile SUMP kapsamının işlevsel alanları kapsayacak şekilde genişletilmesi	Rehberler ve metodoloji Yönetişim Mevzuat ve düzenlemeler
İzleme ve değerlendirme faaliyetlerinin uygulamaya konması ve hareketlilik verilerinin düzenli olarak toplanmasının teşvik edilmesi	İzleme ve değerlendirme	İzleme ve değerlendirme faaliyetlerinin iyileştirilmesi ve uygulama için karar vericilerin ve siyasi aktörlerin daha güçlü desteği	İzleme ve değerlendirme
SUMP'ların hazırlanmasını, danışmanlık uzmanlığını, kalite kontrolü ve ulusal denetçilerin eğitimini desteklemek için kapasite geliştirme (belediye personeli ve profesyoneller için eğitim ve çalıştaylar)	Bilgilendirme, eğitim ve bilgi paylaşımı	SUMP'ların ilgili müfredata entegre edilmesi için üniversitelerle işbirliği	Bilgilendirme, eğitim ve bilgi paylaşımı
Yerel politikacılar, paydaşlar ve halk için genel olarak ulusal düzeyde SUMP ve kentsel hareketliliğin olumlu etkileri konusunda farkındalık yaratılması	Bilgilendirme, eğitim ve bilgi paylaşımı	Özellikle karar vericilere ve halka yönelik olarak SUMP uygulamasının olumlu etkilerinin sunulduğu sürekli iletişim ve tanıtım kampanyaları	Bilgilendirme, eğitim ve bilgi paylaşımı

⁴⁵ Durlin, A., Plevnik, A., Balant, M., Mladenovič, L., 2018. AB üye devletlerinde SUMP'lerin durumu, <https://sumps-up.eu/publications-and-reports/>

BÖLÜM 2: Sürdürülebilir Bir Kentsel Hareketlilik Planının Hazırlanması ve Uygulanması

Bu rehber, kentsel ulaşım ve hareketlilik alanındaki uygulayıcıların yanı sıra bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının hazırlanması ve uygulanmasında görev alan diğer paydaşlara yöneliktir. Rehberde, bir SUMP hazırlama ve uygulama süreci açıklanmaktadır. Bu süreç, 32 Faaliyete ayrılan 12 ana Adımı içeren 4 Aşamadan oluşmaktadır. Döngünün dört aşamasının tamamı bir kilometre taşı ile başlar ve biter. Kilometre taşları, bir sonraki aşama için gereken bir karar veya sonuç ile bağlantılıdır ve her biri bir önceki aşamanın tamamlandığını gösterir. İlişkili faaliyetlerle birlikte her adım, bu rehberde aşağıdakiler hakkındaki bilgilerle birlikte detaylı olarak sunulmuştur:

- Faaliyetin arkasındaki mantık, ele alınacak konular ve cevaplanması gereken sorular;
 - Gerçekleştirilecek faaliyetin özel amaçları;
 - Faaliyet içinde tamamlanması gereken ana görevler;
 - Temel görevlerin ötesine geçme isteği (ve bunun için gerekli kaynakları) olan şehirler ve bölgeler için temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler;
 - Diğer faaliyetlerle koordinasyon ve zamanlama gereklilikleri ve
 - Atılacak adımların kontrol listesi.

Faaliyetlerin sırasının ardışık değil mantıksal olduğu vurgulanmalıdır.⁴⁶ Uygulamada, faaliyetler kısmen paralel olarak yürütülebilir ya da geri bildirim döngüleri içerebilir. Her bir faaliyet için zamanlama ve koordinasyon ile ilgili bölümde, bu bakımdan çok önemli olan hususlar vurgulanmaktadır. Aşağıdaki sayfada, planlama döngüsünün grafiksel bir özeti sunulmakta ve ardından bir SUMP hazırlamak ve uygulamak için gereken tüm adımların ve faaliyetlerin ayrıntılı bir açıklaması verilmektedir. Rehberde, bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının hazırlanması ve uygulanmasında kullanıcıları desteklemek için iyi uygulama örnekleri, sözlük tanımları, araçlar ve referansları yer almaktadır.

İyi uygulama örnekleri Avrupa'daki SUMP'lardan alınmıştır. Bazıları tüm gereklilikleri karşılamasa da, bir

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı hazırlama ve uygulama sürecinin bir parçası olan faaliyetleri göstermek açısından faydalıdır. Amaç, farklı bağlamlarda iyi planlama yaklaşımlarının mümkün olduğunu göstermek için farklı Avrupa bölgelerinden bir örnek portföyü sunmaktır. Örneklerin çoğu, ileriye dönük planlama faaliyetlerini de göstermektedir.

Ek örnekler www.eltis.org adresinde bulunabilir.

SUMP döngüsü

SUMP döngüsü, 32 aktiviteye ayrılan on iki ana adımı içeren dört aşamadan oluşur. Döngünün dört aşamasının tamamı bir kilometre taşı ile başlar ve biter. Kilometre taşları, bir sonraki aşama için gereken bir karar veya sonuç ile bağlantılıdır ve her biri bir önceki aşamanın tamamlandığını gösterir. Tüm adımlar ve faaliyetler, sürekli iyileştirme süreci kapsamında düzenli bir planlama döngüsünün bir parçası olarak kabul edilmelidir.

⁴⁶ Bu husus, uygulamada Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının nasıl çalıştığı konulu Bölüm 1.4'te ayrıntılı olarak açıklanmaktadır.

Şekil 9: Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının (2. baskı) 12 Adımı – Planlamacılara yönelik genel bakış

1. AŞAMA - Hazırlık ve analiz

Kilometre Taşı:
**Bir SUMP
hazırlama kararı**

Başlangıç noktası: Bir SUMP hazırlama kararı

Bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı hazırlamanın başlangıç noktası, mevcut hareketlilik durumunu iyileştirmeye yönelik bir kararın alınması ve daha fazla sürdürülebilirliğe doğru değişime ihtiyaç duyulduğuna güçlü bir şekilde ikna olunmasıdır. Kentsel ulaşım veya hareketliliğin başlı başına bir amaç olmayıp daha iyi yaşam kalitesi ve refah gibi daha yüksek hedeflere katkı sağlaması gerektiği başından beri açıkça bilinmelidir. Bir SUMP hazırlama kararı her zaman SUMP'un genel amaçlarına bağlılık anlamına gelir:

- Gelir ve sosyal durumdan bağımsız olarak herkes için erişilebilirliğin artırılması;
- Yaşam kalitesinin ve kentsel çevrenin çekiciliğinin artırılması;
- Kara yolu güvenliğinin ve halk sağlığının iyileştirilmesi;
- Hava ve gürültü kirliliğinin, sera gazı emisyonlarının ve enerji tüketiminin azaltılması;
- Ekonomik uygulanabilirlik, sosyal eşitlik ve çevre kalitesi.

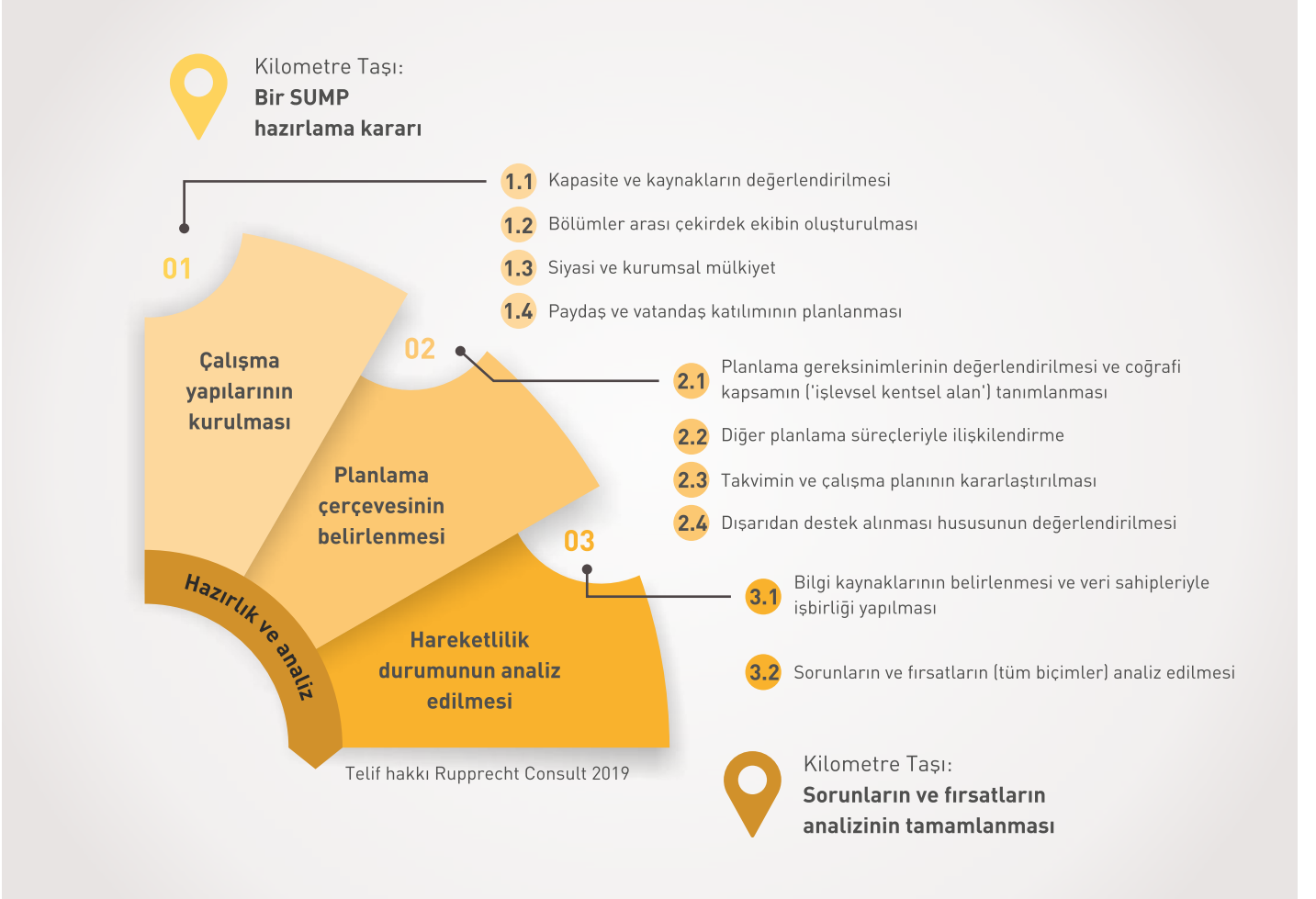
Ulusal ve yerel bağlama göre, ulusal düzeyden yasal bir zorunluluk, yerel bir siyasi organın (yerel konsey gibi) resmi bir kararı veya yerel idarenin bir taahhüdü, bir SUMP'un hazırlanması için itici güç olabilir. Her durumda, SUMP'u gerçekten sürdürülebilir ve etkili bir plan haline getirmek için gerçek bir kararlılık gereklidir. Yerel düzeyde siyasi bir savunucu yoksa, diğer politikacıları destekçi olmaya ikna etmek zor olabilir. Bu, karar vericilerin saygı duyduğu biri tarafından ikna edici argümanların sunulmasını gerektirir. SUMP sürecini başlatmak için bir proje veya tedbirin kendisi de tetikleyici olabilir. Büyük bir altyapı projesi (örneğin, yeni bir tramvay hattı) veya büyük bir kentsel yenilik (örneğin düşük emisyonlu bir bölge) için verilen kararda, bu tedbirin daha geniş bir planlama çerçevesine dahil edilmesi gerekir.

Bir SUMP, büyük bir proje için tamamlayıcı tedbirler, uzun vadeli hedefler ve katılımcı bir yaklaşımla birlikte

entegre bir yaklaşım sunabilir. Özellikle etkisi yüksek olan büyük ve yenilikçi projelerde, bir SUMP, tedbirlere ilişkin kamu desteği sağlamak için gerekli olan kapsamlı katılım stratejileri sunar. Büyük bir altyapı projesi, işlevsel bir kentsel alan için daha geniş bir planlama stratejisi ile desteklenen kapsamlı bir hareketlilik planlamasını başlatmak için gerekli inisiyatifi sağlayabilir.

Hiçbir şey değişmezse kentin karşı karşıya kalacağı zorlukları ve sorunları göstermek, bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının sağladığı faydaları vurgulamak ve seçmenlerin iyi sonuçları ödüllendireceğini vurgulamak faydalı bir yaklaşımdır. Konunun aciliyetini bildirmek için, işlerin olağan seyrindeki geliştirme çalışmalarının olumsuz sonuçlarını simüle etmek (örneğin, gelecekteki trafik tıkanıklığı ve bunun sonucunda meydana gelen ekonomik kayıplar bakımından veya trafik kazası kaynaklı ölümler veya hava kirliliği nedeniyle kaybedilen ömür süresi gibi göstergeler bakımından) ve bunları harita ve rakamlarla siyasetçilere sunmak etkili olabilir. Dijital teknolojilerin yönlendirdiği mevcut hızlı değişiklikler, gelecekteki sürdürülebilir hareketlilik için tutarlı bir stratejik yaklaşım geliştirme zorunluluğunu vurgulamaktadır. Yararları bildirirken, kentinizdeki mevcut yüksek öncelikli sorunlarla (hava kalitesi, trafik, kara yolu güvenliği, konutların ekonomikliği veya ekonomik büyüme gibi) ilişkilendirmek ve bir SUMP'un bunların nasıl çözüleceğine yardımcı olacağını açıklamak genellikle yararlıdır. Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasını başarıyla gerçekleştiren diğer şehirlere atıfta bulunmak da ikna edici olabilir (bkz. Bölüm 1.2).

Bir SUMP'un tüm faydalarının ancak seçim döneminden daha uzun bir süre sonra görülebilir hale gelmesi nedeniyle siyasi bağlılığın sağlanması özellikle zorlu olabilir. Kısa vadede kamu desteği oluşturabilen ve bir SUMP hazırlamaya yönelik ilk kararı tetikleyebilecek yüksek görünürlüklü daha küçük ölçekli tedbirlerin SUMP'a dahil edilmesi seçeneğinin vurgulanması faydalı olabilir. Örneğin, kamusal alanların "hafif ve ucuz" çözümlerle geçici olarak dönüştürülmesi, insanların arzu edilen olumlu değişiklikleri (örneğin, yaz aylarında bir caddenin kapatılması, çiçek saksıları ile ayrılmış geçici bir bisiklet yolu, park alanları yerine banklar ve oturma alanları; ayrıca bkz. Faaliyet 7.2'deki mekan oluşturma kutusu) gözünde canlandırmalarına yardımcı olabilir.

İlk aşama için ilk kilometre taşı ve başlangıç noktası, politika yapımcıların açık bir şekilde bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı hazırlama kararını almasıdır. Planlama sürecinin altyapısı aşağıdaki sorular cevaplanarak oluşturulur:

Kaynaklarımız neler?

Planlama için mevcut tüm kaynakları (beşeri, kurumsal, finansal) analiz edin ve işe başlamak için uygun çalışma ve katılım yapılarını kurun. Kilit kurum ve paydaşların SUMP'un oluşturulmasına destek vermesini sağlayın.

Planlama bağlamımız ne?

Mevcut planlar veya yasal gereklilikler gibi planlama süreci üzerinde etkisi olacak faktörleri belirleyin. Planın coğrafi kapsamını belirlemek için trafik akışlarını analiz edin ve komşu yetkililerin ve paydaşların "gemide" olduğundan emin olun. Planlama takvimini kararlaştırın ve gerektiği şekilde dış destek alın.

Bu ve önceki adımdaki faaliyetler birbirleriyle yakından bağlantılıdır ve çoğunlukla paralel olarak yürütülür. Örneğin, coğrafi kapsamın, çalışma yapılarının kurulması sırasında dikkate alınması için erkenden tanımlanması gerekir.

Ana sorunlarımız ve fırsatlarımız neler?

Uygun ve güncel veri kaynakları kullanarak hareketlilik durumunu tüm ulaşım biçimleri ve ilgili sürdürülebilirlik hususları açısından analiz edin.

İlk aşamadaki son kilometre taşı, tüm işlevsel kentsel alanda hareketlilikle ilgili başlıca sorunların ve fırsatların analizinin tamamlanmasıdır.

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlama sürecinin başında, etkili çalışma yapıları kurmak için mevcut kapasiteleri ve kaynakları analiz etmek gerekir. Gerçekten entegre bir planlama süreci yürütmek için, SUMP'un oluşturulmasından sorumlu olan çekirdek ekip, idarenin tüm ilgili alanlarıyla iyi bir şekilde bağlantılı olmalıdır. Sürece siyasi olarak sahip çıkılmasını sağlamak için başlangıçtan itibaren özel faaliyetler yürütülmeli ve paydaş ve vatandaşların katılımı erkenden planlanmalıdır. İlk adımın amacı hem etkili çalışma yapıları hem de sürece yönelik geniş destek sağlamaktır.

Bunun ve bir sonraki adımın faaliyetleri birbirine bağlıdır ve bazen paralel olarak yürütülür. Örneğin, coğrafi kapsamın, çalışma ve katılım yapılarının kurulması sırasında dikkate alınması için erkenden tanımlanması gerekir.

FAALİYET 1.1: Kapasite ve kaynakların değerlendirilmesi

Gerekçe

Süreci yerel bağlamınıza göre uyarlamak için başlangıçta planlama uygulamalarının, kapasitelerin ve kaynakların öz değerlendirmesinin yapılması gerekir. Bu, başarılı bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının oluşturulmasını etkileyebilecek engellerin ve faktörlerin yanı sıra güçlü ve zayıf yönleri belirlemenize yardımcı olur. Mevcut planlama uygulamalarınıza ilişkin olarak yapılacak bir değerlendirme, bu rehberde belirtilen ilkelerle ne kadar uyumlu olduklarını belirleyecektir. Planı hazırlamak ve uygulamak için mevcut kapasite ve kaynakların sorgulanması da bununla yakından bağlantılıdır. Bu, insan kaynaklarını (yani mevcut personel ve beceriler) ve finansal kaynakları içerir. Yeterli kaynak olmadan başarılı bir plan yapmak zor olacaktır.

Amaçlar

- Yerel bağlamınızda (örneğin, siyasi, kurumsal ve hukuki çerçeve) bir SUMP hazırlama ile ilgili olarak mevcut planlama uygulamalarının güçlü yönleri, zayıf yönleri ve fırsatlarının gerçekçi ve net bir resmini çizin.
- Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması sürecini yönetmek ve yönlendirmek için gerekli beceriler kümesinin (geniş) yerel idarenizde ve paydaşlar arasında mevcut olduğundan emin olun.
- Planlama sürecini yürütmek ve tedbirleri uygulamak için onaylanmış ve potansiyel finansal kaynakları değerlendirin.

Görevler

Planlama uygulamaları

- Mevcut ulaşım planlama faaliyetlerinizi analiz edin. Süreçlerinizin Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlarının ilkelerini ne derecede içerdiğini kontrol etmek için çevrimiçi SUMP Öz Değerlendirmesinin (araçlar bölümüne bakınız) kullanılması önerilir (süreçler tam olarak mı veya sınırlı olarak mı dikkate alınıyor yoksa hiç dikkate alınmıyor mu?). Bu şekilde, yeni SUMP oluşturma sürecinde ele alınması gereken eksiklikleri belirleyebilirsiniz.

- Kentsel yığılma alanınızda plan hazırlama sürecindeki itici güçleri ve engelleri belirleyin ve analiz edin; örneğin:

- Bir SUMP'un hazırlanmasını ve uygulanmasını destekleyebilecek faktörler (örneğin siyasi savunucular, belediye faaliyetlerinin daha iyi koordinasyonuna duyulan ihtiyacın dile getirilmesi, yeni başlayan başka bir planlama süreci ile sinerji).

- Tüm planlama sürecini etkileyen kurumsal, kabul edilebilirlikle ilgili, hukuki, düzenleyici ve finansal engeller. (Örneğin, otobüs şirketi özel mi yoksa başka bir devlet kurumu tarafından mı kontrol ediliyor? Hareketlilik gelirleri, hareketlilik tedbirlerini finanse etmek için kullanılabilir mi? Üçüncü taraf sağlayıcıları (paylaşımli yolculuk şirketler gibi) etkileyebilir misiniz? Siyasi irade ve kamu desteği en azından prensipte var mı?)

- Planlama sürecinde ortaya çıkabilecek süreç engelleri (örneğin farklı bölümler veya seçimler arasında yönetim veya iletişim).

- Planlama süreçlerini ve politikalarını iyileştirmek için başlangıç noktası olarak gerçekçi bir öz değerlendirme yapın. Sonuç mutlaka halka açıklanmak zorunda değildir.

Kapasiteler

- Lider kuruluş(lar) içinde ve paydaşlar arasında mevcut becerileri değerlendirin. Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması için tüm temel becerilerin dikkate alındığından emin olun (araçlar bölümündeki listeye bakınız).

- Beceri eksikliklerini kapatacak (örneğin eğitim, işbirliği, işe alım veya taşeronluk yoluyla) bir strateji geliştirin. Bu, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlama sürecine aşına olan biri tarafından yapılmalıdır (varsa, insan kaynakları yöneticinizle işbirliği içinde).

Kaynaklar

- SUMP hazırlama süreci için gerekli bütçeyi belirleyin ve siyasi onay alınmasını sağlayın.

- Tedbir uygulaması için olası bütçe çerçevesini değerlendirin. Yerel, bölgesel, ulusal, AB ve dış finansman fırsatlarını göz önünde bulundurun. Bu, muhtemelen, bu aşamada kaba bir tahmin olacaktır, ancak gerçekçi kalmanıza yardımcı olacaktır.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Planlama uygulamalarını değerlendirmek için dışarıdan uzmanlarla birlikte bir eş değerlendirme yöntemi uygulayın.
- Beceri eksikliklerini gidermek için diğer bölümlerle işbirliği yapın ya da dışarıdan ortakları (örneğin danışmanlar, üniversiteler) dahil edin (daha fazla bilgi için bkz. Faaliyet 2.4).

Zamanlama ve koordinasyon

- Bu faaliyete başlangıçta ihtiyaç duyulur ve sonuçları, etkili çalışma yapılarının ve özellikle de çekirdek ekibin kurulmasında göz önünde bulundurulmalıdır (bkz. Faaliyetler 1.2, 1.3 ve 1.4).
- Yerel olarak uyarlanmış Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlama sürecini tasarlamak ve dışarıdan desteğin gerekli olup olmadığına karar vermek için temel girdiler (bkz. Faaliyet 2.1, 2.2, 2.3 ve 2.4).
- Tedbir planlamasına dair üçüncü aşamada dikkate alınması gereken engeller.

Kontrol listesi

- ✓ Bir SUMP'un hazırlanmasına ilişkin güçlü yönler, zayıf yönler ve engellerin belirlenmesi.
- ✓ Yerel planlama süreçlerini optimize etmek için başlangıç noktası olarak öz değerlendirme sonuçlarının özetlenmesi.
- ✓ Planlama süreci için gerekli beceriler ve finansal kaynakların analiz edilmesi.
- ✓ Beceri eksikliklerini kapatmaya yönelik stratejinin geliştirilmesi.
- ✓ SUMP süreci bütçesinin siyasi olarak onaylanması.
- ✓ Tedbir uygulamasına ilişkin olası finansal çerçevenin değerlendirilmesi.

Planlama uygulamalarını değerlendirme yöntemleri

İç toplantılar ve SUMP Öz Değerlendirmesi ile kontrol

Bir öz değerlendirme, planlama sürecinde görev alan bir grup insanın, mevcut süreçlerin güçlü ve zayıf yönlerini ve bunların nasıl geliştirileceğini tartışmak için bir araya gelmesi kadar basit bir faaliyet olabilir. Tartışmaya rehberlik etmek için Eltis'in İnternet sitesinde bulunan çevrimiçi SUMP Öz Değerlendirme aracının kullanılması önerilir. SUMP Öz Değerlendirmesinin tamamlanmasının ardından bir sonuç sayfasında, planlama faaliyetlerinizin halihazırda SUMP ilkelerini ne kadar iyi karşıladığı gösterilecek ve ek iyileştirmeler için özel öneriler sunulacaktır. Tüm toplantı katılımcılarının soruları kendi başlarına cevaplamalarını ve ardından bir grup olarak cevaplardaki benzerlik ve farklılıkları tartışmalarını sağlayarak, oldukça yerinde fikirler edinilebilir.

SUMP Öz Değerlendirme Aracı için bağlantı: www.eltis.org/mobility-plans

Eş değerlendirilmesi

Bir SUMP için planlama ortamını değerlendirmenin başka bir yolu eş değerlendirmesidir. Bu, şehrinizdeki durumu gözden geçirmeleri için bir veya daha fazla deneyimli planlamacının veya bu alandaki diğer uzmanların davet edilmesi anlamına gelir. Eş değerlendirmeci, mevcut planlama sürecinin kalitesini ve kurumsal yapıyı değerlendirebilir ve ayrıca bunları "sınıfının en iyisi" ile karşılaştırabilir. Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının oluşturulmasının en iyi şekilde nasıl organize edileceğine dair olarak dışarıdan bir bakış açısıyla ve geri bildirimlerle katkıda bulunabilirler.

Kaynak: Lasse Brand, Rupprecht Consult; Tom Rye, Edinburgh Napier Üniversitesi

Şekil 10: Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması için beceri

Proje koordinasyonu için yönetim becerileri

- Proje yönetimi (ekip oluşturma, süreç geliştirme, moderasyon ve belgelendirme)
- Finansal yönetim (bütçe planlama)
- Personel yönetimi (iç ve dış personelden oluşan çok disiplinli ekiplerin yönetimi dahil)

Proje koordinasyonu için yönetim becerileri

- Düzenleyici çerçeve de dahil olmak üzere kentsel planlama ve ulaşım planlaması
- Önemli sektörel politikalarda uzmanlık (ekonomik, sosyal, çevresel)
- Moderasyon, arabuluculuk
- Veri toplama yöntemleri ve ampirik analiz (anketler, görüşmeler ve modelleme)
- Hareketlilik tedbirleri ve etki değerlendirmesi konusunda bilgi
- Halkla ilişkiler için yazma ve tasarım becerileri
- Ekonomik analiz, finansman ve yatırım uzmanlığı
- Hukuki tedarik uzmanlığı

SUMP'un hazırlanması için bütçe gereksinimleri

Bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı hazırlamanın maliyetleri, kapsama, mevcut plan ve çalışmaların varlığına ve gereken dış yardıma bağlı olarak büyük ölçüde farklılık göstermektedir. En masraflı unsurlar veri toplama ve ulaşım modellemesidir. Bu nedenle, bir bütçe için onay almadan önce, ne kadar veri ve hangi düzeyde modellemenin gerekli

olduğu konusunda açık ve net olmak önemlidir. Küçük şehirler genellikle, bağlamlarındaki yüksek maliyetler ve kararlarının sınırlı düzeyde karmaşık olması nedeniyle bir ulaşım modeli kullanmamaya, onun yerine benzer bağlamlarda başarılı olduğu kanıtlanmış tedbirlere odaklanmaya karar verir (bir modelin ne zaman kullanılacağına dair rehberlik için Faaliyet 4.1'e bakınız). Pahalı fakat çok faydalı olma eğilimi gösteren diğer hususlar, kapsamlı bir katılım sürecinin yanı sıra profesyonel tasarım ve iletişimdir.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ**Koprivnica / Hırvatistan: SUMP ekibi için erkenden dış destek**

2014 yılında, Koprivnica şehri bir SUMP hazırlamaya karar verdi. SUMP hazırlama sürecinin ilk aşamasının bir parçası olarak, hangi adımların atılması gerektiği ve böyle bir belge hazırlamak için gereken kaynaklar araştırıldı. Bu araştırmaya dayanarak, Koprivnica SUMP ekibi yeterli kaynak olmadığını ve bu nedenle dışarıdan hareketlilik uzmanlarının sürece dahil edilmesine ihtiyaç duyulduğunu tespit etti. SUMP ekibi, SUMP hazırlama süreci boyunca ekibe rehberlik edecek yeterli deneyime sahip hareketlilik uzmanlarını Hırvatistan genelinde aradı. Bu uzmanların yardımıyla, şehir, bir durum analizi ve referans trafik anketi gerçekleştirdi.

Yazar: Nebojsa Kalanj, ICLEI tarafından derlenmiştir
Resim: Koprivnica Belediyesi

FAALİYET 1.2: Bölümler arası çekirdek ekibin oluşturulması

Gerekçe

Bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının hazırlanması ve uygulanması, sınırlar ve sektörler arasında çalışmayı ve ilgili politikalar ve kuruluşlar arasında koordinasyon (örneğin, arazi kullanım planlaması, çevre koruma, sosyal kapsayıcılık, cinsiyet eşitliği, ekonomik kalkınma, güvenlik, sağlık, eğitim ve bilgi teknolojileri ile koordinasyon) sağlanmasını gerektiren karmaşık bir süreçtir. Bu süreci koordine etmek, yönetmek ve ilerletmek için, yeterli kapasite ve kaynaklara sahip olan açık bir proje sahibinin yanı sıra kurumlar içinde yetkiye ihtiyaç vardır.

Amaçlar

- Mevcut kaynakların en iyi şekilde kullanıldığı bir planlama süreci için verimli çalışma yapıları kurun.
- Farklı ulaşım biçimlerini ayrı ayrı ele almak yerine aralarındaki bağlantıları göz önünde bulunduran ve kentsel yapılar (arazi kullanımı, yoğunluk, işlevler, sosyoekonomik modeller, ekosistemler) ve hareketlilik arasındaki etkileşimleri kabul eden entegre bir SUMP hazırlanmasını sağlayın.
- Hareketlilik ve ulaşım planlamasını, başlı başına bir amaç olarak değil, ortak bir politika alanı olarak oluşturun.
- Tüm planlama sürecinde temel sürdürülebilirlik ilkelerinin dikkate alındığından emin olun.

Görevler

- Planlama sürecini kolaylaştırmak ve ilerletmek için sorumluluk, yetki ve kaynaklara sahip bir proje koordinatörü görevlendirin. Bazı şehirlerde, fikir alışverişinde bulunabilecek ve sürecin her zaman çalışmasını sağlamak için diğerinin yokluğunda (tatiller gibi) görev yapabilecek iki koordinatör görevlendirilmesinin başarılı sonuçlar verdiği görülmüştür.
- Ayrıca işbirliği sağlamak için gerekli üst düzey desteği veren ve gerekirse yönetim seviyesinde SUMP süreci için açıkça konuşan daha kıdemli bir proje yöneticisi de görevlendirin (örneğin bölümünüzün başkanı).

- SUMP'u hazırlama süreci boyunca düzenli olarak görev alan proje sahibi olarak bir çekirdek ekip kurun.

- Ekip üyelerinin birlikte planlama sürecini yönetmek için gereken tüm yönetim becerilerine sahip olmalarını sağlayın. Bunlar, projeye ilgili, siyasi, teknik, finansal ve personel yönetimiyle ilgili becerileri içerir (ayrıca Faaliyet 1.1'in araç bölümüne de bakınız).

- Genellikle proje koordinatörü bu yönetim becerilerinin çoğuna sahiptir, ancak yerel durumunuza bağlı olarak diğer ekip üyeleri belirli yönetim görevlerini üstlenebilirler.

- Tüm planlama süreci boyunca siyasi aktörlerle bağlantı kurmak önemlidir. Dolayısıyla, planlama ekibinizde belediye başkanları, diğer önde gelen siyasetçiler ve planlama makamındaki kilit aktörlere iyi bağlantıları olan ekip üyelerinin olması faydalı olabilir. (Siyasi ve kurumsal olarak sahip çıkmanın nasıl sağlanacağı hakkında daha fazla bilgi için bkz. Faaliyet 1.3.)

- Süreç boyunca sağlıklı planlama kararları almak için ekibin gereken tüm teknik becerileri ve siyasi altyapıyı birleştirmesini sağlayın. Ulaşım planlaması ve kentsel planlama en önemli becerilerdir, ancak sonuçları diğer sektörlerle yayılan gerçekten entegre bir planlama süreci sağlamak için ekonomik, sosyal ve çevresel politikalar gibi ilgili planlama alanlarının bilgisi de çok önemlidir. Örneğin, eğer SUMP ağırlıklı olarak bir bölüm tarafından hazırlanıyorsa, ekip diğer birkaç bölüm veya birimden üyeler içermelidir.

- Ekip üyelerini seçerken belirli planlama adımları için gereken operasyonel becerileri değerlendirin, ancak ekibi çalışmak için uygun bir boyutta tutun. İlgili planlama adımları için kurumdan diğer çalışma arkadaşları getirilebileceğinden, bu tür becerilerin hepsinin çekirdek ekip içinde mevcut olması gerekmez. Çoğu kamu makamı için bu özel beceriler, personellerinin kapasitelerini aşabilir; bu durumda, belirli teknik görevler için dışarıdan uzmanlar getirilmelidir (ayrıca bkz. Faaliyet 2.4).

- Tüm planlama sürecinde temel sürdürülebilirlik ilkelerinin dikkate alındığından emin olun.

- Sürdürülebilir kentsel hareketliliğin ne anlama geldiğine dair ortak bir anlayış geliştirmek için planlama uygulamalarına ilişkin olarak yaptığınız öz değerlendirmenin sonuçlarını tartışın veya ideal olarak bir ekip halinde birlikte uygulayın (bkz. Faaliyet 1.1). Farklı ulaşım biçimlerinin yanı sıra kentsel yapılar (yoğunluk, işlevler, sosyoekonomik örüntüler, ekosistemler) ve hareketlilik arasındaki bağlantıları vurgulayın. Görüşünüzü ulaştırma ve hareketliliğin ötesine taşıyarak toplumun karşılanması gereken farklı ihtiyaçlarını (ekonomik, sosyal, çevresel) kapsayacak şekilde genişletin.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Bağılıklarını göstermek ve SUMP'un önemini vurgulamak için departmanları, çekirdek ekibinizin üyeleri olarak üst düzey personeli göndermeye teşvik edin. Genellikle, her departmandan iki (veya daha fazla) çekirdek ekip üyesi olabilir; üst düzey personel, iş yükünü kendileri açısından yönetilebilir seviyede tutmak için yalnızca stratejik öneme sahip toplantılara katılır. Alternatif olarak, sizin departmanınızdan ve diğer departmanlardan bölüm başkanları gibi üst düzey karar vericilerden oluşan ayrı bir kontrol grubu oluşturmayı düşünün. Kontrol grubu, SUMP'un hazırlanacağı dönem boyunca önemli kararlar alma konusunda çekirdek ekibe destek verecektir.
- Beceri eksikliklerini gidermek için diğer bölümlerle işbirliği yapın ya da dışarıdan ortakları (örneğin danışmanlar, üniversiteler) dahil edin (daha fazla bilgi için bkz. Faaliyet 2.4).

- Belirli görevler için ulaşım ile ilgili bir geçmişe sahip olmayan insanlardan hizmet almayı düşünün (örneğin pazarlama). Bu, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının önemli bir parçası olan taze bakış açısının getirilmesine yardımcı olur. Ayrıca, personeli finanse etmek için farklı paydaşların kaynaklarını birleştirmeyi düşünün.

Zamanlama ve koordinasyon

- En baştan başlayın ve tüm süreç boyunca çalışma yapılarını sürekli olarak değişen ihtiyaç ve koşullara göre ayarlayın.
- SUMP'un planlama gereksinimlerini ve coğrafi kapsamını göz önünde bulundurun (Faaliyet 2.1).

Kontrol listesi

- ✓ Planlama sürecinin koordinatörünün belirlenmesi.
- ✓ Tüm planlama alanından kilit makamları içeren gerekli tüm becerilere sahip çekirdek ekibin kurulması.
- ✓ Ekipte Sürdürülebilir Kentsel Hareketliliğe (Planlamasına) dair ortak bir anlayışın geliştirilmesi.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Edinburgh, Birleşik Krallık: Çok Disiplinli Mekansal Politika Ekibi

Edinburgh'un SUMP'u, Konseyin Mekansal Politika Ekibi tarafından hazırlanmaktadır. Çekirdek ekip, ulaşım ve hareketlilik planlamacıları, hava kalitesi uzmanları ve şehir, peyzaj ve mekansal planlamacılarından oluşmaktadır. Durum bazında katkıda bulunabilecek daha geniş ekip, çeşitli ulaştırma ekipleri (aktif seyahat, toplu taşıma, yol güvenliği mühendisliği), arazi kullanım planlamacıları, sürdürülebilir kalkınma görevlileri, ekonomistler ve iletişim uzmanları arasından uzmanların bilgi ve becerilerinden faydalanmaktadır. Ekip, birbiriyle ilişkili üç ana proje üzerinde çalışmakta ve bu projeleri koordine etmektedir. Şehir Hareketlilik Planı (SUMP), bir şehir merkezi dönüştürme stratejisi ve Edinburgh'da düşük emisyonlu bir bölgenin hayata geçirilmesi.

Yazar: Edinburgh Belediye Meclisi; Wuppertal Enstitüsü tarafından derlenmiştir
Resim: Edinburgh Belediye Meclisi

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Bielefeld, Almanya: Uzmanlar ve paydaşlardan oluşan daha geniş bir yönlendirme grubu tarafından desteklenen bölümler arası çekirdek ekip

Bielefeld'de beş kişilik SUMP çekirdek ekibi, hareketlilik, şehir planlama ve çevre ofislerinin yanı sıra, şehir ve hareketlilik planlama ve yerel toplu taşıma sağlayıcısı Bölüm Başkanlığından temsilciler içermektedir. İlgili paralel planlama süreçlerine de katılan üst düzey ekip üyelerinin seçilmesi, iyi bir koordinasyonu ve siyasi karar vericilerle güçlü bir bağlantı kurulmasını sağlamıştır. Ekip, hareketlilik analizini yapan, katılım sürecini yöneten ve belgeleyen ve bir paydaş yönlendirme grubuyla birlikte birkaç çalışmayı esas alarak bir vizyon ve hedefler belirleyen deneyimli bir dış uzman tarafından desteklenmiştir. Tüm sonuçlar, süreci yönetmek ve kararlar almak için düzenli olarak bir araya gelen çekirdek ekiple yakın koordinasyon içinde geliştirilmiştir.

Yazar: Olaf Lewald, Bielefeld Belediyesi, Polis tarafından derlenmiştir
Resim: Grafikbüro Wilk

FAALİYET 1.3: Siyasi ve kurumsal mülkiyet

Gerekçe

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının uzun vadeli başarısı için kilit paydaşları belirlemek ve süreci sahiplenme hissini sağlamak çok önemlidir. İyi bir paydaş analizi, olası çatışma ve koalisyonların ve bunların coğrafi kapsam, politika entegrasyonu, kaynak mevcudiyeti ve genel meşruiyet açısından planlama sürecinizi nasıl etkileyebileceğinin belirlenmesine yardımcı olabilir. Siyasi ve kurumsal paydaşların erken katılımı, süreci sahiplenmelerine yardımcı olur ve sürecin sonuçlarını desteklemelerini daha olası hale getirir.

Amaçlar

- Tüm paydaş grupları arasında uzun süren bir işbirliği için sağlam bir temel oluşturun.
- Paydaşlar arasındaki olası sinerjileri veya çatışmaları belirleyin.
- SUMP'unuzun hazırlanması ve uygulanması için yönlendirme kapasitesini ve kabulü arttırın.

Görevler

- Tüm ilgili paydaşların yanı sıra hedeflerini, güçlerini, kapasitelerini ve planlama kaynaklarını belirleyin (örneğin, bir paydaş haritalama aracı kullanarak; aşağıdaki araçlar bölümünde yer alan beceri tablosu ve etki-çıkar matrisine bakın).
- SUMP'unuzu destekleyen ve süreci sahiplenen geniş bir koalisyon kurmaya çalışın. Sadece iktidar partisinin değil, muhalefetin de desteğinin alınması, sürekliliği sağlanmasına yardımcı olur. Bir veya daha fazla güçlü oyuncu ile önemli çatışmalardan kaçınin, ancak sürdürülebilir hareketliliğin temel ilkelerine sadık kalın. Bu göreve rehberlik edecek basit bir paydaş koordinasyon stratejisi oluşturun.
- Görüşlerini ve katılımlarını tartışmak için kilit politikacılar ve uygulamacılarla erken bir aşamada bizzat tanışın.

- Örneğin farkındalık artırıcı seminerler veya sürdürülebilir hareketlilik için örnek bir şehre bir gezi düzenleyerek, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması fikrini, siyasetçilere ve ilgili tüm bölümlerdeki çalışma arkadaşlarına tanıtın.
- Farklı politika alanlarından (örneğin farklı idari bölümler) aktörlerin katılımını sağlamak için, başından itibaren (belediye sınırları dışındaki kuruluşlar dahil) aktör işbirliğine yönelik açık ve şeffaf bir yaklaşım benimseyin.

Zamanlama ve koordinasyon

- Başlangıçtan itibaren paydaşların belirlenmesi ve analizi.
- Paydaş koalisyonlarında değişiklikler olursa düzenli olarak yeniden değerlendirme yapın.
- Sürecin başında bilinçlendirme faaliyetlerini başlatın.
- Siyasi destek ve katılıma sürekli olarak ihtiyaç duyulur. Siyasi kararların zamanlaması ve koordinasyonuna dair genel bakış için bkz. Şekil 2.

Kontrol listesi

- ✓ Paydaş gruplarının belirlenmesi.
- ✓ Aktör grupları analizinin yapılması.
- ✓ Temel paydaş koordinasyon yaklaşımının geliştirilmesi.
- ✓ Siyasi desteğin sağlanması.
- ✓ Kilit paydaşlardan sürdürülebilirlik ilkelerine genel bağlılığın sağlanması.

Eylem alanına bağlı olarak, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasına farklı türden paydaşların dahil olması gerekmektedir. Kentsel lojistik bakımından, çeşitli paydaş grupları etkilenir. Dolayısıyla, Konu Rehberi Sürdürülebilir Kentsel Lojistik Planlamasında, kentsel lojistik planlaması için çok paydaşlı bir platform kurulması önerilmektedir. Üç ana grup, platform üzerinden sürece doğrudan dahil edilmelidir:

- Tedarik Zinciri Paydaşları (örneğin, Nakliye Şirketleri, Nakliye Operatörleri, Nakliyatçılar, Büyük Perakende Zincirleri, Mağaza Sahipleri)
- Kamu Makamları (örneğin yerel, bölgesel veya ulusal hükümet)
- Diğer Paydaşlar (örneğin, sanayi ve ticaret birlikleri, tüketici birlikleri, araştırma ve akademi)
- Uzmanlar

Platform ve kentsel lojistiğin Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasına nasıl entegre edileceği hakkında daha fazla bilgi Konu Rehberinde bulunabilir.

İlgili paydaşları belirlenmesi

Aşağıdaki tablo, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması için gerekli tüm bilgi ve becerilere sahip paydaşları sürece dahil etmenize yardımcı olur. Bu, kimlerin katılacağına dair fikirlerinizi kontrol etmenize ve eksik bilgi veya becerileri tamamlayan (yeni) kurum veya insanları belirlemenize olanak tanır. Konsept, sadece ortakların dört işlevsel yeteneği olduğu durumlarda SUMP'ların başarılı olduğunu belirtir

1. Siyasi destek alma kapasitesi
2. Ulaştırma ağları ve hizmetleri konusunda yetkinlik
3. SUMP'un hazırlanmasında teknik mükemmellik
4. Kamu desteği sağlama veya halkın öncelik ve ihtiyaçlarını anlama kapasitesi

Şekil 11: SUMP'a uygulanan Kingdon Modeli: İşlevsellikler ve bunların uygunluğu, paydaşlar ve varlıklar (Cré, I., Mourey, T., Ryder, A., Heckley, S., Balant, M., 2016'ya dayanmaktadır. CH4LLENGE Kurumsal İşbirliği Kılavuzu: Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planları bağlamında kurumsal ortaklarla birlikte çalışma, s. 24, www.eltis.org/resources/tools/sump-institutional-%20cooperation-kit).

İşlevsellik	Uygunluk	Hangi paydaşlar?	Önemli varlıklar
Siyasi destek	Ulaştırma sektöründe ve dışında siyasi destek ve kaynakları kim sağlayabilir?	<ul style="list-style-type: none"> • Bir SUMP planlaması yapan şehirlerin belediye başkanları ve şehir meclis üyeleri (hem çoğunluk hem de muhalefet) • Komşu şehirlerin belediye başkanları ve temsilcileri • Büyükşehir alanları, iller, ilçeler, bölgelerin başkanları • İlçe belediye binasının temsilcileri • Siyasi partiler • SUMP ortaklığındaki farklı yerel makamlardan siyasetçiler 	Vizyon, Liderlik, Güç, Kaynaklar
Ulaşım ağı yetkinliği	İlgili ulaşım ağlarını kim yönetiyor?	<ul style="list-style-type: none"> • Toplu taşıma şirketleri (belediye otobüsleri, tramvaylar ve metroların yanı sıra bölgesel otobüsler ve trenler) • Ulaşım altyapısının (yollar, park alanları, aktarma istasyonları vb.) sahipleri • Ulusal demir yolu şirketleri • Liman makamları (uygun durumlarda) • Havalimanı makamları (uygun durumlarda) • Yeni hareketlilik hizmetlerinin (bisiklet paylaşımı, araba paylaşımı gibi) sağlayıcıları 	Teknik uygulanabilirlik
Teknik uzmanlık	Teknik olarak sağlam bir plan sunmak için verilere ve ilgili becerilere kim sahip?	<p>Farklı kurumlardan teknik uzmanlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Belediye departmanları veya kamu idaresi (ulaşım ve mekansal planlama, ekonomik kalkınma, çevre, sağlık, turizm vb.) • Üniversiteler ve diğer araştırma kurumları • Nitelikli şirketler • Uzman kurumlar • Nitelikli sivil toplum kuruluşları ve dernekler 	Teknik olarak sağlam planlama
Kamu desteği	Halkın ve paydaşların görüşlerini kim anlıyor?	<p>Vatandaşlara, diğer paydaşlara ve medyaya erişim sağlayan devlet kurumları Belediye hizmetlerinde şunlar olabilir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • İletişim departmanı • Kolluk kuvveti • Ekonomik kalkınma departmanı, iş koçları • Belediyenin ombudsmanı/arabulucusu • Eğitim departmanı <p>Farklı politika alanlarında (ulaşım ve mekansal planlama, ekonomik kalkınma, belediye gençlik konseyi vb.) danışma konseylerinin moderatörleri</p>	Değerler, İvedilik hissi

Aktör gruplarının analizi

Paydaşlar belirlendikten sonra, bu aktörler arasındaki gruplaşmalar analiz edilmelidir. Bu analiz, ilgili durum için uygun olan farklı kriter veya niteliklerin (çıkar, güç, birbirleri üzerindeki etki, koalisyonlar vb.) bir listesine dayanmalıdır. Böylece, her paydaşın hedeflerinin ne olduğunu, gizli ajandalarının ne olduğunu ve belirli bir proje uygulanırsa kendilerini 'kazanana' veya 'kaybeden' olarak görüp görmeyeceklerini öğrenebilirsiniz.

Aktör gruplarının sistematik bir analizinin amacı, çıkar çatışmaları veya potansiyel koalisyonların net bir resmini elde etmek ve bu konuda farklı düzeyde çıkarlara, kapasitelere ve bilgilere sahip paydaş gruplarını daha iyi tespit edebilmektir. Bu, örneğin, paydaşları etki/önem düzeylerine göre gruplayan bir "Etki-Çıkar Matrisi" oluşturularak yapılabilir:

Şekil 12: Etki-Çıkar Matrisi (UN-Habitat, 2001. Tools to Support Urban Decision Making, Nairobi, s. 24 esas alınmıştır)

	Düşük Etki	Yüksek Etki
Düşük Menfaat	en az öncelikli paydaş grubu	karar ve görüş oluşturma için faydalı, aracılık
Yüksek Menfaat	belki de yetkilendirilmeye ihtiyaç duyan önemli paydaş grubu	en kritik paydaş grubu

Paydaş belirleme sürecinde mevcut "yerel savunucuların" rolünü belirlemeyi düşünün. Bunlar, kişisel yetenekleri, bağlantıları ve kaynakları harekete geçirme, ittifaklar oluşturma vb. gibi önemli rolleri nedeniyle yerel ağıda iyi tanınan önemli kişiliklerdir. SUMP bağlamında, bu kişilerin rollerinin erken bir stratejik değerlendirmesinin yapılmasını düşünün. Bu kişiler süreç üzerinde olağanüstü bir etkiye sahip olabilir ve yanınızda durmalarını isteyebilirsiniz.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Budapeşte, Macaristan: Karar vericiler için düzenli yuvarlak masa toplantıları

SUMP tedbir planlaması için yeni bir kurumsal karar verme biçimini desteklemek amacıyla, BKK Budapeşte Ulaşım Merkezi bir 'SUMP Komitesi' kurmuştur. Düzenli yuvarlak masa toplantılarıyla, tedbir ve proje planları hakkında konuşmak ve bunları koordine etmek için bir forum görevi görmektedir. Komite, belediye meclisine yeni SUMP tedbirleri hakkında tekliflerde bulunabilir. Belediye, bakanlıklar ve devletin ulaştırma planlama kurumları, ulusal demir yolu şirketi, bölge konseyi, ana operatörler ve üniversitelerden uzmanlar gibi ana paydaş kurumlardan 21 üyeye sahiptir. Etkin bir komite oluşturmak için kişisel bağlantılar ve olayların profesyonel bir şekilde organize edilmesi gereklidir.

Yazar: Budapeşte Ulaştırma Merkezi (BKK); UBC tarafından derlenmiştir
Resim: Budapeşte Ulaştırma Merkezi (BKK)

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Londra, Brüksel, Dresden, Groningen, Ljubljana:
SUMP için güçlü belediye başkanları

Yakın geçmişte, Avrupa şehirlerindeki birçok üst düzey politikacı, sürdürülebilir hareketliliğe ve yerel SUMP'lara güçlü destek verdi. Belediye başkanları genellikle belirli bir tedbire, hedefe veya vizyona odaklanırlar. Londra'nın (İngiltere) Belediye Başkanı Sadiq Kahn stratejisini erişilebilirlik ve hava kalitesi üzerinde yoğunlaştırdı. Brüksel bölgesinde (BE), eski hareketlilik bakanı Pascal Smet, otomobil odaklı bir şehirden insanlar için yapılmış bir şehre geçişi destekledi. Dresden'de (DE), Konsey Üyesi Raoul Schmidt- Lamontain, sürdürülebilir hareketlilik biçimleri ve hizmetleri için geçerli olan "MOBI" markasını gururla tanıtmaktadır. Groningen'de (NL) hareketlilikten sorumlu Belediye Başkan Yardımcısı Paul de Rook, kentin uzun yıllardır devam eden bisiklet dostu geleneğini sürdürüyor. Ljubljana (SI) Belediye Başkan Yardımcısı Dejan Crnek, CIVITAS Siyasi Danışma Komitesine başkanlık ettiğinden Avrupa'da bir tanıtım rolünü üstlenmektedir. Şehrinde çok biçimliliği güçlü bir şekilde geliştirmektedir.

Polis tarafından derlenmiştir
Resim: Polis

FAALİYET 1.4: Paydaş ve vatandaş katılımının planlanması

Gerekçe

Sürdürülebilir hareketliliğe geçiş, paydaşlardan ve daha geniş olarak halktan aktif destek alınmasını gerektirir. Paydaşlarla çalışmak genellikle yaygın bir uygulama olarak kabul edilir, ancak çoğu zaman sadece belirli grupların planlamada söz hakkı olur. Tüm ilgili paydaşların kendi spesifik gereksinimlerine göre planlama süreci boyunca katılımlarını sağlamak çok önemlidir. Bu, SUMP'un meşrulaştırılmasına ve kalitesinin artırılmasına yardımcı olur. Sadece önemli paydaşlarla ve halkla işbirliği içinde geliştirilen bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı kabul görecektir ve pratik ve finansal açıdan etkili olacaktır. Dolayısıyla vatandaşların ve paydaşların katılımı, bir SUMP'un temel bir unsurudur.

Yetkili makamlarla, özel işletmelerle, sivil toplum kuruluşlarıyla veya bunların hepsiyle birlikte çalışırken, farklı format ve tekniklerden faydalanarak paydaşların katılımının sağlanması için özel bir stratejiye ihtiyaç vardır. Halkın katılımı, karar vermenin meşruiyetini ve kalitesini sağlamak için temel öneme sahiptir ve ayrıca AB ve uluslararası sözleşmeler kapsamında da şart koşulmaktadır.

Amaçlar

- Planlama sürecinin kritik aşamalarında tüm ilgili paydaşların iyi yapılandırılmış bir katılımını sağlayın.
- Düzenli iletişim ve istişareye dayanan şeffaf bir diyalog esaslı planlama kültürü oluşturun.
- Özellikle süreçlerin hala açık ve esnek olduğu erken planlama aşamalarında vatandaşların sürece dahil olmalarını ve tartışmalara katılmalarını teşvik edin ve mümkün kılın.
- Katılım süreci için vatandaşların yaşam kalitesini iyileştirmeyi amaçlayan sürdürülebilir ve desteklenen yaklaşımlar tasarlayın ve halkın planlama sürecini geniş çaplı olarak sahiplenmesini sağlayın.
- Sivil toplumun ve yerel siyasi kültürün canlılığını güçlendirin.
- Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının genel kalitesini, etkinliğini, (maliyet) verimliliğini, şeffaflığını, kabulünü ve meşruiyetini artırın.

'Vatandaşlar' ve 'Paydaşlar' kimlerdir?

Vatandaşlar, SUMP'unuzun hazırlandığı işlevsel kentsel alanda yaşayan ve/veya çalışan tüm insanları ifade eder. Bu belgede, insanlar, sakinler ve halk terimleriyle büyük ölçüde birbirlerinin yerine kullanılmaktadır.

Paydaşlar, SUMP'dan etkilenen ve/veya onu etkileyebilecek tüm bireyler, gruplar veya kurumlardır. Vatandaşlar bunun bir parçası olmakla birlikte, bu belgede paydaş terimi esas olarak kamu makamları, siyasi partiler, vatandaş ve topluluk grupları, işletmeler, ulaştırma operatörleri ve araştırma kurumları gibi kurumsal paydaşları ifade eder.

Kilit paydaşlar genellikle SUMP sürecine halktan daha fazla katılırlar. Dolayısıyla, genellikle yeterince temsil edilmeyen "ulaşılması zor" gruplar da dahil olmak üzere toplumun etkilenen tüm kesimlerinin çıkarlarının katılımcı paydaş grupları arasında uygun bir şekilde temsil edilmesinin sağlanması gerekmektedir.

Amaçlar

- Standart planlama uygulamalarının bir parçası olarak katılım faaliyetleri oluşturun. Paydaşların ve vatandaşların katılacağı planlama adımlarını (SUMP sürecinde vatandaşların katılımı ile ilgili Şekil 13'teki tavsiyelere bakın) ve bunların her biri için uygun katılım yöntemlerini belirleyin (katılım yöntemleri ve araçları için bkz. Şekil 14). Hem fiziksel hem de çevrimiçi katılım araçlarını inceleyin ve en faydalı olanları seçin.
- Önemli politikacılardan ve diğer kilit paydaşlardan oluşan daimi bir 'yönlendirme grubu' kurun. Bu grup, tüm planlama süreci boyunca stratejik kararlara dair rehberlik ve fikir sağlar. Hangi paydaşların dahil edileceğini belirlemek için Faaliyet 1.3'te gerçekleştirilen paydaş haritalamasını kullanın. Düzenli olarak 'yönlendirme grubunu' toplantılara veya brifinglere dahil edin ve kritik kararlar için çerçeveyi belirlemek üzere geri bildirim isteyin.
- Halkla ilişkiler faaliyetleri için genel bir strateji de (medya katılımı gibi) dahil olmak üzere bir iletişim ve katılım stratejisi ve takvimi oluşturun.
- Mümkün olduğunca etkileşimli katılım sağlamaya çalışın (aşağıdaki "Gerekli gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler" bölümüne bakın), ancak stratejinize en azından halka yönelik proaktif bilgilendirmeyi (yani halkın yaklaşımı değil halka yönelik yaklaşım) ekleyin.
- Engelliler, genç ve yaşlılar, etnik azınlıklar, daha düşük refah düzeyindeki kişiler, bekar ebeveynler ve genel olarak yeterince temsil edilmeyen "ulaşılması zor" gruplar da dahil olmak üzere toplumun etkilenen tüm kesimlerinin katılımını sağlayın. Onları yalnızca faydalanıcı olarak görmeyin, planlama sürecine dahil edin. Süreci engelleyebilecek lobi gruplarına dikkat edin.

- Yeni bir SUMP'un hazırlanacağını ve tüm vatandaş ve paydaş gruplarının katılım fırsatına sahip olduğunu bildirmek için basın açıklamaları planlayın. Gazete reklamları, İnternet sitesi duyuruları, haber bültenleri veya evlere gönderilen mektuplar gibi geleneksel biçimlerin yanı sıra sosyal medya, kısa videolar, bir ziyaret merkezi veya özel bir İnternet sitesi gibi daha yeni biçimler de dahil olmak üzere çeşitli araçları bir arada kullanmayı düşünün. Daha fazla bilgi için Şekil 14'e bakınız.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Tüm süreç boyunca paydaşları ve vatandaşları çeşitli katılım araçlarıyla daha aktif bir şekilde dahil etmeyi planlayın (örneğin çalışma gezileri, paydaş etkinlikleri, bir İnternet forumu, vatandaş panelleri).
- Paydaş katılımının kapsamını, çıkar ve lobi grupları da dahil olmak üzere daha fazla grubu içerecek şekilde genişletin (ancak kritik tartışmaların iyi yönetildiğinden emin olun).
- Planlama sürecinde maksimum şeffaflığı sağlayın ve daha demokratik ve katılımcı karar verme süreçlerine olanak tanıyın (Aarhus sözleşmesi).
- Gelişmiş şehirler için: Paydaşları karar verme süreçlerine ve SUMP hazırlama sürecinin yönetimine aktif olarak dahil edin.

Gövlere ilişkin ayrıntılar

Bir katılım stratejisinde ele alınacak sorular

Bir katılım stratejisi hazırlarken göz önünde bulundurulması gereken dört ana soru vardır.

- **Neden?** Katılım süreci neden gerçekleştiriliyor? Stratejiyi/programı nasıl etkileyecek?
- **Kim?** Karar verme sürecine kimler katılmalı? Bu kişiler nasıl belirlenebilir?
- **Nasıl?** Katılım nasıl gerçekleştirilecek? Hangi araç ve teknikler kullanılmalı?
- **Ne zaman?** Farklı etkinlikler ne zaman yapılmalıdır? Katılım ne zaman uygun değildir?

Zamanlama ve koordinasyon

- Planlama sürecine başlamadan önce ana katılım faaliyetlerinin planlamasını bitirin.
- SUMP'unuzun planlama gerekliliklerini ve coğrafi kapsamını göz önünde bulundurarak (bkz. Faaliyet 2.1) (yeni kurulan) ana grup ile birlikte siyasetçiler ve diğer kilit paydaşlardan oluşan "yönlendirme grubunu" kurun (bkz. Faaliyet 1.2).

- Tüm planlama süreci boyunca paydaşları dahil edin.
- Vatandaşları seçilen adımların önemli kararlarına dahil ettiğinizden emin olun. Vatandaşların çok sayıda faaliyete katılmalarını sağlamaya çalışarak katılım yorgunluğu riskine sebep olmak yerine, seçilen faaliyetlere katılımını sağlamak daha başarılı olabilir. Aşağıdaki şekilde vatandaş katılımına ilişkin yararlı adımlar önerilmektedir.

Şekil 13: SUMP sürecine vatandaş katılımı

Resmin telif hakkı istock.com'da Orbon Aljia'ya aittir

SUMP sürecine vatandaş katılımı - düzgün bir şekilde yapın!

Vatandaş katılımı, SUMP döngüsü boyunca gerçekleştirilmelidir, ancak 12 adımın her birinde gerçekleştirilmemelidir. Şekil 13'te, nereye vurguyu yapılması hakkında öneriler sunulmaktadır. Önemli kararların alınması gerektiği ve planlama sürecinde yerli halkın fikirlerinden, vizyonlarından ve bağlılığından yararlanılacağı adımlar ve faaliyetler önerilmektedir.

Vatandaşları sürece en baştan dahil etmek başarılı sonuçlar verir. Bir SUMP hazırlama kararı alındığında, vatandaşlar bilgilendirilebilir ve ilgili bir grup vatandaş harekete geçirilebilir. Ancak vatandaşların katılımı için en önemli dört planlama adımı senaryoların tartışılması (Faaliyet 4.2), vizyonların oluşturulması (Faaliyet 5.1), tedbir paketlerinin seçilmesi ve onaylanması (Faaliyet 7.2) ve uygulamadır (Faaliyet 11.2). Ayrıca, hareketlilik durumunun problem analizini gerçekleştirirken (Faaliyet 3.2), planlanan eylemler için geniş çaplı halk desteği sağlarken (Faaliyet 8.4) ve başarıları ve başarısızlıkları değerlendirirken (bkz. Faaliyet 12.1) SUMP'unuz, vatandaşların sürece dahil edilmesinden fayda sağlar.

Bu faaliyetlerin yanında, kilometre taşları, tamamlanan aşamanın sonuçlarını halka bildirmek için iyi bir zamandır. Özellikle üçüncü kilometre taşı, stratejik yönün vatandaşlarla onaylanması için bir fırsat sunarken, dördüncü kilometre taşı, SUMP'un kabul edilmesinin vatandaşlarla birlikte kutlanmasından yarar sağlar. Vatandaşlık katılımı için etkinlikler veya başka yöntemler planlarken aşağıdaki birkaç kuralın farkında olun:

- Yaratıcı olun ancak önerilen araçlar ve katılım biçimleri konusunda da öz eleştirel olun. Örneğin, uygulamalar ve çevrimiçi anketler tüm hedef gruplara ulaşmayabilir (örneğin yaşlılar, bilgisayara erişimi olmayan insanlar). Dolayısıyla, çevrimiçi olana ek olarak her zaman çevrimdışı bir format da sağlayın.
- Vatandaş katılımı sonuçlarının öylece bir çekmeye atılmayacağını vurgulayıp süreç için nasıl kullanıldığını açıklamak çok önemlidir. Katılımcılara her katkının dikkate alınacağı konusunda söz verin ve SUMP için bir şey dikkate alındığında geri bildirimde bulunun.
- Dil hakkında düşünün. Yalnızca yerel dili kullanıyorsanız, göçmen kökenli insanları dışlıyor olabilirsiniz. Ayrıca teknik jargon kullanmamaya dikkat edin.
- Herhangi bir halk toplantısı için toplantı yerini dikkatli bir şekilde seçin ve kolay erişilebilir, engelsiz, toplu taşıma araçları ile ulaşılabilir olduğundan ve uygun ekipmanların yanı sıra iyi akustikli ve iyi aydınlatılmış bir oda sağlandığından emin olun. Oturma düzenini planlayın ve güç hiyerarşilerine işaret etmeyen farklı oturma konseptlerinin farkında olun.
- İnsanların farklı zaman çizelgelerine dikkat edin ve etkinliğinizi tercihen akşam saatlerinde gerçekleştirecek şekilde ayarlayın. Öğleden sonraki bir etkinlik çalışanların dışlanmasına yol açabilirken, akşam etkinlikleri ebeveynler için zor olabilir.
- Profesyonel ve saygılı bir moderasyon sağlayın.

Kontrol listesi

- ✓ Zamanlama, yöntemler ve katılacak vatandaş gruplarının belirlenmesi ve kararlaştırılması.
- ✓ Katılım ve iletişim yaklaşımının kesinleştirilmesi.
- ✓ Kilit paydaşların yer aldığı yönlendirme grubunun kurulması.

Şekil 14: Dört SUMP aşamasına dayalı olan ve katılım düzeyi sonrasında sınıflandırılan, SUMP'un oluşturulmasına ilişkin tavsiye edilen katılım araçları ve yöntemleri (önemli olan koyu renkle yazılmıştır) (katılımın en düşük düzeyi olan "Bilgilendirmeden", "İstişare", "İşbirliği" ve en yüksek düzey olan "Yetkilendirmeye")

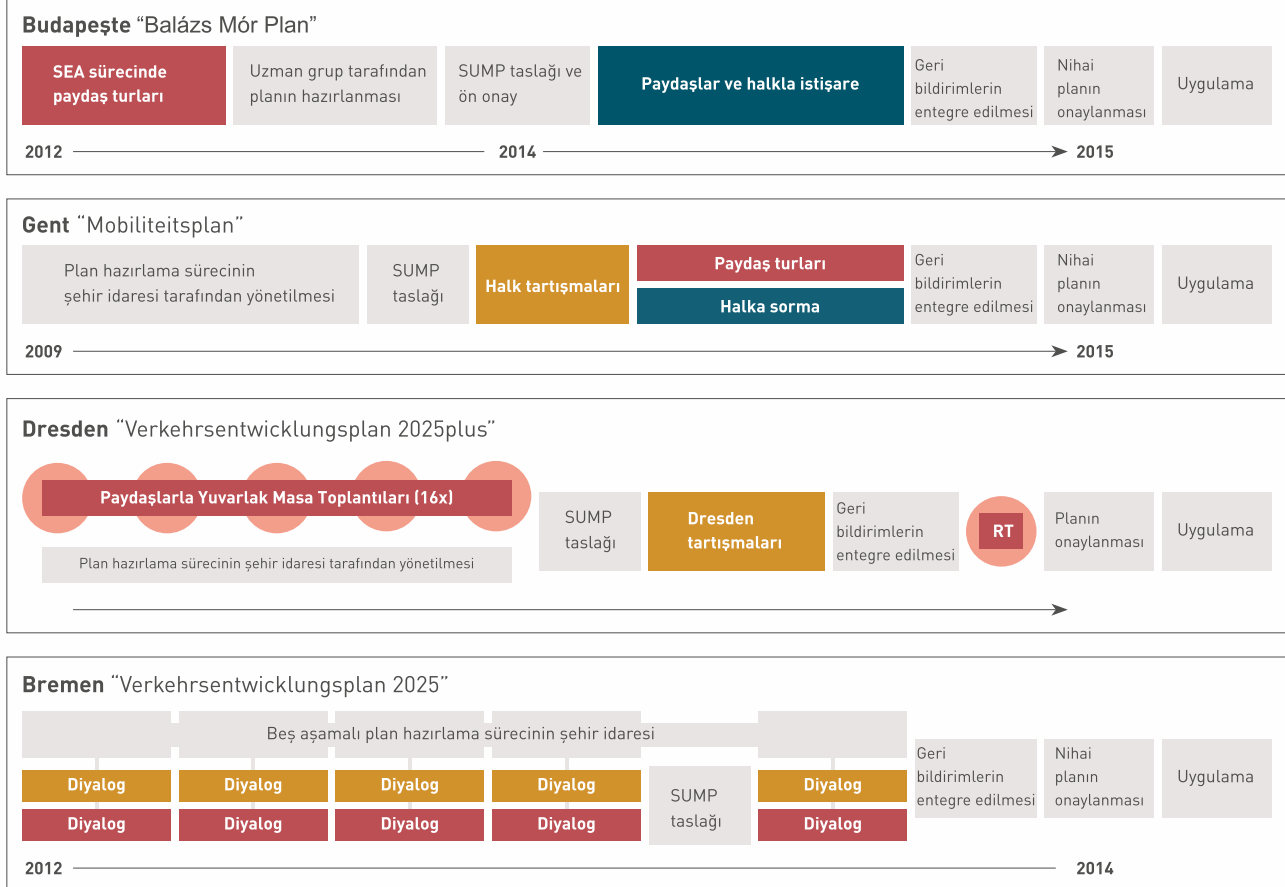
	Hazırlık ve Analiz	Strateji geliştirme	Tedbir planlama	Uygulama ve izleme
Bilgilendirme	<p>Yüz yüze: Bilgilendirme etkinliği, Basın toplantısı, Kamuya açık alanlarda bilgilendirme standı, Kamuya açık alanlarda sergi, 'Yerel ünlü' ile bilgilendirme kampanyası, Topluluk için iletişimci ve çarpan etkisine sahip kişiler olan yerli vatandaşlar/paydaşlar</p> <p>Basılı: Poster, El İlanı, Broşür</p> <p>Çevrimiçi: Sosyal Medya Paylaşımları, İnternet Sitesi, Bilgilendirici Uygulama, Yayın/İnternet Yayınları, Video Kanalı, Haber Bülteni</p>			
İstişare	<p>Sosyal Medya [anketler], İnternet sitesinde geri bildirim formu, Uygulama üzerinden Anket/Geri Bildirim formları</p>			
	<p>Anket ve Araştırmalar, Görüşmeler (telefon, önemli kişiler...)</p>	<p>Gelecek trendlere dair Delphi anketi</p>	<p>Tedbir seçim anketi, Kitle kaynak kullanımı verileri</p>	<p>Değerlendirme araştırmaları ve anketleri, Değerlendirme görüşmeleri (telefon, önemli kişiler vb.) Kitle kaynak kullanımı verileri, (Seyahat) günlüğü, Kör yürüyüş</p>
İşbirliği	<p>Odak grupları, Dünya kafesi, Konulu etkinlikler, Paydaş yuvarlak masa etkinliği, Halka açık tartışma</p>			
	<p>Problem analiz çalıştay, Beyin fırtınası/ Beyin yürüyüşü, Kör yürüyüş</p>	<p>Senaryo çalıştay, Vizyon oluşturma etkinliği, Gelecek arama çalıştay, Açık alan etkinliği, Katılımcı Jeo-dizayn</p>	<p>Hackathon, Tedbir çalıştay, Gerçekten Planlama</p>	<p>Uygulama sahasına ziyaret, Ortak İdame (Kabul programları) Yaşayan laboratuvar</p>
Yetkilendirme	<p>Vatandaş jüri / Vatandaş danışma komitesi, Oylama</p>			
			<p>Katılım bütçesi</p>	<p>Ortak İdame/Ortak Uygulama (Kabul programları, örneğin ağaç edinme)</p>

SUMP sürecinde vatandaş ve paydaş katılımının uygulamalı örnekleri

Budapeşte, Gent, Dresden ve Bremen şehirleri, kendi yerel bağlarına, planlama uzmanlıklarına, kaynaklarına ve kapasitelerine bağlı olarak vatandaş katılımını SUMP sürecine entegre etmek için bireysel yaklaşımlar geliştirmiştir. Harmanlanmış formatların (örneğin Budapeşte, Gent) yanı sıra paydaşların ve vatandaşların ayrı ama eş zamanlı katılımları (örneğin, Bremen, Gent) ve aşamalı katılım (Dresden) uygulanmıştır. Lütfen bu rakamın geniş çeşitlilikteki olası yaklaşımları göstermek için seçilmiş vaka örneklerini sunduğunu unutmayın. Elbette, şehrin kendine özgü planlama bağlarına göre, paydaşları ve vatandaşları sürece dahil etmenin başka yolları da vardır.

Şekil 15: Vatandaşların ve paydaşların SUMP sürecine dahil edilmesine ilişkin uygulama örnekleri, Rupprecht Consult, 2016 (Lindenau, M., Böhler-Baedeker, S., 2016. CH4LLENGE Katılım Kılavuzu: Vatandaşların ve paydaşların Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlarının hazırlanmasına aktif olarak dahil edilmesi, s. 17, www.eltis.org/resources/tools/sump-participation-kit).

Not: Bu şema, her bir planlama aşamasının süresini yansıtmamaktadır
Telif hakkı Rupprecht Consult 2019

Katılım: ■ Vatandaşlar ■ Paydaşlar ■ Vatandaş ve Paydaşlar

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Brno, Çek Cumhuriyeti: Geleneksel ve çevrimiçi formatların birlikte kullanıldığı vatandaş katılımı stratejisi

Brno Şehri, kentin profesyonel ve anlamlı bir katılım süreci gerçekleştirmesine yardımcı olan iletişim ve katılım konusunda uzman bir danışmanlık şirketiyle işbirliği yaparak bir SUMP katılım stratejisi geliştirmiştir. Strateji, halka açık tartışmalar, yuvarlak masa toplantıları ve özel bir İnternet sitesi üzerinden iletişim gibi geleneksel yöntemlerin yanı sıra "Brno Hareketlilik - 2050 Vizyonu - Uzman Çalıştayı" gibi yeni yaklaşımları içeriyordu. 2015'ten 2018'e kadar olan katılım sürecinde, vatandaşlardan gelen 2500'ün üzerinde yorum analiz edilmiş, yaklaşık 30 etkinliğe 500'den fazla kişi katılmış ve vatandaşlar, uzmanlar, şehir bölgeleri ve belediyelerin yanı sıra siyasetçilerle çeşitli çalıştaylar düzenlenmiştir.

Yazar: Iva Rorečková (Machalová) ve Lukáš Bača, Brno Belediyesi, EURO CITIES tarafından derlenmiştir
Resim: Marie Schmerková (Brno Şehri Belediyesi)

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Vilnius, Litvanya: SUMP'un geniş ölçüde sahiplenilmesini sağlayan kapsamlı katılım

Vilnius'un SUMP sürecinin ilk adımı, ilgili paydaşlarla ve vatandaşlarla nasıl çalışılacağına ilişkin stratejilerin belirlendiği proje yönetimine ilişkin bir yol haritası hazırlamaktır. Yol haritasında dört net amaç tanımlanmıştır: Beklentileri netleştirmek, süreç hakkında sürekli olarak bilgi vermek, belirli hedef gruplara ulaşmak ve bilinçlendirme etkinlikleri düzenlemek. Vilnius, farklı hedef gruplarla (politikacılar, paydaşlar, vatandaşlar) iletişim kurmanın en etkili yollarını belirlemek için davranış bilimcileri ve sosyologlarla işbirliği yaptı. Faaliyetleri, yeterli bütçeyi, net hedefleri ve temel performans göstergelerini koordine eden özel olarak görevlendirilmiş bir kişi, başarılı bir kampanya yürütülmesine ve yerel topluluk, medya ve politikacılar arasında SUMP hakkında tartışma başlatılmasına yardımcı oldu.

Yazar: Kristina Gaučė, UBC tarafından derlenmiştir
Resim: Saulius Žiūra

Çalışma yapılarının kurulmasıyla paralel olarak, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının hazırlanmasını yerel duruma göre uyarlamak için planlama çerçevesinin belirlenmesi gerekir. Bu, ideal olarak "işlevsel kentsel alanı" ele alması gereken coğrafi kapsamın tanımını içerir. Diğer önemli hususlar hukuki planlama gerekliliklerine uymak ve ilgili alanların planlama süreçleriyle ilişkilendirme yapmaktır. Daha önceki tüm faaliyetlerin sonuçları daha sonra ilgili aktörler için güvenilirliği sağlamak amacıyla siyasi olarak onaylanması gereken kararlaştırılmış bir takvim ve iş planında özetlenir. Daha önce kapasite eksikliği tespit edilmişse, SUMP'nin hazırlanması için dışarıdan destek almak amacıyla uygun düzenlemelerin yapılması gerekir.

FAALİYET 2.1: Planlama gereksinimlerinin değerlendirilmesi ve coğrafi kapsamın ('işlevsel kentsel alana' göre) tanımlanması

Gerekçe

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı daha geniş bir bölgesel ve ulusal planlama çerçevesi ile bütünlüktür. Bu, örneğin düzenlemeler, finansman akışları veya mekansal ve ulaştırma gelişimi için daha üst düzey stratejileri (mevcut olan ulusal bir ulaşım planı gibi) içerir. Fırsatlardan yararlanmak ve ileride üst düzey yetkililerle yaşanabilecek çatışmaları önlemek için bölgesel ve ulusal planlama çerçevesinin etkisini değerlendirmek çok önemlidir.

Bir SUMP, çoğu durumda bir belediyenin idari sınırlarının dışındaki işlevsel kentsel alanı (örneğin, işe gitme alanı) kapsamalıdır. Bir SUMP'un coğrafi kapsamına ilişkin bölgesel veya ulusal düzenlemeler mevcut değilse, en uygun mekansal kapsamın ilgili paydaşlarca kararlaştırılması ve siyasi organ tarafından onaylanması gerekir. Bir yandan bu, ilgili yerel veya

bölgesel makamların sorumlu olduğu alana bağlıdır. Ancak, diğer yandan, mümkün olduğunca gerçek hareketlilik örüntüleri izlenmelidir. Tüm kentsel yığılma alanını kapsayan bir plan, yalnızca bir bölümünü kapsayan bir plandan çok daha etkili olacaktır.

Görevler

- SUMP için ilgili bölgesel, ulusal ve Avrupa düzeyindeki hukuki gerekliliklerin belirlenmesini sağlayın.
- Bölgesel ve ulusal çerçevenin ve Avrupa çerçevesinin planlama sürecini nasıl etkileyeceği konusunda net bir bakış açısı kazanın.
- Planınızın, genellikle gerçek hareketlilik örüntülerinin işlevsel kentsel alanını (örneğin, işe gitme alanı) içeren coğrafi kapsamını tanımlayın.
- Planlama sürecinde liderlik edecek uygun kurum ve kuruluşları belirleyin.
- Coğrafi kapsamı ve lider kurumu onaylayan siyasi bir karar alınmasını sağlayın.
- Uzun mesafeli ulaştırma koridorları ile bağlantının dikkate alındığından emin olun.

Amaçlar

Planlama gereksinimleri

- Şunları belirleyin, belgelendirin ve değerlendirin:
 - Coğrafi kapsama ilişkin olası gereklilikler veya farklı planlama makamlarının sorumlulukları da dahil olmak üzere bir SUMP'un nasıl oluşturulacağına dair hukuki düzenlemeler ve rehberlik (varsa).
 - İlgili bölgesel ve ulusal finansman kriterleri.
 - SUMP'unuzu etkileyebilecek daha üst düzey planlar, stratejiler ve hedefler. Örneğin, bir Ulusal Kara Yolları Makamının yeni veya genişletilmiş yollara ilişkin planları, şehirde daha fazla araba sürülmesini teşvik ederek SUMP'un hedeflerinin gerçekleştirilmesini olumsuz yönde etkileyebilir.
- Bölgesel ve ulusal çerçevenin bir özetini oluşturarak SUMP'unuzda bunun nasıl ele alınacağına dair önerileri de dahil edin.

Coğrafi kapsam

- Ulaşım örüntülerini ve idari sınırları analiz edin. İşlevsel kentsel alanınızı tanımlayın (daha fazla rehberlik için aşağıdaki araç bölümüne bakın). Ayrıca uzun mesafeli ulaştırma koridorları ile bağlantıları da ekleyin (Trans-Avrupa Ulaştırma Ağı (TEN-T), ulusal demiryolu ağı gibi).

- Öngörülen planlama alanına kilit paydaşları ve makamları dahil edin ve planlama faaliyetlerinin coğrafi kapsamına dair resmi anlaşmaların yapılması için çaba gösterin.
- İlgili makamların katılımını sağlayan açık ve şeffaf bir yaklaşım benimseyin. İlgili makamlar arasında düzenli iletişim ve paylaşımı sağlayın.
- Plana ilişkin genel sorumluluğunu görüşün.
- İşlevsel kentsel hareketlilik alanıyla tamamen tutarlı bir planlama alanı tanımlamak mümkün değilse, en azından yalnızca yığılma düzeyinde ele alınabilecek zorluklar konusunda aktörler ile iyi bir işbirliği için çaba gösterin. Bu, mevcut işbirliğine dayalı olarak geliştirilebilir veya yeni uygulamalar içerebilir (örneğin ortak arazi kullanım planları gibi resmi prosedürler veya çalışma grupları gibi gayri resmi prosedürler).
- Yönlendirme grubunda tüm planlama alanından paydaşların temsil edilmesini sağlayın.
- Katılım faaliyetlerine tüm planlama alanından vatandaşların katılımını sağlayın.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Önemli sosyoekonomik ve çevresel ulaştırma etkileri ile bağlantılı alanların kapsanmasını sağlayın.

Zamanlama ve koordinasyon

- En başında düzenlemeleri ve ilgili planlama gereksinimlerini belirleyin ve tüm süreç boyunca bunları göz önünde bulundurun.
- Bunları özellikle paydaş ve vatandaşların katılımını (bkz. Faaliyet 1.4), coğrafi kapsamı (bu faaliyet), diğer planlama süreçleriyle bağlantıları (bkz. Faaliyet 2.2) ve zamanlama ve çalışma planını (bkz. Faaliyet 2.3) göz önünde bulundurun.
- Çalışma ve katılım yapılarını oluştururken (bkz. Adım 1) dikkate alınması için coğrafi kapsamı erkenden tanımlayın. Resmi Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlama Sürecine başlamadan önce net bir anlaşmaya varılması gerekir (bkz. Faaliyet 2.3).

Kontrol listesi

- ✓ İlgili ulusal ve bölgesel belgelerin gözden geçirilmesi ve sonuçların özetlenmesi.
- ✓ Bölgesel ve ulusal çerçeveden kaynaklanabilecek fırsat ve etkilerin belirlenmesi.
- ✓ Coğrafi kapsamların tanımlanması (mümkünse, işlevsel kentsel alan).
- ✓ Coğrafi kapsam ve yetkili makamların ve siyasetçilerin temel rolleri ve sorumluluklarına dair siyasi anlaşma sağlanması.
- ✓ Çekirdek ekip ve/veya yönlendirme grubuna planlama alanından önemli makamların dahil edilmesi.
- ✓ Belediye meclisleri tarafından siyasi anlaşmanın imzalanması ve kabul edilmesi.

AB Üye Devletlerinde işlevsel kentsel alanlar

OECD ve Avrupa Komisyonu, işlevsel kentsel alanları (İKA'lar) ülkeler arasında tutarlı bir şekilde tanımlamak için ortaklaşa bir metodoloji geliştirmiştir. Nüfus yoğunluğu ve işe gidiş trafiği akışları temel bilgiler olarak kullanıldığında, bir İKA yoğun bir yerleşim bölgesi ve iş gücü piyasası kentle yüksek oranda bütünleşmiş bir çevre alanından (işe gidip gelme bölgesi) oluşur.

- Şehir merkezi, km² başına nüfus yoğunluğu en az 1.500 km olan bir nüfus kümelenmesinden oluşur.
- Bir belediye, nüfusunun en az %50'si bu kümelenmede yaşıyorsa, şehir merkezinin bir parçasıdır.
- "Art bölge", yoğun nüfuslu merkezin dışında yer alan, kentsel iş gücü piyasasının "işçi kümelenme alanı" olarak tanımlanmaktadır. Çalışan nüfusunun en az %15'i belli bir şehir merkezinde çalışan tüm belediyeler, kentsel art bölgenin bir parçası olarak tanımlanmaktadır.

İşlevsel kentsel alanlara OECD-AB yaklaşımının temel amacı, kentsel gelişim ile ilgili konularda politika analizinin yanı sıra uluslararası karşılaştırmalar için kentlerin ve etki alanlarının uyumlulaştırılmış bir tanımını oluşturmaktır.

OECD, her AB ülkesinin işlevsel kentsel alanlarının profillerini sunar. Bu profiller, tüm işlevsel kentsel alanların gösterildiği bir ülke haritasını (ücretsiz bir şekil dosyası da mevcuttur), nüfus büyüklüğüne göre işlevsel kentsel alanların bir listesini ve bu işlevsel kentsel alanlarda yaşayan nüfusu içerir. Profillere erişmek için lütfen www.oecd.org adresini ziyaret edin ve 'işlevsel kentsel alan' yazarak arama yapın.

Kaynak: OECD 2019

Ortak OECD-AB metodolojisine dayanarak, büyükşehir bölgeleri, en az 250.000 nüfusa sahip bitişik, yoğun ve mamur işlevsel kentsel alanlar olarak tanımlanmaktadır. Genel olarak, yüksek ekonomik çekiciliğe, büyük banliyö akışlarına ve karmaşık çok biçimli ulaşım sistemlerine sahip olma eğilimindedirler ve aynı zamanda ulusal düzeyde ve Avrupa düzeyinde önemli aktarma noktalarıdır. Büyükşehir bölgeleri, pek çok belediye ve diğer kurumların etkilenmesi nedeniyle Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması için özellikle zorlayıcı olabilir.

Konu Rehberi Büyükşehir Bölgelerinde Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasında, büyükşehir ölçeğinde SUMP'lara ilişkin rehberlik sunulmaktadır. Rehberde dört tür büyükşehir yönetimi (gayri resmi/yumuşak koordinasyon, belediyeler arası makamlar, belediye üstü makamlar ve özel statülü büyükşehirler) tanımlanmaktadır ve farklı kurumsal düzenlemeler için örnekler ve planlama ilkeleri önerilmektedir.

SUMP'un hazırlanması için farklı ihtiyaçlara sahip çeşitli türlerde işlevsel kentsel alanlar vardır. Çoklu SUMP Metodolojisi, birbirine çok bağımlı olan çok sayıda belediyeye veya şehre sahip olan çok merkezli bölgelere rehberlik sağlar. Bu tür karmaşık alanlarda bölgesel ulaştırma işbirliğinin nasıl başlatılacağı veya geliştirileceği konusunda önerilerde bulunur. Çoklu SUMP rehberinin terminolojisine dayanarak, çok merkezli bölgeler, nispeten düşük nüfuslu olan bir başkent (daha büyük bir bölgede 200.000'den az veya daha küçük bir bölgede 100.000'den az nüfuslu) ve başkentten daha küçük ancak 5.000'den fazla nüfusu olan birkaç orta büyüklükte kutup şeklindedir.

Çoklu SUMP Metodolojisi

Çok merkezli bir bölge için Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı nasıl oluşturulur?

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması, büyükşehirler için olduğu gibi küçük şehirler için de etkili olabilir, ancak küçük şehirler, büyük şehirlerden daha farklı ihtiyaçlara ve genellikle stratejik planlama için çok sınırlı kapasiteye sahiptir. Küçük şehirlerde Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması Konu Rehberinde, SUMP süreci küçük şehirlerin planlama gerçekliklerine uyarlanmıştır. Hem kendi SUMP'larını oluşturmak isteyen şehirlere hem de yakındaki daha büyük bir şehir tarafından başlatılan bölgesel bir SUMP'un bir parçası olmak isteyen şehirler için rehberlik sunar. Bağlamında işe yaradığı kanıtlanan planlama araçlarına ve katılım yöntemlerine ek olarak, rehberde özellikle otomobil kullanımına fazlasıyla bağımlı ve toplu taşıma sistemi zayıf olan daha küçük şehirlere uygun önlemlere odaklanılmaktadır.

AB Üye Devletlerinde SUMP düzenlemelerinin durumu

AB Üye Devletlerinde Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının nasıl oluşturulacağına dair bölgesel ve ulusal düzenlemeler hakkında daha fazla bilgi için: CIVITAS SUMP's-Up ve Refah: AB ÜYE DEVLETLERİNDE SUMP'LARIN DURUMU

https://sumps-up.eu/fileadmin/user_upload/Tools_and_Resources/Reports/SUMPs-Up%20PROSPERITY-SUMP-Status-in-EU-Report.pdf

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Basel, İsviçre: Üç uluslu bir yığılma alanı için sınır ötesi planlama işbirliği

Basel Şehri Kantonunun SUMP'u, banliyö-merkez arası işe gidiş trafiğini azaltmaya ve yoğun saatlerde tıkanıklığı sınırlandırmaya yönelik çeşitli sınır ötesi önlemler (İsviçre, Fransa ve Almanya'da) içermektedir. Örneğin, "Pendlerfonds", Kanton içindeki otopark yönetiminden elde edilen geliri toplayan bir fondur. Bu fon, Basel ile banliyöler arası trafik üzerinde olumlu etkileri olduğu kanıtlanmış projeleri finanse etmek için kullanılmaktadır. Finanse edilen projelerin çoğu, bölgesel demir yolu ağının kilit istasyonlarındaki "Bisiklet ve Bin" ve "Park Et ve Bin" tesisleridir. Fonun 2012 yılında kurulmasından bu yana, çeşitli tren istasyonlarında toplam 394 bisiklet ve 966 araçlık park yeri ortaklaşa finanse edilmiştir.

Yazar: Martin Dollesche, Basel Şehri Kantosu,
EUROCITIES tarafından derlenmiştir
Resim: EUROCITIES

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Kassel, Almanya: Kentsel ve bölgesel SUMP'un eş zamanlı olarak hazırlanması

Kassel ve çevresindeki alanın bölgesel ulaşım ağının yoğun bir şekilde iç içe geçmiş olması nedeniyle, "SUMP Kassel 2030" bölgesel bir hareketlilik geliştirme planı ile tamamlanmıştır. SUMP'da şehir içi ulaşım ve trafik akışlarına vurgu yapılırken, bölgesel hareketlilik geliştirme planında bölgesel ulaşım ve erişilebilirliğe odaklanılmaktadır. Her iki plan da içerik ve mekansal boyutlar açısından senkronize edilmiş ve her iki planın da temeli olarak bölgesel bir trafik modeli oluşturulmuştur. Ortak hedeflerle, her iki planda tedbir ve eylemlerin geliştirilmesine rehberlik edilmekte ve sonraki değerlendirme için standartlar belirlenmektedir. Her iki entegre eylem konsepti de, uygulama için koordineli bir tedbir programı içermektedir.

Yazar: Simone Fedderke, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Yetkinlik Merkezi –
Hessen Eyaleti ve Kassel Şehri, Rupprecht Consult tarafından derlenmiştir
Resim: Kassel Belediyesi

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Grand Nancy, Fransa: Konut ve kalkınmaya ilişkin büyükşehir belediyeleri arası şehir planı

Grand Nancy'de, birkaç sektörel planı tek bir plan haline getirecek bir büyükşehir SUMP'u üzerinde çalışılmaktadır. Bu benzersiz doküman, kaynakları ve becerileri yığılma düzeyinde bir araya getirerek, ortak, tutarlı ve birleşik bir bölgesel proje gerçekleştirmek için kentsel planlama, konut, hareketlilik, ekonomik ve ticari gelişim ve çevre ile ilgili kamu politikalarını uyumlulaştırmayı amaçlamaktadır. Planın hazırlanmasına ilişkin çalışmalar, Grand Nancy büyükşehir makamının şehir planlama, konut, ekonomik kalkınma, sürdürülebilir kalkınma ve hareketlilik bölümlerinden personel toplayan ve bölgesel kalkınma ajansı ve şehir planlama ajansı tarafından desteklenen bir disiplinler arası teknik ekip tarafından yürütülmektedir.

Yazar: Aurélie Dore-Speisser, Grand Nancy Metropolü,
EUROCITIES tarafından derlenmiştir
Resim: Métropole du Grand Nancy

FAALİYET 2.2: Diğer planlama süreçleriyle ilişkilendirme**Gerekçe**

Günümüzde kentsel ulaşım planlamasının en önemli eksikliklerinden biri, ulaşım biçimlerinin entegre edilmesinin yanı sıra, diğer politikalar ve kuruluşlar arasındaki koordinasyon eksikliğidir. Bu eksikliğin giderilmesi (örneğin, arazi kullanım planlaması, çevre koruma, sosyal içerme, toplumsal cinsiyet eşitliği, ekonomik kalkınma, güvenlik, sağlık, eğitim, bilgi teknolojileri, enerji, konut alanları ile koordinasyon), Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması için önemli bir zorluktur, ancak aynı zamanda yenilik ve iyileştirme için ana kaynaklardan biridir.

Diğer planlama süreçleriyle bağlantı kurmak ve amaç ve hedefleri koordine etmek, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planınızı ve ayrıca bağlantı kurduğunuz planları güçlendirir.

Amaçlar

- Kentsel yapılardaki değişiklikler (yoğunluk, işlevler, sosyoekonomik örüntüler, ekosistemler) ve hareketlilik arasındaki etkileşimlerin farkındalığını ilgili belediye bölümlerinde ve makamlarda yaygınlaştırın.

- Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması ile yerel ve bölgesel düzeydeki diğer politikaların nasıl entegre edilebileceğini tanımlayın.

- SUMP'un zamanlamasını farklı teknik ve siyasi karar alma süreçleriyle uyumlu hale getirmeye çalışın (örneğin, genel stratejiler, sektörel planlar, seçimler).

- Ortak bir politika alanı olarak hareketlilik ve ulaşım planlanmasını oluşturun.

Görevler

- Ulaşım ve hareketliliğe ilişkin yerel sektörel stratejileri (örneğin, farklı ulaşım biçimlerine ilişkin stratejiler) ve ayrıca kentsel hareketlilik üzerinde etkisi olabilecek diğer politika alanlarından (örneğin arazi kullanımı, enerji, çevre, ekonomik kalkınma, sosyal içerme, sağlık ve güvenlik) yerel planları belirleyin. Ayrıca planlama alanındaki yerel ulaşım operatörlerinin, hizmet sağlayıcıların ve diğer belediyelerin ilgili planlarını da belirleyin.

- Planların amaçlarının sürdürülebilir kentsel hareketlilik hedeflerini destekleyip desteklemediğini veya onlarla çelişip çelişmediğini gözden geçirin. Örneğin, terk edilmiş sanayi arazisinin kullanımını öngören bir arazi kullanım politikası destekleyiciyken, kentsel yayılımı teşvik eden politika ilkelerle çelişmektedir. Örneğin, bir sağlık iyileştirme planında, günlük geziler için daha fazla yürüyüş ve bisiklete binmenin yerine, yalnızca düzenli spor yoluyla fiziksel aktiviteye vurgu yapılıyorsa veya bir eğitim politikasında okula gitmek için daha uzun yolculuklar yapılması teşvik ediliyorsa yine ilkelerle çelişme söz konusudur.

- İlgili politika alanlarında koordinasyon gereksinimlerini belirleyin. Örnek olarak, arazi kullanım planlaması ve ulaştırma arasındaki ilişki gösterilebilir. Yeni imar alanlarına sürdürülebilir seyahat kullanımını en üst düzeye çıkarmak için arazi kullanım planlaması sürecinde ulaştırma etkilerinin dikkate alınması gerekir.

- Yerleşik bölgesel kurumlarla (örneğin bir büyükşehir kurumu) bağlantı kurun. Bu, Trans-Avrupa Ulaştırma Ağı (TEN-T) gibi uzun mesafeli ulaştırma koridorlarını da içerir.

- Stratejik çevresel etki değerlendirmesinin özel gerekliliklerini göz önünde bulundurun.

- İlgili politika alanlarından aktörlerle işbirliği içinde ortak eylemler geliştirin. Sektörel politika ve uygulamaların değiştirilmesi için çalışan ve/veya bölümler arası yeni faaliyet alanları yaratın.

- İlgili makamlar arasında (ve makamlar içinde örneğin ulaşım ve arazi kullanım planlamacıları arasında düzenli toplantılarla) düzenli iletişim ve paylaşımı sağlayın. Çekirdek ekibinize veya yönlendirme grubunuza bir arazi kullanım planlamacısı eklemeyi düşünün ve ona planlama sürecinde sahiplenmenin sağlanması için açık bir rol verin.

- Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasını, mevcut diğer politika ve stratejileri geliştirme ve uygulama programına tam olarak dahil etmeye gayret gösterin.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Daha geniş uzun vadeli stratejilerle entegrasyon sağlamak için çaba gösterin. Bazı şehir ve bölgelerde 20-30 yıllık bir bakış açısı ile uzun vadeli bir yerel imar stratejisi veya vizyonu vardır. Eğer böyle bir strateji mevcutsa, kapsayıcı amaçların tanımlanması için SUMP'a yön verebilir.

Zamanlama ve koordinasyon

- En başından sürekli bir faaliyet olarak başlayın. Takvim belirlenmeden önce koordinasyon gereklilikleri ve potansiyelinin ilk gözden geçirilmesinin tamamlanması (bkz. Faaliyet 2.3).

Kontrol listesi

- ✓ İlgili politika bağlantılarının belirlenmesi (sinerjiler ve çatışmalar).
- ✓ Politika entegrasyonu için ilk seçeneklerin değerlendirilmesi.
- ✓ Entegrasyon olanakları hakkında ilgili aktörlerle diyalog kurulması.
- ✓ Entegrasyon seçeneklerinin ilk önceliklendirmesine karar verilmesi.

Farklı planlama süreçlerinin birbirlerine bağlanmasının bir örneği, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının Sürdürülebilir Enerji ve İklim Eylem Planlarıyla (SECAP) uyumlu hale getirilmesidir. Burada, sürdürülebilir hareketlilik, iklim adaptasyonu ve enerjinin stratejik planlamasını bir araya getirme ihtiyacı ele alınır ve iyi uyarlanmış uygulama ve izleme aşamaları olan uyumlu iki plan hazırlanmış olur. Enerji ve Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasını Uyumlaştırma Rehberinde detaylı rehberlik sağlanmaktadır.

Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) ve Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması

Bazı tedbirler için Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) yapılması zorunludur. SÇD ve SUMP ortak unsurlara sahip olduğu için, iki sürecin birbirine bağlanması önerilir. SUMP düzeyinde bir SÇD'nin gerçekleştirilmesi, karar alma için tutarlı ve bütünsel bir çerçeve sağlar. İlgili çevresel bilgilerin ve hususların planlama aşamasında dahil edilmesi, daha sürdürülebilir ve etkili çözümlerin sağlanmasına katkıda bulunur. SÇD ayrı bir çalışma olarak değil, planı besleyen ve plandan beslenen ayrı aşamalarda gerçekleştirilen, SUMP'yi oluşturma sürecinin ayrılmaz bir parçası olarak ele alınmalıdır:

- Referans çevresel bilgilerin toplanması;
- SÇD kapsamı ve hedeflerinin belirlenmesi;
- Tedbirlerin değerlendirilmesi;
- Tesir ve etkilerin tahmini ve değerlendirilmesi;
- Etki azaltma tedbirlerinin önerilmesi ve izleme.

Yukarıdakilerin hepsinin, SUMP'nin farklı adımlarıyla yakından bağlantılı olması gerekir. SUMP için SÇD bağlamında etkili karar vermenin temel dayanakları, makamlar arasında sorumlulukların açık ve net olarak bilinmesi, halkın etkili bir şekilde bilgilendirilmesi ve istişare ve planın kabul edilmesinden önce ifade edilen görüşlerin dikkate alınmasıdır.

Yazar: EIB/JASPERS

Şekil 16: SUMP ve SÇD'de birbirlerine karşılık gelen faaliyetler

SUMP		Stratejik Çevresel Değerlendirme
Faaliyet 3.1: Bilgi kaynaklarının belirlenmesi ve veri sahipleriyle işbirliği yapılması Faaliyet 3.2: Sorunların ve fırsatların (tüm biçimler) analiz edilmesi		Metodoloji Diğer ilgili planların, programların, çevre koruma hedeflerinin belirlenmesi Verilerin toplanması Çevre sorunlarının analizi/belirlenmesi
Faaliyet 5.2: Temel sorunların ve tüm ulaşım biçimlerinin ele alındığı hedeflerin kararlaştırılması	Çapraz atıf/ uyumlulaştırma	SÇD hedefleri
7. Adım: Tedbir paketlerinin paydaşlarla seçilmesi (tedbir değerlendirme, tedbir seçim, tedbir paketi oluşturma dahil)	Koordinasyon	Tedbirlerin/tedbir gruplarının (alternatiflerin) ve SÇD hedeflerinin değerlendirilmesi Halkla istişare (önemle tavsiye edilir)
Faaliyet 9.2: 'Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının' tamamlanması ve kalite güvencesinin sağlanması		Plan etkilerinin tahmini ve değerlendirilmesi Etki azaltma tedbirleri İzleme tedbirleri
Halkın katılımı (örneğin Faaliyet 4.2, 5.1, 8.4, 11.2)	Muhtemelen birlikte oluşturulur	Çevre (SÇD) Raporu SÇD konusunda halkla istişare

SUMP'un sosyal kapsayıcılık politikaları ile bağlantısının kurulması

Bazı Belçika şehirlerinde, bir SUMP'un oluşturma süreci, hareketlilik alanında sosyal kapsayıcılığı artıran politikalarla tamamlanmaktadır. Toplu taşımaya erişim konusunda, 140'tan fazla Flaman belediyesi ve şehri, otobüs seyahatleri için toplu taşıma sağlayıcılarıyla üçüncü taraf ödeme anlaşmaları imzalamıştır. Bu, vatandaşlarının toplu taşıma araçlarından indirimli olarak ve genellikle çocuklar, öğrenciler ve/veya yaşlıların ek indirimlerden yararlanabilecekleri anlamına gelir. Ayrıca, otomobil kullanamayan düşük gelirli insanlar için, on altı belediye ve şehirde, taksi yolculukları için bir sosyal ücret ödenmekte ve daha birçok belediyede gönüllülerle isteğe bağlı bir taşıma sistemi uygulanmaktadır. Buna ek olarak, şehirler ve belediyeler savunmasız gruplara giderek daha fazla eğitim vermektedir: Anvers ve Leuven şehirleri, yetişkinler için bisiklet okullarına sahiptir ve Oostende şehri de yeni taşınanların ehliyet almalarına yardımcı olmaktadır.

Yazar: Els Vandenbroeck ve Evelien Bossuyt, *Mobiel 21*

Resmin telif hakkı istock.com'da RomanBabakin'e aittir

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Bologna, İtalya: Bölge, hareketlilik ve lojistik planlamasını bağlayan büyükşehir SUMP'u

Bologna, hem bölgesel hem de tematik seviyelerde entegre edilmiş bir hareketlilik planı hazırlayarak yenilikçi bir yaklaşım uygulamıştır: SUMP, metropol alanının tamamı için hazırlanmış ve kentsel lojistik ve bisiklet kullanımına ilişkin sektörel planlarla yakından koordine edilmiştir. Ortak bir planlama süreci gerçekleştirmek için, Hareketlilik Planlama Bürosu ekibi, başından beri onları bir araya getirmeyi planlamıştır. Bologna'nın SUMP sürecinin kritik çıktısı şudur: Paydaş katılımı, bir büyükşehir bölgesindeki herhangi bir karar alma sürecinin çok önemli bir yönüdür. Asıl zorluk, politika yapımcıların genellikle çok az belediye planlama deneyimi olan özel işletmelerin hakim olduğu bir pazar olan kentsel lojistiği yönlendirmeleri için uygulanabilir ve etkili yollar bulmaktır.

Yazar: Catia Chiusaroli, Bologna Büyükşehir Belediyesi, Polis tarafından derlenmiştir

Resim: Bologna Büyükşehir Belediyesi

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Monzón, İspanya: SUMP ve SECAP'nin uyumlu bir şekilde hazırlanması

SUMP-SECAP uyumlulaştırma rehberine dayanarak, Monzón şehri için SUMP ve Sürdürülebilir Enerji ve İklim Eylem Planı (SECAP) entegre bir şekilde hazırlanmıştır. Ana faaliyetler arasında (1) hem planların hazırlanması hem de sinerjilerden faydalanılmasından sorumlu bir uyumlulaştırma ekibinin kurulması, (2) iki plan arasında ulaştırma emisyonları envanterinin paylaşılması (3) emisyon envanteri için aynı referans yılın kullanılması, (4) her iki plana hangi tedbirlerin dahil edilebileceğini belirlemek için bir çalışma yapılması, (5) SUMP tedbirlerinin 'SECAP' kriterleri üzerindeki etkilerine' göre önceliklendirilmesi ve (6) SUMP ve SECAP uygulamalarından etkilenebilecek tüm belediye birimlerinin ortak toplantılara dahil edilmesi yer alıyordu.

Yazar: Andrea Conserva, Circe Vakfı, EURO CITIES tarafından derlenmiştir
Resim: Enerji ve Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasını Uyumlulaştırma Rehberi, 2018

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Lahti, Finlandiya: Arazi kullanımı ve hareketlilik planlamasının entegre edilmesi

Lahti'de, arazi kullanımı ve hareketliliğin birlikte planlanması için "Lahti yönü" adlı entegre bir stratejik süreç geliştirilmiştir. İlk olarak 2019 yılında uygulamaya konan yeni yaklaşımın amacı, vatandaşlar, paydaşlar ve karar vericilerle birlikte sürdürülebilir bir şehir inşa etmektir. Süreç şu anda devam etmektedir ve döngüselidir. Strateji her dört yılda bir veya her konsey döneminde güncellenecektir. Şehir planını, SUMP'u, çevre programını ve hizmet ağı programını içermektedir. Entegre yaklaşımın şu ana kadar işe yaradığı kanıtlanmıştır. Arazi kullanımı ve hareketlilik planlamacıları arasındaki işbirliğini geliştirmekte ve vatandaşların hareketlilik planlama sürecine katılımını arttırmaktadır.

Yazar: Anna Huttunen, Lahti Belediyesi, UBC tarafından derlenmiştir
Resim: Lassi Häkkinen, Lahti Belediyesi

FAALİYET 2.3: Takvimin ve çalışma planının kararlaştırılması

Gerekçe

Doğru zamanlamanın sağlanması ve net bir çalışma planı başarının anahtarıdır. Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı hazırlama faaliyetleri kısmen birbirine bağlıdır. Karşılıklı bağılıkların yerel koşullarla uyumlu hale getirilmiş mantıksal bir sıraya dikkatle sokulması gerekir. Zamanlamayı belirlerken, seçimler, mevzuat süreçleri ve diğer planlama faaliyetleri gibi süreci etkileyebilecek devam eden planlama ve politika oluşturma faaliyetlerini dikkate almak çok önemlidir.

Bir SUMP hazırlamak ve uygulamak da kurumsal olarak karmaşık bir süreçtir. Genellikle planlama uygulamalarının revize edilmesini ve sınırlar ötesinde çalışmayı gerektirir. Bu yönetim düzenlemelerinin geniş çapta kabul görmeleri için siyasi bir yetkiye ihtiyacı vardır. Tüm kilometre taşlarını gösteren ve hangi aktörlerin ne yapacağını ve planın ne zaman onaylanması gerektiğini açıkça tanımlayan bir çalışma planı.

Amaçlar

- Yerel bağlama uygun ve faaliyetleri iyi koordine eden özel bir planlama süreci geliştirin.
- Zamanlamanın farklı teknik ve politik karar alma süreçleriyle (örneğin, genel stratejiler, sektörel planlar, seçimler) uyumlulaştırılması için çaba gösterin. Koordinasyon için zaman aralıklarını belirleyin.
- Tüm aktörlerin rollerini ve kaynak katkılarını netleştirin ve resmileştirin.
- Planlama sürecinin güvenilirliğini ve şeffaflığını sağlayın.
- Faaliyetler arasındaki zamansal bağılıkları göz önünde bulunduran, zamanlama ile ilgili riskleri en aza indiren ve kaynakların en iyi şekilde kullanılmasını sağlayan etkili bir planlama sürecinin yürütülmesini sağlayın.

Görevler

Takvim:

- Planlama sürecini iyi hazırlamak için yeterli zaman ayırın. Bir SUMP hazırlama, çalışma yapıları kurma ve planlama çerçevesini belirleme kararı almak için gereken süre, şehirler arasında büyük farklılıklar gösterir. Bu süre büyük ölçüde bir kentin stratejik planlama süreçlerine ilişkin deneyimine, kurumsal yapılarına, siyasi bağlamına ve yerel 'planlama kültürüne' bağlı olacaktır.
- Analiz, strateji geliştirme ve tedbir planlama aşamalarını da dahil ederek SUMP'un hazırlanması için bir zaman aralığı belirleyin. Genel olarak şehirler toplamda, planlama sürecinin resmi başlangıcından planın kabulüne kadar en az bir yıl ve genellikle daha fazla süreye ihtiyaç duyarlar.
- Analiz genellikle yaklaşık iki ile altı ay arası sürer, ancak çok fazla ek veri toplanması gerekiyorsa bu süre daha uzun olabilir.
- Strateji geliştirme (vizyon, hedefler ve hedef değerler dahil) genellikle iki ile beş ay arası sürer.
- Tedbir planlaması (olası tedbirlerin ilk belirlenmesinden, nihai SUMP belgesinde yer alan tanımlanmış finansman ve sorumluluklarla birlikte tedbir paketlerinin kararlaştırılmasına kadar) genellikle yaklaşık üç ile sekiz ay arası sürer. Ancak bu büyük ölçüde, SUMP sürecinde alınacak tedbirlerin hazırlandığı ayrıntı düzeyine bağlıdır.
- Genellikle, hazırlanmış bir SUMP'un kabul edilmesi için biraz daha zaman gerekir. Bu, siyasi koşullara bağlı olarak sadece birkaç hafta ile yarım yıl veya daha fazla bir süre arasında değişmektedir. Karar vericilerin planlama sürecine iyi bir şekilde entegre edilmesi, planın kabulünde gecikme riskinin azaltılmasına yardımcı olur.
- Zorlu olabilecek dönemleri (örneğin seçimler veya bütçe planlama dönemleri) dikkate alın. Seçimden önceki aylarda hızlıca ilerleme sağlamak zor olabilir. Bu, planlama sürecinin zamanlamasını etkileyebilir.

- Genel planlamayı daha esnek hale getirmek ve ciddi gecikmeleri önlemek için bazı 'sakin' çalışma dönemleri hesaplayın. Ayrıca, iletişim ve paydaş ve vatandaşların katılımı için gerekli zamanı da dahil etmeyi unutmayın.
- İlgili aktörlerin yapacakları katkıları planlayabilmesi için geçici bir takvim bildirin.
- Plan hazırlığı ve SUMP'u oluşturma sürecinde yüksek görünürlükle tedbirler uygulamaya devam edin. Bu, karar vericiler için özellikle önemli olan pasiflik izlenimini önlemeye yardımcı olur.
- Tedbirlerin uygulanması için, tedbir planlama aşamasında daha ayrıntılı olarak tanımlanacak bir ön zaman aralığını seçin.

Ayrıntılı planlamanızda gelecek iki-üç yıla odaklanın, ancak önümüzdeki 10 yıl için de kaba bir planlama yapın ve 10 yıllık süre içinde başlayacak ve daha sonra devam edecek uzun vadeli tedbirlerin (örneğin, bir tramvay hattı yapımı gibi büyük projeler) farkında olun.

Bazı şehirler zaman aralıklarını önemli kilometre taşları ile tanımlamayı tercih eder ve kesin takvimler kullanmazlar. Bunun bir örneği, yeni bir otobüs hızlı transit hattının açılması ve açılıştan önce ve sonra uygulanacak tedbirlerdir. Bu, zaman çerçevesi konusunda gerçekçi olmaya yardımcı olabilir ve şehrin ve halkın süreci takip etmesini kolaylaştırır.

Şekil 17: SUMP Adımlarının nispi zaman gereklilikleri.

12 Adımın görselleştirildiği aşağıdaki şekilde, tipik bir SUMP sürecinde diğer tüm adımlarla ilişkili olarak belirli bir adımın tamamlanması için gereken nispi süre gösterilmektedir. Örneğin, uygulama sürecinin yönetimi genellikle uygulama ve izleme aşamasındaki sürenin çoğunu gerektirir ve izleme adımına bağlıdır. Oklar, tipik geri bildirim döngülerini göstermektedir. Örneğin 8. Adımda, belirli tedbirlerin çok fazla kapasite gerektirdiği anlaşılırsa, seçilen tedbir paketlerinin 7. Adımda yeniden ayarlanması gerekebilir. (Bu Şekil kesin ölçümlere dayanmamaktadır ve yalnızca planlamacılar için yönlendirme amacıyla verilmiştir.)

SUMP'un kabulünden sonra tedbirlerin izlenmesi ve güncellenmesi için gerekli süreyi dahil edin (ayrıca bkz. Faaliyet 11.1). Gözden geçirme ve güncelleme sıklığı, yasal gereklilikler ve seçim dönemleri de dikkate alınarak kişisel durumunuza bağlı olacaktır, ancak en azından her iki yılda bir yapılması gerekir.

- Tüm SUMP'ları beş ila 10 yılda bir gözden geçirmeyi ve güncellemeyi düşünün. 10 yıl sonra, belge genellikle eskimiş olur, ancak tedbirler çok daha sık güncellenmelidir.

Çalışma Planı

- Bir SUMP'un hazırlanmasına ilişkin siyasi yetkiyi güçlendirin. Karar vericilerin, planlama sürecine devam etmek için resmi bir karar alırken, SUMP'un temelinde sürdürülebilirlik ilkelerinin olması gerektiğini geniş ölçüde kabul etmelerini sağlayın. Bu, sadece daha iyi trafik akışına değil, hareketliliğin çevresel ve sosyal faydalarına odaklanılması anlamına gelir.

- Gerekli tüm kilometre taşlarını gösteren SUMP sürecine ilişkin genel bir çalışma planı hazırlayın. Çalışmalar ilerledikçe çalışma planını değiştirmek için belirli bir esneklik sağlayın.

- Engellerin üstesinden gelmek için yaklaşımlar geliştirin ve Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması için itici güçlerden tamamen yararlanın (Faaliyet 1.1'deki öz değerlendirme sonuçlarına göre).

- Planlama görevlerinden sorumlu olan paydaşlarla (ayrıca kendi kuruluşunuzda) yönetim prosedürleri ve görevlerini kararlaştırın.

- Riskleri değerlendirin ve ilgili beklenmedik durumlar için planlama yapın.

- İlerlemeyi izleyin, çalışma planının uygulanmasını sağlayın ve değişikliklere uyum sağlayın.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Halkla tüm iletişimlerde ve süreç boyunca düzenlenen etkinliklerde profesyonel ve fark edilir bir görünürlük sağlamak için planlama sürecinizi markalaştırmayı (örneğin isim, logo) düşünün.

Görevlere ilişkin ayrıntılar

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının oluşturulma süreci genellikle belirli bir başlığı olan yerel bir proje olarak hazırlanır. İngilizce terminolojiyi kullanmak mantıklıdır. Ancak bu, İngilizce konuşulmayan ülkelerde paydaşlar ve halk arasında direnç yaratabilir. Bunu önlemek için, paydaşlar tarafından doğrulanan veya birlikte tanımlanan belirli bir (yerel)

terim seçmeniz önerilir. Katılım ve sürecin kabulü için uygun bir terim kullanmak da önemlidir. Belirli bir başlık seçildiyse, süreci doğrudan nihai ürün olarak adlandırmak da mümkündür (bkz. Faaliyet 9.1 "Planınızı Markalaştırın").

Zamanlama ve koordinasyon

- Çalışma yapıları kurulduktan ve planlama gereksinimleri analiz edildikten sonra, ancak hareketlilik analizine başlamadan önce takvimin belirlenmesi.

- Belirli faaliyetler için zamanlamanın sürekli olarak ince bir şekilde ayarlanması (örneğin basın açıklamaları, toplantı takvimi).

- Resmi SUMP hazırlama sürecine başlamadan önce bir kilometre taşı olarak çalışma planının kabul edilmesi.

Kontrol listesi

- ✓ Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması süreci için gerçekçi bir takvimin hazırlanması.

- ✓ SUMP'unuzun oluşturulmasına ilişkin siyasi yetkinin doğrulanması.

- ✓ Risk yönetimi ve kalite yönetimi stratejisinin geliştirilmesi.

- ✓ Takvimin ve çalışma planının hazırlanması ve siyasi olarak onaylanması.

FAALİYET 2.4: Dışarıdan destek alınması hususunun değerlendirilmesi

Gerekçe

Çoğu kamu kurumu için, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı sürecini yürütmek üzere gereken özel beceriler, kurumun çalışanlarının kapasitelerini aşacaktır. Amaç, gerektiğinde dışarıdan uzmanlarla sözleşme yaparak acil beceri gereksinimlerini karşılamak, ancak aynı zamanda kendi kurumunuzda Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması uzmanlığını geliştirmek ve sürdürmektir.

Amaçlar

- Kısa vadeli beceri gereksinimlerini dengeleyin ve kendi kurumunuzda ve daha geniş profesyonel toplulukta kapasiteleri geliştirin.
- Kaynakların en iyi şekilde kullanılmasını sağlayacak etkili bir planlama sürecinin oluşturulmasını sağlayın.
- Kritik konularda yeni yaklaşımlar veya yeni bakış açıları ile katkı sağlayan uzmanlarla işbirliği yaparak SUMP'a değer katın.

Görevler

- Beceri eksikliklerini giderme stratejinize bağlı olarak (bkz. Faaliyet 1.1), iç kapasite geliştirme (veya yeni personel alımı) yoluyla etkili bir şekilde giderilemeyecekse, hangi görevler için dışarıdan desteğin gerekli olduğuna karar verin.
- Kurumunuzdaki beceri eksikliğinin kaliteyi düşüreceği ya da iç kaynaklarla yapılmaya çalışılırsa süreci önemli ölçüde uzatacak görevler için dışarıdan destek alma hususunu değerlendirin.
- Görevler için bir paket olarak ihale düzenlenip düzenlemeyeceğine (normalde birbiriyle yakından ilgili olan görevler; vatandaşların katılımı ve iletişim gibi) veya görevlerin çok özel beceriler gerektirmesi nedeniyle ayrı ayrı ihale edilmeleri gerekip gerekmediğine (örneğin, veri toplama veya daha özel olarak bir hane halkı anketi veya bisiklet altyapısı kalitesinin analizi) karar verin.
- Seçilen görevler için dışarıdan alınacak hizmetleri ihale edin ve sözleşmeler imzalayın. Her

görev için bir takvim ve somut çıktılar da dahil olmak üzere, görevleri mümkün olduğu kadar açık şekilde tanımlayan bir iş tanımı kullanın. İş tanımında belirtilmesi gereken tekliflerin seçimi için uygun kriterler kullanın. Fiyata ek olarak, içerik kriterlerine (örneğin, konsepti ve yöntemleri açıklama kalitesi ve sunulan personelin uzmanlığı) uygun ağırlığı vermelisiniz. Deneyimler, kalitenin sonuç verdiğini ve gerçekçi olmayan düşük tekliflerin çoğu zaman düşük kaliteli sonuçlara ya da şehirler için takip maliyetlerine yol açtığını göstermiştir.

- Proje yönetimi faaliyetlerini bir danışmana devrederken, genel koordinasyonu planlama yetkiniz altında tutun. Devredilen tüm görevler için, her zaman kurumunuz tarafından yapılacak kalite yönetimi için yeterli zaman ve kaynakları tahmin edin. Kurum personelinizin bir sonraki planlama süreci için ilgili yetkinlikleri kazanabilmesi amacıyla mümkün olduğu durumlarda kapasite geliştirme faaliyetlerini iş tanımına entegre edin.

Zamanlama ve koordinasyon

- Takvimi ve çalışma planını hazırlarken planlanan ihalelerin zamanlamasını dikkate alın.
- Yalnızca siyasi yetki ve çalışma planı için onay aldıktan sonra ihale ve sözleşme yapın.

Kontrol listesi

- ✓ Destek alınacaksa hangi görevler için dışarıdan destek alınacağına dair kararın verilmesi.
- ✓ Hizmetlerin ihale edilmesi ve SUMP yaklaşımını anlayan uygun yüklenicilerin seçilmesi.

Dışarıdan destek alınacak görevlere örnekler

Görevler	Detaylar
Etkinliklerin hazırlanması, düzenlenmesi ve kolaylaştırılması, paydaşların ve vatandaşların katılımı ile ilgili tartışma sonuçlarının belgelenmesi ve analizi	İyi katılım süreçlerini yürütmek için yapılması gereken idari çalışmalar hafife alınmamalıdır. Yorumların gözden geçirilmesi genellikle personel tarafından yapılır ve bu da oldukça zaman gerektirir. Özellikle çevrimiçi katılım, planlama makamlarının çok miktarda yanıt almasını gerektirir (1000'den fazla yorum sıra dışı bir miktar değildir). Tarafsız bir kolaylaştırıcının sürece dahil edilmesi de (eski) çatışmalardan kaçınmaya ve bir grubun yapıcı bir atmosferde işbirliği yapmasına yardımcı olabilir.
Halkla iletişim	Basılı ve çevrimiçi olarak çekici haberler yazmak, kamu raporları tasarlamak (örneğin, hareketlilik stratejisi ve SUMP), sosyal medya kanallarını (yüksek miktarda yorum alabilen) koordine etmek ve etkinlikler sırasında profesyonel fotoğraflar çekmek gibi iletişim faaliyetleri.
Veri toplama da dahil olmak üzere hareketlilik durumunun analizi.	Bu, analizin tamamı veya genellikle ayrılması kolay olan belirli teknik alt görevler veya alanlar olabilir (örneğin, bisiklet altyapısı kalitesinin analizi, trafik sayımı verilerinin toplanması, yürünebilirlik analizi, bir hane halkı anketinin yapılması, bir ulaşım modelinin kurulması).
Belirli faaliyetler hakkında eğitim	Eğitim, yerel makamların SUMP sürecinin daha büyük kısmını kurum içinde gerçekleştirmesine yardımcı olabilir. Örneğin modellemede bu durum söz konusu olabilir. Bir ulaşım modeli uygulanırsa, modeli çalıştıran bir danışman bile olsa, kentin modelin nasıl kullanılacağı konusunda uzmanlığa sahip olması da önemli olacaktır.
Hukuki danışmanlık	Bağlayıcı bir hukuki çerçevenin bulunduğu ülkelerde, bir SUMP'un mahkemeye taşınması riskini azaltmak için.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Cluj-Napoca, Romanya: Dışarıdan uzmanların öncülüğünde SUMP'un hazırlanması

Cluj-Napoca'nın Kentsel Hareketlilik Planı, Jaspers ve EBRD koordinasyonunda ve rehberliğinde dışarıdan bir danışmanlık şirketi tarafından geliştirilmiştir. Danışmanlar, veri toplama, mevcut durumun analizi ve SUMP Eylem Planının hazırlanması da dahil olmak üzere tüm sürecin organizasyonuna ve uygulanmasına öncülük etmiştir. Kurum personeli de, yerel bağlam hakkında değerli bilgiler sağlayarak tüm aşamalarla yakından ilgilenmiş ve böylece danışmanlara özel çözümler geliştirmelerinde ve sağlam bir SUMP hazırlamalarında destek vermiştir. Genel olarak, dışarıdan danışmanların görevlendirilmesi, kuruma teknik uzmanlık ve taze düşünceler katmış ve planlama sürecinin verimliliğini artırılmasına yardımcı olmuştur.

Yazar: Cluj-Napoca Belediyesi, ICLEI tarafından derlenmiştir
Resim: Cluj-Napoca Belediyesi

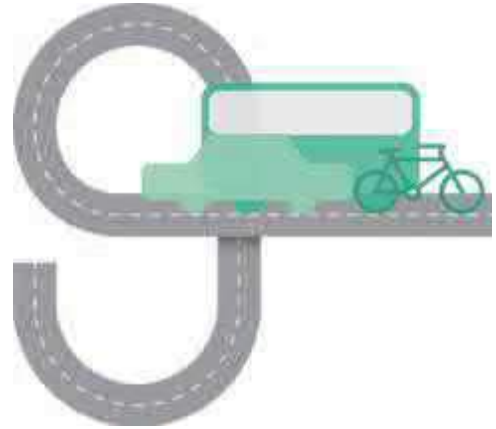

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Selanik, Yunanistan: Bir hareketlilik izleme merkezi kurmak için uzman desteği

SUMP'un hazırlanması ve tedbirlerin izlenmesi için Selanik'in yerel makamları çok çeşitli hareketlilik verilerini analiz etmiştir. Belediye, bir araştırma enstitüsü ile bir işbirliği anlaşması (2016 - devam ediyor) imzalayarak sürdürülebilir hareketlilik planlamasının yanı sıra akıllı ulaşım sistemleri, büyük veri yönetimi ve ulaştırma modellemesindeki bilimsel becerilerinden faydalanmıştır. İşbirliği, SUMP uygulamasının teknik ve bilimsel çalışmaların iyi bir karışımını içermesini sağlayarak yerel makamın personelinin paydaş katılımı ve veri toplama konusundaki kapasitelerini ve becerilerini arttırmak açısından kritik öneme sahipti.

Yazar: Maria Zourna, Selanik Belediyesi ve Georgia Aifantopoulou ve Maria Morfoulaki, CERTH/Yunan Ulaştırma Enstitüsü, Polis tarafından derlenmiştir
Resim: Selanik'in SUMP'sinin logosu

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı için iyi hazırlanmanın son adımı, şehrinizin hareketlilik durumunu analiz etmektir. Bu, rasyonel ve şeffaf bir şekilde strateji geliştirmenin temelini oluşturan önemli bir kilometre taşıdır. Kentsel hareketlilik alanındaki sorunların ve fırsatların bir analizini yapmadan ve vatandaşları analize dahil etmeden önce, bilgi ve veri kaynakları belirlenmeli ve veri sahipleri ile işbirliği yapılmalıdır. Amaç, tüm ulaşım biçimlerini ve tüm işlevsel kentsel alana ilişkin hareketlilikle ilgili önemli amaçları ve eğilimleri içeren hedef odaklı ve odaklanmış veri toplama ve analiz çalışmaları gerçekleştirmektir.

FAALİYET 3.1: Bilgi kaynaklarının belirlenmesi ve veri sahipleriyle işbirliği yapılması

Gerekçe

Gelecekteki politikalara karar vermeden önce, şu anda hangi sorunlarla karşı karşıya olduğunuzu bilmeniz çok önemlidir. Kentsel ulaşım ve hareketlilikte, bu bilgi genellikle çok parçalı ve eksiktir. Mevcut durumu tanımlamak için veri ve bilgilerin, bir bulmacanın parçaları gibi bir araya getirilmesi gerekir. İyi bir analiz yapmak için öncelikle hangi verilere ihtiyaç duyulduğunu (tüm SUMP hususlarını ve özellikle de sürecinizin siyasi önceliklerini analiz etmek için), hangi bilgilerin mevcut olduğunu ve hala neyin eksik olduğunu belirlemeniz gerekir. Elinde az veri olan veya hiç olmayan SUMP sürecine yeni başlamış şehirler cesaretini kaybetmemeli, onun yerine bunu SUMP sürecinin bir parçası olarak veri toplamanın iyileştirilmesi için bir fırsat olarak görmelidir. Çoğu şehirlerin karşılaştığı zorluklardan biri, verilerinin zaman veya mekansal kapsam açısından uyumlulaştırılmamış olması ve

verilerin genellikle farklı veri sahipleri veya depolama sistemleri arasında dağıtılmış olmasıdır. Sonuç olarak, mevcut veri tabanlarındaki bilgi eksikliği nedeniyle ve özellikle verileri için yüksek ödemeler talep edebilecek veya ticari gizlilik isteyebilecek ticari operatörler söz konusu olduğunda bilgi paylaşımı konusunda isteksizlik olması nedeniyle erişim bir sorun olabilir. Kapsamlı bir veri denetimi, veri sahipleri ile mükemmel iletişim ve onlarla karşılıklı veri paylaşımı bunun üstesinden gelinmesine yardımcı olabilir. Deneyimler, iç ve dış veri sahiplerinin sürece erkenden katılımının ve bunlarla yapılacak açık anlaşmaların işbirliğine yönelik olarak daha fazla istekli olunmasına katkıda bulunabileceğini göstermiştir.

Amaçlar

- Siyasi öncelikler ve olası hedefler açısından veri gereksinimlerini belirleyin.
- Kalite ve erişilebilirlik de dahil olmak üzere mevcut verilere dair iyi bir genel bakış kazanın.
- Veri eksikliklerini ve hareketlilik analiziniz için gereken ek bilgileri belirleyin.
- Veri kümenizi tamamlamak için iç ve dış kuruluşlarla işbirliği yaparak, gelecekte de iyi veri tedariki için uzun vadeli anlaşmalar yapın.
- Veri eksikliklerinin mümkün olduğunca giderilmesini sağlayın.
- Kurumunuzun farklı bölümlerinde ve diğer kurumlardaki mevcut verileri birleştirerek ve (gerekirse) yeni veri toplayarak, kentsel hareketlilik ve durum analizini mümkün kılacak ilgili alanlar hakkında bilgi edinin.

Görevler

- Bir veri denetimi yapın. Veri ihtiyaçları ve kaynakları hakkında genel bilgi edinin, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planınızla ilgili tüm mevcut verileri belirleyin ve kalitesini ve erişilebilirliğini değerlendirin.
- Mevcut verileri alın, içeriğini sentezleyin ve ana hareketlilik konularınız için veri eksikliklerini belirleyin. Şehrinizdeki ulaşım ve hareketlilik durumunu açıklayan, sürdürülebilir kentsel hareketliliğin genel amaçlarına (bkz. ilk Kilometre Taşı) ve bir SUMP hazırlama kararına yol açan siyasi önceliklere odaklanan uygun verileri seçin. Örneğin, siyasi önceliklerden biri yol güvenliğini artırmaksa, trafik kazası sonucu gerçekleşen ölümlere dair veriler gerekir. Verilerinizin, aşağıdakilerin durumu ve eğilimleri hakkında bilgi sağlamalıdır:
 - Nakliye ve ulaşım biçimlerinin entegrasyon düzeyi de dahil olmak üzere şehrinizde kullanılan tüm ulaşım biçimleri (çok biçimlilik);
 - şehrinizle ilgili tüm temel sürdürülebilir hareketlilik unsurları (örneğin hava kirliliği, trafik gürültüsü, yol güvenliği, kamusal alanların yaşanabilirliği, hizmetlere eşit erişim, istihdam ve eğitim).
- Durumun basit bir tanımlamasının ötesine geçerek altta yatan nedenleri anlamayı hedefleyin.

Örneğin, neden çoğu insan “Park Et ve Bin” sisteminin mevcut olmasına rağmen hala merkeze gidip orada park ediyor? Örneğin hareketlilik anketlerine davranışlarla ilgili niteliksel sorular ekleyerek, etkilemek istediğiniz hareketlilik davranışının ardındaki motivasyonlarını açıklayan verileri elde etmeye çalışın. Bu bilgiler daha sonra etkili tedbirlerin seçilmesine yardımcı olacaktır.

- Paydaşların ve genel olarak halkın SUMP'de ele alınması gerektiğini düşündükleri sorunlar ve konular hakkında onlarla istişare edin. Bu, planlama süreci hakkında onları bilinçlendirir, seslerinin duyulmasını sağlar ve halkın SUMP'u sahiplenmesini sağlar. Halkın toplu izlenimleri ayrıca veri eksikliklerinin giderilmesine yardımcı olacak değerli bir bilgi kaynağı olabilir.

- Analiziniz için ihtiyaç duyduğunuz verilerin sahipleriyle veri paylaşımı gerçekleştirmek için çaba gösterin. Gizliliğe saygı gösterin (Avrupa'nın mevzuatına ve ulusal mevzuata uyum), kişisel bilgileri gizleyin ve işbirliği sorunlarından kaçınmak için verileri dikkatli bir şekilde kullanın (veri yönetiminiz için bir güvenlik stratejisi oluşturmayı düşünün). Verilerin neden gerekli olduğunu net bir şekilde açıklayarak, kullanımından elde edilecek faydaları gösterin ve verilerin kuruluşunuz tarafından nasıl kullanılacağını ve saklanacağını açıklayın. Tüm ortakların tek ve ortak bir bilgi kümesine (örneğin, güvenli veri paylaşım platformu) güvenerek hareket etmesi için verileri toplama ve paylaşma sürecini birlikte kararlaştırın.

- Verilerinizde kalan önemli eksiklikleri gidermek için, örneğin ulusal düzeyde sağlanan varsayılan değerlerin kullanılabilirliğini kontrol edin veya dahili veya harici veri sahiplerinden erişilebilir olmayan ek veriler toplayın. Veriler çeşitli yollarla toplanabilir. Örneğin, yaya sayısına ilişkin eğilimler, örneğin sayım makineleri aracılığıyla şehirdeki önemli noktalarda yıllık sayımlar yapılarak veya hane halkı anketleri yaparak belirlenebilir. Yöntem seçimi mevcut kaynaklara, şehrin büyüklüğüne ve gereken güvenilirlik seviyesine bağlıdır. Aşağıdaki genel veri türleri ayırt edilebilir:

- Otomatik ölçümlerden (örneğin sayma makineleri, kızılötesi ve diğer sensörler, kameralar, uydular) elde edilen nicel veriler veya GPS verileri (örneğin araç takibi, uygulamalar aracılığıyla veya mobil sağlayıcılar tarafından toplanan cep telefonu konumları),

Veri toplama işleminde, kesin, spesifik ve eksiksiz veri kümeleri oluşturmak ve aynı zamanda verilerin amacına yönelik öncelikleri ve net hedefleri belirlemek önemlidir. **Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasında Şehir İçi Yol Güvenliği ve Aktif Seyahat** adlı Konu Rehberinde, yol güvenliğine ilişkin verilerin toplanması için bir öncelik listesi sunulmaktadır:

- Ulaşılabilecek doğru hedef grupları ve geliştirilecek tedbirleri tanımlamak için bir dayanak olarak ana kaza türlerinin belirlenmesi;
- Çok biçimli ağdaki tehlikeli noktaların belirlenmesi;
- Güvenlik politikası için gerçekçi ama iddialı hedefler belirlenmesi;
- Farkındalık oluşturma: Doğru kaza rakamları farkındalığın arttırılmasına yardımcı olabilir;

Konu rehberinde ayrıca, bir şehirdeki yol güvenliği durumunu analiz etmek için gereken minimum veri kümesini tanımlanmaktadır. En önemlisi, analizde şunları göz önünde bulundurulmalıdır:

- Şehirde en az 3 yıllık bir süre boyunca yıllık olarak gerçekleşen toplam yaralı ve ölüm sayısı;
- En az üç yıl boyunca farklı ulaşım biçimlerine göre gruplandırılmış yaralı olmayan toplam kaza sayısı ve
- Şehrin (çok biçimli) ağındaki kazaların yerleri ve türleri

- Anketlerden (hane halkı, sokak, araç içi) veya sokakta yapılan gözlemlerden (örneğin görsel trafik sayımları, saha ziyaretleri, kaldırım kenarı kullanımları envanteri) nicel ve nitel veriler,
- Görüşmelerden veya odak gruplarından elde edilen niteliksel veriler,
- Dergilerden, bloglardan, sosyal medyadan elde edilen niteliksel veriler,
- Veri eksikliklerini gidermek için verilerin modellenmesi.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Mümkün olduğunca açık verileri kullanın. Bu süreci daha şeffaf hale getirerek vatandaşların ve paydaşların verilere erişip onları kullanmalarına olanak sağlayacak ve bu da planlama faaliyetlerinize fayda sağlayacaktır (örneğin, bir hareketlilik konusunu derinlemesine analiz eden veya şehriniz için bir hareketlilik uygulaması programlayan üniversite öğrencileri). Kullanılan açık verilerin kaliteli olduğundan emin olun.
- Tüm birimlerin verilerini yöneten merkezi bir belediye veri merkezi oluşturun. Bu, kurum içinde veri alışverişini ve entegre planlamayı kolaylaştırarak, diğer birimlerin veri ve politika hususlarının dikkate alınmasını daha kolay hale getirir.

Zamanlama ve koordinasyon

- En geç takvim ve çalışma planınının kararlaştırılmasından sonra olmak üzere çekirdek ekip kurulduktan ve coğrafi kapsam tanımlandıktan sonra (Faaliyet 1.2 ve 2.1'e bakınız) başlatılabilir.
- Doğrudan Faaliyet 3.2'nin hareketlilik analizine girdi sağlar.
- Veri kaynaklarının ve ihtiyaçlarının belirlenmesi, hedeflerin (Faaliyet 5.2), stratejik göstergelerin (Faaliyet 6.1) ve izleme sürecinin (Faaliyet 11.1) tanımlanması ile bağlantılıdır.

Kontrol listesi

- ✓ Siyasi öncelikler ve olası hedefler ışığında veri ihtiyaçlarının belirlenmesi.
- ✓ Mevcut verilerin belirlenip kalitesinin kontrol edilmesi.
- ✓ Veri eksiklerinin ve ek veri kaynaklarının belirlenmesi.
- ✓ Güvenli veri yönetiminin oluşturulması.
- ✓ İlgili verilerin dış sahipleri ile veri paylaşımı konusunda anlaşmaya varılması.
- ✓ Gerekirse ek verilerin toplanması.

Kamusal alanların kalitesini ölçme araçları

İnsanların kamusal alanları nasıl kullandıklarını ölçmenize ve bu alanlardaki kamusal yaşamın nasıl geliştirilebileceğini anlamana yardımcı olacak çeşitli araçlar vardır. Bu alandaki öncülerden biri olan Gehl Enstitüsü, İnternet sitesinde bu tür araçları sunmaktadır:

- On İki Kalite Kriteri, kamusal alanların kullanıcıları tarafından nasıl deneyimlendiğini araştırmaya yarayan bir araçtır. Daha spesifik olarak, bir kamusal alanın farklı özelliklerinin insanlar için koruyucu, rahat ve keyifli olup olmadığını değerlendirmek için kullanılır.
- Hareket Halindeki Kişi Sayımı, bir alanda kaç kişinin hareket halinde olduğunu ve hangi araçlarla hareket ettiklerini ölçer. Bu bilgiler, bir alanın günün farklı saatlerinde ne kadar yoğun olduğu ve farklı ulaşım biçimleri ile ne kadar erişilebilir olduğu hakkında bir fikir verir.
- Sabit Faaliyet Haritalama aracı, bir alanda belirli bir zamanda insanların bir bankta oturmak, spor yapmak ya da canlı müzik yapmak gibi faaliyetlerden hangilerini yaptıklarını haritalamanıza yardımcı olur. Sonuç, araştırma alanınızdaki faaliyetlerin "anlık bir görüntüsüdür". Bir yerde olup bitenleri değerlendirerek, kamusal hayatı iyileştirebilecek tedbirleri belirlemeye başlayabilirsiniz.
- Kamusal alan analizi için uygulamalar her geçen gün daha fazla kullanılmakta ve bu, şehirlerin sahada veri toplamasını ve daha sonra bu verileri düzenleyerek ortak bir veri tabanında paylaşmasını kolaylaştırmaktadır.

Resmin telif hakkı Mark Englert'e aittir. Daha fazla bilgi için bkz. <https://gehl.institute.org/tools/>

Dinleyin ve öğrenin! - Veri toplamaya yönelik harita tabanlı çevrimiçi anketler ⁴⁷

İnsanlar için yapılan planlanma, vatandaşların, örneğin Halk Katılımı CBS (Coğrafi Bilgi Sistemi) ile veri toplanarak sürece entegre edilmesini (erkenden) gerektirir. Çevrimiçi bir anketi etkileşimli bir harita ile bağlayan harita tabanlı çevrimiçi anketler, insanların ihtiyaçları, algıları ve fikirlerine göre akıllı planlama yapılması için halkın katılımı ve

veri toplama çalışmalarını birleştirir. HKCBS, geniş ve çeşitli insan gruplarından veri toplanmasına olanak tanırken, halkın katılımını artırır, sürecin sahiplenilmesine yardımcı olur ve vatandaşın bakış açısının öğrenilmesini sağlar. Toplanan veriler planlamacılar için bir bilgi kaynağı olabilir ve vatandaşlara süreçte karar verme yetkisi vermek için HKCBS de kullanılabilir. Bu, örneğin, iyileştirilmesi gereken alanlar haritalandırılarak müdahale alanlarının tanımlanması yoluyla gerçekleştirilebilir (örneğin, toplu taşıma hizmetine ilişkin algılar, güvenli olmayan alanların haritalandırılması, yetersiz bisiklet yolları vb.). Bu şekilde, Helsinki şehri, vatandaşlarla birlikte Ana Planını hazırlamış, Stockholm şehri ise, yeni bir mahallenin tasarımı için fikirler toplamıştır. Daha geniş halk kitlelerine ulaşmak ve toplanan verilerin kalitesini artırmak için harita tabanlı çevrimiçi anketler, geleneksel yöntemleri değiştirmek yerine onları tamamlayabilir. Özellikle büyükşehir alanları için Halkın Katılımı CBS, tüm bölgede geniş bir kitleye ulaşılmasını sağlayabilir.

Dinleyin ve öğrenin! - Veri toplamaya yönelik harita tabanlı çevrimiçi anketler

Doğrudan vatandaşlardan ve vatandaşlarla birlikte veri toplamak, insanların yaşam ortamlarına ilişkin olarak planlama sürecinde kullanılabilecek tamamen yeni fikirler verebilir. Katılımcılardan bir harita üzerinde çeşitli yerleri bulmalarını (örneğin günlük faaliyet yerleri veya tercih ettikleri/kaçındıkları alanlar), altyapının kalitesini değerlendirmelerini veya şehrin gelecekteki gelişimi için fikirlerini haritalandırmasını isteyerek, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasında vatandaşların bakış açısı daha iyi bir şekilde anlaşılabilir ve nerelerde eyleme geçileceğine karar verilebilir. Mekansal veri toplayarak, coğrafi modeller sosyo-demografik unsurlar, tutumlar ve çevre kalitesi ile bağdaştırılabilir. Harita tabanlı çevrimiçi anketlerden elde edilen veriler, örneğin aşağıdakiler hakkında daha fazla şey anlamak için kullanılabilir:

- Hareketlilik davranışı (örneğin ziyaret edilen yerlerin, rotaların, gezi amaçlarının, ziyaret sıklıklarının, ulaşım biçimi seçimlerinin haritalandırılması yoluyla);
- İlgi çekici yerler ve faaliyet alanları;
- Memnuniyet/memnuniyetsizlik ve algılar (örneğin mahalle, kentsel alan, erişilebilirlik, kamu güvenliği, yeşil alan, hareketlilik hizmetleri, altyapı vb.);
- İyileştirilmesi gereken alanların belirlenmesi (örneğin, yetersiz toplu taşıma hizmeti);
- Hareketlilikle ilgili sağlık sonuçları ve refah ve
- Demografik veriler.

Hangi çevrimiçi araçlar mevcut?

- Maptionnaire, <https://maptionnaire.com/>
- Citizenlab, www.citizenlab.co/
- GeoForm (Esri), github.com/Esri/geoform-template-js
- Mapping for change, <https://mappingforchange.org.uk/>
- GeoCitizen www.geocitizen.org/home/login

Resmin telif hakkı Lahti Belediyesi'ne aittir

⁴⁷ Kaynak ve ek okuma: Czepkiewicz, M., Brudka, C., Jankowski, P., Kaczmarek, T., Zwolinski, Z., Mikuta, Ł., Bakowska-Waldmann, E., Młodkowski, M., Wójcicki, M., (2016). Public Participation GIS for Sustainable Urban Mobility Planning: methods, applications and challenges. *Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna*, 35. 9-35.

Erişebilirlik ölçümü - Flaman "Mobiscore" yaklaşımı

Kentsel hareketlilik planlaması sadece dar anlamıyla hareketlilik (yani şehir içinde hareket etme kolaylığı) üzerine değil, aynı zamanda hareketliliğin nihai amacı olan yerlerin ve faaliyetlerin erişilebilirliği üzerine de odaklanmalıdır. Erişebilirlik, fiili olarak ev dışı faaliyetlere katılma potansiyelini ifade eder. Bir SUMP'de erişilebilirliği daha açık bir şekilde ele almak için aşmanız gereken engellerden biri, erişilebilirliği ölçmenin zorluğudur

Flaman aracı ve Flaman bölgesinde kullanımı

Mayıs 2019'da Flaman yönetiminin Çevre, Doğa ve Enerji Bakanlığı (LNE), belirli bir eve veya araziye bir "erişebilirlik puanı" veren "Mobiscore" adlı İnternet tabanlı bir aracı hizmete sokmuştur. Bu puan, bir evin potansiyel alıcılarını veya kiracılarını, bir tren istasyonu, otobüs durağı, okul vb. gibi çeşitli tesislere sürdürülebilir bir şekilde (yürüyerek veya bisikletle gibi) ne kadar kolay ulaşabileceği hakkında bilgilendirir. Bu aracın geliştirilmesiyle, Bakanlık, vatandaşlar arasında ikamet yerinin seçiminden kaynaklanan hareketlilik etkisi hakkında farkındalık yaratmak istemektedir. Satın alma veya kiralama kararı, hareketlilik davranışında değişikliğe (örneğin ulaşım biçimi seçimleri gibi) neden olabilecek etkili bir andır. Yeni bir eve taşınmak isteyen kişiler, Mobiscore'un İnternet sitesinde (www.mobiscore.be - yalnızca Hollandaca) farklı yerlerin erişilebilirliğini kolayca karşılaştırabilirler. Bu araç ayrıca kentsel hareketlilik planlaması için faydalı bir analitik araç haline getirilebilir. Her hektar (100x100m) için bir erişilebilirlik puanı verdiğinden, işlevsel bir kentsel alanda farklı puanların bir haritası, yüksek ve düşük erişilebilirliğe sahip alanları ortaya çıkaracaktır. Bu, örneğin toplu taşımanın veya bisiklet bağlantılarının en acil olarak nerede artırılacağına karar verilmesine yardımcı olabilir. Ayrıca, sürdürülebilir ulaşım biçimlerini teşvik etmek için, nerede konut, okul vb. inşa edileceğini göstererek, kentsel imar politikasını hareketlilik planlaması ile daha iyi ilişkilendirebilir.

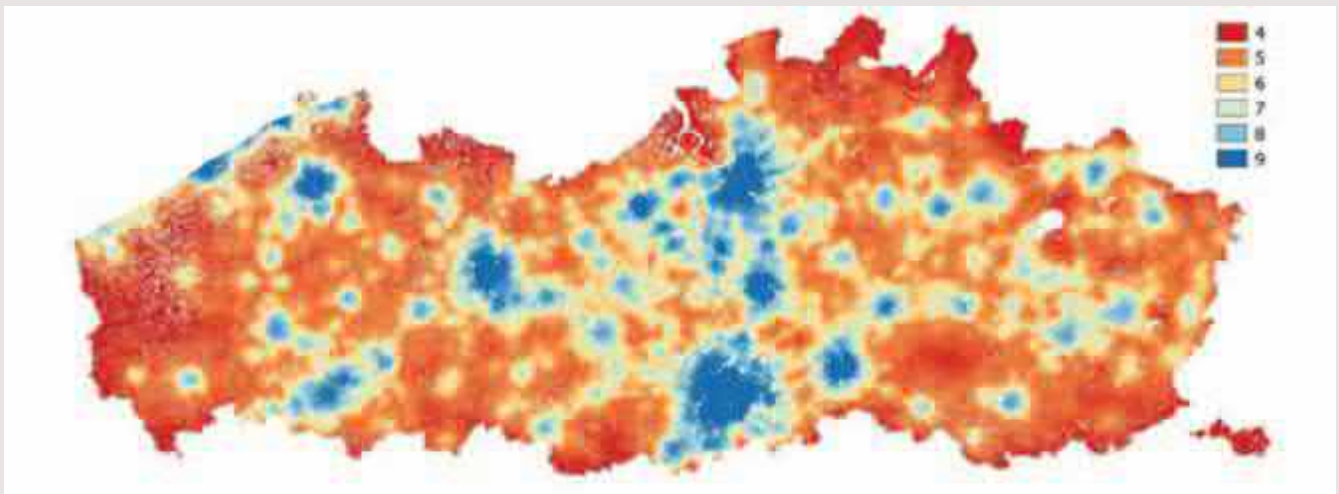
Flaman yaklaşımı SUMP'unuza nasıl ilham verebilir?

Şehrinizde ortak uğrak noktalarının erişilebilirliğini ölçmek için tasarlanmış bir aracın mevcut olması pek olası değildir. Ancak, Faaliyet 3.1 (Bilgi kaynaklarının belirlenmesi ve veri sahipleri ile işbirliği) sırasında, dükkanların, okulların vb. konumuna dair CBS verilerinin mevcut olup olmadığını görmek için Mekansal veya Kentsel planlama biriminize veya bölgenizdeki araştırma enstitülerine başvurmalısınız. Bu yoğunluklara göre, şehirdeki farklı alanlar için bir erişilebilirlik puanı geliştirilebilir. Ayrıca, toplu taşıma duraklarının yoğunluğu veya bu duraklara yürüme mesafesindeki alanlar (örneğin otobüs durakları için 400 metre ve tren durakları için 800 metre) analiz edilebilir. Strateji geliştirme konulu ikinci SUMP aşamasında, erişilebilirlik göstergesi haritalandırmasıyla, toplu taşıma sağlayıcıları, vatandaşlar ve diğer paydaşlarla yapılan tartışmalar şekillendirilebilir. Bu, özellikle bir AOİ (Aktarma Odaklı Gelişim; yani toplu taşıma erişilebilirliğinin düşük olduğu otomobil kullanımına bağımlı alanlarda imar faaliyetlerinin teşvik edilmediği, toplu taşıma noktaları odaklı kentsel gelişim) stratejisi geliştirmek için kentsel gelişim birimleriyle işbirliği yaparken kullanışlıdır. Mahalle düzeyinde, erişilebilirlik haritalaması aktif hareketlilik rotalarının geliştirilmesini teşvik edebilir ve okullar, dükkanlar ve hizmetler dahil olmak üzere karma kullanımlı imar hareketleri için planlama yapılmasına yardımcı olabilir.

Flaman bölgesinde geliştirilen "hareketlilik puanı" göstergesi için kullanılan metodoloji hakkında daha ayrıntılı bilgi için bkz.: <https://www.tmlleuven.be/en/project/Mobiscore> (sadece Felemenkçe dilinde).

Yazar: Dirk Lauwers, Hareketlilik ve Mekansal Planlama Merkezi, Gent Üniversitesi

Şekil 18: Flaman bölgesinde Mobiscore'un coğrafi dağılımı (1 hektarlık alanlar için puanlama: kırmızı [4] en az erişilebilir ve mavi [9] en çok erişilebilir; Transport & Mobility Leuven, 2019. Mobiscore, <https://www.tmlleuven.be/en/project/Mobiscore>).

Ek analiz araçları

- Yürüyüş ve Bisiklete Binme için Sağlık Ekonomik Değerlendirme Aracı (HEAT) (WHO/Avrupa), bir şehirde yürüyüş ve bisiklete binmenin sağlık üzerindeki etkilerini ekonomik olarak değerlendirir: <https://www.heatwalkingcycling.org/#homepage>
- AirQ+ (WHO), beklenen yaşam süresindeki azalmanın tahminleri de dahil olmak üzere hava kirliliğine maruz kalmanın sağlık üzerindeki etkilerinin ölçülmesini sağlayan hesaplamalar yapar: <http://www.euro.who.int/en/health-topics/environment-and-health/air-quality/activities/%20airq-software-tool-for-health-risk-assessment-of-air-pollution>
- Birleşik Krallık Ulaştırma Bakanlığı, bir yürüyüş rotası denetim aracı da dahil olmak üzere bisiklet ve yürüyüş ağlarının planlanması konusunda rehberlik sağlar: <https://www.gov.uk/government/publications/local-cycling-and-walking-infrastructure-plans-technical-guidance-and-tools>
- Bir şehir olarak, vatandaşları kara yolu güvenliği ve altyapı konularındaki sorunları belirli bir platformda bildirmeye teşvik edebilirsiniz. Bazı şehirlerin veya ülkelerin kendi raporlama platformları vardır; örneğin Viyana/Avusturya için Radkummerkasten (www.Radkummerkasten.at) veya Birleşik Krallık için FixMyStreet (www.fixmystreet.com).
- BYPAD (Bisiklet Politikası Denetimi), bir şehrin bisiklet politikalarını değerlendirmenize yardımcı olur: https://bypad.org/cms_site.phtml?id=552&sprache=en
- Daha fazla veri toplama aracı için ayrıca bkz. CIVITAS Kentsel Hareketlilik Araçları Envanteri: https://civitas.eu/tool-inventory?f%5B0%5D=field_application_area%3A923

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Gdynia, Polonya: Belediye ve toplu taşıma makamı arasında veri toplama ortaklığı

Geçtiğimiz yıllarda, Gdynia, hareketlilik planlaması için veri toplamak amacıyla farklı aktörlerle değerli bir ortaklık kurdu. Vatandaşlarla hareketlilik tercihleri ve davranışları hakkında yapılan detaylı görüşmeler (toplu taşıma makamı tarafından gerçekleştirilmiştir), farklı kampanya ve projelerde toplanan GPS verileri, trafik gözlemleri ve sokakta yayalarla, sürücülerle ve dükkan sahipleriyle yapılan görüşmelerle veriler sağlanmaktadır. Bu veriler, ısı haritaları, bisiklet akışlarının animasyonları ve ulaşım ve şehir planlamacıları için faydalı olan nakliye istatistiklerinin sağlanması için kullanılmaktadır. Ortaklarınızla güvenilir bir ilişki geliştirmek ve onları tüm sürecin bir parçası haline getirmek hem veri almanıza hem de gelecekte ortaklığı sürdürmenize yardımcı olur.

Kaynak: Gdynia Belediyesi, UBC tarafından derlenmiştir.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Bremen, Almanya: Hareketlilik durumunu değerlendirmek için çevrimiçi vatandaş katılımı

Geleneksel veri toplama yöntemlerini tamamlayıcı olarak Bremen Şehri, şehirdeki hareketlilik gelişmelerinin yol açtığı sorunları ve fırsatları analiz etmek için kitle kaynak kullanımına dayalı yöntemler kullandı. Proaktif bir katılım stratejisi ve yenilikçi çevrimiçi katılım modülleri, vatandaşların önemli bir veri kaynağı olmasını sağladı. Vatandaşlar, kullanıcıları bir harita üzerinde belirli yerleri işaretlemesine ve ulaşım biçimine göre renk kodlu girişler yapmasını sağlayan bir çevrimiçi platform aracılığıyla "İşler nerede kötü gidiyor?" ve "İşler nerede sorunsuz gidiyor?" sorularını cevaplandırdı. Portal, 100.000'den fazla sayfa görüntülenme, 4.000 katılım, 9.000 yorum ve 100.000 "beğenme" veya "beğenmeme" aldı.

Yazar: Michael Glotz-Richter, Bremen Belediyesi, ICLEI tarafından derlenmiştir
Resim: Bremen Belediyesi

FAALİYET 3.2: Diğer planlama süreçleriyle ilişkilendirme**Gerekçe**

İyi bir hareketlilik analizi, uygun politikaların belirlenmesine yardımcı olması bakımından çok önemlidir ve ilerlemenin ölçülmesi için gerekli temeli sağlar. Analiz mümkün olduğu kadar kapsamlı olmalı, ancak verilen kaynaklar göz önünde bulundurularak aynı zamanda yönetilebilir olmalıdır. Tüm ulaşım ağlarının, biçimlerinin ve sürdürülebilir kentsel hareketliliğin temel yönlerinin uygun bir şekilde analiz edilmesi sağlanmalıdır, ancak şehrinizdeki kritik konularla fazla alakalı olmayan kapsamlı verileri analiz etmek için çok fazla zaman ve enerji harcamaktan kaçınmalısınız. Yararlı olan her durumda, planlama süreci hâlihazırda mevcut olan plan ve stratejilerin sonuçlarına dayanarak geliştirilmelidir.

Amaçlar

- Hem yolcu hareketliliği hem de yük taşımacılığı için verilere ve ilgili planlama belgelerine dayanarak, tüm işlevsel kentsel alanda önemli hareketlilik ve ulaşım gelişmelerinin mevcut durumunu gözden geçirin.

- Kentsel hareketlilik ile ilgili sorunların ve fırsatların bir listesini hazırlayın (örneğin, hizmetlere erişim, kirlilik, sosyal eşitsizlik, yol güvenliği, iklim koruma, arazi kullanım düzenleri ve ağır esnekliği).
- SUMP'unuzda ele alınması gereken kritik sorunları belirleyin ve önceliklendirin.

Görevler

- Mevcut durumun, sorunların ve stratejilerin yararlı bir analizi için kentsel taşımayla ilgili önemli planlama belgelerini kontrol edin. Bu belgeler, sektörel hareketlilik stratejileri ve planlarının (örneğin, yürüyüş, bisiklet, toplu taşıma, karayolu taşımacılığı, otopark, nakliye) yanı sıra diğer ilgili politika alanlarından yerel ulaşım operatörleri ve diğer belediyelerin plan ve belgelerini (örneğin arazi kullanımı, enerji, çevre, ekonomik kalkınma, sosyal kapsayıcılık, sağlık ve güvenlik) içerebilir. (Planlama belgeleri 2.2 analizinde Faaliyet 2.2'ye dayanmaktadır).

- Ayrıca belediye bütçesine de bakın. Farklı ulaşım biçimlerine ve farklı sürdürülebilirlik konularını ele alan tedbirlere ne kadar yatırım yapıldı? Bu, şehrinizin öncelikleriyle tutarlı mı, yoksa tutarsızlıklar var mı?

- Verilerinizi analiz edin (Faaliyet 3.1'de alınan veriler). Örneğin yol kazalarını, hava kirliliğini ve gürültü seviyelerini, herhangi bir parktan uzakta bulunan alanları, toplu taşımayla ulaşılamayan alanları veya bisiklet yolları ve yaya yolları arasındaki eksiklikleri haritalayarak mekansal analiz yöntemlerini de mutlaka kullanın. Mevcut bilgilere ve uzman değerlendirmelerine dayanarak, temel sorunları ve stratejileri başlangıçta belirleyin.

- Kilit paydaşlar ve vatandaşlar ile birlikte, SUMP'unuzda ele alınacak temel sorunları belirlemek ve önceliklendirmek için bir referans durum analizi hazırlayın. Mümkün olduğunca, hareketliliğin ve ulaşımın mevcut durumunu ölçmeye çalışın ve haritalar üzerinde görselleştirin. Referans durumunuz, aşağıdaki alanlardaki durum, eğilimler ve sorunları içermelidir:

- yük taşımacılığı ve ulaşım biçimlerinin entegrasyon düzeyi de dahil olmak üzere şehrinizde kullanılan tüm ulaşım biçimleri (çok biçimlilik);

- şehrinizle ilgili tüm temel sürdürülebilir hareketlilik unsurları (örneğin hava kirliliği, trafik gürültüsü, yol güvenliği, kamusal alanların yaşanabilirliği, hizmetlere eşit erişim, istihdam ve eğitim).

- Şehrin sakinlerini sorun ve fırsatların analizine dahil edin (örneğin, belirli ulaşım biçimleri için negatif ve pozitif alanları bulabilecekleri çevrimiçi haritalar sunarak).

- Ulaştırma politikaları çerçevesinde sosyal dışlanma hususlarını değerlendirin. Bu, çocuklar, hareketliliği azalmış insanlar, yaşlılar, düşük gelirli hane halkları, azınlık grupları vb. gibi hassas gruplar da dahil olmak üzere tüm toplumun ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması anlamına gelir. Cinsiyet konularına da bakılmalıdır (yani kadın ve erkeklere aynı fırsatların verilmesi). Dikkate alınacak önemli sorular şunlardır:

- Ulaşım sistemi eşit erişim, uygun fiyat ve kullanılabilirliği garanti ediyor mu?

- Ulaştırma ile ilgili tedbirler istihdamı kolaylaştırıyor ve kapsayıcı bir iş gücü piyasasının gelişimini destekliyor mu?

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Sektörel politika belgelerine ilişkin bir fikir edinmek için kilit aktör bilgilerinden yararlanın (örneğin görüşmelerle ve toplantılarla).

- Ana sorun ve fırsatların ön tespitine göre, resmi tamamlamak için odaklanmış analizler yapmayı düşünün. Örneğin, dile getirilen belirli bir sorunu doğrulamak için yapılan bir hipoteze dayalı bir analiz, dile getirilmemiş sorunları tanımlamaya çalışmak için yapılan tanıya dayalı bir analiz veya gelecekteki öncelikli konuları derinlemesine araştırmak için yapılan vizyon odaklı bir analiz.

Zamanlama ve koordinasyon

- Doğrudan veri toplamaya (bkz. Faaliyet 3.1) ve daha az ölçüde, öz değerlendirmeye (bkz. Faaliyet 1.1) ve ilgili planların değerlendirilmesine (bkz. Faaliyet 2.2) dayalı olarak geliştirilir.

- Bu görevin sonuçları, senaryo oluşturma (bkz. Faaliyet 4.1) ve tüm planlama süreci için önemli girdilerdir.

Kontrol listesi

- ✓ Kilit paydaşlar ve vatandaşlar ile sorun ve fırsatların tartışılması ve analiz edilmesi.

- ✓ İnceleme ve sorun analizinin sonuçlandırılması. Tüm ulaşım biçimlerinin durumu ve sürdürülebilir kentsel hareketliliğin ana yönlerinin açıklanması.

- ✓ İlerlemenin ölçülebileceği referans durumun belirlenmesi.

- ✓ SUMP'da ele alınacak önemli fırsatlar ve sorunların önceliklendirilmesi.

Şekil 19: Ulaşım sisteminin durumunu tanımlamak için bir analiz tablosunun nasıl kullanılabileceğine dair örnek (referans durum analizi) (uyarlama: Sundberg, R., 2018. SUMP's-Up Manual on the integration of measures and measure packages - Start, s. 10.)

İŞLEMLER / ULAŞIM BİÇİMLERİ	BİÇİM PAYI	ALTYAPI KALİTESİ	GÜVENLİK VE YAŞANABİLİRLİK	ÇEVRE VE İKLİM	EŞİT ERİŞİLEBİLİRLİK	TEDBİR UYGULAMA DURUMU	ANA TAVSİYELER
Yürüme	%12	Kötü	Okullara yakın yol geçişlerinde birçok kaza	Okula yürüyen öğrenci sayısı azalıyor	Bazı bölgelerde parklara ve spor tesislerine yürünebilir erişim yetersizliği	Düşük aktivite. Yeni 'okula yürüyerek git' kampanyası	Trafik güvenliği tedbirleri gerekli
Bisiklet	%7	Orta	Bisikletçiler genellikle güvensiz hissediyor; parklarda cazip bisiklet yolları var	Düşük kullanım küçük faydalar sağlar	Ana yollar boyunca az sayıda bisiklet yolu	Bisiklet ağını haritalandırma çalışmaları devam ediyor. Yeni tedbirler için düşük bütçe.	Şehir yönetiminin bisiklet tedbirleri için bütçesini artırın
Toplu taşıma (otobüs, tramvay, metro, tren vb.)	%16	İyi	Bazı otobüs durakları onarılmadı; akşamları güvensiz	Yeni otobüs filosu hizmete girdi; hava kalitesi üzerindeki etki azaldı	İşsizler için indirimli ücret, ancak yoksul banliyö bölgelerine otobüsler yetersiz	Yüksek etkinlik; toplu taşıma stratejisi planlanıyor	Doğru yönde ilerleme, devam edin
Araç paylaşımı (otomobil, bisiklet, e-bisiklet vb.)	%0,5	Orta	E-bisikletler kaldırılmaları kapatıyor	Düşük kullanım küçük faydalar sağlar	Paylaşım teklifleri sadece merkezde mevcut	Etkinlik yok; tamamen özel alan	Doğru düzenleme ve bilgilere ihtiyaç var
Özel motorlu ulaşım (otomobil, motosiklet vb.)	%64,5	İyi	Yürüyen veya bisiklete binen insanlarla birçok kaza	Yüksek araba kullanımı hava kalitesini ve gürültü düzeylerini çok etkiliyor	Kara yolu ağları şehrin tüm kısımlarını kapsıyor	Yüksek etkinlik, yeni yan yol yapıyor	Yan yol tamamlandığında şehir merkezinde araç trafiğini azaltmak için tedbirler uygulayın
Çok biçimlilik (tren istasyonu, köprülü kavşaklar)	-	İyi	Yeni tren istasyonu cazip. Mesai dışı saatlerde güvenilir olmayan değişiklikler otomobil kullanımını teşvik ediyor	Ana otobüs istasyonu ana tren istasyonuna yürüme mesafesinde.	Kenar mahallelerde Park Et ve Bin uygulamaları yok. Ana köprülü kavşaklarda e-bisikletler için güvenli park alanları yok.	Düşük etkinlik	Toplu taşıma stratejisine köprülü kavşakların iPark Et ve Bini ve iBisiklet ve Bini noktalarının yerlerini dahil edin
Nakliye	-	İyi	Merkezde ağır kamyon trafiği güvenliği riski arz ediyor	Merkezde kamyonlar hava ve gürültü kirliliğine neden oluyor	Tüm sanayi alanları bağlantılı	Düşük etkinlik	Ağır kamyon trafiğini merkez dışına almak için strateji geliştirin
ANALİZ	Otomobil baskın ulaşım biçimi	Yürüme ve bisiklet altyapısı iyileştirilmeli	Trafik güvenliği önceliklendirilmeli	Otomobil ve kamyonların yol açtığı hava kirliliği en büyük sorun	Kenar mahallelere otobüs bağlantılarını iyileştirin	Çeşitli alanlarda kapasite güçlendirilmeli	

“Bana önceliklerinizin nerede olduğunu söylemeyin. Bana paranızı nereye harcadığınızı söyleyin, ben size onların ne olduğunu söylerim.” (James W. Frick)

Bisiklet altyapısına sürekli yatırımların seviyesi, bisiklet gelişimine ne kadar değer verildiğine dair bir turnusol testidir. Birleşmiş Milletler Çevre Programında, tüm ulaşım bütçesinin en az %20'sinin motorsuz ulaşımına tahsis edilmesi önerilmektedir. Avrupa'nın en bisiklet dostu ülkesi olan Hollanda'da, bisiklet gelişimine yıllık olarak kişi başına yaklaşık 35 € yatırım yapılmakta ve bunun çoğu yerel idarelerden gelmektedir. Hareketlilik analizi için, farklı ulaşım biçimlerine yapılan yatırım, bir şehrin öncelikli eylem alanlarını gözlemlemek ve yatırımlarda bisiklete yapılan yatırımlar gibi potansiyel eksiklikleri ortaya çıkarmak için iyi bir göstergedir.

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasında bisiklet kullanımının nasıl başarılı bir şekilde teşvik edileceğine dair daha fazla rehberlik, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasında bisikletin desteklenmesi ve teşvik edilmesi adlı Uygulayıcı Brifinginde bulunabilir.

Şekil 20: Şehrin öncelikleri (bu örnekteki ulaşım biçimleri ve hedefleri ile ilgili olarak) ile şehrin gerçekte neye yatırım yaptığı arasındaki tutarlılığın nasıl gösterileceğinin bir örneği (uyarlama: Sundberg, R., 2018. Tedbir ve tedbir paketlerinin entegrasyonu hakkında SUMP's- Up Kılavuzu - Step up, s. 11.)

Ulaşım biçimleri	Öncelik	Geçen yılki yatırımlar	Son beş yıldaki yatırımlar
Yürüme		100	800
Bisiklet		200	1300
Toplu taşıma		5000	19000
Taksi/taşıma (özel taşıma hizmetleri)		200	1000
Otomobil paylaşımı		100	200
Otomobil		2000	15700
Toplam		7600	38000

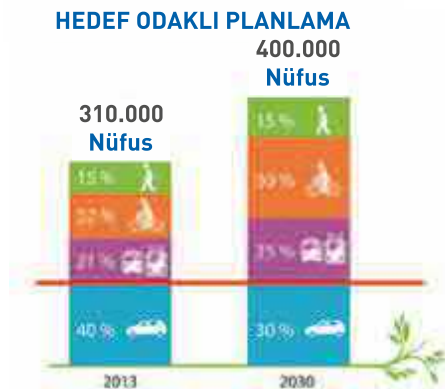
Ulaşım hedefleri	Öncelik	Geçen yılki yatırımlar	Son beş yıldaki yatırımlar
Yol emniyeti ve güvenliğinin artırılması		100	4000
Yürüme ve bisikletin artırılması		200	1300
Toplu taşıma kullanımı ve kalitesinin artırılması		5000	19000
Etkili nakliye sistemi		1000	3000
Özel araçlarla erişilebilirlik		2000	15700
Toplam		9200	43000

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Malmö, İsveç: Görse ve mekanik olarak, anketle ve uygulamayla veri toplama da dahil olmak üzere kapsamlı yaklaşım

Malmö Belediyesi, hareketlilik durumu ve gürültü ve hava kirliliği hakkında veri toplamak için çeşitli yöntemler kullanmaktadır. Bu, yılda iki kez görsel ve mekanik trafik sayımının yanı sıra her beş yılda bir seyahat alışkanlıklarındaki değişiklikleri ve etkileyici faktörleri ölçmek için yapılan seyahat araştırmalarını içerir. Geleneksel yöntemlere ek olarak, son araştırma, cep telefonları için çevrimiçi bir uygulamada gerçekleştirilecek şekilde ayarlandı. Temel başarı faktörü, toplanan verilerin trafik modeline bağlanması ve şehirdeki altyapı yatırımlarının izlenmesidir. Bu, karar vericileri kentin gelişimi için yaptıkları eylemlerde desteklemektedir.

Yazar: Andreas Nordin, Malmö Belediyesi, UBC tarafından derlenmiştir
Resim: Malmö Belediyesi

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Deinze, Belçika: Çocuklar ve yaşlılar için erişilebilirlik taramaları

Deinze şehrinin SUMP'u, şehirdeki farklı faaliyet yerlerini bağlayan yol tasarımı ve kamusal alana ilişkin erişilebilirlik taramalarını içermektedir. Erişilebilirlik taramaları, analizden başlayarak, Flaman SUMP programında tanımlandığı gibi şehrin 'ulaşım biçimlerini önceliklendirme (STOP[1])', 'hassas hedef gruplara dikkat edilmesi' ve 'yakınlık' hedefleri ve ilkelerini nasıl uyguladığının bir örneğidir.

Yazar: Deinze Belediyesi, Mobiel 21 tarafından derlenmiştir
Resim: Deinze Belediyesi

^[1] Tüm Flaman şehirleri ve belediyeleri için SUMP planlamasında bir konu olarak ulaşım biçimlerini (yürüme, bisiklet, PT (paylaşım) ve son olarak özel otomobiller)

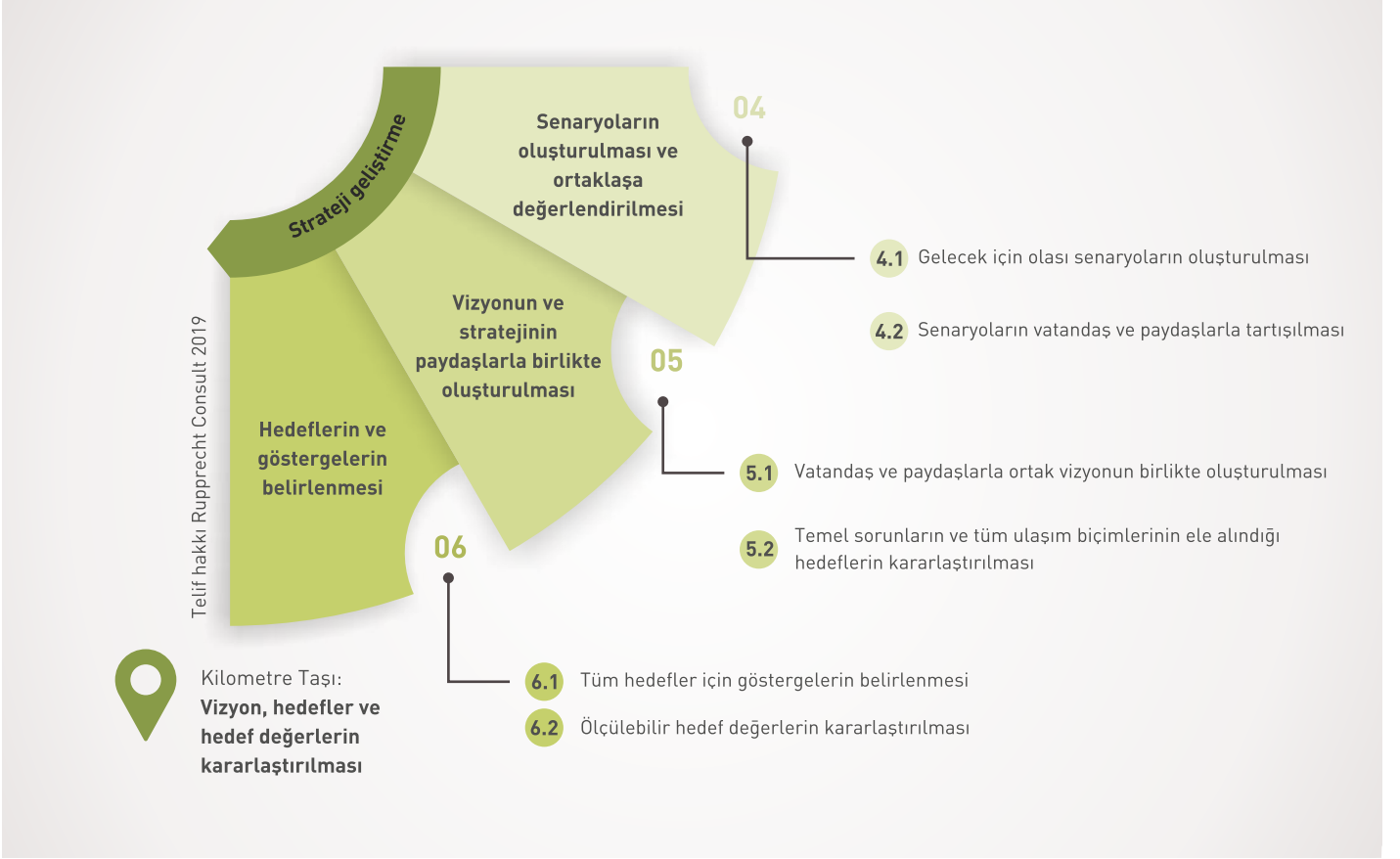
Kilometre taşı:

Sorunların ve fırsatların analizinin tamamlanması

Döngünün bu noktasında tüm hazırlık adımlarını ve durum analizini tamamlamış olmalısınız. Hareketlilik durumu ve planlama çerçevesi hakkında iyi bir genel bakışa sahipsiniz, etkili çalışma yapıları kurduunuz ve SUMP'nin vizyonunu, hedeflerini, hedef değerlerini ve şehrinizdeki tedbirlerini belirlemek için nelere dikkat etmeniz gerektiğini biliyorsunuz. Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının temel bir kilometre taşı olarak, önemli paydaşlarla birlikte ana sorun ve fırsatlar hakkında ortak bir anlayış kazanmış olmalısınız. SUMP'un kabulünü teşvik etmek, süreci açıklanabilir hale getirmek ve yaklaşan strateji geliştirme aşaması için sağlam bir temel sağlamak için kilit paydaşları ve yerel siyasetçileri sürece tekrar dahil etmek mümkündür. Tüm sorun ve fırsatlar da dahil olmak üzere analizinizin özet sonuçlarını paylaşmalı ve Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasına daha fazla katılım için destek sağlamalısınız. Sonuçlarınızı daha kolay bir şekilde paylaşma ve temel sorun ve fırsatları analiz etme sürecini kolaylaştırmak için, analiz temel bulgularını bir 'referans durum raporunda' özetlemeniz iyi olur.

2. AŞAMA: Strateji geliştirme

İkinci aşamanın amacı, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının stratejik yönünün vatandaşlar ve paydaşlarla işbirliği içinde tanımlanmasıdır. Kritik sorular şunlardır:

Gelecekteki seçeneklerimiz neler?

Kentsel hareketlilik için önemli olan dış faktörlerdeki (örneğin demografi, bilgi teknolojisi, iklim) olası değişiklikleri analiz edin ve alternatif stratejik yönleri irdeleyen senaryolar geliştirin. Senaryolar, stratejik kararlar için daha iyi bir olgusal temele sahip olmak amacıyla, "geleceğe bakmak" ile ilişkili belirsizliğin kapsamını belirlemeye çalışır.

Ne tür bir şehir istiyoruz?

Hareketlilik analizinin sonuçlarına ve senaryo etkilerine göre, arzulanan gelecek alternatiflerine dair ortak bir anlayış oluşturmak için paydaşlarla ve vatandaşlarla vizyon oluşturma çalışmaları yürütün. Ortak bir vizyon ve hedefler her SUMP'un temel taşlarıdır.

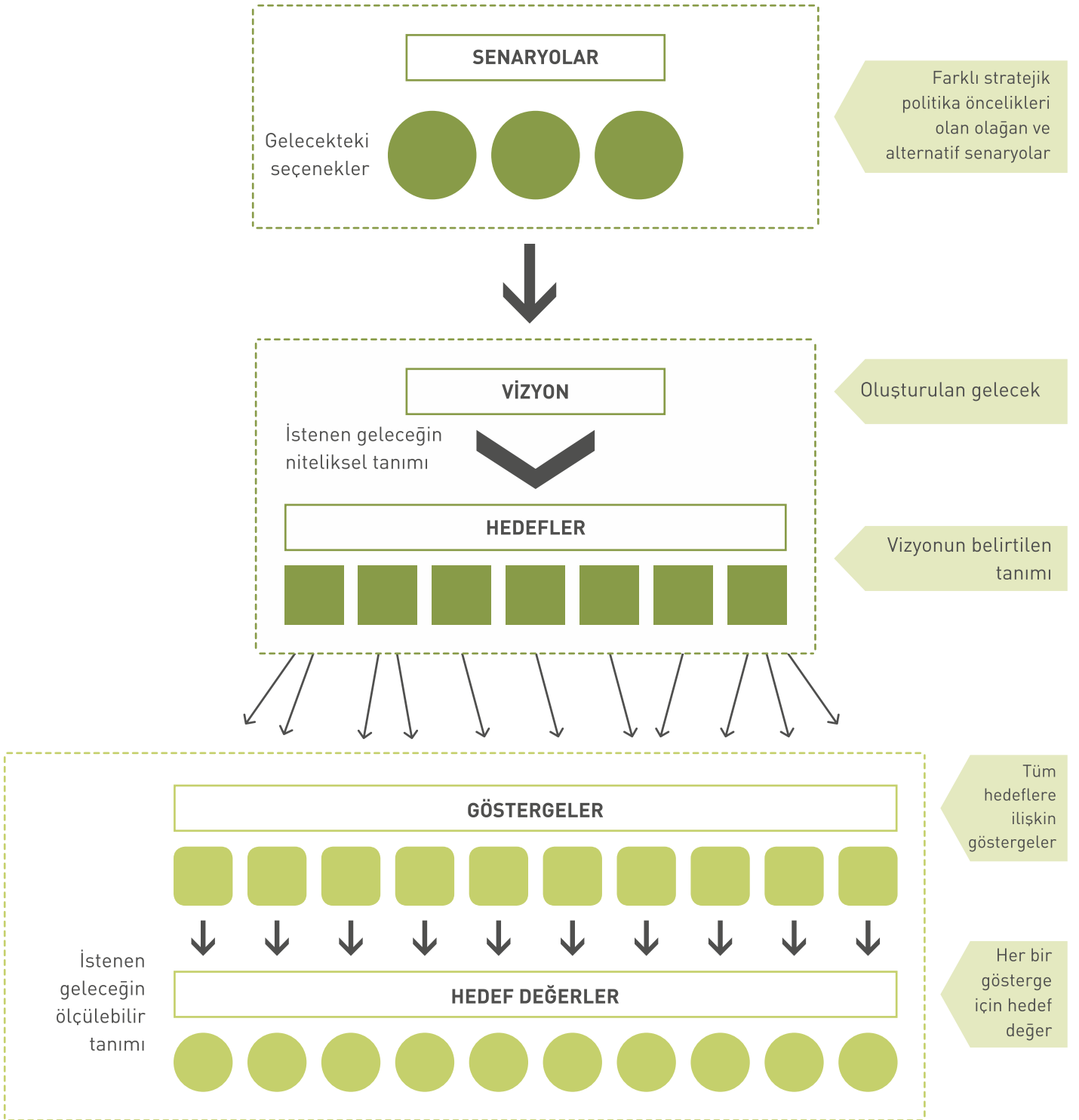
Hedeflerinizin önemli sorunları ele aldığından ve işlevsel kentsel alanda tüm ulaşım biçimlerini kapsadığından emin olun.

Başarıyı nasıl belirleyeceğiz?

Gerçekçi olmayan miktarlarda yeni veri toplanması gerekmeden tüm hedeflerin gerçekleştirilmesine ilişkin olarak kaydedilen ilerlemeyi izlemenizi sağlayan stratejik göstergeler ve hedef değerler tanımlayın. Diğer politika alanlarıyla uyumlu olan, iddialı ama gerçekleştirilebilir hedef değerler seçin.

İkinci aşamanın sonunda, geniş çapta desteklenen bir vizyon, hedefler ve hedef değerlerin belirlenmesi olarak tanımlanan başka bir kilometre taşına ulaştınız.

Şekil 21: 2. Aşamamın temel adımlarına genel bakış (senaryolar, vizyon, hedefler, hedef değerler)

4. ADIM: Senaryoların oluşturulması ve ortaklaşa değerlendirilmesi

- 2.1 Gelecek için olası senaryoların oluşturulması
- 2.2 Senaryoların vatandaş ve paydaşlarla tartışılması

Sorun ve fırsatların analizine dayanarak, vatandaşlar ve paydaşlarla farklı senaryolar geliştirilmeli ve tartışılmalıdır. Bu senaryolar, şehrinizdeki kentsel hareketliliğin gelecekte nasıl görünebileceği konusundaki anlayışınızı geliştirmenize yardımcı olur. Bu şekilde, vizyonunuzun daha sonraki gelişimini şekillendirip bu konuda ilham verebilirler.

FAALİYET 4.1: Gelecek için olası senaryoların oluşturulması

Gerekçe

Senaryolar, kentsel hareketliliği etkileyen dış faktörlerin (iklim, bilgi teknolojisi, finans ve güvenlik alanındaki değişiklikler gibi) olası etkilerinin daha iyi anlaşılmasına yardımcı olur. Gelecekteki farklı olası durumları göstererek, planlamacıların mevcut eğilimlerin sonuçlarını, olası toplumsal ve yerel değişiklikleri bir birbirlerinden bağımsız olarak alternatif stratejik politika önceliklerini değerlendirmelerine olanak tanır. Bu farklı senaryoların etkilerini incelemek, stratejik kararların olgusal dayanağını güçlendirir. Vizyon ve hedeflerin gelişimini şekillendirerek bu konuda ilham verebilir (bkz. Adım 5) ve stratejik göstergeler için gerçekçi hedef değerler belirlemenize yardımcı olur (bkz. Adım 6).

Amaçlar

- Mevcut eğilimlerle ve koşulların olası değişiklikleriyle ilgili riskleri ve fırsatları anlayın.
- Farklı stratejik politika yönelimlerinin olası etkileri hakkında bilgi veren alternatif senaryolar

geliştirin.

- Bir vizyonun, hedeflerin ve hedef değerlerin daha sonraki gelişimi için olgusal bir dayanak oluşturun.

Görevler

- Kentsel hareketlilik için en alakalı dış faktörlerin gelecekteki olası gelişimlerini araştırın (örneğin demografi, petrol fiyatı, ekonomik durum, iklim krizi, teknolojik değişim veya sürdürülebilir hareketlilik için siyasi destek düzeyi gibi şehrin kontrolü dışındaki faktörler). Mevcut eğilimleri ve son uzman raporlarında öngörüldüğü şekilde olası değişiklikleri göz önünde bulundurun. San Francisco gibi tipik öncü şehirlerdeki eğilimleri analiz edin ve orada mevcut olan dijital hareketlilik yenilikleri sizin şehrinizde olsaydı ne olacağını düşünün. Ayrıca, şehrinizdeki hareketliliği ciddi şekilde etkileyebilecek daha az olası ancak yıkıcı değişiklikleri düşünün.

- Gelecekte dış koşulların yerel ulaşım sisteminiz üzerindeki etkilerini analiz edin. Bu, küresel veya ulusal değişikliklerin (örneğin, bir Hizmet Olarak Hareketliliğe, otomatik sürüşe veya serbest paylaşımli hareketliliğe olanak tanıyan yeni teknolojiler) etkilerini ve yerel eğilimleri (örneğin, şehir bütçesini ve kentsel gelişim seçeneklerini etkileyen hızlı nüfus artışı veya azalışı) içerir. Şehriniz için hangi fırsatlara ve kısıtlamalara yol açacaklarını değerlendirin. Yeni seçenekler sağlıyorlar mı? Yoksa belirli sürdürülebilir politikaları zorlaştırıyorlar mı?

- Alternatif politika önceliklerini ve bunların stratejik düzeyde etkilerini açıklayan birkaç senaryo geliştirin. En az üç senaryo geliştirilmelidir:

- Mevcut politika yöneliminin sürdürülmesi ve yalnızca önceden planlanmış tedbirlerin uygulanması halinde tahmin edilen gelişmeyi açıklayan olağan senaryo.

- Farklı stratejik politika öncelikleri nedeniyle tahmin edilen gelişmeleri açıklayan alternatif senaryolar (örneğin, toplu taşıma odağı, aktif hareketlilik odağı ve elektro-hareketlilik odağının karşılaştırılması). Bu tür senaryolar, farklı politika yönelimlerinin katkılarını göstererek en çok neye önem vereceğinizi belirlemenize yardımcı olur. Olağan senaryo daha az sürdürülebilir bir senaryo ile karşılaştırma yapılmasına olanak tanıdığı için yalnızca sürdürülebilir politika yönelimlerinin dahil edilmesi önerilir.

- Modelleme, tamamen niteliksel analiz (uzman kararına veya şehrinizdeki veya benzer kentsel bağlamlardaki geçmiş politika stratejilerinin sonuçlarına dayanarak) veya her ikisinin bir kombinasyonu gibi uygun senaryo oluşturma tekniklerini kullanın. Modelleme durumunda, bu aşamada stratejik ve taslak planlama modelleri önerilir, çünkü ucuzdurlar, hızlı bir şekilde çalıştırılırlar ve etkileşimli olarak kullanılabilirler. Detaylı ulaşım modelleri genellikle, yüksek ekstra maliyetler olmadan kolayca ulaşılabilir olduğunda yalnızca bu aşamada kullanılır.

- Farklı sektörlerdeki gelişmeler arasındaki karşılıklı bağımlılıkları değerlendirin: Ulaştırma, arazi kullanımı, çevre, ekonomi vb. Stratejik bir düzeyde sinerjiler, entegrasyon potansiyeli ve sektörel eğilimlerin olumsuz etkilerini belirleyin.

- Önemli dış faktörlere dair önceki analizinizi dikkate alarak senaryoların bu faktörlere

olan hassasiyetini değerlendirin. (Risklerin ve sınırlamaların belirlenmesi amacıyla, özel olarak işlerin kötü gidebileceği durumları (en kötü durum senaryoları) araştırmak faydalı olabilir.) Bu tür bir değerlendirme, olası değişikliklere ve etkilerine hazırlıklı olmanıza yardımcı olur ve hangi senaryoların geleceğe daha uygun olduğunu anlamanızı sağlar. Ayrıca, çoğu insanın memnun olduğu durumlarda bile,

geleceğe hazırlanmak için değişikliklerin neden gerekli olduğu açıklanarak mevcut durumun sınırları ve risklerinin gösterilmesine yardımcı olabilir.

- Örneğin kaç tane senaryonun ve hangi senaryoların oluşturulacağına dair tartışmalarla paydaşları senaryo oluşturma çalışmasına dahil edin. Bu, vizyon oluşturma sürecine daha fazla sahip çıkmalarını sağlar ve sürecin kabulünü artırır. (Ayrıca bkz. Faaliyet 4.2)

Bir 'Senaryo' nedir?

Bir senaryo, dış faktörlerin (demografik ve ekonomik koşullar gibi) ve stratejik politika önceliklerinin (güçlü bir aktif hareketlilik veya elektro-hareketlilik odağı gibi) olası etkileri de dahil olmak üzere gelecekte kentsel hareketlilik ile ilgili olan belirli bir dizi gelişmenin açıklanmasıdır.⁴⁸

Konuyla ilgili daha fazla bilgi için ayrıca bkz. ABD FHWA Senaryo Planlama Kılavuzu:
www.fhwa.dot.gov/%20planning/scenario_and_visualization/scenario_planning

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Örneğin kaç tane senaryonun ve hangi senaryoların oluşturulacağına dair tartışmalarla paydaşları senaryo oluşturma çalışmasına dahil edin. Bu, strateji geliştirme sürecine daha fazla sahip çıkmalarını sağlar ve sürecin kabulünü artırır.

⁴⁸ Karışıklığı önlemek için, bazı planlamacıların tedbir veya politika senaryolarını planlama sürecinin daha geç aşamalarında kullandıkları belirtilmelidir. Hedef ve hedef değerlere ulaşmanın en iyi yolunu belirlemek için farklı tedbir kombinasyonlarının değerlendirildiği bu çalışmaya, bu belgede tedbir paketi değerlendirmesi denmektedir (bkz. Faaliyet 7.2).

Zamanlama ve koordinasyon

- Durum analizinin ardından gerçekleştirilir.
- Senaryo oluşturma çalışması, ortak bir vizyon (bkz. Faaliyet 5.1), hedefler (bkz. Faaliyet 5.2) ve hedef değerlerin (bkz. Faaliyet 5.2) belirlenmesi çalışmasına eşlik eder.

Kontrol listesi

- ✓ Dış faktörlerdeki olası değişikliklerin etkilerinin araştırılması.
- ✓ Olağan senaryo da dahil olmak üzere farklı alternatif senaryoların oluşturulması.
- ✓ Senaryo oluşturma ve değerlendirmesini desteklemek için uygun tekniklerin uygulanması.
- ✓ Senaryoların değişen koşullara hassasiyetinin değerlendirilmesi.

Gelecekteki senaryoları oluştururken olası eğilimler ve politika yönelimlerinin dikkate alınması gerekir. Mevcut başlıca eğilimlerden biri olarak, birçok öncü şehirde çeşitli ortak hareketlilik konseptleri uygulanmakta ve bunların önümüzdeki yıllarda daha da yaygınlaşması beklenmektedir. Halka açık bisiklet paylaşımı, e-scooter paylaşımı, e-motosiklet paylaşımı, (e-) otomobil paylaşımı, özel taksi ve yolculuk paylaşımı ve paylaşımli nakliye hareketliliği gibi hareketlilik seçenekleri, bir senaryonun politika yöneliminin bir parçası olabilir. Farklı paylaşımli hareketlilik biçimleri ve Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı çerçevesinde bunların nasıl uygulanacakları hakkında daha fazla bilgi, **Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasına** paylaşımli hareketlilik yaklaşımlarının entegre edilmesi başlıklı Konu Rehberinde bulunabilir.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Maia, Portekiz: Kararlaştırılan vizyonu gerçekleştirmek için farklı emellere sahip senaryolar

Maia Belediyesi, ilk SUMP'unu 2013 yılında hazırlamıştır. Sürdürülebilir ulaşım biçimlerini teşvik eden kentsel hareketliliği gerçekleştirmeye daha da yaklaşmak amacıyla, Maia için üç farklı senaryo tanımlanmıştır: Olağan, orta düzey ve proaktif. Orta düzeyli senaryo, hem istenen hem de uygulanabilir tedbirleri içerirken, proaktif senaryodaki tedbirler daha iddialıydı. Proaktif senaryoda, göz önünde bulundurulmayan olası kısıtlamalar nedeniyle daha yüksek bir değerlendirme sonucu elde edilirken, kilit paydaşlarla gerçekleştirilen bir katılım etkinliği, Maia'yı gerçekçi bir şekilde gerçekleştirebilecek orta düzeyli senaryoya yönlendirmiştir. Süreç, gelecekteki senaryolar geliştirilirken ve kararlaştırılırken paydaş katılımının önemini göstermiştir.

Yazar: Enerji ve Hareketlilik Birimi, Maia Belediyesi, ICLEI tarafından derlenmiştir
Resim: Maia Belediyesi

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Leipzig, Almanya: Ulaşım modellemesiyle desteklenen senaryo oluşturma çalışması

Leipzig Belediyesi, bilimsel ve açık bir süreçte farklı gelecek seçenekleri için altı senaryo geliştirdi.

Bu altı senaryo şunlardı:

1. Mevcut hareketlilik stratejisinin sürdürülmesi;
2. Mevcut hareketlilik stratejisinin sabit ücretlerle sürdürülmesi;
3. Sürdürülebilirlik senaryosu;
4. Bisiklet Şehri senaryosu;
5. Toplu taşıma önceliği senaryosu ve
6. Topluluk senaryosu.

Senaryolar çeşitli kriterler (kullanıcılar için çekicilik, ekolojik çekicilik, ekonomik çekicilik, sistemsel çekicilik) ve niteliksel bir değerlendirme kullanılarak değerlendirildi. Değerlendirme, 1. bisiklet senaryosu, 2. sürdürülebilirlik senaryosu ve 3. toplum taşıma senaryosu şeklinde bir önceliklendirmeye sonuçlandı.

Yazar: Leipzig Belediyesi, Marlene Damerou tarafından derlenmiştir, Rupprecht Consult
Resim: Leipzig Belediyesi

FAALİYET 4.2: Senaryoların vatandaş ve paydaşlarla tartışılması

Gerekçe

Farklı senaryoları ve etkilerini vatandaşlar ve paydaşlarla tartışmak, yaygın olarak kabul edilen bir hareketlilik vizyonuna doğru atılan ilk adımdır. Farklı olası gelecekleri sunmak ve bunlar üzerinde birlikte düşünmek, geleceğe yönelik seçeneklerin ortak bir şekilde anlaşılmasını sağlayacaktır. Ayrıca, farklı politikalar ve sektörler arasındaki karşılıklı bağımlılıklar ve ödünleşmeler, alınacak stratejik kararların karmaşıklığı ve karşı karşıya olunan riskler hakkında farkındalık yaratmaya da yardımcı olur.

Amaç, hangi senaryoların veya senaryo unsurlarının arzu edildiğini tartışmak ve bu konuda ortak bir anlayışa sahip olmaya çalışmaktır. Vatandaşları ve paydaşları bu aşamada sürece dahil etmek, daha sonra seçilecek hedef ve tedbirlerin geniş çaplı olarak sahiplenilmesini ve kabulünü sağlamanıza yardımcı olacaktır.

Amaçlar

- Genel politika önceliklerini ve gelecekteki gelişim stratejilerini tartışmak için dayanak olarak alternatif senaryolar kullanın.
- Ortak bir vizyon ve hedefler seçmek için sürecin geniş çapta sahiplenilmesini ve kabulünü sağlayın.

Görevler

- Kilit paydaşlara senaryoları ve sonuçları sunun. Stratejik politika alternatifleri ve etkilerine dair bir tartışma başlatın. Grup çalışması ve diğer etkileşimli formatlar toplantılarda yapıcı ve ilgi çekici bir atmosfer yaratmanıza yardımcı olabilir. Herkese aşağıdaki gibi sorulara ilişkin görüşlerini dile getirmeleri için eşit şans verilmesini sağlayın:

- Olağan senaryoda hangi değişiklik ihtiyaçları ortaya konuyor?
- Alternatif politika önceliklerinden hangileri arzu ediliyor?
- Gelecekte sürdürülebilir hareketlilik sağlamak için hangi düzeyde iddialılık gereklidir?
- Ulaştırma sektörü ve diğer sektörlerdeki değişiklikler arasındaki karşılıklı bağımlılıkları da tartışın. Sinerjiler nasıl yaratılabilir ve olumsuz yan etkilerden nasıl kaçınılabilir? Mevcut ulaşım sisteminizin ve farklı senaryoların değişen dış koşullara karşı dayanıklılığını göz önünde bulundurun.

Senaryoları toplumun her kesiminden geniş gruplarla tartışın. Gençler ve yaşlılar, etnik azınlıklar, düşük gelirli insanlar, bekar ebeveynler ve engelli insanlar gibi genel olarak yeterince temsil edilmeyen gruplara da ulaşan çeşitli katılım yöntemlerini kullanmayı amaçlayın. Bu yöntemler arasında, şehrin farklı bölgelerine (örneğin pazar meydanları ve alışveriş merkezleri ve ayrıca düşük gelirli alanlar) bilgilendirme ve geri bildirim kutuları veya standları yerleştirmek, çevrimiçi olarak ve sosyal medya aracılığıyla geri bildirim toplamak, bu grupları temsil eden kuruluşlarla işbirliği yapmak (örneğin anaokulları,

okullar, üniversiteler, kültürel dernekler, iş merkezleri), birkaç dilde iletişim kurmak ve temsil gücü yüksek anketler yapmak (ayrıca bkz. Faaliyet 1.4) yer alabilir. Toplantınızın demografik bileşimini ve çevrimiçi katılımcıları şehrinizdeki genel nüfusla karşılaştırarak, aktif olarak ulaşmaya çalışmanız gereken yeterince temsil edilmeyen grupları belirleyebilirsiniz.

- Paydaşları ve vatandaşları davet ederken, onlardan ne beklediğini ve ne kadar çaba ve kapasitenin gerektiğini bilmeleri için her zaman net bir süreç ve gündem bildiriminde bulunun. Onları katılmaya ikna etmek için iyi bir argüman, görüşlerini sunmazlarsa ihtiyaçlarının planlama sürecinde göz önüne alınamayacak olmasıdır.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Yüksek konumlardaki paydaşları (örneğin komşu yerel yönetimlerin belediye başkanları, yerel meclis üyeleri veya büyük kuruluşların yöneticileri) davet etmek için belediye başkanınız (veya kurumunuzun başkanı) adına resmi kişisel davetler düzenleyin. Bu kişilerin katılımı, SUMP süreci için üst düzey siyasi destek sağlanmasına yardımcı olabilir.

Zamanlama ve koordinasyon

- Senaryo oluşturma çalışması sonrasında veya onunla eş zamanlı olarak gerçekleştirilir.
- Senaryoların tartışılması, ortak bir vizyon ve hedeflerin belirlenmesine paralel olarak gerçekleştirilir (bkz. Faaliyet 5.1 ve 5.2). Senaryolar ve vizyonlar güçlü bir şekilde ilişkilidir ve bunları oluşturma sırası şehirler arasında farklılık gösterebilir veya hatta paralel olarak ilerleyebilir.

Kontrol listesi

- ✓ Değişiklik ihtiyaçlarının paydaşlarla ve vatandaşlarla tartışılan olağan senaryoda ortaya konması.
- ✓ Hangi senaryoların veya senaryo unsurlarının arzu edildiğinin paydaşlarla ve vatandaşlarla tartışılması.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Prag, Çek Cumhuriyeti: Güçlü paydaş ve vatandaş katılımıyla senaryo oluşturma

Prag için 2015 yılında üç olası senaryo tasarlandı ve uzmanlar için bir çalıştay ve en uygun senaryoyu seçmek için sosyolojik bir anket düzenlendi. 57 seçilmiş uzman, gruplar halinde toplanıp senaryoları yarım günlük bir çalıştayda tartıştı. Yapılan sosyolojik anketle, 2.224 vatandaştan ek görüşler toplandı. Paydaşların ve vatandaşların ortak görüşüne dayanarak, Prag için nihai ulaştırma stratejisi geliştirildi. Uzmanlar için bir çalıştay ve temel ve kolay sorular içeren sosyolojik bir anket tasarlamak, senaryo seçimi için kolay, ucuz ve örnek bir çözümdür. Ayrıca geniş ve dengeli uzman görüşlerine dayanarak, siyasi onay için güçlü bir temel sağlar.

Yazar: Václav Novotný, Prag Planlama ve Gelişim Enstitüsü, EURO CITIES tarafından derlenmiştir
Resim: Prag Belediyesi

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Anvers, Belçika: Vatandaşların, politika yapıcıların ve uzmanların senaryo tartışmalarına geniş çaplı katılımı

Anvers Belediyesi, şehrin vizyonu için geniş halk desteği sağlamak amacıyla yenilikçi yönetim yöntemleri uygulamıştır. Bir yönlendirme grubu, olası senaryoları inceledikten sonra, Anvers'in emellerine en iyi uyan ve bölge için yeterli ve ilgili projeleri içeren senaryoyu seçti. Bu yaklaşım, vatandaşlar ve paydaşlarla birlikte yenilikçi fikirler geliştirmek konusunda ortak bir hedefin oluşmasına yol açtı. Yaklaşık 3500 uzman ve politika yapıcı ile yaklaşık 3000 vatandaş ve kuruluşun katıldığı toplam 100 çalışma oturumu düzenlendi. Bir ittifak kuruldu ve bu ittifak, süreci yönetmek için bir yönetim yapısı oluşturdu. Çok disiplinli ekipler, vatandaşlardan gelen görüşleri şekillendirmek için katılım ve birlikte oluşturma araçlarını kullandı.

Yazar: Annelies Heijns, ICLEI tarafından derlenmiştir
Resim: Anvers Belediyesi

5. ADIM: Vizyonun ve hedeflerin paydaşlarla birlikte geliştirilmesi

- 5.1 Vatandaş ve paydaşlarla ortak vizyonun birlikte oluşturulması
- 5.2 Temel sorunların ve tüm ulaşım biçimlerinin ele alındığı hedeflerin kararlaştırılması

Artık Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı hazırlamanın ana adımlarına başlamaya hazırsınız. Ortak bir vizyon ve hedefler belirlemek her SUMP'un temel taşlarıdır. Bir vizyon, şehir ve hareketliliği için istenen geleceğe ilişkin önemli bir niteliksel tanımdır ve hedeflenen değişimin türünü gösteren somut hedeflerle belirtilir. Bu ikisi, stratejik göstergelerin ve hedef değerlerin tanımlanması ve tedbirlerin seçilmesini içeren sonraki tüm adımlar için temel sağlar. Senaryolar ve vizyonlar güçlü bir şekilde ilişkilidir ve bunları oluşturma sırası farklı bağlamlar arasında farklılık gösterebilir veya hatta paralel olarak ilerleyebilir. Vizyon ve hedefler, ancak paydaşlar ve vatandaşlar arasında geniş ölçüde kabul gördükleri takdirde yol gösterici unsurlar olabilir. Dolayısıyla, bunları birlikte oluşturmak ve ortak sahiplenme sağlamak çok önemlidir.

FAALİYET 5.1: Vatandaş ve paydaşlarla ortak vizyonun birlikte oluşturulması

Gerekçe

Ne tür bir şehirde yaşamak istiyoruz? Diğer şehirlerden farkı ne olacak? Bunlar, tüm paydaşları ve vatandaşları içeren bir vizyon oluşturma çalışmasıyla cevaplanması gereken temel sorulardır. Bir vizyon, arzulanan kentsel hareketlilik geleceğinin niteliksel bir tanımını sağlar ve uygun planlama tedbirlerinin geliştirilmesine rehberlik eder. Vizyonda ulaştırmanın tekrar daha geniş kentsel ve toplumsal gelişim bağlamına yerleştirilmesi gerekir. Başka bir deyişle, ulaşım olumlu bir geleceğe nasıl katkıda bulunabilir?

Vizyon, başta mevcut genel şehir vizyonları veya stratejik planları, kentsel ve mekansal planlama, ekonomik kalkınma, çevre, sosyal kapsayıcılık, cinsiyet eşitliği, sağlık ve güvenlik olmak üzere ele alınmak istenen tüm politika perspektifleri dikkate alınarak hazırlanmalıdır.

Farkındalık yaratmak ve geniş ölçüde kabul sağlamak için halkın vizyon oluşturma sürecine ve sonuçlarına aktif olarak katılması gerekir. Vatandaşlar örneğin özel çalıştaylarla vizyon geliştirme sürecine katılmalıdır. Yalnızca vatandaşlar vizyonu anlarsa ve daha geniş hedeflerini desteklerse Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlama sonuçları başarılı olabilir.

Amaçlar

- Senaryo tartışmalarının sonuçlarına göre, geniş ölçüde desteklenen ortak bir vizyon üzerinde anlaşın. Hareketlilik gelişimine ilişkin uzun vadeli bir hedef, planlama süreci için bir rehber görevi görür.

- Taşıma ve hareketliliğin ötesine bakarak (örneğin yaşam kalitesi, sağlık ve arazi kullanımı) bakış açısını genişletin.
- Yerel topluluk kimliğini ve halkın vizyonu birlikte sahiplenmesini güçlendirin.
- Bir SUMP'un siyasi değerini vurgulayın ve kilit aktörlerin ve karar vericilerin bağlılığını sağlayın.

Görevler

- Vizyonun oluşturulmasından sorumlu olacak temsili bir kilit paydaş grubu oluşturun. Bu, Faaliyet 1.4'te oluşturulan SUMP "yönlendirme grubu" olabilir.
- Paydaş toplantılarını hazırlayın, düzenleyin ve takip edin. Açık, saygılı ve verimli bir diyalog sağlamak için farklı formatlar yararlı olabilir (formatların özeti için aşağıdaki vizyon oluşturma yöntemlerine ve Faaliyet 1.4'e bakın). İlk toplantıda, ortak bir bilgi düzeyi sağlamak için paydaşlara temel bilgiler verin. Bu, mevcut vizyonlar hakkındaki bilgileri ve ayrıca hareketlilik analizinin sonuçlarını (3. Adım) ve senaryoları (4. Adım) içermelidir. Tartışmalara ilham vermek için haritalar, görselleştirmeler ve diğer şehirlerden somut örnekleri mümkün olduğunca kullanın.
- Gizlilik ve korporatizmden kaçınin: Şeffaflık sağlamak için halka açık oturumlar düzenleyin ve paydaş toplantılarında alınan notları halka açıklayın.
- Paydaş toplantılarına benzer toplantılar veya çalıştaylar gibi etkinliklerle vatandaşları doğrudan vizyonun oluşturulmasına dahil etmeyi düşünün. En azından, vatandaşları vizyon oluşturma süreci hakkında aktif olarak bilgilendirmeli (örneğin bir halkla ilişkiler kampanyasıyla) ve onlara vizyon taslağı hakkında geri bildirimde bulunma imkanı sağlamalısınız. Tüm katkıları ciddiye alın, ancak tüm önerilere uyulamayacağı ve çoğu zaman birbiriyle çelişen görüşlere dayanarak kararların alınması gerektiği konusunda başından beri net ve açık olun.

- Tüm kentsel yığılma alanını ve yol güvenliği, erişilebilirlik, yaşanabilirlik, gürültü ve hava kalitesi gibi sürdürülebilirliğin tüm ilgili yönlerini kapsayan bir vizyon taslağı hazırlayın. Bu taslakta ayrıca kamu ve özel, yolcu ve yük, motorlu ve motorsuz ve hareketli ve sabit olmak üzere tüm ulaşım şekilleri ve biçimleri de dikkate

alınmalıdır. Vizyon taslağını hazırlarken, örneğin en iyi sonuçları gösteren ve en geniş ölçüde desteklenen senaryo veya senaryo unsurlarını dahil ederek sonuçları ve senaryo tartışmalarını dikkate alın.

- Karar vericileri döngü içerisinde tutun. Vizyonun geniş ölçüde sahiplenilmesini sağlamak için, örneğin resmi olmayan toplantılarda tüm partilerin lider siyasetçileri ile vizyon taslağını tartışmayı düşünün. Basit kamuoyu yoklamaları yapmak faydalı olabilir. Bu yoklamaların ortaya koyduğu eğilimler, siyasi karar vericileri ikna etmeye yönelik argümanlar olarak kullanılabilir.

- Vizyon taslağını ve vatandaşlardan ve karar vericilerden alınan geri bildirimleri paydaşlarla tartışın ve nihai versiyon üzerinde anlaşın.

- Vizyonu, anlaşılması kolay bir formatta yayımlayın ve halka bildirmek için görselleştirmelerden faydalanın. Örneğin medyayı (yerel basın, radyo, TV, sosyal medya) kullanarak vizyon belgesini geniş çapta dağıtın.

Zamanlama ve koordinasyon

- Hareketlilik analizi (3. Adım) ve senaryolar (4. Adım) üzerine gerçekleştirilir.
- Senaryolar ve vizyonlar güçlü bir şekilde ilişkilidir ve bunları oluşturma sırası farklı bağlamlar arasında farklılık gösterebilir veya hatta paralel olarak ilerleyebilir.

Bir 'Vizyon' nedir?

Bir vizyon, hedeflerin, göstergelerin ve hedef değerlerin belirlenmesine ve SUMP süreci boyunca uygun tedbirlerin seçilmesine rehberlik eden, arzu edilen kentsel geleceğin niteliksel bir tanıımıdır. Genellikle uzun vadeli bir ufku vardır. SUMP'un zaman aralığını aşmış, 20-30 yıl içinde gerçekleşecek durumları bile öngörebilir.

Kontrol listesi

- ✓ Vizyon oluşturulması için paydaş grubunun kurulması.
- ✓ Vatandaşların vizyon oluşturma sürecine aktif bir şekilde katılması.
- ✓ Vizyonun ilk taslağının hazırlanıp vatandaşlar ve karar vericilerle tartışılması.
- ✓ Vizyonun nihai taslağı üzerinde paydaşların anlaşmaya varması.
- ✓ Vizyonun sonuçlarının belgelendirilmesi.

Geleceği arama çalıştay

Vizyon oluşturma sürecine paydaşları ve vatandaşları dahil etmek için birçok format vardır. Bunlardan biri Geleceği Arama Çalıştaydır. Üç günlük çalıştay, ortak bir zemin oluşturmak için tüm önemli paydaşları bir araya getirmek üzere tasarlanmıştır. 17 saatlik yoğun bir süreçte katılımcılar birlikte bir vizyon oluşturmak için çoğunlukla küçük gruplar

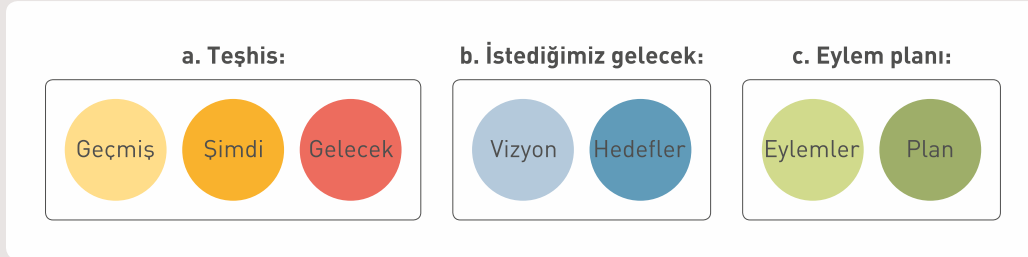
halinde çalışırlar.

İdeal olarak, karar vericiler, planlamacılar, araştırmacılar ve tüm önemli grupların temsilcileri de dahil olmak üzere, yaklaşık 50-60 paydaştan oluşan çeşitli bir grup toplamanız gerekir.

Bir Geleceği Arama Çalıştayını genel olarak üç tema etrafında inşa edilir:

- a. Teşhis:** Mevcut hareketlilik durumunun nasıl geliştiğini analiz etmek için geçmişe bakın. Ardından, gelecekteki hareketlilik örüntülerini etkileyebilecek yapısal eğilimleri araştırarak geleceğe bakın.
- b. İsteddiğimiz gelecek:** İdeal gelecekteki durumu tanımlayın ve bunları diğer katılımcılar arasında paylaşın. Ortak bir zemin aranın ve istenen geleceğe ulaşmak için yapılacak eylemlerin ana hatları belirlenir. Tüm görüş farklılıkları ve anlaşmazlıklar da toplanır.
- c. Eylem planı:** Sürecin son aşamasında, önceki aşamada geliştirilen vizyonlara dayanarak somut proje ve eylemlerin belirlenmesine odaklanılır.

Şekil 22: Gelecek Arama Çalıştayının üç teması (Kaynak: Adell, E., Ljungberg, C., 2014, Çoklu SUMP Metodolojisi, s. 21)

Daha fazla bilgi için Çoklu SUMP Rehberine ve bir Geleceği Arama Çalıştayını düzenlenmesine dair uygulama rehberine bakın.
<https://poly-sump.eu/tools/>

Mekanlardan oluşan şehirlere doğru

CREATE projesinde, son 50-60 yılda şehir yetkililerinin politika perspektifi incelenmiştir. Tarihsel olarak, üç ayrı vizyon belirlenmiştir. Batı Avrupa şehirlerinin çoğunda, bu perspektifler geniş ölçüde üç aşamalı bir ardışık süreci izlemiştir: Otomobil odaklı bir şehir olarak başlayan şey, sürdürülebilir bir hareketlilik şehri haline geldikten sonra, mekanlardan oluşan bir şehre dönüşür. Uygulamada, bu dönüşüm daha az belirgin olarak gerçekleşir ve örtüşmeler ve bazen de bir seçim sonrasında politikaların kısa vadeli olarak tersine dönmesi görülür. Üç aşama genellikle bir şehirde zaman içinde aynı noktada, ancak kentsel alanın farklı yerlerinde birlikte gerçekleşir. Mekan odaklı politikalar genellikle merkezi alanlarda başlayıp daha sonra otomobil odaklı perspektiflerin daha uzun süre baskın olduğu banliyölere doğru yayılır. Kesin zaman karmaşık olabilir ve şehirden şehre değişebilse de, mekan odaklı vizyonlara doğru genel bir eğilim olduğu açıktır.

Şekil 23: Tipik türlerde politika tedbirleriyle kentsel hareketlilik vizyonları

Şehrinizde vizyon oluşturma çalışmalarına ilham verebilecek mekan bazlı vizyonların tipik hedefleri şunları oluşturmaktır:

- Gereksiz gecikme olmaksızın, ağırlıklı olarak sürdürülebilir ulaşım biçimlerini kullanarak, herkesin bölge içerisinde özgürce ve güvenli bir şekilde hareket etmesini sağlayan hareketlilik hizmetleri.
- Ana koridorlarda sık ve kaliteli toplu taşıma hizmetlerini destekleyen ve şehrin sakinlerinin günlük ihtiyaçlarını karşılayan hizmetlere erişmek için sakinlerin yürüyebileceği veya bisiklete binebileceği yeterli yerel çeşitlilik sunan arazi kullanım düzenleri.
- Yaşanabilir olan ve insanların ekonomik, sosyal ve topluluk odaklı faaliyetlere katılabileceği güvenli ve çekici yerler (sokaklar, kavşaklar vb.) sağlayan şehirler.
- Yenilenme, iyi halk sağlığı ve refahı ve topluluk uyumu gibi daha geniş kapsamlı kentsel politika hedeflerine başarılı bir şekilde ulaşılması.
- Bilgi ve uzmanlık, uygulama mekanizmaları, entegre ulaştırma planlaması, iş modelleri vb. gibi değişimi kolaylaştıran ya da destekleyen yönetim düzenlemeleri.

Kaynak: Peter Jones ve ark., 2018, CREATE proje özeti ve şehirlere yönelik tavsiyeler:
<http://nws.eurocities.eu/MediaShell/media/CREATE-ProjectSummaryReccommendations.pdf>

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Leuven, Belçika: Geniş ölçüde kabul edilen Leuven İklim Vizyonu

İklimi bozmamaya yönelik olarak çalışmanın öneminin ifade edilmesi, Leuven belediye başkanı tarafından Belediye Başkanları Sözleşmesinin imzalanması ve bir istişare sürecinin başlatılmasıyla Leuven şehri, İklim Dostu Leuven 2030 (veya Leuven 2030) derneğini kurdu. Bu dernek, şehir için uzun vadeli genel bir vizyon tanımlamak üzere bir çerçeve sunmaktadır. Derneğin üyeleri, toplumun tüm kesimlerini temsil etmektedir ve belediye de bu süreçte yoğun bir şekilde katılmaktadır. Sera gazı emisyonlarını azaltma hedefi, yerel SUMP'ye de yansımıştır. 2030 yılına kadar Leuven'de bisiklet ve toplu taşıma araçlarının kullanımının iki katına çıkarılması ve otomobil kullanımının %20 azaltılması için hedefler konmuştur.

Yazar: Tim Asperges, Leuven Belediyesi, Polis tarafından derlenmiştir
Resim: Karl Bruninx

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Göteborg, İsveç: Yol güvenliği için “Sıfır Vizyonu” yaklaşımı

570.000 nüfuslu bir şehir olan Göteborg, İsveç'in geri kalanıyla birlikte, trafik kazası sonucu gerçekleşen ölümler ve ağır yaralanmalar konusunda uzun vadeli bir “Sıfır Vizyonu” yaklaşımını benimsemiştir. Şehrin ara hedefleri, 2010-2020 döneminde trafik kazalarında meydana gelen yıllık ölüm sayısını 9'dan 3'e ve ağır ve orta şiddette yaralanma sayısını 227'den 75'e indirmektir. 1978'de, Göteborg'da bir tane hız kasisi vardı. 2019 itibarıyla yaklaşık 2500 trafik yavaşlatıcı önlem bulunmakta ve vatandaşlar daha fazlasını istemektedir. Trafik yavaşlatma, aktif ulaşım biçimlerinin motorlu trafikten ayrılması ile birlikte, şehir yollarında meydana gelen yaralanmaların %80'inin bir otomobil içermemesine katkıda bulunmuştur.

Yazar: Dirk Engels, Transport & Mobility Leuven, Rupprecht Consult tarafından derlenmiştir
Resim: Göteborg Belediyesi, 2007

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Madrid, İspanya: Çevre alanlar için hedeflerin belirlenmesi

Madrid'in yeni SUMP'unda, kentin en hassas banliyölerinin yenilenmesine güçlü bir vurgu yapılmaktadır. Planın hedefleri, farklı çevre bölgelerindeki ihtiyaçları veya sorunları belirlemek için komşularla yapılan bir dizi katılımcı faaliyete dayanarak tanımlanmıştır. Ayrıca, hareketlilik planının stratejik çalışma hatlarını sunmak, belirli sorunları analiz etmek ve olası yaklaşımlar veya çözümler önermek için teknisyenler, uzmanlar, dernekler ve vatandaş grupları ile tam bir gün boyunca yapılandırılmış bir diyalog düzenlenmiştir. Yeni SUMP, planın eylem hatlarını şehirde görünür kılmak, değerlendirmek ve şehrin diğer bölgelerinde kolayca çoğaltmak için pilot eylemler geliştirecektir.

Yazar: Cristina Moliner Hormigos, Madrid Belediye Meclisi, EURO CITIES tarafından derlenmiştir
Resim: Madrid Belediye Meclisi

FAALİYET 5.2: Temel sorunların ve tüm ulaşım biçimlerinin ele alındığı hedeflerin kararlaştırılması

Gerekçe

Stratejik rehberlik sağlamak için, istenen değişimin türünü belirten somut hedeflerle bir vizyonun belirlenmesi gerekir. Hedefleri tanımlamak, tam olarak nelerin 'azaltılması', 'artırılması' veya 'korunması' gerektiğini belirterek, hangi sosyal, çevresel veya ekonomik iyileştirmelerin hedeflendiğini belirlemek anlamına gelir. Hedefler, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının daha üst düzey hedefleridir (örneğin, tıkanıklığı azaltmak). Tedbirler ise bunlara ulaşmanın aracıdır (örneğin bir tramvay hattı inşa etmek). Bu hedef odaklı yaklaşım, daha üst düzey hedeflere atıfta bulunmadan programların ve altyapının sunulmasına odaklanan bir planlama yaklaşımı ile çelişir. Sürekli paydaş katılımı, hareketlilik için belirlenen önceliklerin kabul edilmesini sağlamak için bir zorunluluktur.

Amaçlar

- Ortak vizyonun tüm yönlerini göz önünde bulundurarak SUMP'un neyi başarması gerektiğini belirtin.
- İyileştirme yapılacak yönlerin belirtildiği açık hedefler ve stratejik öncelikler belirleyin.

Görevler

- Ana hatları belirlenen iyileştirmeleri analiz ederek vizyonu geliştirin. Ayrıca, özellikle stratejik öncelikleri ve durumu iyileştirmek için odaklanacak alanları belirlerken senaryo oluşturma sonuçlarını dikkate alın.
- Bölgesel, ulusal ve AB düzeyindeki ilgili hedefleri dikkate alın.
- Arzu edilen iyileştirmeleri paydaşlarla birlikte değerlendirin ve tanımlayın. Paydaşlarla çalıştaylar ve toplantılar düzenleyerek hazırlanın ve süreci takip edin. Kentsel yığılma alanındaki vatandaşların ve paydaşların ihtiyaçlarını yansıtan genel temalar için bir dizi stratejik hedef üzerinde anlaşın. Tüm hedeflere ulaşmak kolay olmayabilir ve dolayısıyla en önemli hedefleri tanımlamanız gerekebilir.

- Tedbir seçimini ve tasarımını yönlendirmeye yardımcı olan açık hedefler belirleyin. Neyin ne zaman gerçekleştirilmesi gerektiğini belirtin. Hedefler genellikle stratejik öncelikleri ve durumu iyileştirmek için odaklanılacak alanları da içerir. Örneğin, bir şehir yalnızca hava kalitesini ve yaşanabilirliği arttırma hedefini belirlemekle kalmayıp, aynı zamanda otomobil kullanımını azaltmaya ya da bunu başarmak için 'kısa mesafelerden oluşan bir şehir' haline gelmeye karar verebilir. Bu öncelikler yalnızca stratejik yönlendirme (hedef odaklı planlama) sağlar ve kesin araçlar yalnızca tedbir planlaması sırasında tanımlandığı için bunlar çok ayrıntılı olmamalıdır (Faaliyet 7.1 ve sonrası). Hedefler, tüm ulaşım biçimlerine entegre bir yaklaşım içermeli ve daha sürdürülebilir ulaşım biçimlerine geçişi öngörmelidir.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Taslak hedefleri vatandaşlarla tartışın ve nihai hedefleri belirlerken geri bildirimleri dikkate alın.
- Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planında yer alan tedbirleri finansman için cazip hale getirmek amacıyla hedeflerinizi dış finansman kuruluşlarının hedefleri ile uyumlu hale getirmeyi düşünün. Örneğin, enerji tasarrufuna veya sera gazı emisyonlarının azaltılmasına güçlü bir vurgu yapılırsa, ulusal çevre kuruluşları, tedbirleri finanse etmeye istekli olabilir.
- Vizyon ve hedeflerin belirlenmesi sırasında ve tüm planlama süreci boyunca ortak anlaşma zeminleri ararken çatışmalara karşı duyarlı olun. Gerekirse, anlaşmazlık riskini ve farklı paydaşlar arasındaki gerilimi azaltmak için çatışma önleme eylemlerini uygulamayı düşünün.

Bir 'Hedef' nedir?

Bir kentin gerçekleştirme çalıştığı iyileştirmeleri açıklayan geniş bir ifadedir. Hedefler, iyileştirme ve öncelikli alanlar için yönleri belirtir, ancak bunu gerçekleştirmenin yollarını belirtmez

Zamanlama ve koordinasyon

- Vizyon (Faaliyet 5.1) üzerine gerçekleştirilir ve gösterge ve hedef değerlerin belirlenmesine (6. Adım) götürür.

Kontrol listesi

- ✓ Hedeflerin belirlenmesine rehberlik etmek için vizyonun gözden geçirilmesi.
- ✓ Taslak hedeflerin belirlenmesi.
- ✓ Taslak hedeflerin kilit paydaşlarla tartışılması.
- ✓ Nihai hedeflerin seçilmesi.

Kentsel Araç Erişim Düzenlemeleri (KAED) bir hareketlilik planına entegre edildiğinde en yüksek etkiyi gösterebilir. KAED'ler, önemli hedeflerin bir birleşimini yerine getirmek için çeşitli tedbirleri (örneğin, Düşük Emisyon Bölgesi, Tıkanıklık Ücreti, Trafiğe Kapalı Süper Adalar gibi) birleştirir. KAED'lerin uygulanmasıyla ulaşılabilecek bazı hedefler şunlardır:

- Hava kalitesinde iyileşme
- Tıkanıklığı azaltma
- Yol alanının yeniden tahsisi
- Kamusal alanların yaşanabilirliği ve çekiciliğinin artması
- Tarihi kent merkezlerinin korunması
- Gürültü azaltma

Ulaşılabilecek ilave hedefler ve ilgili KAED tedbirleri, **Kentsel Araç Erişim Düzenlemeleri ve Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması** adlı Konu Rehberinde bulunabilir.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Fransa: Farklı büyüklüklerdeki şehirlere uyarlanan zorunlu hedefler

Fransa'da, SUMP'lar (PDU - Plan de déplacements urbains), 100.000'den fazla nüfusu olan kentsel alanlar için zorunludur. Bu SUMP'lere on bir zorunlu hedef atanmıştır. Birçok küçük şehir isteğe bağlı olarak eksiksiz bir PDU veya basitleştirilmiş bir plan hazırlamaktadır. Dolayısıyla, tüm (zorunlu veya gönüllü) SUMP'leri ile entegre edilmesi gereken temel hedefler ile daha küçük bir şehrin basitleştirilmiş plan hazırlarken, kendi emellerine bağlı olarak entegre etmeyi seçebileceği isteğe bağlı hedefler arasında bir ayrım yapmak için özel kılavuz ilkeler geliştirilmiştir. Fransa'da devam eden tartışmaların, 2020'den sonra basitleştirilmiş hareketlilik planının hukuki ancak esnek bir tanımına yol açması muhtemeldir.

Yazar: Thomas Durlin, Cerema, Rupprecht Consult tarafından derlenmiştir
Resim: Cerema

Basitleştirilmiş hareketlilik planları için temel ve isteğe bağlı hedefler

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Londra, Birleşik Krallık: Sağlıklı sokaklara ilişkin hedefler

Sağlıklı Sokaklar Yaklaşımı insanları ve sağlıklarını karar verme sürecinin merkezine yerleştirir. Sağlıklı Sokaklar Yaklaşımında, sokakları cazip kılan şeylere ilişkin 10 kanıta dayalı gösterge kullanılır. Bunlar için çalışmak, tüm insanların dahil olduğu ve iyi yaşayabildiği ve eşitsizliklerin azaldığı daha sağlıklı bir şehrin yaratılmasına yardımcı olacaktır. Yaklaşımın başarılı olmasını sağlamak için, onu kapsayıcı stratejilere yerleştirmek ve kanıta dayalı hale getirmek önemlidir. Siyasi, toplumsal ve örgütsel destek toplamak için toplulukları ve paydaşları da sürece dahil etmek gerekir.

Yazar: Chris Billington, Transport for London, Walk 21 tarafından derlenmiştir
Resim: Transport for London

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Münih, Almanya: Hedeflerin şekillendirilmesi için kapsamlı paydaş çalışmaları

Münih'in Ulaştırma Gelişim Planını ve hedeflerini değerlendirmek ve tartışmak için paydaşlara çok sayıda halk etkinliğine katılma fırsatı verildi. Bu etkinlikler arasında, gelecekteki hareketlilik hakkındaki fikirlerini paylaşmaları için yaklaşık 100 kişinin katıldığı bir hareketlilik çalıştayı da yer alıyordu. Fikirler plana dahil edildi ve böylece ulaşım planlaması için yön belirlendi. Taslak bir belge yayımlanarak paydaşların önerilerde bulunmalarına ve sorunları vurgulamalarına olanak tanındı. Paydaşların sürece dahil edilmesi, Münih'in yalnızca herkes için hareketlilik çözümleri bulmasını sağlamakla kalmadı, aynı zamanda bu çözümleri daha sonra gerçekleştirmesini sağladı. Şehir, yürüyerek, bisikletle ve toplu taşıma araçları ile seyahat edilen güzergah sayısını artırmayı ve şehir içi yerleşim bölgelerinde trafik gürültüsünü azaltmayı amaçlıyor.

Yazar: Münih Belediyesi, ICLEI tarafından derlenmiştir
Resim: Evisco / LHM

6. ADIM: Gösterge ve hedef değerlerin belirlenmesi

- 6.1 Tüm hedefler için göstergelerin belirlenmesi
- 6.2 Ölçülebilir hedef değerlerin kararlaştırılması

Vizyon ve hedefler, istenen geleceğin ve amaçlanan türde değişimin önemli bir niteliksel tanımını sağlar. Ancak, bu tek başına yeterli değildir. Bu değişiklikleri ölçülebilir hale getirmek için uygun stratejik gösterge ve hedef değerler seçilmelidir. Asıl amaç, gerçekçi olmayan miktarlarda yeni veri toplanması gerekmeden tüm hedeflere ulaşma yolunda kaydedilen ilerlemenin izlenmesini sağlayan uygulanabilir, iddialı ve karşılıklı olarak tutarlı gösterge ve hedef değerler belirlemektir.

FAALİYET 6.1: Tüm hedefler için göstergelerin belirlenmesi

Gerekçe

Tüm hedefler için stratejik göstergelerin seçilmesi ve tanımlanması, hedef değerlerin belirlenmesi ve ilerlemenin izlenmesi süreçleri için gerekli bir adımdır. İlk olarak, makul bir çaba ile izleyebileceğiniz hedef değerlerin seçilmesini sağlamak için göstergeleri belirlemek önemlidir. Sistemik bir yaklaşım, hedefleri iyi yansıtan yönetilebilir temel göstergelerin belirlenmesine yardımcı olur. Stratejik düzeyde sadece birkaç göstergeyle çalışmak, özellikle bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı hazırlarken sınırlı kaynaklara, verilere veya deneyime sahip olan “bu işe yeni başlamış şehirler” için daha etkili olabilir. Tedbirleri izlemeye yönelik göstergeler daha sonra oluşturulurken (bkz. Faaliyet 7.3), genel SUMP performansını ölçmeye yönelik stratejik göstergeler, burada ilgili ölçüm yöntemleri ve hazırlık aşamasında belirlenen ilgili veri kaynakları ile birlikte seçilecektir (bkz. Faaliyet 3.1).

Amaçlar

- Her hedefin gerçekleştirilmesine yönelik olarak kaydedilen ilerlemenin izlenmesine olanak sağlayan stratejik göstergeler tanımlayın.
- Mevcut veri kaynaklarını (bkz. Faaliyet 3.1) ve standart göstergeleri dikkate alarak kolayca ölçülebilir ve anlaşılabilir göstergeler seçin.

Görevler

- Hedeflerinizi belirtin ve hangi ana yönlerin izlenmesi gerektiğini belirleyin.
- Kolayca ölçülebilen, anlaşılabilir ve her bir hedefle net bir şekilde bağlantılı, az sayıda nicel ve nitel “temel” gösterge geliştirin.

Halihazırda iyi tanımlanmış standart göstergeler kullanın ve bunların nasıl ölçüleceği ve analiz edileceği konusunda mevcut bilgilere sahip olun. Bu, diğer şehirlerle kıyaslama yapmayı veya ulusal/uluslararası istatistiklerle karşılaştırma yapmayı mümkün kılar.

Sürdürülebilirlik hedeflerinizin başarısını doğrudan ölçen etki göstergelerine (ayrıca sonuç göstergeleri de denir) odaklanın. Sadece ulaştırma göstergelerini değil, ekonomi, çevre, sağlık ve sosyal gibi ilgili alanlardaki göstergeleri de göz önünde bulundurun.

Karar vericilerle ve halkla iletişim için özellikle yararlı olan birkaç göstergelyi ekleyin. Bu göstergeler, daha geniş halk kitleleri için anlaşılması kolay ve ilginç olmalıdır (örneğin, trafikte ağır yaralanan veya ölenlerin sayısı, hava kirliliği sınırlarını aşan yerlerin sayısı veya yaratılan istihdam).

Bir 'Gösterge' nedir?

Bir gösterge, belirli bir hedef veya hedef değere ulaşılmasında kaydedilen ilerlemeyi izlemek için kullanılan net bir şekilde tanımlanmış bir veridir.

Stratejik göstergeler bir SUMP'un genel performansının ölçülmesini sağlar ve dolayısıyla performansın değerlendirilmesi için bir dayanak sağlar. Daha ayrıntılı bir düzeyde, tedbir göstergeleri her bir tedbirin performansının izlenmesine olanak tanır.

Mevcut olan verileri ve belirlenen veri kaynaklarını değerlendirin (bkz. Faaliyet 3.1 ve 3.2), amaçlanan sonuçların ölçülmesine ilişkin eksiklikleri belirleyin ve gerekirse yeni veri kaynakları (örneğin anket verileri, otomatik ölçümlerden elde edilen nicel veriler) oluşturun veya belirleyin.

Kendi stratejik göstergelerinizi oluşturmaya başlamadan önce, bölgenizdeki kilit paydaşlarla ve diğer kuruluşlarla görüşün, çünkü hâlihazırda benimsedikleri bazı göstergeler olabilir. Hâlihazırda uygulanmış ve kabul edilmiş göstergeler kullanılırsa ilerlemenin izlenmesi çok daha kolay olur.

Her gösterge için açık bir tanım yapın, raporlama formatını oluşturun ve verilerin nasıl ölçüldüğünün ve verilerden hesaplanan göstergelerin bir özetini çıkarın.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

Bölgesel göstergeler konusunda ilgili yerel ve bölgesel paydaşlarla koordinasyon kurun.

Dışarıdan insanların sorunların ciddiyetini anlaması için verileri çevrimiçi olarak sunun.

Zamanlama ve koordinasyon

Doğrudan Faaliyet 5.2'de tanımlanan hedeflere dayalıdır ve Faaliyet 6.2'de hedeflerin belirlenmesine doğru gider.

Verilerin ve veri kaynaklarının belirlendiği ve analiz edildiği ve gösterge tanımlamaları için verilerin mevcudiyetine ilişkin referans durumun belirlendiği 3. Adım ile paralel olarak ilerler.

Her bir tedbirin izlenmesini planlarken dikkate alınacak stratejik göstergeler ve izleme düzenlemeleri (bkz. Faaliyet 7.3).

Kontrol listesi

✓ Bölgenizdeki diğer kurumlar tarafından kullanılan göstergeler de dahil olmak üzere tüm hedefler için nicel ve nitel sonuç göstergelerinin belirlenmesi.

✓ Mevcut ve yeni veri kaynaklarının değerlendirilmesi.

✓ Raporlama formatı ve ölçüm yöntemi de dahil olmak üzere stratejik temel göstergelerin tanımlanması.

Şekil 24: Avrupa sürdürülebilir kentsel hareketlilik göstergelerine (SUMI) ve uluslararası standarda (MobiliseYourCity) göre, önemli ölçülebilir stratejik etki göstergelerine genel bakış.

Hedef	Gösterge	Tanım
Yol Güvenliği	Kentsel alanda tüm trafik kazalarının yıllık olarak neden olduğu ölümler.	Kentsel alanda 100.000 nüfus başına şehir içi ulaşımda meydana gelen trafik kazaları sonrası 30 gün içinde gerçekleşen yıllık ölüm sayısı.
Hareketlilik hizmetlerine erişim	Tüm kentsel alan yolcu ve yük taşıma biçimlerinin sebep olduğu "kuyudan tekerleğe" SG emisyonları.	Toplu taşıma araçlarına uygun erişimi olan nüfusun oranı (otobüs, tramvay, metro, tren).
Sera gazı (SG) emisyonları	Tüm kentsel alan yolcu ve yük taşıma biçimlerinin sebep olduğu "kuyudan tekerleğe" SG emisyonları.	Sera gazı emisyonu [yıllık ton CO2 (eşdeğer)/kişi].
Hava kalitesi	Kentsel alanda tüm yolcu ve yük taşıma biçimlerinin (PM2,5 için egzoz ve egzoz dışı) hava kirlenici emisyonları.	Emisyon endeksi (yılda kişi başına kg PM2,5 eşd.)

Ek kentsel hareketlilik göstergeleri:

- En düşük gelirli grup için toplu taşımanın mali olarak karşılanabilirliği
- Hareketliliği azalmış gruplar için erişilebilirlik
- Gürültü engelleme
- Tıkanıklık ve gecikmeler
- Enerji verimliliği
- Aktif hareketlilik fırsatı
- Çok biçimli entegrasyon
- Toplu taşıma memnuniyeti
- Aktif biçimler için trafik güvenliği

Kaynak: Avrupa sürdürülebilir kentsel hareketlilik göstergeleri (SUMI)
https://ec.europa.eu/transport/themes/urban/urban_mobility/sumi_en

Gösterge seçerken size destek olacak daha fazla aracı CIVITAS Araç Envanterinde bulabilirsiniz:
<https://civitas.eu/tool-inventory/indicator-sets>

İzlemeye dair daha fazla genel bilgi, CH4LLENGE İzleme ve değerlendirme kılavuzunda bulunabilir:
<https://www.eltis.org/resources/tools/sump-monitoring-evaluation-kit>

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Milton Keynes, Birleşik Krallık: Kolaylıkla ölçülebilir ve mevcut stratejik göstergeler

Belediye meclisi, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının genel performansını değerlendirmek için yol ağı durumu, ortalama yolculuk süresi, hava kalitesi ve yol güvenliği gibi çeşitli göstergeler seçmiştir. Bu göstergeleri seçme kararı, SUMP'un etkisinin doğru bir şekilde değerlendirilmesine olanak sağlayacak şekilde verilmiş olup, kolayca ölçülebilir, mevcut veya kolayca erişilebilir göstergeler seçilmiştir. Milton Keynes Belediye Meclisi, SUMP için daha sonra SUMP hedefleri ile uyumlu göstergelerin seçilmesine yardımcı olan SMART (spesifik, ölçülebilir, ulaşılabilir, ilgili, zaman sınırlı) hedefler belirlemenizi önerir. Tecrübelerle dayanarak, SUMP ekibi ayrıca diğer şehirlerde uygulanan yeni teknolojileri ve gösterge metodolojilerini kullanmanızı tavsiye etmektedir.

Yazar: James Povey, Milton Keynes Belediye Meclisi, Polis tarafından derlenmiştir

Resim: Milton Keynes Belediye Meclisi

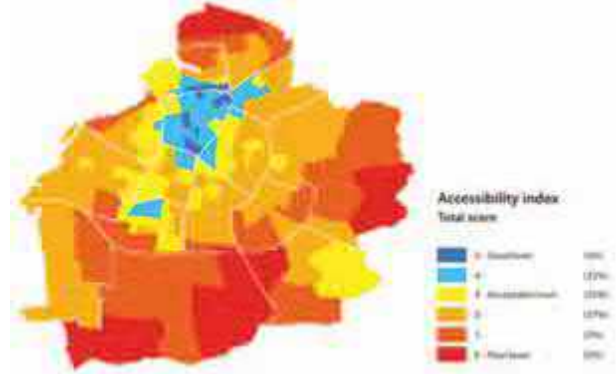
İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Malmö, İsveç: Gösterge örneği olarak Erişilebilirlik endeksi

Malmö, ilgili ölçümlere dayanarak, alınan tedbirlerin etkisini değerlendirebilen ve sürdürülebilir erişilebilirliği göstermek için haritalar kullanan normatif bir Erişilebilirlik Endeksi geliştirmiştir. Erişilebilirlik Endeksi, planlamada ve farklı yatırım ve eylemlerin ağırlıklandırılmasında alınacak kararlar için destek işlevi görebilir. Ayrıca farklı alanlar ve nüfus grupları arasında karşılaştırmalar yapılmasına da olanak tanır. Erişilebilirlik Endeksi, ulaşım sisteminde erişilebilirliğin zaman içinde nasıl geliştiğinin takip edilmesi için destek sağlayabilir ve böylece SUMP hedeflerine ne kadar iyi ulaşıldığına dair çeşitli göstergelerden biri olarak hizmet edebilir.

Yazar: Andreas Nordin, Malmö Belediyesi, Rupprecht Consult tarafından derlenmiştir

Resim: Malmö Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı

FAALİYET 6.2: Ölçülebilir hedef değerlerin kararlaştırılması

Gerekçe

Hedefler, neyi ne zamana kadar gerçekleştirmek istediğinizi belirten, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planındaki somut bir taahhüt şeklini ifade eder. Net hedefler koymanın iki ana amacı vardır. Birincisi, şehirdeki ulaşım ve hareketliliği nasıl değiştirmek istediğiniz konusunda şeffaflık ve açık rehberlik sağlar. İkincisi, şehirlerin hangi hedeflere ulaşılması gerektiğini anlamalarına olanak tanır. Stratejik temel göstergeler ve hedefler iyi tanımlanmışsa, karar vericiler ve halk bunları kolayca anlayabilecektir ve bunlar daha iyi sonuçlar elde etmek için bir teşvik olabilir.

Amaçlar

- Tüm hedeflerinizi kapsayacak şekilde, kararlaştırılan stratejik göstergelerin (bkz. Faaliyet 6.1) her biri için ölçülebilir hedef değerler belirleyin.
- Kararlaştırılan hedef değerlerin istenen sonuçların başarısını değerlendirebildiğinden emin olun.
- Uygulanabilir ancak iddialı hedef değerler belirleyin.
- Hedef değerlerin karşılıklı olarak uyumlu olduğundan emin olun.

SMART Hedefler

- **Spesifik** - Tüm paydaşlarca anlaşılabilir nicel ve/veya nitel terimler kullanılarak kesin bir şekilde tanımlanan.
- **Ölçülebilir** - Mevcut durum ölçülmüştür ve bilinmektedir. Ayrıca meydana gelen değişiklikleri (nitel ve nicel) ölçmek için kaynaklar da mevcuttur.
- **Ulaşılabilir** - Mevcut teknik, operasyonel ve finansal yetkinliklere ve yapılmış olan paydaş anlaşmalarına/taahhütlerine dayalı.
- **İlgili** - Önem arz eden, kentsel hareketliliği ileriye taşıyan ve diğer hedefleri destekleyen veya onlarla uyumlu hedefler seçmenin önemini vurgular.
- **Zaman sınırlı** - Hedefin gerçekleştirilmesi için kritik tarihler açık bir şekilde belirlenir.

Görevler

Hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik olarak kaydedilen ilerlemenin izlenmesine olanak sağlamak için her bir temel stratejik gösterge (Faaliyet 6.1'de seçilen) için hedef değerler belirleyin. Hedefler SMART kriterlerine uygun olmalıdır: Spesifik, ölçülebilir, ulaşılabilir, gerçekçi ve zamana bağlı. Nelerin başarılabilirliğini değerlendirerek, iddialı ama gerçekçi olun.

Sürdürülebilirlik hedeflerinin her birine ne derecede ulaşılacak istendiğini doğrudan ölçen stratejik göstergelere ilişkin hedef değerler belirleyerek başlayın (örneğin, ulaştırmadan kaynaklanan sera gazı emisyonlarının 10 yıl içinde %30 azaltılması). Ayrıca, uzun vadeli hedef değerlere yönelik kilometre taşlarını temsil eden ara hedef değerleri de dahil edin (örneğin, ulaştırmadan kaynaklanan sera gazı emisyonlarının 5 yıl içinde %15 azaltılması).

Daha sonra, ulaşım sisteminin ne derecede iyileştirildiği ölçen temel ulaşım faaliyeti göstergeleri için hedef değerler belirleyin (örneğin 10 yıl içinde sürdürülebilir ulaşım biçimlerinin payının %70'in üzerine çıkması veya gelecek 10 yılda uygulamaya konan kaliteli otobüs şeritlerinin km olarak uzunluğu).

Göstergeler arasındaki tutarsızlıkları önlemeyi hedefleyin.

Hedef değerlerin belirlenmesine kilit paydaşları dahil edin çünkü bu, hedef değerlerin geniş ölçüde desteklenmesini ve gerçekçi olmasını sağlayacaktır. Ancak, lobi gruplarının, insanların çoğuna hizmet eden iddialı değişimi engellemelerine izin vermeyin. Çalışma grubu toplantıları hazırlayın, düzenleyin ve takip edin.

Hedef değerleri, resmi olarak kabul etmek için SUMP belgesinin bir parçası haline getirin (bkz. Faaliyet 9.1).

Görevlere ilişkin ayrıntılar

İddialı ama gerçekçi olun!

Birçok şehirde, kentsel ulaşım ve hareketlilik hedefleri, gerçekçi olarak ulaşılabilecek şeylerden ziyade, hayalleri yansıtır. Bu, amaca hizmet yerine engelleyicidir. İddialı olmak iyi bir şey olsa da, mevcut kaynaklar ve uzmanlık göz önünde bulundurularak nelerin başarılabileceğini dürüstçe değerlendirmeniz gerekir.

Türel Dağılım

Tanım: Türel dağılım, kentsel bir alandaki toplam ulaşım kullanımı içerisinde belirli bir ulaşım biçimini kullanan kişilerin oranı olarak tanımlanabilir. Farklı ulaşım biçimlerinin her birinin türel dağılımı genellikle bir yüzde değeri olarak gösterilir. Yolcu ve yük taşımacılığı için farklı birimlere (örneğin yolculuk sayısı, hacim, ağırlık, yolcu-km veya ton-km) göre hesaplanabilir, ancak farklı coğrafi bölgeler için de hesaplanabilir (örneğin, işlevsel kentsel alan, şehir merkezi, ilçe).⁴⁹

“Bana türel dağılımınızı gösterin, size şehrinizin nasıl olduğunu söyleyeyim” ifadesi abartılı gelebilir, ama bir şekilde doğru olabilir. Şehirler, sadece ulaşım sisteminin bir resmini çekmeyi değil, şehirdeki insanların nasıl dolaştığını bilmek ister. Dolayısıyla, ilk yaklaşım, veri toplamak ve daha sonra hesaplamalar yapıp türel dağılıma bir göz atmaktır. Dünya genelinde çok sayıda şehrin yaptığı budur. Bu, türel dağılıma ilişkin küresel bir hedefe sahip olmayı sürdürülebilir ulaşım biçimlerine geçiş için oldukça değerli kılmaktadır. Türel dağılım, her şehirde açıkça tanımlanmamış veya tutarlı bir şekilde ölçülmüyor olabilir, ancak yine de yüksek öneme sahip olan küresel olarak anlaşılabilir bir değer olarak kabul edilmektedir. Bir yandan, bir kentin ulaşım sisteminin referans durumunu tanımlamak açısından önemli bir rol oynar. Diğer yandan, türel dağılım, mevcut değerde bir kaymaya ilişkin iddialı hedefler belirlenmesini ve bunun diğer şehirlerle karşılaştırılmasını destekler. Örneğin Londra, 2041 yılına kadar şehrin sakinlerinin tüm şehir içi yolculuklarının %80'inin sürdürülebilir ulaşım biçimleri (yürüme, bisiklet ve toplu taşıma) kullanılarak yapılması gibi iddialı bir hedef belirlemiştir.

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması bağlamında, türel dağılım, mevcut hareketlilik durumunun analizinin bir parçası olabilir, ancak sürdürülebilir hareketlilik için kaydedilen ilerlemeyi değerlendirmek için kullanılan ana hedeflerden biri de olabilir. Örneğin, bisiklet kullanımında bir artış görüyorsanız, yalnızca bisiklet dostu bir kent oluşturma vizyonunu yakalamaya yaklaşmış olmanız, aynı zamanda bisikletin toplam payının %10 artırılması hedefinize ulaşma yolundaki ilerlemenizi ölçebilirsiniz. Türel dağılım, SUMP'a entegre edilmesi önerilen kapsayıcı bir hedef olarak görülebilir. Türel dağılım, yalnızca zaman içinde ulaşım sistemindeki değişiklikleri karşılaştırmanıza olanak sağlamakla kalmaz, aynı zamanda belirli yolculuk amaçlarını ölçmenize ve hatta farklı vatandaş gruplarına odaklanmanıza imkan tanıyarak, cinsiyete, yaşa vb. dayalı hareketlilik davranışını gözlemlemenizi sağlar

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Yerel olarak değişiklik gösteren ulaşım davranış modellerini ve seyahat fırsatlarını göz önünde bulundurmak için kentsel yığılma alanı (şehir merkezi, endüstriyel veya ticari alanlar, mahalleler vb.) içinde yerleştirilmiş hedef değerleri kullanın.

Zamanlama ve koordinasyon

- Doğrudan Faaliyet 6.1'de belirtilen stratejik göstergelere dayalıdır.
- Hedef değerler, SUMP'un istenen performansını tanımlamanıza ve elde etmenize yardımcı olur (bkz. Faaliyet 11.1 ve 12.1).

Kontrol listesi

- ✓ Kilit paydaşların hedef değerlerin belirlenmesine katılması.
- ✓ Yerel olarak ulaşılabilir uygun hedefler değerlerin belirlenmesi.

Bir 'Hedef Değer' nedir?

Hedef değerler, stratejik bir göstergenin amaçlanan değerinin ifadesidir. Daha spesifik olarak, belirli bir tarihe kadar mevcut duruma kıyasla neyin elde edilmesi gerektiğini tanımlarlar. Hedefler SMART kriterlerine uygun olmalıdır: Spesifik, ölçülebilir, ulaşılabilir, ilgili ve zamana bağlı.

⁴⁹ Eltis SUMP sözlüğü, 2015, www.eltis.org/mobility-plans/glossary

İyi bir SUMP genellikle, yol güvenliği, hava ve gürültü kirliliği ya da aktif ulaşım biçimlerinin kullanımının artmasıyla ilgili hedef değerlerle yakından bağlantılı olan halk sağlığı ile ilgili hedef değerleri içerir. Sağlıkla ilgili hedef değerlere bir örnek, Viyana'nın SUMP'sinden (STEP2025) gösterilebilir:

"Viyana nüfusu içinde günlük yolculuklarının bir parçası olarak 30 dakikalık fiziksel aktivite gerçekleştirenlerin oranı 2013'te %23 iken 2025'te %30'a yükselecek."

Halk sağlığı konularının Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasına nasıl girdiğine dair daha fazla bilgi **Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasında ulaştırma ve sağlığın ilişkilendirilmesi** adlı Konu Rehberinde bulunabilir.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Dresden, Almanya: Yoğun yuvarlak masa süreciyle belirlenen stratejik hedef değerler

Dresden'de hareketlilik ve ulaşımın gelişimine ilişkin 2025 hedefleri, yoğun bir yuvarlak masa sürecinde paydaşlar tarafından belirlendi. SUMP yuvarlak masa toplantısıyla, tüm paydaşlar tarafından kararlaştırılan ve Belediye Meclisi tarafından Mart 2011'de çok az değişikliklerle kabul edilen karşılıklı mutabakata dayalı ulaştırma geliştirme hedefleri raporu hazırlandı. Seçilen hedef değerler, SUMP'un hazırlanması için gerekli temeli oluşturdu. SUMP'un hem hazırlanması hem de uygulanması için, kesin olarak planlama yapmak ve yüksek düzeyde kabul sağlamak amacıyla siyasi olarak kabul edilmiş hedef değerlere sahip olmak çok önemliydi. 2018'deki ilk SUMP değerlendirmesi, gelecekte daha fazla iyileşme için SUMP'un daha fazla hedef değer içermesi gerektiğini göstermiştir.

Yazar: Kerstin Burggraf, Dresden Belediyesi, EURO CITIES tarafından derlenmiştir
Resim: Joe Breuer, pixabay.com

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Örebro, İsveç: Trafiğin geliştirilmesi için üç önemli hedef değer

Örebro, SUMP sürecinde, 2020 yılına kadar trafik gelişimine ilişkin üç hedef değer belirledi: (1) Bisiklet, yürüme ve toplu taşımanın payını tüm seyahatlerin %60'ına çıkarmak (2011'deki %44'ten), (2) fosil yakıtla çalışan otomobillerin mutlak sayısını azaltmak ve (3) otomobil, otobüs ve bisiklet arasındaki seyahat süresi kotasını iyileştirmek. Hedef değerlerin belirlenmesi sürecinin aşamalarından biri, bunların nasıl izleneceğini düşünmektir. Örebro, kentin halihazırda hangi göstergelerin ölçülüp yıllık olarak rapor edildiğini ve hangi göstergelerin ulusal istatistik kurumu tarafından sağlanabileceğini değerlendirdi. Süreçten çıkarılan derslerden biri olarak, kritik başarı faktörü, nispeten kolay bir şekilde değerlendirilebilecek ve/veya trafik göstergelerinin normal olarak izlenmesine göre belirli bir aralıkta değerlendirilebilecek hedef değerlerin seçilmesidir.

Yazar: Lovisa Blomér, Örebro Belediyesi, UBC tarafından derlenmiştir
Resim: Örebro Belediyesi

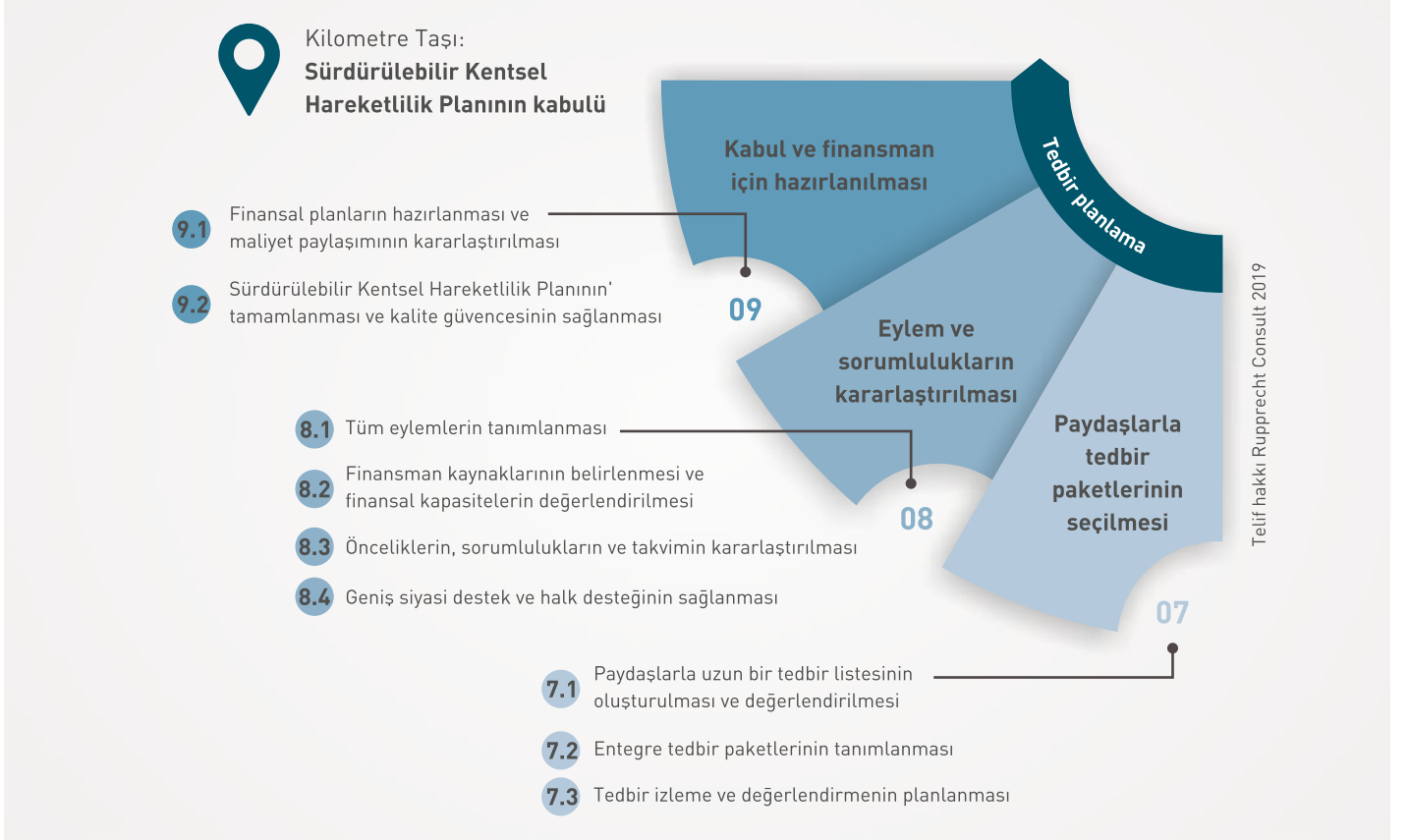
Kilometre taşı:

Vizyon, hedefler ve hedef değerlerin kararlaştırılması

Üçüncü kilometre taşına, yani planlama döngüsünün yarısına ulaştığınızda, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planınızın stratejik aşamasını tamamlamış olursunuz. Birlikte SUMP'un stratejik önceliklerini oluşturan gelecek vizyonu, kentin hedefleri ve stratejik göstergeler ve hedef değerlerle ilgili olarak birçok önemli karar alınmıştır. Bu sonuçlar artık, tedbir planlama aşaması için istikrarlı bir kılavuz çerçeve sağlayacak olan özet bir belgede birleştirilebilir. Bir sonraki aşamaya geçmeden önce, senaryoların tartışılması, bir vizyon oluşturulması ve bazen de hedeflerin tanımlanması sırasında önemli görüşler belirtmiş olan vatandaşlardan stratejik öncelikleriniz hakkında bir kez daha geri bildirim almayı düşünmelisiniz. Bu, stratejik önceliklerinizi doğrular ve kamu desteği ve kabulü sağlar. Mümkünse, tedbir aşaması için daha da sağlam bir temel oluşturmak amacıyla karar vericilerin (örneğin, yerel konseyler) kabul ettiği stratejik öncelikleri de almalısınız.

3. AŞAMA: Tedbir planlama

Üçüncü aşamada, planlama süreci stratejik seviyeden operasyonel seviyeye geçer. Bu aşamada, kararlaştırılan hedef ve hedef değerlere ulaşmak için alınacak tedbirlere odaklanılır. Burada Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planına son hali verilir ve aşağıdaki sorular yanıtlanarak uygulaması hazırlanır:

Somut olarak ne yapacağız?

Hedeflerinizi gerçekleştirmenize ve hedef değerleri sağlamanıza en iyi şekilde katkıda bulunacak tedbirler seçmek için uzun bir tedbir listesi oluşturun ve bunların etkinliğini ve uygulanabilirliğini değerlendirin. Tedbirleri entegre paketler halinde bir araya getirin, vatandaşlarla ve paydaşlarla tartışın ve seçiminizi doğrulamak için bunları detaylı olarak değerlendirin. Her tedbir için yapılacak izleme ve değerlendirmeyi planlayın.

Ne gerekiyor ve kim ne yapacak?

Tedbir paketlerini gerçekleştirilebilir görevlere (veya 'eylemler') ayırın ve bunları, tahmini maliyetleri, karşılıklı bağımlılıkları ve riskleri de dahil olmak üzere her açıdan ayrıntılı olarak açıklayın. Tüm eylemler için iç ve dış finansman araçlarını ve finansman kaynaklarını belirleyin. Bu temelde, her bir eylem için sorumlulukları, uygulama önceliklerini ve takvimleri açık bir şekilde kararlaştırın.

Bu aşamada, eylemlere ilişkin siyasi destek ve halk desteği almak şarttır, çünkü örneğin inşaat projeleri, ilgili hedef ve tedbirleri çoğunluk tarafından desteklenebilecek tartışılabilir projelerdir.

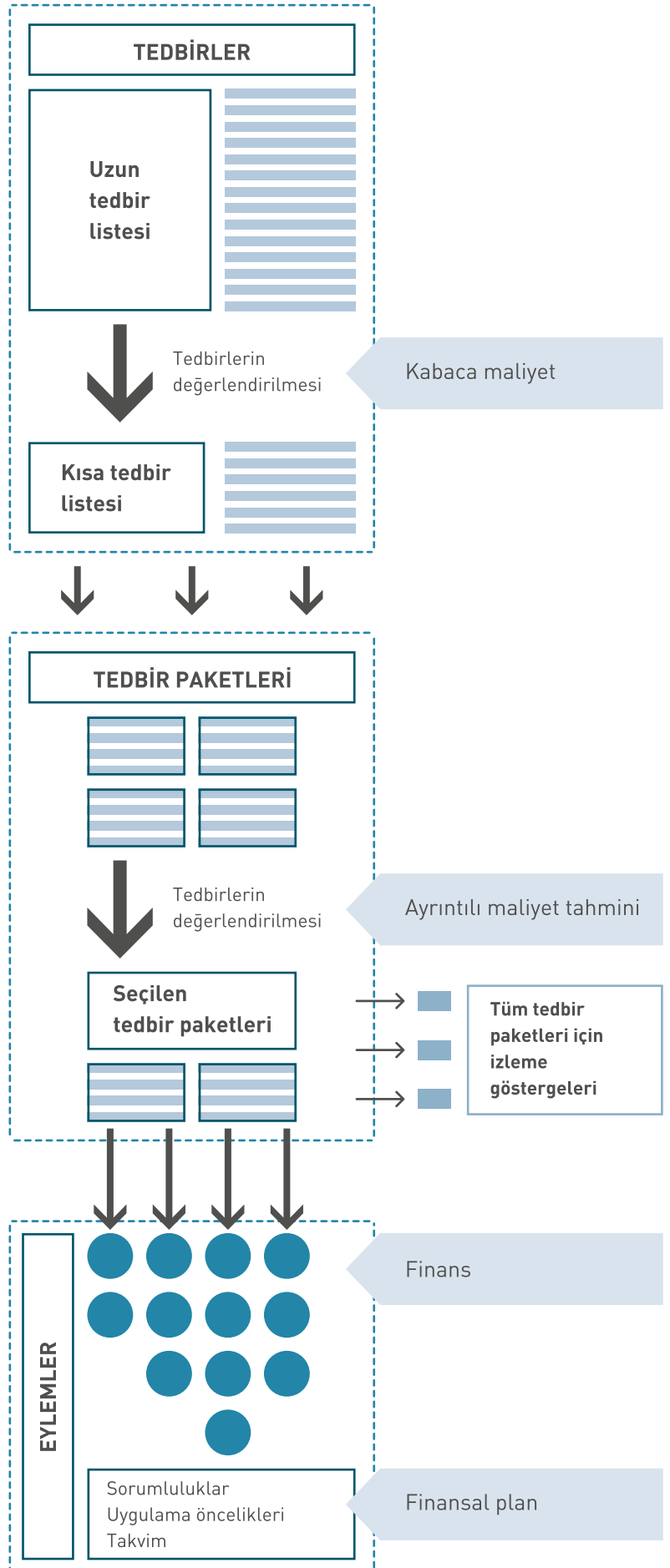
Başlamaya hazır mıyız?

Birçok yazar Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının çeşitli bölümlerine katkıda bulunmuş olabilir. Şimdi belgeye son halini verip kalitesini kontrol etmenin zamanı geldi. Kurumunuzun teamüllerine dayanarak, planın içine ayrıntılı bir finansal program eklenebilir veya ayrı bir sürecin parçası olarak böyle bir program yürütülebilir. Her iki durumda da, her bir önceliklendirilmiş eylem için bir bütçe ve SUMP'nin kabulünden önce ilgili tüm kuruluşlar arasında maliyet ve gelirlerin dağıtımına ilişkin uzun vadeli düzenlemeler üzerinde anlaşmalısınız.

Planlama sürecinin en önemli kilometre taşıyla, tedbir planlama aşaması sonlanır: Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı, yetkili siyasi kurumun karar vericileri tarafından kabul edilir.

Şekil 25:

3. Aşamanın ana adımlara (tedbir değerlendirme, tedbir paketi oluşturma, eylem planlaması) genel bakış

7. ADIM: Paydaşlarla tedbir paketlerinin seçilmesi

- 7.1 Paydaşlarla uzun bir tedbir listesinin oluşturulması ve değerlendirilmesi
- 7.2 Entegre tedbir paketlerinin tanımlanması
- 7.3 Tedbir izleme ve değerlendirmenin planlanması

Paydaşlarla
tedbir
paketlerinin
seçilmesi

07

Telif hakkı Rupprecht Consult 2019

Etkili tedbir paketlerinin oluşturulması Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının merkezinde yer alır. Sadece iyi seçilmiş tedbirler, tanımlanan hedef ve hedef değerlere ulaşmasını sağlayacaktır. Seçimde, kilit paydaşlarla yapılan tartışmalar temel alınmalı, uygulanabilirlik ve hedeflere katkı bakımından tedbirler şeffaf bir şekilde değerlendirilmeli ve benzer politikalara sahip diğer yerlerden gelen deneyimler dikkate alınmalıdır. Sinerjileri en üst düzeye çıkarmak ve engellerin üstesinden gelinmesine yardımcı olmak için entegre tedbir paketleri tanımlanmalıdır. Her bir tedbirin (veya tedbir paketinin) değerlendirilmesini ve izlenmesini erkenden planlamak, daha sonra sorumluluklar ve bütçeler tartışılırken bunların dikkate alınmasını sağlar.

FAALİYET 7.1: Paydaşlarla uzun bir tedbir listesinin oluşturulması ve değerlendirilmesi

Gerekçe

Tedbirlerin değerlendirilmesi ve seçilmesinde, vizyon ve hedeflerinizi gerçekleştirmek için en uygun ve uygun maliyetli tedbirlerin belirlenmesi amaçlanır. İlgili seçenekleri unutmamak için kendi uzmanlık bilginize, paydaşların ve halkın fikirlerine, diğer şehirlerdeki uygulayıcıların deneyimlerine ve tedbir ve tedbir türlerinin veri tabanlarına dayanarak kapsamlı ve uzun bir liste oluşturulmalıdır.

Mevcut kaynaklar ve yerel koşullara gerçekçi bir şekilde uyan etkili tedbirler almak için, uzun listedeki tüm seçeneklerin şeffaf bir şekilde değerlendirilmesi gerekir. Değerlendirmeye, yalnızca hedeflere katkı açısından etkinlik düzeyi değil, aynı zamanda kabul edilebilirlik ve harcanan paranın karşılığının alınması rehberlik edecektir. Özellikle kentsel ulaşım ve hareketlilik için fazla bütçe ayıramayan dönemlerde, harcanan kaynaklar karşılığında mümkün olan en yüksek etkiyi elde etmek çok önemlidir.

Amaçlar

- Vizyonunuza, hedeflerinize ve hedef değerlerinize katkıda bulunacak çok çeşitli tedbir seçeneklerini belirleyin. İlgili tüm seçenekleri değerlendirmek için deneyimli şehirlerin ve uygulayıcıların deneyimlerinden faydalanın.
- Yerel bağlamanız için en umut verici tedbirleri seçin.
- Mevcut kaynakların verimli bir şekilde kullanılmasını sağlayın ve finansal olarak gerçekçi olmayan tedbirlerin seçilmesi önleyin.
- Seçilen tedbirlerin etkinliği ve uygulanabilirliği konusunda ikna edici kanıtlar sağlayan şeffaf bir süreç yürütün.

Görevlere ilişkin ayrıntılar

Bir tedbir, bir SUMP'daki bir ya da daha fazla politika hedefinin gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak veya bir veya daha fazla tanımlanmış sorunun üstesinden gelmek için uygulanan geniş kapsamlı bir eylem türüdür. Örnekler arasında, arazi kullanımı, altyapı, düzenleme, yönetim ve hizmet tedbirleri ile davranışsal, bilgi sağlamayla ilgili ve fiyatlandırmayla ilgili tedbirler yer alır.

Görevler

Tedbirlerin belirlenmesi (seçenek oluşturma)

- Sektörel hareketlilik planlarına (örneğin, yürüyüş, bisiklet, toplu taşıma, karayolu taşımacılığı, otopark, nakliye) ve diğer ilgili politika alanlarından planlara (örneğin arazi kullanımı, enerji, çevre, ekonomik kalkınma, sosyal kapsayıcılık, sağlık ve güvenlik) dayalı olarak hâlihazırda planlanmış olan veya uygulanan tedbirlerin sistematik bir genel değerlendirmesini oluşturun.
- Hedeflerinize ve vizyonunuza bağlanan yeni olası tedbirlerin uzun bir listesini oluşturun. Yeni ve yenilikçi fikirler düşünün. Ayrıca özel sektör tarafından uygulanacak tedbirleri de dahil edin. Tedbir eksikliklerini belirlemek ve ilham almak için tedbir veri tabanlarını ve tedbir türleri listelerini kullanın (bkz. aşağıdaki Araç bölümü).
- Uzun bir tedbir listesi hazırlama sürecine paydaşları dahil edin.
- Bu uzun listeye tüm ilgili ulaştırma biçimlerine yönelik yatırım ile ilgili, operasyonel ve kurumsal tedbirlerin bir karışımını eklediğinizden emin olun. Ayrıca kısa, orta ve uzun vadede etkileri olan tedbirlerin bir karışımını hedefleyin.
- Başkalarının deneyimlerinden faydalanın. Başka bir yerde başarıyla uygulanmış olan tedbirleri belirleyin ve planlayıcılarıyla irtibata geçin. Bu, 'tekerleğin yeniden icat edilmesini' ve başkalarının deneyerek öğrenmiş olduğu maliyetli hataların yapılmasını önler.

Kentsel hareketlilik tedbirlerinin veri tabanları

Çok çeşitli olası tedbirler mevcuttur. Bu, yerel bağlamınız için en uygun tedbirleri belirlemenin bazı masa başı çalışmalarının yapılmasını ve proje ekibinin yanı sıra paydaşlarla konuşulmasını gerektireceği anlamına gelir.

Hedeflerinize uygun olası tedbirlere genel bir bakış sağlayan çevrimiçi veri tabanlarına ve belgelere başvurmak isteyebilirsiniz:

- 25 kategoride 100'den fazla tedbiri içeren uzun bir liste de dahil olmak üzere, bir SUMP'a tedbirlerin ve tedbir paketlerinin entegre edilmesine dair SUMP's-UP Kılavuzları (başlangıç, orta ve ileri düzey şehirler için üç versiyon): <https://sumps-up.eu/publications-and-reports/>
 - CH4ALLENGE Tedbir seçim kılavuzu - Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planları için en etkili tedbir paketlerinin seçilmesi: www.eltis.org/resources/tools/%20sump-measure-selection-kit
 - Hareketlilik yönetimi hakkında ayrıntılı bilgi için EPOMM'nin İnternet sitesi, Örneğin en uygun "yumuşak tedbirleri" belirlemenize yardımcı olan MaxExplorer: www.epomm.eu/index.%20php?id=2745
 - Değerlendirme çerçevesi, Haritalama ve mekansal tasarım, İyi Uygulamalar ve Parmak İzi ile Vital Node Toolbox: <https://vitalnodes.eu/tools/>
 - Tamamlayıcı SUMP rehberi, Ek D: Farklı rehberler, belirli konular veya bağlamlar için tavsiye edilen çeşitli tedbirler içerir.
- Avrupa düzeyinde, Avrupa'daki şehirlerde kentsel hareketlilik tedbirlerinin (ve tedbir paketlerinin) uygulanmasına ilişkin en kapsayıcı iki kaynak, Eltis'in (Avrupa Komisyonunun kentsel hareketlilik portalı: www.eltis.org) vaka çalışması bölümleri ve Avrupa Komisyonunun şehirlerde daha temiz ve daha iyi ulaşım için CiViTAS Girişiminin İnternet sitesidir (www.civitas.eu).

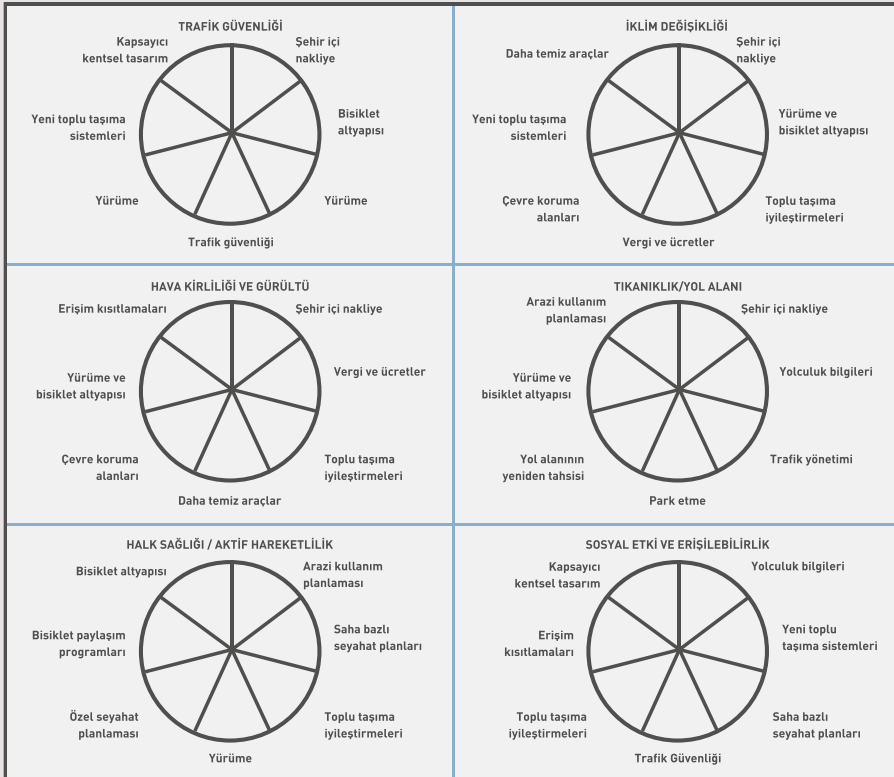

Resmin telif hakkı Ralf Brand'e aittir

Tedbirlerin belirlenmesi için kullanılan araçlar

Şekil 26: Kentsel hareketlilik planlamasında yaygın olan farklı zorlukları ele almaya yönelik tedbir alanlarının örnekleri. Bir zorluk, çok çeşitli tedbirlerle ele alınabilir. Pasta grafiklerde gösterilen farklı tedbir alanları, bir şehrin belirli bir zorluğu ele almak için ilgili tüm alanları kullanıp kullanmadığını kontrol etmek için kullanılabilir (Sundberg, R., 2018. Tedbir ve tedbir paketlerinin entegrasyonu hakkında SUMPs- Up Kılavuzu - Step up, s. 9.)

Şekil 27: Farklı SUMP tedbir türlerinin kapsamı ve dahili ve harici tedbirlerin dengesi hakkında genel bir bakış için bir yapı örneği (Sundberg, R., 2018. Tedbir ve tedbir paketlerinin entegrasyonu hakkında SUMP- Up Kılavuzu - Step up, s. 13.)

Hedef: Trafik kazalarında ölü ve yaralı olmaması		
Hedef: Toplu taşıma kalitesinin artırılması		
Hedef: Bisikletin kullanım oranının artırılması		
Stratejik politika ile ilgili tedbirler	Şehrin yönetimi neler gerçekleştirdi? • Bisiklet planı (tedbirler, rehberlik, hedefler) • ... • ...	Şehir neleri uyguladı? • Bisiklet planı (bilgilendirme) • ... • ...
İletişim tedbirleri ve hareketlilik yönetimi	Şehrin yönetimi neler gerçekleştirdi? • Şehir için seyahat politikası • ...	Şehir neleri uyguladı? • Bilgilendirme kampanyası • ...
Bakım da dahil olmak üzere fiziksel/altyapısal tedbirler	Şehrin yönetimi neler gerçekleştirdi? • Bakım için bütçe ve sorumluluk tahsisi • ...	Şehir neleri uyguladı? • Bisiklet trafiği için yeni altyapı • ...
Arazi kullanım planlaması da dahil olmak üzere düzenleme, hizmet sunumu ve mevzuat	Şehrin yönetimi neler gerçekleştirdi? • Toplanan park ücretlerinin yeniden tahsisi • ...	Şehir neleri uyguladı? • Şehir merkezinde düşük emisyon bölgesi • ...

Tedbirlerin belirlenmesine ve değerlendirilmesine destek olan çevrimiçi araçlar

Kentsel Ulaşım Yol Haritaları

Kentsel Ulaşım Yol Haritaları aracı, kullanıcıların uygun sürdürülebilir ulaşım politikası tedbirlerini araştırmasına ve belirlenmesine ve bu tedbirlerin ulaşım ile ilgili, çevresel ve ekonomik etkilerini ölçmelerine olanak tanır: www.urban-transport-roadmaps.eu/

KonSULT Tedbir Seçeneği Oluşturucusu

Bu çevrimiçi araç, kullanıcıların durumlarına uygun olan politika tedbirlerini hızlı bir şekilde belirlemelerine imkan tanır. Kullanıcılar hedeflerini veya sorunlarını belirtir ve seçenek oluşturucusu, ayrıntılı tedbir açıklamalarına bağlantılar içeren 64 tedbirin sıralı bir listesini sunar: www.konsult.leeds.ac.uk/

Tedbirlerin değerlendirilmesi (seçenek değerlendirmesi)

- SUMP'unuza en uygun ve etkili tedbirleri belirlemek için uzun listenizdeki tüm tedbirlerin bir değerlendirmesini yapın.
- Tedbirlerin ulaştırma sisteminin performansı üzerindeki olası etkilerini (seyahat talebini değiştirerek, ulaştırma tesisleri arzını değiştirerek veya ulaştırma sisteminin tedarik ve işletme maliyetini değiştirerek) düşünün.
- Her tedbir için, kentin her hedefine (etkinlik), onaylanma olasılığına (kabul edilebilirlik) ve kentin bütçesine ilişkin sonuçlara (harcanan paranın karşılığının alınması) ilişkin olası performansı değerlendirin. Farklı değerlendirme yöntemlerini düşünün ve hangisini kullanacağınıza karar verin. Seçim, deneyiminize ve mevcut kaynaklarınıza bağlıdır ve hem nitel hem de nicel yaklaşımları içerebilir.
- Birçok şehir tarafından kullanılan nispeten hızlı bir yaklaşım, örneğin bir dizi çalıştayda, birden fazla kritere ilişkin uzman derecelendirmesidir (basitleştirilmiş çoklu kriter analizi). Bu yaklaşımı uygulamak için bir grup kalifiye uzman bir araya gelmelidir (örneğin, SUMP 'yönlendirme grubu' veya 'çekirdek ekip'). Bir tedbir sunulduktan sonra, her bir uzman tek tek derecelendirme yapar, puanlar bir grup olarak tartışılır, uzmanlar verdikleri puanları değiştirebilirler, ancak ortak bir puan üzerinde anlaşmaya varmaları gerekmez ve son olarak tedbirleri karşılaştırmak ve önceliklendirmek için ortalama puanlar hesaplanır (böyle bir derecelendirme yönteminin nasıl düzenleneceğine örnek olarak aşağıdaki Araç bölümüne bakın). Daha nitelikli bir ortalama için, uzmanlık alanlarına bağlı olarak uzmanların puanlarının ağırlıklandırılması yararlı olabilir (örneğin, çevre uzmanları hava kalitesi derecelendirmesinde, finans uzmanları maliyet derecelendirmesinde daha yüksek ağırlık alır).
- Bunu destekleyebilecek çevrimiçi araçlar arasında, beklenen etkililiğin tarafsız tahminleriyle etki değerlendirmesini şekillendirebilecek olan KonSULT Tedbir Seçeneği Oluşturucusu ve Kentsel Ulaşım Yol Haritaları aracı bulunmaktadır (aşağıdaki Araç bölümüne bakın).

- Önerilen tedbirleri, verilen kaynaklarla gerçekçi ve zamanında uygulanıp uygulanamayacaklarını göz önünde tutarak değerlendirin (ön fizibilite kontrolü). Sadece kolayca ölçülebilen veya değerlendirilebilenler değil, tüm maliyet ve faydaların dikkate alındığından emin olun.
- Değerlendirmenizin sonucuna göre, uzun tedbirler listenizi en umut verici tedbirleri içeren kısa bir listeye dönüştürün.
- Hem yolcu hem de yük taşıma akışlarının dikkate alındığından emin olun.
- Maliyetlerin ve faydaların değerlendirilmesinde tüm ulaşım biçimlerinin eşit derecede dikkate alınıp karşılaştırıldığından emin olun.
- Kısa listenizdeki tedbirler için daha ayrıntılı bir şartname sunun. Tedbirin nerede ve ne zaman uygulanması gerektiğini ve onu kimin kullanacağını veya kimlerin etkileneceğini düşünün.
- İlgili tüm kategorilere ilişkin tahminleri içeren kısa listeye alınmış tedbirlerin ayrıntılı maliyet tahminlerini hazırlayın: İnşaat/yapım işleri; anket, araştırma, tasarım ve haritalama; kurumsal gelişim/kapasite geliştirme; paydaş katılımı ve iletişimi; ekipmanlar, araçlar ve malzemeler; danışmanlık hizmetleri; işletme ve bakım; arazi edinimi; artışı idari maliyetler; başlangıç işletme sermayesi ve vergiler ve harçlar. Yetersiz maliyet tahminleri, altyapı yatırım değerlendirmelerinde çoğunlukla önemli bir risk olarak kabul edilir.
- Diğer birimleri (finans birimi dahil) erkenden sürece dahil edin ve katılımları için faydalar sağlayın. Bu, daha sonra sorumlulukları ve maliyet paylaşımını tanımlamanıza yardımcı olacaktır (bkz. Faaliyet 8.3, 9.2).
- Hangi tedbirlerin fizibilite çalışmaları, teknik çalışmalar veya pazar çalışmaları için ek veya harici teknik destek gerektirdiğini belirleyin.

Tedbir değerlendirilmesinde kullanılan araçlar

Listelenen tedbirlerin derecelendirmesinin nasıl yapılandırılabilirliğini gösteren örnek tablo. Derecelendirme, örneğin bir çalışmada şehirden uzmanlar tarafından gerçekleştirilebilir:

Şekil 28: Tedbirlerin etki değerlendirmesi örneği. -2 ile 2 arası etkinlik değerlendirme ölçeği: -2 = tedbir, hedefin gerçekleştirilmesine ilişkin net bir risk getiriyor, 0 = tedbir nötr etkiye sahip, 2 = tedbir açık bir şekilde olumlu katkı yapıyor. Kabul edilebilirlik ve harcanan paranın karşılığının alınması için 0 ile 3 arasında değerlendirme ölçeği (Mattson, C., 2018. Bir SUMP Eylem Planı oluşturulmasına ilişkin SUMP-Up Standartları, s. 9 esas alınmıştır).

TEDBİR / TEDBİR PAKETİ	SUMP VİZYONU VE HEDEFLER			ÖNCELİK DÜZEYİ (SUMP VİZYONUNUN ÖZETİ)	BEKLENEN SONUÇ	
	Trafik güvenliğinin artması	Yürüme, bisiklet ve toplu taşımanın artması	Özel araç trafiğinin azalması		... tedbir uygulanırsa	... tedbir uygulanmazsa
Ayrılmış Bisiklet Yolları	2	2	1	5 (2+2+1)	Bisikletliler için daha iyi altyapı. Günlük yolculuklar için daha fazla insanın bisiklet kullanması.	Bisikletliler için iyileştirme yok. En iyi senaryoda bu, bisiklet kullanan insan sayısının azalmaması demek.
Hareketlilik yönetim planının hazırlanması	0	2	2	4 (0+2+2)	Günlük yolculuklar için sürdürülebilir ulaşımın daha fazla kullanılması. Sürdürülebilir ulaşım biçimleri için mevcut altyapının daha fazla kullanımı.	Türel dağılımda olağan senaryo. Sürdürülebilir ulaşım biçimlerinde artış yok.
Öncelikli güzergahlarda yaya geçitlerinin iyileştirilmesi	2	2	0	4 (2+2+0)	Yayalar için daha fazla emniyet ve güvenlik. Günlük yolculuklarında daha fazla insanın yürümesi.	Yaralanan yaya sayısında mevcut durum. Algılanan güvenliğin düşük olması daha az insanın yürüyerek yer değiştirmesine yol açabilir.
...						

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Kilit paydaşları, seçenek oluşturma ve değerlendirme çalışmasına dahil ederek birlikte tedbirleri belirleyin.
- Uzun listenize ilham vermeleri için örneğin çevrimiçi bir formatta halktan tedbir fikirlerini belirtmelerini isteyin.
- Kendi şehriniz ve ülkenizin dışındaki iyi örnekleri araştırın.
- Tavsiye için başka yerlerden uygulayıcıları şehrinize davet edin.
- Yerel karar vericilerinizi, kritik tedbirlerinizden birini başarıyla uygulamış olan bir şehre saha ziyaretine götürerek tedbirin kabul edilebilirliğini arttırın.

Zamanlama ve koordinasyon

- Vizyon sonrasında hedef ve hedef değerler tanımlanmıştır.
- İlk önce tedbirlerin belirlenmesi, ardından değerlendirilmesi.

Kontrol listesi

- ✓ Uygulanan ve planlanan tedbirlerin analiz edilmesi.
- ✓ Olası tedbirlerin uzun bir listesinin oluşturulması.
- ✓ Diğer şehirlerde veya bölgelerde ilginç tedbirler alan planlamacılarla deneyimlerin paylaşılması.
- ✓ Etkililik (hedeflere katkı açısından), kabul edilebilirlik ve harcanan paranın karşılığının alınması göz önünde bulundurarak uygun tedbirlerin değerlendirilmesi.
- ✓ Kısa liste için seçilen en umut verici tedbirlerin seçilmesi.
- ✓ Kısa listedeki tedbirler için ayrıntılı şartnamelerin ve maliyet tahminlerinin mevcut olması.

Akıllı Ulaşım Sistemleri (AUS), SUMP'unuz için çeşitli tedbirler sunar. Ancak, bu teknolojilerin uygulanması kendi başına bir amaç olarak değil, SUMP hedeflerinizden bir veya daha fazlasına ulaşılmasına açıkça katkıda bulunmanın bir aracı olarak görülmelidir. Çoğu durumda, AUS diğer tedbirler için kolaylaştırıcı teknolojiler olduğundan kullanımları mümkün veya daha etkilidir (örneğin, Düşük Trafik Bölgeleri uygulamasının bir parçası olarak belirli araçlar için erişim kısıtlamalarının elektronik olarak izlenmesi). AUS'nin nasıl kullanılacağına diğer örnekleri şunları içerir: Çok biçimli seyahati kolaylaştırmak için çok biçimliliğin gerçek zamanlı bilgilerini sağlayan sistemler, çevre dostu trafik ve kavşak kontrolü veya koridor yönetimi (örneğin kavşaklarda toplu taşıma önceliği), çok biçimlilikte entegre ödeme ve rezervasyon ve e-biletleme, otomatik yol kullanıcısı ücretlendirmesi, akıllı park yönetimi ve bilgilendirme, trafikteki araç verilerinin kullanımı da dahil olmak üzere reaktif ve tahmine dayalı trafik yönetimi ve kontrolü, filo yönetim sistemleri.

AUS ve SUMP bağlantısı hakkında daha fazla bilgi, **Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasında Akıllı Ulaşım Sistemlerinin (AUS) Rolü** adlı Uygulayıcı Brifinginde bulunabilir.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Porto, Portekiz: Farklı belediyelerde tedbir seçimi için tedbirlerin sınıflandırılması

Porto Büyükşehir Bölgesi (AMP) için Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Eylem Planı (PAMUS) 17 belediyeyi kapsamaktadır. Her bir belediyede ve bir bütün olarak büyükşehir bölgesinde hangi tedbirlerin alınacağına karar vermek için tedbirler dokuz tipolojiye ayrılmıştır. Uzun tedbir listesinin tipolojilere göre değerlendirilmesi için tipolojilerin ve hedeflerin çapraz matris analizi yapılmıştır. Eylem Planı altı aylık bir süre içinde hazırlandığı için, tedbir seçimine vatandaşların dahil edilmesi için zaman yoktu. Ancak PAMUS, siyasetçilerden ve belediyelerin teknisyenlerden oluşan bir çalışma grubundan gelen girdileri entegre etmiştir. Bu çalışma grubu ilk uzun tedbir listesinin daraltılmasına yardımcı olmuştur.

Yazar: Porto Belediyesi, ICLEI'dan Ana Dragutescu tarafından derlenmiştir
Resim: PAMUS - Plano de Ação de Mobilidade Urbana Sustentavel

Objetivo Estratégico	Mobilidade	Integração multimodal (público)	Interface	Condições BUS, BIC e ICT	Sistemas de informação e de mobilidade	Sistemas de gestão do tráfego	Soluções ICT	Mult. tipológico
1	///	///	///	///	///	///	///	///
2	///	///	///	///	///	///	///	///
3	///	///	///	///	///	///	///	///
4	///	///	///	///	///	///	///	///
5	///	///	///	///	///	///	///	///
6	///	///	///	///	///	///	///	///
7	///	///	///	///	///	///	///	///
8	///	///	///	///	///	///	///	///
9	///	///	///	///	///	///	///	///
10	///	///	///	///	///	///	///	///
11	///	///	///	///	///	///	///	///
12	///	///	///	///	///	///	///	///
13	///	///	///	///	///	///	///	///
14	///	///	///	///	///	///	///	///
15	///	///	///	///	///	///	///	///

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Granollers, İspanya: Önceki SUMP'un değerlendirilmesiyle şekillendirilen katılımcı tedbir değerlendirmesi

Granollers, ikinci SUMP'unu (PUMS) hazırlarken, hareketlilik tedbirlerinin yeniden değerlendirilmesine ve önceliklendirilmesine paydaşları dahil etmeye odaklandı. Bu, belirli etkinlikler ve tartışmalarla sağlandı. Kentin hareketlilik ve sağlık konseyi, ekonomik ve sosyal kurumları ve belediye meclisinin teknik personeli ile oturumlar düzenlendi. Vatandaşlarla ve toplu taşıma kullanıcılarıyla da ek oturumlar düzenlendi. Bu oturumlar sırasında katılımcılar teknik teklifler hakkında geri bildirimde bulundular ve SUMP'daki belirli unsurların ve tedbirlerin nasıl geliştirilebileceği konusunda öneriler sundular.

Yazar: Laura Llavina Jurado, Granollers Belediyesi, ICLEI tarafından derlenmiştir
Resim: Granollers Belediyesi

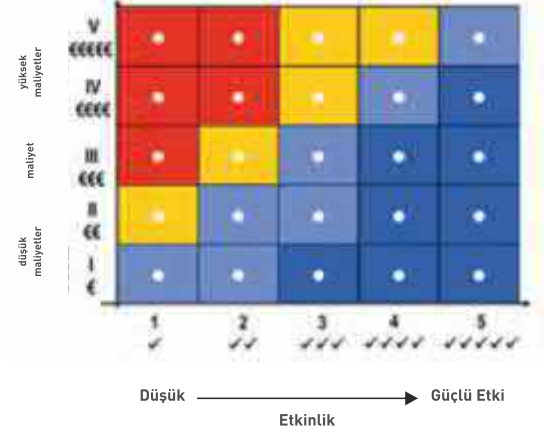

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Bremen, Almanya: Yapılandırılmış uzman çalıştaylarıyla çok kriterli değerlendirme

Bremen Belediyesi, SUMP tedbir seçim süreci için birkaç araç kullandı. Bir maliyet-fayda matrisi, her bir tedbirin amaç gerçekleştirme düzeyinin belirlenmesine yardımcı oldu. Bu yöntem, hedeflere ulaşmak için her bir göstergeye ilişkin olarak nitel bir ölçek kullanarak, hedefler bakımından tedbirlerin etkinliğinin uzmanlarca yapılan bir değerlendirmesini içeriyordu. İkincisi, mekansal etkinin değerlendirilmesi ve son olarak da etkilerin sıralaması yapıldı. Tedbirlerin maliyetinin sınıflandırılması beş maliyet grubuna göre yapıldı. Sınıflandırma ve sıralama sonrasında, maliyet ve etki matrisi oluşturularak her tedbir için hedeflere hangi derece ulaşıldığı gösterildi.

Yazar: Bremen Belediyesi, EURO CITIES tarafından derlenmiştir
Resim: Bremen Belediyesi

FAALİYET 7.2: Entegre tedbir paketlerinin tanımlanması**Gerekeç**

Tecrübeler, tek tek uygulanan tedbirlerin yalnızca sınırlı bir etkiye sahip olabileceğini, tedbir paketlerinin ise birbirlerini olumlu bir şekilde destekleyerek uygulama engellerinin üstesinden gelinmesine yardımcı olabileceğini göstermektedir. Bir tedbir paketi, hedeflere daha etkili bir şekilde katkıda bulunmak ve kabul edilebilirliklerini artırmak için farklı tedbirleri birleştirir. En kullanışlı tedbir paketlerini belirlemek için, bunları gruplandırmanın farklı yolları araştırılmalı ve test edilmelidir.

Gerçekçi olmayan projelerden kaçınmak, yenilikçi fikirleri doğrulamak ve maliyet etkinliğini sağlamak için, çoğunlukla çok kriterli analiz (ÇKA) veya maliyet-fayda analizi (MFA) gibi standart yöntemleri kullanarak, bu aşamada ana tedbirlerin ve tedbir paketlerinin detaylı bir etki değerlendirmesine ihtiyaç vardır.

Vatandaşların ve paydaşların yardımı ile seçilen nihai paketler yalnızca hedeflere yapılan katkıyı en üst seviyeye çıkarmakla kalmamalı, aynı zamanda arazi kullanım planlaması ve diğer sektörel planlama faaliyetleriyle (örneğin çevre, sağlık veya ekonomi ile ilgili tedbirler, bkz. Faaliyet 2.2) ulaşım biçimlerinin entegrasyonu (karma kullanımı) için çaba sarf etmelidir.

Amaçlar

- Belirli tedbirlerin uygulanmasının önündeki engellerin aşılmasına yardımcı olmak ve sinerjilerden yararlanmak için seçilen tedbir paketlerini kullanın.
- Ulaşım biçimlerinin entegrasyonunu (karma ulaşım) sağlayın.
- Arazi kullanım planlaması ve diğer sektörel planlama faaliyetleriyle entegrasyon için çaba gösterin.
- Tedbir paketlerinin karar vericiler, vatandaşlar ve diğer paydaşlar arasında sahiplenilmesini ve geniş ölçüde kabulünü sağlayın.

Bir 'Tedbir Paketi' nedir?

Bir tedbir paketi, tek tek uygulanan tedbirlere kıyasla bir sorunun belirli boyutlarını daha etkili bir şekilde ele almak

ve uygulanmaları önündeki engelleri aşmak için iyi koordine edilmiş, çoğunlukla farklı kategorilerden tamamlayıcı tedbirlerin bir birleşimidir. Örnek olarak, daha iyi otobüs hizmetleri ve bisiklet yolları gibi alternatifleri teşvik etmeye yönelik tedbirlerle birlikte park kontrolleri gibi araç kullanımını azaltmak için alınan tedbirler kombinasyonu gösterilebilir.

Tedbir paketleriniz, yürümek de dahil olmak üzere farklı eylem alanlarını desteklemeli ve teşvik etmelidir. Yürümeye yönelik bir tedbir paketi, örneğin bir yaya bölgesi veya "süper ada" gibi imza bir proje veya önemli bir müdahale etrafında oluşturulabilir (ayrıca aşağıdaki Vitoria Gasteiz'in iyi uygulama örneğine bakın). Kentsel bir alanı bir yaya bölgesine dönüştürerek yeniden tasarlamaya yönelik böyle bir paket, birbirini destekleyen farklı tedbir türlerini içermelidir. Çekiciliğe ve erişilebilirliğe odaklanarak (örneğin, daha fazla yeşil alan ve ağaç, oturma alanları ve tuvaletler, temiz ve iyi aydınlatılmış sokaklar) sokakları yeniden tasarlama ve araç kullanımını sınırlandırma tedbirine ek olarak, bu aşağıdakileri içerebilir:

- Seçilen yaz günlerinde veya önceki aylarda Pazar günlerinde, ideal olarak halka açık etkinliklerle birlikte geçici yayalaştırma
- Yol kenarlarında bisiklet park yerlerinin yapımı ve yakındaki sokaklardaki bisiklet yollarının iyileştirilmesi
- Yakınlarda sokak dışı park yerlerinin oluşturulması (örneğin, şehrin sakinleri için düşük ücretli kapalı otopark)
- Çevredeki otobüs bağlantılarının iyileştirilmesi
- Mağazalara yük teslimatı için çözümler (örneğin sabah/akşam saatlerinde nakliye araçlarının yanaşması için zaman dilimleri veya son milde kargo bisikletlerinin kullanıldığı yakın bir mikro aktarma merkezinin oluşturulması)
- Mağaza sahiplerine ve halka yönelik proaktif iletişim (örneğin, yayalaştırma öncesi ve sonrasında müşteri memnuniyeti anketleri ve ciro istatistiklerini kullanarak)
- Çevredeki sokaklardaki yayalar için güvenli geçiş noktalarının oluşturulması ve hız sınırlarının azaltılması

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının bir parçası olarak sağlıklı, verimli ve sürdürülebilir yürüyüş topluluklarının nasıl oluşturulacağına dair daha fazla rehberlik, **Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasında Yürümenin Desteklenmesi ve Teşvik Edilmesi** adlı Uygulayıcı Brifinginde bulunabilir.

Görevler

• Tedbir paketlerinin oluşturulmasına ilişkin seçenekleri belirleyin. Tedbirleri gruplandırmanın farklı yöntemleri vardır. Örneğin:

• tedbir türüne göre (arazi kullanımı, altyapı, düzenleme, yönetim ve hizmet tedbirleri ile davranışsal, bilgi sağlama ile ilgili ve fiyatlandırma ile ilgili tedbirlerin bir karışımını sağlamaya çalışın),

• kabul edilebilirliğe göre (popüler ve daha az popüler ancak etkili tedbirlerin paket halinde gruplandırılması; örneğin teşvikler ve kısıtlamalar),

• hedefe veya zorluğa göre (aynı hedefe katkıda bulunan veya aynı sorunu çözen tedbirlerin pakete eklenmesi),

• coğrafyaya göre (aynı bölgedeki tedbirlerin tek bir pakette birleştirilmesi),

• maliyetlere göre (daha düşük net maliyetler elde etmek için etkili ancak pahalı bir kritik tedbirin gelir getiren tedbirlerle birleştirilmesi)

• dış finansman için yapılan gruplamaya göre (dış finansmana ihtiyaç duyan ve:

i) açıkça tanımlanmış bir hedefi destekleyen, ii) aynı etki alanında uygulanan iii) proje sahibi aynı olan ve iv) uygulama dönemleri benzer olan tedbirlerin gruplandırılması) veya

• daha büyük projelerle ilgili olan (yeni bir bisiklet ağı gibi, bu projeyi tamamlayan ve pekiştiren tedbirlerin amaçlanması).

• Sinerjilerden yararlanmak ve etkinliklerini artırmak için tedbirleri paketler halinde gruplandırın. Bir pakette hangi tedbirlerin bir araya getirileceğine karar vermenin yolu, hangilerinin birlikte iyi çalışacağını veya diğer tedbirlerin uygulanabilir hale getirilmesi için hangilerinin gerekli olabileceğini belirlemektir. Bir paketteki tedbirler, kendi başlarına yaratacakları etkiden daha fazlasını yaratarak (sinerji) veya uygulanmaları önündeki engelleri aşmak suretiyle paketteki diğer tedbirleri kolaylaştırarak etkileşime girmelidir.

• Ulaşım biçimlerinin karma kullanımının dikkate alındığından emin olun. Bu, TEN-T ağı gibi uzun mesafeli ulaşım ağlarına bağlantıları içerebilir.

- Arazi kullanım planlamasıyla entegrasyona ilişkin olarak önerilen ulaştırma ve hareketlilik tedbirlerini kontrol edin.

- Mümkünse, tedbirleri sektörel planlama etkinlikleriyle (örneğin, çevresel, sağlıkla ilgili veya ekonomik tedbirler) entegre edin.

- Sera gazı emisyonları, gürültü ve yerel hava kirliliği gibi dışsalıklar da dahil olmak üzere tüm hedefleri ele aldığınızdan emin olun.

- Kısa vadeli ve uzun vadeli tedbirlerin dengesini sağlayın.

- Yatırımla ilgili, operasyonel ve kurumsal tedbirlerin bir karışımına sahip olduğunuzdan emin olun.

- Yük taşımacılığı da dahil olmak üzere tüm ilgili ulaşım biçimlerinin ele alınıp alınmadığını kontrol edin.

- Alternatif paketleri ve içindeki kritik tedbirleri ayrıntılı olarak test edin ve değerlendirin. Gerçekçi olmayan projelerden kaçınmak ve maliyet etkinliğini sağlamak için sonuçları esas alarak bu paketlerde değişiklik yapın. Örneğin, ayrıntılı seçenek değerlendirmesinde, belirli kritik tedbirlerin uygulanamazlık riskinin olduğu ortaya çıkarsa, Faaliyet 7.1'e geri dönün ve hedeflerinizi gerçekleştirme için kısa vadede tedbir listenizi ayarlayın. Farklı değerlendirme yöntemlerini göz önünde bulundurun ve deneyiminize, mevcut kaynaklara ve değerlendirilecek tedbir türlerine göre hangisini kullanacağınıza karar verin.

- Tedbirlerin etkileri karmaşık ve tahmin edilmesi zor olduğundan, bu amaç için çoğunlukla modeller kullanılmaktadır. İyi kalibre edilmiş modeller, tedbirlerin etkilerini tahmin etmek ve mevcut durumla ve önceden planlanmış tedbirlerle ("işlerin olağan seyri") karşılaştırmak için, kendi başlarına veya paketler halinde tedbirleri test etmenize olanak sağlar. Yüksek kaliteli bir model güçlü bir planlama aracıdır, ancak güncel kalması için önemli miktarda veri ve kapasite gerektirir. Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması ile özel olarak ilgili başka bir sınırlılık, birçok modelin belirli tedbir türlerini (özellikle nakliye, yürüme ve bisiklet, karma ulaşım ve bazı davranışsal tedbirler) temsil edememesi ve yıkıcı değişiklikleri tahmin edememesidir (aşağıdaki modelleme araçları özetine de bakın).

- Maliyet-fayda analizleri (MFA), genellikle altyapı projelerinde daha büyük tedbirler için harcanan paranın karşılığının alınıp alınmadığını

değerlendirmek için yaygın olarak kullanılır ve ayrıca projelerin toplumsal, ekonomik ve çevresel etkilerinin çoğunun değerlendirilmesini sağlayabilir. Ancak, MFA genellikle kapsamlı veri gerektirir ve çoğu şehir, altyapı dışı tedbirler için standartlaştırılmış bir MFA yaklaşımına sahip değildir.

- Parasal olarak ifade edilmeyen kriterleri karşılamak için, özellikle belirli kriterlerin parasal olarak ifade edilmesinin çok karmaşık olduğu kabul edilirse, MFA'lar genellikle çok kriterli analizlerle (ÇKA) tamamlanır. ÇKA'lar, kullanıcıların farklı kriterler için veri kullanılabilirliğine bağlı olarak nicel ve nitel değerlendirmeleri birleştirmelerine olanak tanır. Standartlaştırılmış MFA'lar veya ÇKA'lar birçok ülkede büyük altyapı tedbirleri için finansman almanın bir şartıdır.

- Birçok yerde, politikaları simüle etmek için tam bir maliyet-fayda analizi veya bir ulaştırma modeli, özellikle daha küçük tedbirler ve şehirler için çok maliyetli olabilir. Bu gibi durumlarda, en önemli tedbirlere, tahminlere ve/veya deney şeklinde gerçekleştirilen "gerçek dünya modellemesine" odaklanılabilir.

- Seçilen tedbir paketlerinin risk değerlendirmesini yapın. Bu, en basit haliyle, tedbirlerin etkinliğinin hangi varsayımlara bağlı olduğuna, bunlar değişirse ne olacağına ve bu risklerin nasıl azaltacağına dair bir düşünce alıştırması olabilir. Mümkünse, örneğin hassasiyet testleri uygulayarak nicel yöntemler de kullanın. Bu, değerlendirmenin (veya modelin) çeşitli varsayımlarla yeniden yapılması anlamına gelir. Tercih edilen paket birtakım varsayımlar altında iyi bir performans sergiliyorsa, geçerliliği onaylanmıştır. Performansı değişken ise, o zaman daha az sağlamdır ve uygulamaya değer olduğu söylenemez. Performansını arttırmak için yeniden tasarlanmaya çalışılması önerilebilir.

- Seçilen tedbir paketlerini paydaşlarla tartışın ve örneğin SUMP "yönlendirme grubunun" bir toplantısında onları seçim sürecine dahil edin. Tedbir paketlerini şeffaf ve profesyonel bir şekilde bildirin.

- Tedbirler ve tedbir paketleri hakkında vatandaşların aktif bir şekilde katılımını ve geri bildirimde bulunmalarını sağlayın. Paketlerin onaylanması ve nihai olarak seçiminde yer almalıdırlar.

- Tedbir ve tedbir paketlerinin nihai seçimini yapın.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Ortak bir ulaşım modelinde diğer yerel kurumlarla işbirliği yapın. Bu, maliyetleri düşürür ve modelin güncel tutulmasını kolaylaştırır. Ortak bir modele ilgi duyan kurumlara örnek olarak yerel üniversiteler, komşu belediyeler veya (bölgesel) toplu taşıma operatörleri veya makamları gösterilebilir.

Zamanlama ve koordinasyon

- Tedbir listesi oluşturulduktan sonra.

Kontrol listesi

- ✓ Sinerji yaratması ve uygulama engellerini aşması beklenen olası tedbir paketlerinin belirlenmesi.
- ✓ Arazi kullanım planlaması ve diğer sektörel planlama faaliyetleriyle entegrasyon göz önünde bulundurularak tedbir paketlerinin kontrol edilmesi.
- ✓ En düşük maliyetli kombinasyonları belirlemek için kısa listeye alınmış paketlerin tüm hedefler bakımından test edilmesi ve değerlendirilmesi.
- ✓ Seçilen paketlerin paydaşlarla ve halkla tartışılması ve doğrulanması.
- ✓ Nihai tedbir paketlerinin seçilmesi.

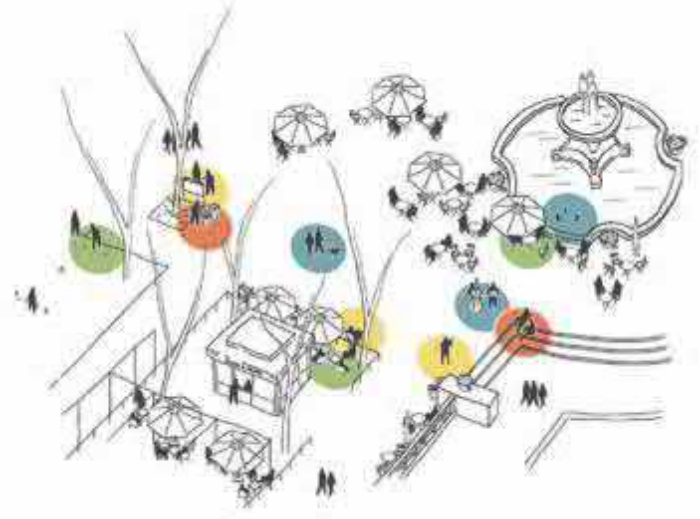
Mekan oluşturma

Son yıllarda giderek daha fazla ilgi gören bir tedbir türü mekan oluşturmadır. "Hafif ve ucuz" çözümler kullanarak ve sokakları ve kamusal alanları daha fazla yaşanabilirlik ve bağlanma amacıyla dönüştürmek için bölgenin sakinleri ile güçlü işbirliği yapılarak başlayabilir. Şehirlerin hızlı iyileştirmeler yapmasına olanak tanıyan bu tedbir, istenen değişiklikleri göstermek ve diğer SUMP tedbirleri için daha fazla destek sağlamak amacıyla tedbir paketlerinde kullanılan yararlı bir bileşen olabilir.

Kamusal Alanlar Projesi, mekan oluşturma konseptine dair çok çeşitli kaynaklar sunmaktadır: www.pps.org/

Çevrimiçi platform URB-I: KENTSEL FİKİRLER, "Önce ve Sonra" durumlarının karşılaştırıldığı resimleri içeren ilham verici mekan oluşturma projeleri veri tabanına ev sahipliği yapmaktadır: www.urb-i.com/before-after

Kaynak: Kamusal Alanlar Projesi (Project for Public Spaces)

Şekil 29: Mekan yaratma

Tedbir paketi oluşturulmasında kullanılan araçlar

Sistematiik ve etkili bir tedbir paketi oluşturmak için kanıtlanmış yaklaşımlardan biri dört adım prensibidir. Bu yaklaşım, hem şehirlerde Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması hem de ulusal ve bölgesel düzeylerde ulaşım planlaması için İsveç ulusal makamları tarafından savunulmaktadır. Dört adım prensibinin adımları aşağıdaki şekilde açıklanabilir:

- 1. Adım: Yeniden düşünün! Seyahat talebini ve ulaşım biçimi seçimini etkileyen çözümler (arazi kullanım planlaması, talep yönetimi/hareketlilik yönetimi).
- 2. Adım: Optimize edin! Mevcut ulaşım sisteminin daha verimli kullanımına yönelik çözümler (altyapı, araçlar vb.).
- 3. Adım: Yeniden inşa edin! Mevcut altyapının yeniden inşası.
- 4. Adım: Yenisini yapın! Altyapı yatırımları ve daha büyük yeniden yapılanmalar.

Yaklaşımın adı sıralı bir kullanımı ima etse de, bu yaklaşım sürdürülebilir hareketlilik planlamasında daha doğru bir şekilde bir "düşünce şekli" olarak görülmelidir. Dört adım prensibinin temelini oluşturan araştırmalarda, motorlu taşıtlara olan bağımlılığın sürekli azaltılmasının, daha sürdürülebilir ulaşım biçimlerine öncelik verilmesinin ve büyük yeniden inşa ihtiyacını veya yeni yol altyapısı inşasını azaltmak için mevcut ulaşım sistemini etkili bir şekilde kullanmanın önemi vurgulanmaktadır. Dört adım prensibi, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasında maliyet etkinliğini artırmak için uygun tedbirlerin tedbir paketleri halinde birleştirilmesini sağlar.

Kaynak: Sundberg, R., 2018. Tedbir ve tedbir paketlerinin entegrasyonu hakkında SUMP's-Up Kılavuzu - Step up, s. 15-16.)

Şekil 30: Dört adım prensibinde farklı adımlardaki tedbirlerin türleri (Kaynak: İsveç Ulaştırma İdaresi ve ark., 2014)

KonSULT tedbir paketi oluşturucusu

KonSULT çevrimiçi aracı, tedbir paketi oluşturma sürecine de yardımcı olabilir. Seçenek oluşturma aşamasında yapılan sıralı tedbir listesine göre, bu araç, genellikle etkili kombinasyonlar metodolojisine dayanarak, tedbirlerin birbirini tamamlayabileceği öneriler sunar: www.konsult.leeds.ac.uk/

MFA ve ÇKA hakkında ek bilgiler

• DG Regio, 2015. Yatırım Projelerinde Fayda-Maliyet Analizi Rehberi; Uyum Politikası için Ekonomik Değerlendirme Aracı 2014-2020, https://eufunds.gov.mt/en/Operational%20Programmes/Useful%20Links%20and%20Downloads/Documents/2014-2020/cba_guide.pdf

• The Evidence projesi, 2014. Bir projenin uygulanabilirliğini belirleme konusundaki zorluklar, kentsel düzeyde karar vermede proje değerlendirmesinin (en yaygın olarak MFA'lar) rolü ve proje önceliklendirmesinde SUMP'lerin oynadıkları rol ele alınmaktadır, www.eltis.org/sites/default/files/evidence_common-practice-reader-final.pdf

• TIDE projesi, 2012. MFA ve ÇKA unsurlarını içeren kentsel ulaşım proje değerlendirmesi için kullanımı kolay bir araç sağlayan, kentsel ulaşım inovasyonunda maliyet-fayda ve etki analizlerine dair proje rehberi, www.eltis.org/sites/default/files/%20trainingmaterials/tide_d_5_1_final.pdf

SUMP sürecinde modelleme araçları

Ulaşım modeli, teorik ("ya olursa?") senaryolarının test edilmesine ve değerlendirilmesine olanak sağlayan gerçek dünyanın basitleştirilmiş bir temsilidir. Ulaşım modellerinin rolü, gelecekteki ulaşım altyapısının (yeni yaya ve bisiklet yolları dahil) tasarım sürecinde ve yeni veya değiştirilmiş operasyonel konseptlerde (örneğin akıllı sinyal kontrol sistemleri) kamu makamlarına destek olmaktır. Sürekli olarak geliştirilip mevcut hareketlilik eğilimlerine, sosyo-demografik değişikliklere ve sürdürülebilir çevresel hedeflere uyarlanırlar. Genel olarak görülen sonuçlar arasında, farklı ulaşım biçimleri ve kullanıcı grupları için toplam seyahat süresi, özel ve toplu taşıma ağlarındaki miktarlar, yayılan hava kirleticileri vb. yer almaktadır. Böylelikle, ulaşım modellerinin çıktıları, çoğunlukla ek ekonomik hesaplamalara katkıda bulunur veya halkın katılımı da dahil olmak üzere siyasi tartışmalar için dayanak oluşturur.

Bir ulaşım modeli, özellikle senaryo oluşturma, tedbir değerlendirme ve seçme ve izleme gibi belirli planlama aşamalarında SUMP sürecine güvenilir ve tutarlı girdiler sağlamak için kullanılabilir. Sonuçların modellenmesi, karmaşık etkileşimleri ve potansiyel takviye veya geri tepme etkilerini göz önünde bulundurarak farklı politika ve tedbir kombinasyonlarının etkilerinin tahmin edilmesine ve böylece en etkili entegre paketlerin belirlenmesine yardımcı olur. Referans durum senaryosunu tanımlamak için kullanılmalarının dışında, doğru yolda olup olmadığınızı veya tepki vermeniz ve eylemlerinizi uyarlamanız gerekip gerekmediğini değerlendirmek için uygulama aşamasında ulaşım sistemindeki değişikliklerin düzenli olarak izlenmesine olanak tanırlar.

SUMP için ulaşım modellerinin kullanılıp kullanılmayacağına dair kararın SUMP sürecinde erken bir aşamada alınması gerekir. Bu, SUMP'un zaman ufku yanısıra tartışılan tedbirlerin niteliğine bağlıdır: Bu tedbirlerin ulaşım talebini etkilemesi ne kadar bekleniyorsa (örneğin, yeni bir toplu taşıma hattının inşası, yeni bir sürdürülebilir ulaşım biçimi veya hizmetinin hizmete sokulması vb.), bu etkileri tahmin etmek için ulaşım modellemesinin kullanılması o kadar önerilir. Mevcut bütçe, zaman, veriler ve soruların ölçeği hangi modelin kullanılacağını belirler.

Büyük ölçekli, küçük ölçekli ve orta ölçekli olmak üzere üç ulaşım modeli kategorisi vardır ve bunlardan ilk ikisi en sık kullanılanlardır. Büyük ölçekli modelleme genel olarak stratejik planlama için, küçük ölçekli modelleme ise genel olarak operasyonel planlama için uygulanır. Büyük ölçekli modeller, varış yeri, ulaşım biçimi ve rota seçimi gibi geniş alan seçeneklerine odaklanırken, küçük ölçekli simülasyonlar çoğunlukla trafik akış modeline odaklanırlar. Bu nedenle, şehirlerin tedbirlerinin çeşitli etkilerini analiz etmek için uygun modelleme seviyesinin seçilmesi gerekir çünkü kapsamları açısından farklılık gösterebilirler.

Son yıllara kadar, mevcut modelleme araçlarında bisiklet ve yürüme tam olarak dikkate alınmıyordu. AB tarafından finanse edilen CIVITAS FLOW projesinde (<http://h2020-flow.eu>), mevcut bisiklet ve yürüyüş altyapısının yanısıra bisiklet ve yürüyüş davranışını daha doğru bir şekilde modelleyebilmeleri için küçük ve büyük ölçekli ulaşım modellemesi yazılımını geliştirmek için çalışılmıştır. Geliştirmeler arasında, büyük ölçekli seyahat talebi modelinin (araç paylaşım sistemlerinin hizmete sokulması ve bisiklet rotası seçimi için geliştirilmiş stokastik atama dahil) genişletilmesi ve küçük ölçekli ulaşım simülasyon yazılımının özelliklerinin (araçlar ve yayalar arasındaki etkileşimin daha iyi modellenmesi dahil) iyileştirilmesi yer almaktadır.

Diğer bir model türü ise altyapı projelerinden, fiyatlandırma, düzenleme, ortak ulaştırma biçimleri, kentsel alan planlamasına kadar geniş bir yelpazedeki müdahaleleri simüle etme imkanına sahip entegre ulaşım ve arazi kullanım modelleridir (Arazi Kullanım-Ulaşım Etkileşimi - AKUE). Yer değiştirmeler veya yeni oluşturulan talep nedeniyle "geri tepme" etkilerini de içerebilirler. Ancak, entegre taşımacılık ve arazi kullanımı modellerinin karmaşık olduğunu ve çok veri gerektirdiğini vurgulamak gerekir: Yapıları gereğince önemli miktarda zaman ve çabanın yanısıra teknik uzmanlık gerekir.

SUMP sürecinde kullanılan modelleme araçları

Planlama sürecinin her noktasında modellerin kısıtlılıklarının bilincinde olmak önemlidir. Ulaşım modellemesi kesin bir bilim olmadığından ve tüm modellerin sistematik yanlışlıkları olduğundan, planlamacılar ve modellemeciler, kendi muhakeme yeteneklerini kullanmak zorundadır. Her model çalışması birçok varsayım ve hesaplama dayanır ve bunların her biri belirsizliği artırır. Özellikle iyi tasarlanmış bir haritada kesin rakamların gösterilmesi durumunda belirsizliğin anlaşılması güçtür. Ayrıca, modelin kabiliyetlerinin ötesine geçtiklerinde bile tahminlere inanmanın güçlü bir cazibesi vardır. Ayrıca haritayı yakınlaştırdıkça belirsizlik daha da büyür. Bu amaçla, modelinizi yerel bağlamınıza göre ayarlamak ve varsayılan ayarları kullanmamak önemlidir.

Dolayısıyla, planlamacıların süreç boyunca sorumlulukları şunlardır:

- Hassasiyet testini yaptırmak
- Kısıtlılıkları sonuçlarla birlikte sunmak
- Noktasal tahminleri değil çıktı aralıklarını ve nitel çıktıları kullanmak
- Güvenilir bir seviyenin ötesinde yakınlaştırmayı önlemek

Taslak planlama modelleri olarak adlandırılan toplu modeller, yukarıda açıklanan anlamda ulaşım modelleri değildir, ancak SUMP sürecinde ilk politika taraması için ilginç bir seçenek olabilirler. Önemli ölçüde daha az kaynakla kurulabilirler ve kullanıcıların, tutarlı bir çerçevede etkilerini ölçerek ve gelecekteki senaryoların uygulama yolunu belirleyerek uygun sürdürülebilir ulaştırma politikası tedbirlerini araştırmalarına ve belirlemelerine olanak tanırırlar. Bu kategorinin tipik bir örneği, DG MOVE adına geliştirilen Kentsel Yol Haritası 2030 modelidir (www.urban-transport-roadmaps.eu). Ancak, toplu modeller ayrıntılı değerlendirme için daha ayrıştırılmış modellerin yerini alamaz.

Yazar: TRT Trasporti e Territorio, Rupprecht Consult

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Krakow, Polonya: Park yönetiminin trafik kısıtlaması ve toplu taşıma tedbirleri ile birleştirilmesi

Krakow Belediyesi, park yönetim politikasını, sadece otomobil park etme sorunlarına cevap vermek yerine, hava kalitesini arttırmak ve tıkanıklığı azaltmak gibi bazı daha geniş hedeflere katkıda bulunmak için bir araç olarak görmektedir. Krakow belediyesi, park tedbirlerini (örneğin park yerlerinin kaldırılması), trafik sınırlama tedbirleriyle (örneğin, sınırlı trafik bölgesi) ve toplu taşıma tedbirleriyle (örneğin, toplu taşıma hizmetlerinin entegrasyonu) birleştirerek, araç sayısını azaltmakta ve havayı ve trafik akışını aynı anda iyileştirmektedir. Otomobile alternatifler sunmak ve adım adım bir yaklaşım uygulamak, park düzenlemelerinin halk tarafından kabul görmesine yardımcı olur.

*Yazar: : Tomasz Zwoliński, Krakow Belediyesi, Polis tarafından derlenmiştir
Resim: Eltis, Harry Schiffer*

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Tampere, Finlandiya: Bir tramvay projesi fırsatından faydalanan hareketlilik yönetimi

2016 yılında Tampere, ilk tramvay hattını kurmaya karar verdi. Şehir merkezinde önemli trafik sıkıntılarının yaşandığı dönemler, insanları hareketlilik alışkanlıklarını değiştirmeye teşvik etmek için iyi bir zamandır. İnsanlar, yapım süresince yeni ulaşım biçimleri ve rotalar bulmaları gerektiğinden rutinlerini kırmaya açık hale gelirler. Tampere, yeni "Park Et ve Bin" tesisleri gibi özellikle otomobil sahiplerine yönelik çeşitli hareketlilik yönetim eylemlerini hayata geçirdi, toplu taşıma ve bisiklete binmeyi teşvik etti ve bisiklete binme ve yürüyüş için daha fazla alan sağladı. Akıllı hareketlilik yönetimi olmadan ve vatandaşlarla ve paydaşlarla geniş çaplı iletişim kurulmadan büyük trafik altyapısı yatırımları gerçekleştirilmemelidir.

Yazar: Sanna Ovaska, Tampere Belediyesi, UBC tarafından derlenmiştir
Resim: Veli-Matti Lahdenniemi

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Vitoria Gasteiz, İspanya: Süper ada modeline hareketlilik tedbirlerinin entegre edilmesi

Vitoria Gasteiz için Sürdürülebilir Hareketlilik ve Kamusal Alan Planı, süper ada modeli adı verilen yeni bir programın uygulanmasıyla kamusal alanı halka geri vermek üzere tasarlandı. Bir süper ada, sadece yaya, bisikletliler, servisler ve orada yaşayan kişilerin arabaları tarafından kullanılabilen, diğer özel otomobiller ve toplu taşıma araçlarının ise adaları çevreleyen sokaklarla sınırlandırıldığı birkaç adayı kapsayan coğrafi bir alandır. Kentsel alanın yeniden tasarlanmasının yanı sıra, alanın genel kalitesini iyileştirmek için yeni bir toplu taşıma ağı, trafik ışıklarının düzenlenmesi, yaya/bisiklet yolu ağları, kentsel nakliye lojistiği veya düzenlenen park alanının genişletilmesi gibi hareketlilik tedbirlerinin entegre edilmesi gerekmektedir.

Yazar: Juan Carlos Escudero, Vitoria-Gasteiz Belediyesi, Rupprecht Consult tarafından derlenmiştir
Resim: Agencia de Ecología Urbana

FAALİYET 7.3: Tedbir izleme ve değerlendirilmenin planlanması

Gerekçe

Hem planlama sürecinin hem de tedbir uygulama aşamasının izlenmesi ve değerlendirilmesi, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının etkinliği için çok önemlidir.

Sağlıklı izleme ve değerlendirme süreçleri, deneyimlerinizden sistematik olarak dersler çıkarmanıza, planlama faaliyetlerinizi ayarlamanıza ve iyileştirmenize yardımcı olur. Düzenli izleme, gerekli ilerlemeyi kaydettiğinizden emin olmanıza yardımcı olur. Uygulama sonrasında değerlendirme, SUMP'nin ve tedbirlerinin etkinliğinin kanıtlarını sunmanıza yardımcı olur. Bu, uzun vadeli başarı için gereklidir, çünkü karar vericilerin paranın nereye harcadığını gerekçelendirmelerine ve gelecekte hatalardan kaçınmalarına olanak tanır. Şeffaf raporlama, değerlendirme sonuçlarının halk arasında yapılan tartışmalara girmesini sağlamalıdır.

Stratejik göstergeler ve hedefler daha önce tanımlanmış olsa da (bkz. Faaliyet 6.1 ve 6.2), burada tedbir seviyesindeki göstergeler geliştirilir ve izleme ve değerlendirme faaliyetleri daha ayrıntılı olarak kararlaştırılır. İzleme düzenlemelerini erkenden tanımlamanın amacı, tedbir uygulamasının entegre bir parçası olmalarıdır.

Amaçlar

- Tüm temel tedbirlerin makul bir çaba ile izlenmesine ve değerlendirilmesine olanak sağlayan göstergeleri tanımlayın.
- Tedbir uygulamasının ve hedeflerin başarı durumunu değerlendirmek için zamanında ve etkili yanıtlar sağlayan uygun izleme düzenlemelerini (sorumluluklar ve bütçe dahil) kararlaştırın.
- İzleme ve değerlendirme düzenlemelerini sonraki sürecin ayrılmaz bir parçası haline getirin.

Görevler

- Tedbirlerinizi izlemek ve değerlendirmek için hangi bilgilerin gerekli olduğunu belirleyin.

· Sonuç: Bir tedbirden hangi etkiler beklenmektedir? Başarısını değerlendirebilmek için her bir ana tedbir veya tedbir paketi için uygun bir sonuç veya ulaşım etkinliği göstergesi tanımlayın. Sürdürülebilir hareketliliğe ilişkin olarak kaydedilen genel ilerlemeye dair stratejik sonuç göstergeleri halihazırda Faaliyet 6.1'de seçilmiştir. Burada, tedbir paketlerinin her birinin hedeflerine dair daha spesifik göstergeler tanımlanmaktadır (örneğin şehrin belli bir bölgesinde otobüslerden, kamyonlardan ve otomobillerden kaynaklanan emisyonlar, kaza sayısı veya bisiklet yolculuğu sayısı).

· Çıktı: Hangi politika, altyapı veya hizmet doğrudan bir tedbirle uygulanmaktadır? Gerçekleştirildiği kapsamı izleyebilmek için her bir tedbire ilişkin uygun bir çıktı göstergesi tanımlayın (örneğin yeni otobüs şeridinin uzunluğu veya kullanımda olan yeni otobüs sayısı).

· Girdi: Hangi kaynakları harcıyorsunuz? Maliyetler kontrolden çıkarsa zamanında tepki vermek ve paranın karşılığının ne derecede alındığını değerlendirebilmek için her bir tedbirin yatırım ve bakım maliyetlerini (işçilik maliyetleri dahil) izleyin.

- Önceki veri denetimlerinin sonuçlarını dikkate alarak mevcut veri kaynaklarını değerlendirin (bkz. Faaliyet 3.1 ve 6.1). Eksiklikleri belirleyin ve gerekirse yeni veri kaynakları geliştirin veya tanımlayın (örneğin, anket verileri, otomatik ölçümlerden elde edilen nicel veriler).
- Kendi tedbir göstergelerinizi oluşturmaya başlamadan önce, konuyu bölgenizdeki kilit paydaşlarla ve diğer kuruluşlarla görüşün, çünkü halihazırda benimsedikleri bazı göstergeler olabilir. Hâlihazırda uygulanmış ve kabul edilmiş göstergeler kullanılırsa ilerlemenin izlenmesi çok daha kolay olur.
- Makul çabayla yeterli bilgi sağlayan bir dizi nicel ve nitel tedbir göstergesi tanımlayın. Göstergeleri seçerken yeni verileri toplamak için mevcut verileri ve sınırlı kaynakları dikkate alın. Mümkün olduğunda, hâlihazırda iyi tanımlanmış ve nasıl ölçülecekleri ve analiz edilecekleri konusunda insanların bilgi sahibi olduğu standart göstergeler kullanın.

- Seçilen tüm göstergeler (hem stratejik hem de tedbir göstergeleri) için izleme ve değerlendirme düzenlemeleri oluşturun. Her biri için:

- Açık bir tanım, raporlama formatı ve verilerin nasıl ölçüldüğü, gösterge değerinin verilerden nasıl hesaplandığı ve ne sıklıkta ölçüleceği konularını belirleyin.

- Bir referans durum değeri (yani bir başlangıç değeri) ve SUMP tedbirleri olmadan beklenen gelişmenin yanı sıra istenen değişikliğin hedef değerini belirleyin.

- Net sorumluluklar ve izleme ve değerlendirme bütçesini kararlaştırın. Vasıflı personel veya dışarıdan bir ortak sorumlu olmalıdır (ideal olarak bağımsız bir organ). İzleme ve değerlendirme bütçesi genel olarak toplam SUMP oluşturma bütçesinin en az %5'i kadar olmalıdır.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Tedbirleri finansman için cazip hale getirmek amacıyla göstergelerinizi dış finansman kuruluşlarının göstergeleriyle uyumlu hale getirmeyi düşünün. Örneğin, ulusal çevre kuruluşlarından finansman sağlamak için CO2 emisyonlarının ne kadar azaltılacağına ölçülmesi gerekebilir.

- SUMP hazırlama sürecinin maliyet ve fayda değerlendirmesini entegre edin.

- İzleme ve değerlendirmeye paydaş katılımını planlayın.

- Bölgesel göstergeler konusunda ilgili yerel ve bölgesel paydaşlarla koordinasyon sağlayın.

Görevlere ilişkin ayrıntılar

Şekil 31: Örneklerle gösterge kategorileri (May, T., 2016. CH4LLENGE Tedbir seçim kılavuzu - Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planları için en etkili tedbir paketlerinin seçilmesi, s. 28.)

SUMP Unsuru		Ölçüm şekli	
	Örnek →		Gösterge türü
Hedef	Ulaştırma kaynaklı yerel hava kirliliğini azaltmak	Kritik hava kirliliği seviyelerinin aşıldığı gün sayısı	Sonuç göstergesi
Ulaşım hedefi	Motorsuz ulaşım biçimlerinin kullanımını arttırmak	Yürüme ve bisiklet kullanım oranları	Ulaşım Faaliyeti Göstergesi
Tedbirler	Ayrılmış bisiklet yolları yapmak	Yapılan ayrılmış bisiklet yollarının uzunluğu	Çıktı Göstergeleri
	Şehir merkezi alışveriş sokağını yayalaştırmak	Şehir merkezini yayalaştırma oranı (%)	
Kaynaklar	Yatırım ve bakım maliyetleri	Yeni/iyileştirilen altyapı için ulaşım yatırım ve bakım maliyetleri	Girdi göstergeleri

Zamanlama ve koordinasyon

- Tedbirler ve tedbir paketleri tanımlandıktan sonra.
- Gerekirse nihai eylemler kararlaştırıldığı zaman (Faaliyet 8.3) güncellenecektir.
- Sorumluluklar ve bütçe de dahil olmak üzere izleme ve değerlendirme düzenlemelerini SUMP belgesinin bir parçası haline getirin (Faaliyet 9.1); ayrıca aşağıdaki Şekil 32'ye bakın.

Kontrol listesi

- ✓ Uygun tedbir göstergelerinin seçilmesi.
- ✓ Tüm göstergeler için izleme ve değerlendirme düzenlemelerinin oluşturulması.
- ✓ İzleme ve değerlendirme için sorumlulukların ve bütçenin kararlaştırılması

Şekil 32: SUMP sürecinde izleme ve değerlendirme

Şekil 33: Örnek göstergelerle doldurulmuş izleme ve değerlendirme faaliyetlerini planlamaya yönelik genel bakış tablosu

SUMP göstergeleri	Tanım	Referans durumu	Hedef	Ölçüm alanı	Veri toplama yöntemi	Ölçüm sıklığı	Sorumluluk
Trafik kazası kaynaklı ölümler (yol güvenliği)	100.000 nüfus başına şehir içi ulaşımda meydana gelen trafik kazaları sonrası 30 gün içinde gerçekleşen yıllık ölüm sayısı.	4	Azalma	Belediyenin 1, 2 ve 3 numaralı alanları (işlevsel kentsel alanın büyük kısmı)	Polis kaza tutanağı	Sürekli (gösterge değeri polis veri tabanından yıllık olarak hesaplanır)	Polis
...							
Tedbir göstergeleri	Tanım	Referans durumu	Hedef	Ölçüm alanı	Veri toplama yöntemi	Ölçüm sıklığı	Sorumluluk
Okullara yakın yerlerde trafikten yaralanan kişiler (tedbir: okulların önünde yavaş trafik bölgelerinin oluşturulması)	Yılda 100.000 nüfus başına okulların 300 m yakınındaki trafik kazalarında yaralanan insan sayısı	25	Azalma	1, 2 ve 3 numaralı alanlarda tüm okulların 300 m yakını	Polis kaza tutanağı	Sürekli (gösterge değeri polis veri tabanından yıllık olarak hesaplanır)	Polis
...							

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Toulouse, Fransa: Kurumlar arası komitelerin yönettiği iddialı izleme süreci

Toulouse'un SUMP'u, izleme ve değerlendirme için iddialı bir plan içerir. Birkaç komite, SUMP'u ve tedbirlerini düzenli olarak izler ve yılda en az bir kez toplanır. Komiteler farklı kurumsal, teknik, sivil toplum ve araştırma kuruluşlarından oluşmaktadır. Komitelere farklı araçlar sunulur:

- Bir SUMP gözlemevi (her tedbir için: ilk hedefler, tahsis edilen kaynaklar, beklenen sonuçlar ve düzenli anketlerle güncellenen göstergeler).
 - Bir yolculuk maliyetlendirme aracı (ulaşım biçimi başına, hem kullanıcılar hem de toplum için)
 - Bir hareketlilik panosu (her bir tedbirin takibi)
- Ortakların izleme faaliyetlerine katılımı bir başarı faktörü olarak nitelendirilmektedir.

Yazar: : Mary Malicet ve Christophe Doucet, Tisséo Collectivités, Toulouse, Polis tarafından derlenmiştir
Resim: Tisséo Collectivités

8. ADIM: Eylem ve sorumlulukların kararlaştırılması

- 8.1 Tüm eylemlerin tanımlanması
- 8.2 Finansman kaynaklarının belirlenmesi ve finansal kapasitelerin değerlendirilmesi
- 8.3 Önceliklerin, sorumlulukların ve takvimin kararlaştırılması
- 8.4 Geniş siyasi destek ve halk desteğinin sağlanması

“Tedbir paketlerinin” kararlaştırılmasının ardından, operasyonel planlamada, paketlerin uygulanmasından sorumlu olan birimler ve kurumlar için paketler gerçekleştirilebilir görevlere (veya “eylemler”) ayrılmalıdır. Ayrıntılı eylem açıklamaları ve maliyet tahminleri esas alınarak net sorumluluklar, uygulama öncelikleri ve ilgili tarihlerin kararlaştırılması gerekir. Bu aşamada, somut (“gerçekleştirilebilir”) içeriğin en çok etkilenen paydaşlara (çoğunlukla halk) ve siyasi karar vericilere iletilmesi de önemlidir. Bu adımın asıl amacı, vizyon ve hedeflere ulaşılmasına yardımcı olan, geniş çapta desteklenen ve açık bir şekilde tanımlanmış eylemler üzerinde anlaşmaktır.

FAALİYET 8.1: Tüm eylemlerin tanımlanması

Gerekçe

Tedbir ve tedbir paketlerinin tanımlandığı, seçildiği, genel olarak açıklandığı ve vatandaşlarla ve paydaşlarla tartışıldığı ve onaylandığı tedbir seçim adımında bilgiler toplanmıştır (bkz. Faaliyet 7.1 ve 7.2). Şimdi daha fazla ayrıntıya girmenin ve tedbirleri parçalara ayırıp eyleme dönüştürmenin zamanı geldi. Uygulama aşamasında neyin nasıl, nerede ve ne zaman yapılacağını belirlersiniz.

Eylemleri belirterek, koyulan hedeflere tam olarak nasıl ulaşmak istediğinizi belirlersiniz. Ayrıntılı eylem açıklamaları uygulama aşamasını hazırlar ve eylemler arasındaki ilişkileri belirlemenize ve daha sonra uygulama sıralarına karar vermenize yardımcı olur.

Amaçlar

- SUMP'unuzun tedbirlerini eylemler halinde düzenleyerek detaylı şekilde tanımlayın.
- Eylemler arasındaki bağlantıları belirleyin ve en iyi uygulama sırasını bulun.
- Önemli uygulama risklerini göz önünde bulundurun ve kontrol altında tutun.

Görevler

- Tedbirleri birkaç eyleme ayırın. Örneğin, bir bisiklet yolunun inşasından önce, işe gidip gelenlerin nerede bisiklet kullandığını ve nerede bisiklet yollarının gerekli olduğu bir çalışmayla belirlenmelidir.

3. AŞAMA - TEDBİR PLANLAMA

• Tüm eylemleri olabildiği kadar detaylı açıklayın. Şu dört soru bu açıklamaya rehberlik edebilir:

- Eylem nerede faaliyete geçmeli?
- Eylem ne zaman faaliyete geçmeli?
- Kim kullanacak?
- Ne kadar yoğun kullanılmalı?

(örneğin yeni otobüs şeridinin uzunluğu veya kullanımda olan yeni otobüs sayısı).

• En etkili uygulama sırasını belirlemek için farklı eylemler arasındaki bağlantıları belirleyin. Eylemler arasındaki ilişkilerin belirlenmesiyle, birbirleriyle nasıl ilgili olduklarını ve fiili uygulamada birbirlerinden nasıl faydalanacaklarını da anlayabilirsiniz.

• Ayrıntılı eylem açıklamaları, yasal gereklilikler, hedeflere beklenen katkı ve ayrıca önerilen öncelikler, sorumluluklar ve takvimi içeren genel bakış tablosunda eylemleri sunun (bkz. Faaliyet 8.3'teki tablo şablonu). Tablo, Faaliyet 8.2'deki maliyet tahminleri ve finansman kaynakları ile güncellenebilir.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

• Bir eylemle ilgili tüm temel bilgileri yapılandırılmış bir şekilde sunan eylem bilgi sayfaları hazırlayın (aşağıdaki araç bölümündeki bilgi sayfasına bakın). Bilgi sayfaları, uygulama aşamasında uygulama birimlerine teslimi ve onlarla iletişim kurmayı kolaylaştırabilir (bkz. Faaliyet 10.1).

Zamanlama ve koordinasyon

• Resmin telif hakkı Katja Engel-Zepernick'e aittir

• Eylemler, Faaliyet 7.2'de yer alan tanımlanmış tedbir ve tedbir paketlerine dayanır.

• Eylemlerin ayrıntılı açıklaması, Faaliyet 8.3'te önceliklerin, sorumlulukların ve ilgili tarihlerin kabul edilmesi için temel bir dayanak sağlar.

- Eylemlerin açıklaması, uygulama aşamasını hazırlar.

Kontrol listesi

✓ Tüm eylemlerin belirlenmesi, tanımlanması ve açıklanması.

- ✓ Eylemler arasındaki ilişkilerin belirlenmesi.

Bir 'Eylem' nedir?

Eylemler, tedbirlerin uygulanmasında gerçekleştirilecek somut görevlerdir. Öncelikler, zamanlama, sorumluluklar, bütçeler ve finansman kaynakları, riskler ve beklenmedik durumlar ve bunlar arasında bağımlılıklara dair bilgileri içerirler.

Daha fazla bilgi için

SUMPs-UP - Bir SUMP Eylem Planı hazırlama standartları, https://sumps-up.eu/fileadmin/user_upload/Tools_and_resources/Reports/SUMPs-Up_-_Standards_for_Developing_a_SUMP_Action_Plan.pdf

CH4ALLENGE Tedbir seçim kılavuzu - Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planları için en etkili tedbir paketlerinin seçilmesi: www.eltis.org/resources/tools/%20sump-measure-selection-kit

Resmin telif hakkı Katja Engel-Zepernick'e aittir

Şekil 34: Bisiklet yollarının işaretlenmesi ve genişletilmesi” tedbirinin farklı eylemleri için örnek bilgi sayfası

Tedbir: R 2		Bisiklet yollarının işaretlenmesi ve genişletilmesi		
Eylemler: <ul style="list-style-type: none"> • R 2.1 Yaya bölgeleri ve tek yön sokakların bisikletlilere açılması • R 2.2 Uygulama işaret levhaları Sokak no.1 – Sokak no.10 • R 2.3 Trafik yavaşlatma Sokak no.1 – Sokak no.10 • R 2.4 Bisiklet programına göre ek rotalar (2018-2022) 				
İlgili trafik türleri: Bisiklet trafiği	Planlama durumu: Planlama/Uygulama	Öncelik: çok yüksek	Uygulama dönemi: kısa-orta dönem	Fayda sağlayan trafik türleri: Bisiklet trafiği
Eylemler: <ul style="list-style-type: none"> •Şehir no.1’de uyumlu bir bisiklet yolları ağının oluşturulması •Şehirdeki önemli noktaları (ikamet alanları, şehir merkezi, alışveriş merkezleri, üniversiteler, okullar, işletmeler) bağlamak için bisiklet programında planlanan güzergahların uygulanması •Bisikletliler için yol güvenliğini artırarak bisiklet kullanımının teşvik edilmesi •Bisikletlilerin eşit yol kullanıcıları olduğu algısının güçlendirilmesi Şehir no.1’de bisiklet kullanım oranının artırılması				
Tedbir verimliliği				
Hedeflerin gerçekleştirilmesine katkısı:		Çok yüksek		
Çevresel uyumluluğun artırılmasına katkısı:		Çok yüksek		
Çevresel uyumluluğun artırılmasına katkısı:		Düşük		
Maliyetler ve finansman				
Yatırım maliyetleri:		Orta		
Yıllık takip maliyetleri:		Düşük		
Finansör:		Şehir no.1’in bütçesi		
Finansman için uygunluk		sonra belirlenecek		
Tedbir uygulama				
Diğer tedbirlere bağlı olma durumu:		R 1: bisiklet trafiği programı ve ilgili sorumluluk		
Diğer tedbirlere ilişkin gereklilikler:				
Sahip / sorumlu / kontrol		Bisiklet trafiğinden sorumlu Konut ve Belediye Ekonomisi Birimi		
Planlama:		İnşaat şirketi		
Gerçekleştirme:				
Dahil edilecek üçüncü taraflar:		<ul style="list-style-type: none"> • Yol Güvenliği ve Sürdürülebilir Hareketlilik Komisyonu • Bisiklet STK 		

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Birmingham, Birleşik Krallık: Açık önceliklerle eylem programı

Birmingham Hareketlilik Eylem Planında, kentin ulaşım ağı için 20 yıllık bir vizyon belirlenmiştir. Bunun yanında, şehrin SUMP'u (Birmingham Connected) tüm ulaşım planlama etkinlikleri için şemsiye görevi görmektedir. Gidilmek istenen yönü, vizyona ulaşmak için kritik girişimleri ve beş yıllık bir stratejiyi açıklamaktadır. Vizyonunu somut program ve girişimlere dönüştürürken, Birmingham dört temel ilkeyi uygulamaktadır: Farklı ulaşım biçimlerine olanak tanımak, adil bir ulaşım sistemi oluşturmak, rekabetçi ihtiyaçları dengeleyen bir koridor yaklaşımı kullanmak ve aksaklıkları en aza indirmek için proje sunumunu koordine etmek. Tahminler, öngörülen değişiklikler için önümüzdeki 20 yıl boyunca 4 milyar sterline ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Yazar: Helen Jenkins, Birmingham Belediyesi,
ICLEI'dan Ana Dragutescu tarafından derlenmiştir
Resim: Birmingham Connected Raporu

05 Birmingham Connected Programının Sunumu
Kısa Dönem Programlar ve Politika Girişimlerinden Oluşan Birmingham Connected Programı

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Torino, İtalya: Kapsamlı tedbir bilgi sayfaları

Torino'nun SUMP'u, hedeflere ve tedbirlere ayrılmış yedi yol gösterici ilkedden oluşmaktadır. Her bir tedbir, ilgili eylemler, yol gösterici ilkelerle bağlantı, hedefle bağlantı, sürdürülebilirlik yönü türü, tedbirin genel tanımı ve hedefi, sorumlu kurum, uygulama şekli, tedbirin ve ilgili göstergenin amacı, uygulama süresi ve gereken ekonomik kaynaklar hakkında yüksek seviyede ayrıntıyla açıklanmaktadır. Her bir tedbir, ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilirlik açısından değerlendirilmektedir. Tedbirler, on idari bölge, meslek birlikleri ve farklı paydaşlarla yakın işbirliği içinde tanımlanmıştır.

Yazar: Torino şehri, EUROCIITIES tarafından derlenmiştir.
Resim: Comune di Torino

FAALİYET 8.2: Finansman kaynaklarının belirlenmesi ve finansal kapasitelerin değerlendirilmesi

Gerekçe

Önceden belirlenmiş tedbirlerin ve eylemlerin ekonomik olarak sağlam ve finansal olarak uygulanabilir olmasını sağlamak için kapsamlı bir finansman planına ihtiyaç vardır. Bu, mevcut tüm finansman ve finansman akışlarının belirlenmesi ve SUMP'una dahil olan kurumların bunlara erişme veya bunları elde etme yeteneklerinin değerlendirilmesiyle başlar. Finansman ve finansman kaynaklarının taranmasını kurumsal bir değerlendirme ile tamamlamak önemlidir, çünkü farklı kuruluşların finansal taahhütleri ve kapasiteleri değişiklik gösterir ve bunların finansmanla ilgili yasal hak ve sorumlulukları vardır.

Hareketlilik tedbirleri için olası finansman ve fon kaynaklarını belirlerken, çok çeşitli seçenekler değerlendirilmelidir. Yerel bütçeler ve vergiler, ulusal ve AB düzeyindeki sübvansiyonlar ve bilet satışlarından, park ücretlerinden ve diğer alanlardan mevcut gelir akışları gibi mevcut kaynakların yanı sıra, tahviller, arazi değerinden alınan pay, imar ücretleri ve özel sektör gibi potansiyel olarak yeni finansman kaynakları değerlendirilmelidir. Bu aşamada daha büyük yatırımlara ilişkin daha ayrıntılı fizibilite ve piyasa çalışmaları için finansman kaynakları hakkında düşünmek de önemlidir.

SUMP'un uygulanması için Fonlama ve Finansman - farkı nedir?

Finansman genellikle projenin başlangıcında ilk yatırım için dış kaynaklardan alınması gereken ve nihayetinde geri ödenmesi veya iade edilmesi gereken parayı ifade eder. Finansman araçları genellikle borç veya öz sermaye ürünlerini veya bu ürünlerin bir karışımını ifade eder. Vergi mükellefleri de yatırım hibeleri ve sübvansiyonlar yoluyla başlangıç maliyetlerine dolaylı olarak katkıda bulunabilirler.

Bir projeyi **fonlamak** ise genellikle uzun vadede varlık için kimin ödeme yaptığını ifade eder. Bu, hizmetlerin doğrudan kullanıcıları (biletler, park ücretleri, şehir merkezi fiyatlandırması), hareketlilik ile ilgili hizmetlerin müşterileri (reklamcılık) veya genel devlet bütçeleri veya ulaşım ile ilgili özel vergiler yoluyla mükellefler olabilir.

Finansal olarak sürdürülebilir bir SUMP'un uygulanması için hem finansmana hem de fonlamaya ihtiyaç olduğunu hatırlamakta fayda vardır. Örneğin toplu taşıma altyapısını finanse etmek için kredi kullanımı, fonlama kaynaklarının bu kredileri geri ödeme kapasitesi ile sınırlı olabilir.

Amaçlar

- Tüm eylemler için potansiyel finansman araçlarını ve finansman kaynaklarını belirleyin.
- Gelecekte fon akışlarının makul bir şekilde nasıl gelişebileceğini dikkate alarak, uygulanabilir olmayan eylemleri kapsam dışı bırakmak ve uygun maliyetli tedbir tasarımları sağlamak için tedbirler içindeki her bir eylemin finansal uygulanabilirliğini değerlendirin.
- SUMP'una katılan farklı kuruluşların fon akışlarına erişme imkanlarını değerlendirin.

Görevler

- Önceki Faaliyet 8.1'de belirtilen eylemleri, işletme, uygulama ve sürdürme de dahil olmak üzere kısa, orta ve uzun vadedeki finansman ihtiyaçları bakımından değerlendirin ve tüm finansman eksikliklerini (toplam sahip olma maliyeti) belirleyin.
- Doğrudan eylemlerden gelen finansal gelirleri (örneğin toplu taşıma ücretleri ve abonelikleri, imtiyazlar, reklam alanı kiralaları, otopark veya diğer belediye hizmetleri için alınan ücretler) tahmin edin ve beklenen maliyeti karşılama derecesini tanımlayın.
- Eylemlerden kaynaklanan ek parasal değeri (örneğin, yeni toplu taşıma istasyonları çevresindeki arsa ve taşınmazların değerinin artması) ve değer artışından pay almaya yönelik olası mekanizmaları değerlendirin.⁵⁰
- Seçilen eylemler için finansman araçlarını ve finansman kaynaklarını belirleyin. En uygun olanları belirlemek için aşağıdaki seçeneklerin tümünü değerlendirin. Özellikle yerel bütçenin dışındaki seçenekleri araştırın.
 - Yerel vergiler: Kamu şirketleri veya özel şirketler, geliştiriciler tarafından ödenen toplu taşımaya ilişkin özel yerel ulaşım vergisi;
 - Gelir fonu: Biletler, park ücretleri, şehir merkezi fiyatlandırması, trafik sıkışıklığı ücreti, reklamlar;

⁵⁰ Daha fazla bilgi için bkz. Transport for London, 2017. Arazi değerinden pay alma, nihai rapor. www.london.gov.uk/sites/default/files/land_value_capture_%20report_transport_for_london.pdf

- Özel sektör katılımı (örneğin kamu-özel ortaklık düzenlemeleri yoluyla);
 - Uygun sponsorları içeren fon toplama faaliyetleri (ancak pazarlama stratejisiyle uyumluluğunu göz önünde bulundurun);
 - Yerel bütçeler: Farklı belediyelerden ve farklı politika alanlarından;
 - Ulusal/bölgesel sübvansiyonlar ve AB fonları;
 - Dış krediler, belediye tahvilleri ve yeşil tahviller.
- Dış finansman gerektiren tedbirler için, yasal olarak uygun borç alan kurumu belirleyin ve kredi değerliliğini değerlendirin.
- Daha büyük yatırımlar için daha ayrıntılı fizibilite ve pazar çalışmalarına yönelik fon kaynaklarını belirleyin.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Faaliyet 4.1'de tanımlandığı şekilde, farklı bağlam koşullarında (nüfusun, ulaşım hacminin ve ulaşım biçimlerinin payların artması) kritik faaliyetlerin finansal uygulanabilirliğini ve gelirlerini değerlendirin.

Zamanlama ve koordinasyon

- Faaliyet 8.1'de tanımlandığı şekilde tüm tedbir paketlerinin eylemlerine dayanır.
- Sonuçlar, Faaliyet 8.3'teki son eylem tartışmasını şekillendirecek ve Faaliyet 9.1'deki finansal planların geliştirilmesine katkıda bulunacaktır.

Kontrol listesi

- ✓ Giderler, gelirler, nakit akışları ve diğer finansal kalemler için anlamlı tahminlerin yapılması.
- ✓ Finansal analizin yapılması ve muhtemel fon kaynaklarının değerlendirilmesi.
- ✓ Hangi kuruluşların dış finansman alması gerektiğine ilişkin ön değerlendirmenin yapılması.
- ✓ Eylemlerin nihai seçimiyle ilgili tartışmanın sonuçlarının özetlenmesi.

Fiyatlandırma tedbirleri

Bilet ücretleri, park ücretleri ve yol ücretleri gibi fiyatlandırma tedbirleri, birçok tedbir paketinin bir parçasını oluşturur. Hareketlilik seçeneklerine ilişkin maliyet yapılarının değiştirilmesi hem talep yönetimine ilişkin bir tedbir olabilir hem de yerel gelir kazandırabilir. Park yönetimi gibi bazı ücretlendirme programları nispeten kolay bir şekilde uygulanabilirken, diğerleri daha gelişmiş teknoloji ve yatırımlar gerektirir ve kabul edilebilirliği veya gizlilik endişelerini artırabilir (örneğin araç kayıtlarına dayalı bir tıkanıklık ücretlendirme sistemi).

Talep yönetimi tedbirlerini uygulamaya koymadan önce, elde edilen gelirin genel bütçeye girip girmemesi veya kentsel sürdürülebilir hareketlilik seçeneklerini geliştirmek için korumaya alınması gerekip gerekmediği dikkatlice düşünülmelidir. Seçenekleri değerlendirmek için belirli yerel ve ulusal düzenlemelerin yakından analiz edilmesi gerekir.

Gelirlerin toplu taşıma hizmet seviyesini artırmak ve özel araç kullanımı alternatiflerini desteklemek için kullanılacağı açıklamak genellikle fiyatlandırma tedbirlerinin kabul edilebilirliğini artırır. Ek gelirlerin korumaya alınması da, toplu taşıma finansmanını, diğer kamu politikası alanlarındaki rekabetçi bütçe taleplerine karşı daha esnek hale getirir.

Avrupa Komisyonu, sürdürülebilir hareketlilik tedbirlerini (birlikte) finanse etmek için kullanılabilecek çok sayıda girişim ve program sunmaktadır. Avrupa finansman programları daha çok yatırımlara, ancak nadiren de altyapı ve hizmetlerin işletme maliyetlerine katkıda bulunacaktır. Bunlar arasında:

- 'Interreg' ile birlikte Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu (ERDF) dahil olmak üzere Avrupa Yapısal ve Yatırım Fonları (ESIF)
- Avrupa Stratejik Yatırımlar Fonu (ESFI)
- Avrupa'yı Birleştirme Mekanizması (CEF)
- LIFE Programı
- Horizon 2020/ Horizon Avrupa
- ELENA (Horizon 2020 kapsamında)
- Kentsel İnovatif Eylemler
- URBACT
- İklim ve Kentsel Hareketliliğe dair Bilgi ve İnovasyon Toplulukları (KIC'ler)

Şehirler için Avrupa'nın mevcut finansman kaynaklarının genel bir değerlendirmesi şu adreste yer almaktadır:

https://ec.europa.eu/info/eu-regional-and-urban-development/topics/cities-and-urban-development/funding-cities_en

Avrupa'nın finansman fırsatlarına dair ek tavsiyeler aşağıdaki oluşumlarda sunulmaktadır:

- Avrupa Yatırım Projesi Portalı
- Avrupa Yatırım Danışmanlık Merkezi
- JASPERS
- fi-compass

Hem Avrupa'daki hem de diğer finansman kaynakları ve finansman araçları arasından seçilenler, **Sürdürülebilir kentsel hareketlilik tedbirlerinin fonlanması ve finanse edilmesi** adlı Konu Rehberinde açıklanmıştır.

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasında büyük altyapı projeleri

İdeal olarak, kentsel hareketliliği iyileştirmek için yapılacak herhangi bir yatırım, SUMP'da veya daha önceki (sağlam) bir kentsel hareketlilik stratejisinde/planında belirlenen tercihlere dayanmalıdır. Projenin, tek ulaşım biçimli stratejilerin (örneğin yalnızca kara yolu veya toplu taşıma) bir sonucu olarak tanımlanmaması ve daha çeşitli müdahaleler (hem hareketlilik/ulaşım sistemi hem de referans arazi kullanımına dair) bağlamında değerlendirilmesi şarttır. Çoğu durumda, büyük altyapı projeleri çok uzun bir hazırlık aşamasına sahiptir ve dolayısıyla, yeni ve kapsamlı bir kentsel ulaşım planı hayata geçirildiğinde, inşaat bütçesinin çoktan bir kenara konmuş olması da dahil olmak üzere bu büyük projeler zaten önceden beri mevcut durumdadır. Bu, çoğu ulaştırma planlamacısının gerçekte karşı karşıya kaldığı sık görülen bir durumdur. Bu tür önceden tanımlanmış projelerin uygulanma durumuna bağlı olarak, SUMP'da yeni gerçeklik hesaba katılabilir, hem stratejik hem de teknolojik düzeyde önceki seçenek analizi doğrulanabilir ve söz konusu risk düzeyi kararlaştırılabilir ya da proje SUMP sürecinde değerlendirilen tedbirlerden biri olarak araştırılabilir. Önceden tanımlanmış olan bu tür ana projeler, zaten sağlam bir seçenek analizinden geçmiş olabilir ve/veya başka sebeplerden dolayı "risk içermezler" (örneğin, bu projelerin geliştirilmesi iyi tasarlanmış bir arazi kullanım planı kapsamında öngörülmüştür). SUMP daha sonra paralel olarak oluşturulabilir ve projenin ince ayar kapsamına ve tasarımına katkıda bulunabilir (aşağıdaki Bratislava'da İyi Uygulama Örneğine bakınız). Park ücreti politikası vb. gibi özel araç kullanımını sınırlamaya yönelik "yumuşak" tedbirler de dahil olmak üzere tamamlayıcı tedbirlerin belirlenmesi, uygulanabilirliğini de artırabilir. Risk yüksek olarak değerlendirildiğinde (örneğin SUMP dahilinde yapılan ilk analizler projenin uygulanabilirliğini göstermiyorsa) ve henüz tedarik aşamasına geçilmediyse veya fiziksel olarak başlatılmadıysa, SUMP tarafından proje onaylanana ve gerekli düzenlemeler belirtilene kadar projenin hazırlık çalışmalarını durdurmak gerekir. Önceden seçilmiş riskli projenin lehine önyargılı bir SUMP süreci temelde hatalı olacaktır. Bir SUMP'un temel hedefleriyle ve bu rehberde öngörülen şeylerle çelişecektir.

Kaynak: EIB/JASPERS

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Bratislava, Slovakya: Büyük tramvay projesi ve SUMP'nin paralel gelişimi

Bratislava'nın SUMP'u 2014 ve 2016 arasında hazırlanmış ve onaylanmıştır. Bu SUMP, analiz, hedefler ve tedbirler arasındaki açık bağlantıya dayanmaktadır. Bu, onaylanmış bir 4 aşamalı trafik modelinin hazırlanmasını da içeriyordu. Altyapı sorunlarına ek olarak, sürdürülebilir ulaşım biçimleri, kurumsal ve operasyonel alanlara güçlü bir vurgu yapıldı. SUMP'un oluşturulmasına paralel olarak, şehir için ana yeni ulaşım projesi olan, daha önceki stratejik belgeler ve çalışmalar tarafından onaylanmış Petralka'ya giden yeni tramvay yolunun yapımı da devam etti. Proje, temelde ESIF'den (Avrupa yapısal ve yatırım fonları) yararlanarak birkaç aşamada uygulanmaktadır. Yeni SUMP'da, yeni tramvayın stratejik önemi doğrulandı ve filosu dahil olmak üzere tramvay sisteminin modernizasyonu ve geliştirilmesinin kentin geleceği için temel önlemlerden biri olduğu onaylandı.

Yazar: Neri di Volo, EIB/JASPERS, Rupprecht Consult tarafından derlenmiştir
Resim: Dopravný podnik Bratislava

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Viyana, Avusturya: Metroyu finanse etmek için çalışan vergisi

Viyana'da en az bir çalışanı olan her işletme "metro vergisi" (Dienstgeberabgabe) ödemekle yükümlüdür. Vergi, kentin metro ağının işletilmesi ve genişletilmesi için finansal açıdan destekleyici bir eylem olarak hizmet etmektedir. Yaşlılar, engelliler veya yarı zamanlı çalışanlar gibi belirli gruplar için muafiyetlerle, çalışan ve hafta başına 2 € tutarındadır. 2016 yılında, Viyana yaklaşık 67 milyon avro topladı. Vergi, metro ağının planlanması, inşaatı ve uygulanmasına hazırlanırken 1970 yılında uygulamaya konmuştur. Bugün, gelirler ortak fonlu yıllık toplu taşıma biletlerine karşılık gelmektedir (= günde 1 €).

Yazar: Wuppertal Enstitüsü
Resim: Wiener Linien

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Birmingham, Birleşik Krallık: İmar gelişiminden elde edilen katma değerlerden müzakereler veya vergilerle pay alma

Yeni gelişmeler için planlama izinlerinin verilmesi genellikle, etkilenen arazinin değerini yükseltirken, ulaştırma altyapısı üzerindeki baskıyı da arttırmaktadır. Yasal olarak yetkilendirilmeleri şartıyla, şehirler, gelirleri ulaşım ağını ve kentsel hareketlilik sistemini iyileştirmek için koruma altına alınan değer artışından pay alma araçlarını uygulamaya koyabilir. Birmingham, yeni geliştirmelerin çevresindeki yerel etkileri hafifletmeyi veya telafi etmeyi amaçlayan çeşitli planlama yükümlülükleri ile ağırlıklı olarak kentin İmar Planında belirtilen stratejik altyapı projelerini finanse etmek için kullanılan bir Topluluk Altyapısı Vergisini uygulamaya koymuştur.

Yazar: Helen Jenkins, Birmingham Belediyesi, Wuppertal Enstitüsü tarafından derlenmiştir
Resim: Birmingham Belediye Meclisi

FAALİYET 8.3: Önceliklerin, sorumlulukların ve takvimin kararlaştırılması**Gerekçe**

Nihai olarak eylemler seçilip tanımlandığında, sorumlulukları, öncelikleri ve bir uygulama takvimini belirleme zamanı gelmiştir. Öncelikli eylem ve programlara ve bunlardan kimin sorumlu olduğuna dair net bir tablo oluşturulması, her Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının temel taşıdır. Bu, eylemlerin oluşturulması ve uygulanmasında rol oynayacak tüm aktörler arasında yakın bir koordinasyon kurulmasını ve tartışmalar yapılmasını gerektirir.

Amaçlar

- Seçilen eylemlerin uygulanması için uygun öncelikleri ve sorumlulukları belirleyin.
- Tüm eylemlerin açık bir şekilde önceliklendirilmiş ve gerçekçi bir şekilde tamamlanabilir olduğundan emin olun.
- Kaynakların (insan, bilgi, zaman) etkili ve verimli bir şekilde tahsis edilmesini sağlayın.
- Tüm aktörlerin sorumluluğunu ve kaynakların katkılarını ilgili ortaklarla resmileştirin.

- Eylem uygulaması için net bir zaman ufku sağlayın.
- Karar vericiler ve kilit paydaşlar arasında sorumluluklar ve takvim ile ilgili resmi bir anlaşmaya varın.

Görevler

- Teklif edilen eylemleri ve önceliklerini, finansman sağlama, tasarım ve uygulamada rol oynayabilecek paydaşlarla görüşün. Diğer belediye birimlerini de tartışmalara dahil ettiğinizden emin olun.
- Bir eylemin gerçekleştirilmesine kimin öncülük edebileceğine ilişkin seçenekleri belirleyin. Paydaşların yeteneklerini, güçlerini ve yetkinliklerini göz önünde bulundurun. Bazen bir tarafın bir görev için sorumluluk alması en doğru yol olabilir. Diğer durumlarda, farklı paydaşlarla işbirliğine dayalı ve disiplinler arası çalışmalar daha akıllıca bir çözüm olabilir.

- Tedbir paketlerindeki her bir eylem için sorumlulukları açık bir şekilde kararlaştırın. Sorumlu tarafı olmayan bir eylemin gerçekleştirilmemesi muhtemeldir.

- Gerçekleştirilmesi için yaklaşık başlangıç ve bitiş zamanı tanımlanan eylemler için genel bir takvim kararlaştırın. Ayrıntılı planlamanızda gelecek 2-3 yıla odaklanın, ancak gelecek 10 yıl için de taslak planlama yapın ve daha da uzun süreli uygulama gerektiren eylemlerin farkında olun. (Gelecek yıllar için eylemlerin ayrıntılı planlaması, en az 5 yılda bir olmak üzere düzenli olarak revize edilip güncellenmelidir.)

- Birbirini etkileyebilecek ilgili eylemleri göz önünde bulundurun (bkz. Faaliyet 8.1). Örneğin, yeni bir Otobüs Hızlı Transit hattı, gerekli altyapının (örneğin otobüs durakları, otobüs şeridi) tamamlanmasından sonra uygulanmalıdır ve tartışılmalı eylemler (örneğin, tıkanıklık ücretlendirmesi), kabul edilebilirliği arttırmak için popüler eylemlerle (örneğin daha ucuz toplu taşıma biletleri) birlikte bir paket halinde veya o eylemlerden sonra gerçekleştirilmelidir.

- Şehirdeki hareketlilik sistemini etkileyebilecek büyük projeleri göz önünde bulundurun (örneğin yeni bir tramvay hattının açılması gibi inşaat işleri veya tıkanıklık ücretlendirmesinin uygulanması). Bu tür projeler genellikle SUMP'dan daha uzun bir uygulama süresine sahiptir, stratejik çevresel etki değerlendirmesi (SÇED) içeren karmaşık bir uygulama süreci gerektirerek planlama kapasitelerine engel olur ve dolayısıyla diğer tüm faaliyetleri güçlü bir şekilde etkiler. "Basit" bisiklet projelerinde bile hukuki zorluklar ve süreçler için yıllar harcanabilir.

- Yeni kararlaştırılan bilgilerle eylem tablosunu ve bilgi sayfalarını (Faaliyet 8.1'de hazırlanan) güncelleyin.

- Şeffaflık ve vatandaşlara bilgi sağlamak için takvimi, sorumlulukları ve kaynakların tahsisini halka duyurun.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Eylemin uygulanması, takibi ve tedbirlerin ve genel paketin değerlendirilmesinden sorumlu olan bir program yöneticisi (programın SUMP koordinatörü ile aynı kişi veya kapasiteyi artırmak için başka bir kişi olabilir) atayın. Eylemler için bir koordinatör belirlenmesi, uygulama aşamasında eylemlerin uyarlanmasına veya revize edilmesine ve yenilerinin geliştirilmesine yardımcı olur. Koordinatör, gerçekleştirilen eylemlere ve bunların şehrinizdeki

hareketlilik sisteminin daha da geliştirilmesi için değerli bilgiler sağlayan maliyet etkinliği ve sonuçlarına yönelik kapsamlı bir yaklaşıma sahiptir.

Zamanlama ve koordinasyon

- Faaliyet 8.1 ve 8.2'de tanımlanan eylemlere dayalı olarak geliştirilir. Takip eden tüm Faaliyetler için temel oluşturur ve nihai SUMP'un kritik bir parçasını teşkil eder.

Kontrol listesi

- ✓ Tüm eylemler için sorumlu baş uygulamacıların belirlenmesi.
- ✓ Takvim ve önceliklerin paydaşlarla kararlaştırılması.
- ✓ Daha geniş kitlelere bilgi vermek için kararlaştırılan eylemlerin yayımlanması.

Resmin telif hakkı Susanne Böhrer'e aittir

Şekil 35: Bir eylem tablosunda tedbir ve tedbir paketlerinin nasıl açıklanacağına dair örnek (Mattson, C., 2018. Bir SUMP Eylem Planı oluşturulmasına ilişkin SUMP's-Up Standartları, s. 23 esas alınmıştır).

Tedbir	Tedbir açıklaması	SUMP hedefleriyle bağlantısı	Sorumluluk	Bir tedbir kapsamındaki eylemler	Uygulama dönemi	Gerekli kaynaklar	Maliyet	Finansman kaynağı	Katılan paydaşlar
Ayrı Bisiklet Yolları	Şehrin büyük sokaklarında işaretli şeritler ve yollar	Çok yüksek (erişilebilirliğin artırılması, yol güvenliğinin artırılması, aktif seyahatin teşvik edilmesi, hava ve gürültü kirliliğinin azaltılması)	Yol sahibi	Gereken bisiklet şeritlerinin analizi	1. Yıl: Oca-May	2 trafik ve şehir planlamacısı	30.000 € + trafik planlamacısından tam zamanın %20'si	Belediye bütçesi	Bisiklet dernekleri
				Bir bisiklet ağı planının hazırlanması	Yıl 1: May-Ara	4 trafik ve şehir planlamacısı	40.000 €	Belediye bütçesi	Bisiklet dernekleri, komşu belediyeler
				Bisiklet şeritlerinin planlanması ve yapılması	Yıl 2-5	Planlamacılar, geliştirmeciler	500 €/ay	Belediye bütçesi + ulusal finansman	İnşaat şirketleri
Hareketlilik yönetiminin hazırlanması	Hareketlilik yönetimi ile nasıl, ne zaman ve neyle çalışılacağına planlanması	Yüksek (erişilebilirliği artırılması, aktif seyahatin teşvik edilmesi, toplu taşımanın teşvik edilmesi)	Şehir idaresi	Hareketlilik yönetiminin hazırlanması	Yıl 1: Nis-Eki	Davranışsal değişiklik uzmanı, trafik planlamacısı	30.000 €	Belediye bütçesi + araştırma projesi	Okullar, üniversiteler, büyük işverenler, toplu taşıma operatörleri
Öncelikli güzergahlarda yaya geçitlerinin iyileştirilmesi									

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Selanik, Yunanistan: Eylem sorumluluklarını kararlaştırmaya yönelik bir Hareketlilik Forumu

SUMP'un 2014'te kabul edilmesinin ardından, uygulamaya katılan paydaşlar bir SUMP meclisi görevi gören Hareketlilik Forumunda bir araya geldi. Hareketlilik Forumu, çeşitli tedbirlerde kaydedilen ilerlemeyi sunmak ve ilertenecek yönü tüm katılımcılarla tartışmak ve belirlemek amacıyla 2016 yılında ilk kez toplandı. Sorumluluklar, öncelikle yetki sınırları ve kanun hükmüne göre, daha sonra da kurumların yetenek ve kapasitelerine göre tahsis edildi. Bu gayri resmi Hareketlilik Forumunun başarısı, katılımcıların iyi niyetine dayanıyordu. Dolayısıyla, Selanik makamları eylem planlama kararlarını sürdürmek için daha bağlayıcı bir çerçevenin kullanılmasını tavsiye etmektedir.

Yazar: Samuel Salem, Selanik Ulaşım İdaresi, Polis tarafından derlenmiştir
Resim: Dimitris Vetsikas (JIC), pixabay.com

FAALİYET 8.4: Geniş siyasi destek ve halk desteğinin sağlanması

Gerekçe

Eylemler, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının en somut kısmıdır. Yerel halkı doğrudan etkilerler ve bu yüzden genellikle sürecin en tartışmalı yanısıdır. Örneğin, aktif bir bisiklet politikasının şehir için iyi olduğu (stratejik düzeyde) ve belirli bir koridordaki bisiklet altyapısının çoğunluk tarafından desteklediği (yani tedbir düzeyinde) kolayca kabul edilebilir olsa da, inşaattan sorumlu birim tarafından planlanan eylemler (örneğin, bir bisiklet şeridi oluşturmak için belirli bir caddede yol kenarı park yerinin dönüştürülmesi) tartışma yaratabilir. Dolayısıyla, eylemlerin daha sonra etkili bir şekilde gerçekleştirilmesini kolaylaştırmak için, tedbir ve eylem planlaması boyunca ve SUMP'un kabulünden çok önce geniş bir siyasi ve kamusal desteğin sağlanması önemlidir. Vatandaşları tedbir ve tedbir paketlerinin oluşturulması sürecine dahil ettikten sonra (bkz. Faaliyet 7.1 ve 7.2), planlanan eylemler, asgari olarak halka duyurulmalı, nihai kararlar alınmadan önce vatandaşlara ve paydaşlara geri bildirim sağlama fırsatı verilmelidir. İdeal olarak, eylemlerin kararlaştırılmasına aktif olarak katılımında bulunurlar ve SUMP'u ve tedbir ve eylemlerini sahiplenip herkes için hareketliliğin ve yaşam kalitesinin artırılmasındaki rolünü anlarlar.

Amaçlar

- Planlanan eylemlerin karar vericiler, vatandaşlar ve diğer paydaşlar arasında sahiplenilmesini ve geniş ölçüde kabulünü sağlayın.
- Planlanan eylemlere ilişkin şeffaflık sağlayın.
- SUMP'un kabulünü ve daha sonra eylemlerin etkili bir şekilde gerçekleştirilmesini kolaylaştırın.

Görevler

- SUMP'un ana unsurlarını ve özellikle de planlanan eylemleri şeffaf ve profesyonel bir şekilde bildirin.
- Karar vericilere aktif olarak bilgi verin ve geri bildirim alın. SUMP'un kabul edilmesine ilişkin resmi sürecin çok öncesinde yerel mecliste özel bir bilgilendirme oturumu düzenlemeyi düşünün. Belediye başkanları ve büyük siyasi partilerin başkanları gibi kilit karar vericilerle yapılacak görüşmeler de, size siyasi desteğin nasıl genişletileceği ve SUMP'un kabulünün nasıl kolaylaştırılacağı hakkında önemli bilgiler verilebilir.

- Örneğin bir SUMP "yönlendirme grubu" toplantısında, önemli paydaşların katılımını sağlayın ve geri bildirimler alın.

- Örneğin halka açık bir tartışma oturumunda vatandaşların aktif bir şekilde katılımını sağlayıp eylemler hakkında geri bildirimlerini alın (bkz. vatandaş katılımına ilişkin araç ve yöntemlere dair Şekil 14).

- En önemli eylemleri de dahil olmak üzere SUMP'un ana unsurlarına yerel medyada yer verilmesini sağlayın. Eylemleri bildirirken, katkıda buldukları olumlu değişimi ve SUMP'daki rollerini vurgulayın. Mümkünse, diğer şehirlerden gelen önce ve sonra karşılaştırma resimleri gibi çekici görsel unsurların ve beklenen faydaların ölçülebilir kanıtlarını kullanın. Yaygın risklerden biri, yalnızca olumsuz etkilenenlerin aktif rol oynamasıdır. Dolayısıyla, halk arasında yarar sağlayanları da aktif hale getirmek için özel iletişim çalışmaları önerilmektedir.

- Bir yerel makamın gerçekçi olarak ne yapabileceği ve ne yapamayacağı konusunda her zaman açık olun (beklenti yönetimi).

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Güçlü siyasi itirazlarla karşı karşıya kalındığında, örneğin SUMP hazırlama sürecinde hükümet değişikliği olması durumunda, faydaları ve SUMP için harcanmış olan zamanı ve kaynakları vurgulayın. Bir köprü benzetmesi bu hususun iletilmesine yardımcı olabilir: Nasıl bir hükümetin başlattığı bir köprü projesi genellikle sonraki hükümet tarafından devam ettiriliyorsa, bir SUMP de devam ettirilmelidir, çünkü şehre bir bütün olarak hizmet eden maliyetli ve uzun vadeli bir projedir.

Resmin telif hakkı Budapeşte Ulaştırma Merkezine (BKK) aittir

Zamanlama ve koordinasyon

- Asgari olarak SUMP'un nihaileştirilmesi ve kabulünden önce, ancak daha ideal olarak 8. Adımdaki tüm faaliyetlerle paralel olarak.

Kontrol listesi

- ✓ Halka ilişkiler ve katılım faaliyetlerinin planlanması ve gerçekleştirilmesi.
- ✓ Karar vericilere, vatandaşlara ve diğer paydaşlara bilgi ve geri bildirim fırsatının verilmesi ve alınan geri bildirimlerin eylemlerin kararlaştırılmasında dikkate alınması.

Bazı eylem türleri için, halk nezdinde geniş çapta kabul görmek özellikle zor olabilir. Araç park etme, çeşitli yol kullanıcılarının (örneğin bölge sakinleri, ziyaretçiler, lojistik şirketleri) hakkında güçlü fikirlere sahip olma eğiliminde olduğu bir konudur. Bu kullanıcı grupları maliyetler, kullanılabilirlik ve kapasite açısından park sistemine yönelik aynı beklenti ve ihtiyaçları paylaşmadıklarından yerel makamlar için konunun zorluğu artmaktadır. Dolayısıyla, halkın kabulünü sağlamak büyük bir zorluktur ve insanların yeni park yönetimi tedbirlerini kabul etmelerini sağlamanın tek uygun yolu onlara "daha iyi olacağını" göstermektir. Tedbirlerin nasıl işe yarayacağı ve insanların ne kadar ödemeleri gerekeceği (varsa) konusunda çok net olun ve yeni park gelirinin ne için kullanılacağını açıklayın. **Park Etme ve Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması** adlı Uygulamacı Brifinginde faydalı araçlar ve daha fazla rehberlik bulunabilir.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Gent, Belçika: Halk tartışma oturumları, paydaş toplantıları ve halkla istişare

Gent, SUMP'u için üç farklı katılım formatı uyguladı:

(1) Vatandaşların SUMP taslağını bir kolaylaştırıcının yönlendirmesi altında tartıştıkları halk tartışma oturumları, (2) paydaşlarla kapsamlı bir istişare turu; (3) her vatandaş ve kurumun SUMP ile ilgili olarak yorum göndermesine olanak tanıyan bir aylık halk araştırması süreci. Bu, Gent'in hareketlilik planlamasında gerçekleştirdiği en geniş katılım süreciydi. Birden fazla katılım formatı kullanmak, SUMP ekibinin çeşitli geçmişlerden ve yaşlardan insanlara ulaşmasına imkan tanıdı ve plan ve tedbirlerine yönelik halk desteğini güçlendirdi. Vatandaşları bilgilendirmek ve katılımlarını sağlamak için, şehir ayrıca "de wijze gazet" adlı özel bir gazete kurdu.

Yazar: Merijn Gouweloose, Gent Belediyesi, EURO CITIES tarafından derlenmiştir
Resim: Gent Belediyesi

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Lille, Fransa: Büyükşehir düzeyinde park politikalarını yönlendiren altı aylık siyasi komite

Métropole Européenne de Lille, büyükşehir düzeyi (yani MEL) ve belediye düzeyinde (yani 95 belediye) siyasi ve teknik temsilcilerin park politikaları konusunda anlaşmaya varabilmesi için bir Park Komitesi kurdu. Bu komitenin temel amacı "araç kullanımını kontrol etmek ve kamusal alanı insanlara geri vermek için büyükşehir ölçeğinde [...] park politikasına dair ortak bir vizyon benimsemektir". Tüm kamu makamlarının kurumsal bir çerçeveye katılımı, siyasi fikir birliği sağlanmasına olanak tanıdı. Çerçevenin şeffaflığı ve tarafsızlığı büyük bir başarı faktörüdür. Komite, park politikasının SUMP'a entegre edilmesine ilişkin esasları belirleyecek olan park hakkında bir beyaz kitap hazırlamayı planlamaktadır.

Yazar: Ellie Deloffre ve Olivier Asselin, Métropole Européenne de Lille, Polis tarafından derlenmiştir
Resim: Alexandre Traisnel, MEL

9. ADIM: Kabul ve finansman için hazırlanması

- 9.1 Finansal planların hazırlanması ve maliyet paylaşımının kararlaştırılması
- 9.2 'Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının' tamamlanması ve kalite güvencesinin sağlanması

09

Kabul ve finansman
için hazırlanması

Tedbir planlama

Telif hakkı Rupprecht Consult 2019

Daha önce yapılan ilk maliyet hesaplamasının ardından, artık tüm eylemler için kesin somut finansal planlar hazırlamanın zamanı geldi. Kurumunuzun teamüllerine dayanarak, SUMP'un içine ayrıntılı bir finansal program eklenebilir veya ayrı bir sürecin parçası olarak böyle bir program yürütülebilir. Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı, önceki tüm faaliyetlerin sonuçlarını özetler. Paydaş ve vatandaş geri bildirimlerine ve son kalite kontrolüne göre düzenlemeleri entegre ettikten sonra, belgenin siyasi temsilciler tarafından resmi olarak kabul edilmesi gerekir.

FAALİYET 9.1: Finansal planların hazırlanması ve maliyet paylaşımının kararlaştırılması

Gerekçe

Sürdürülebilir kentsel hareketlilik eylemlerinin uygulanması, Faaliyet 7.2'de hazırlanan ayrıntılı maliyet tahminleri ile Faaliyet 8.2'de belirlenen finansman ve fon kaynaklarını da dahil olmak üzere SUMP eylemlerinin nasıl finanse edileceğini tanımlayan sağlam bir finansal planın hazırlanmasını gerektirir. Bir şehrin işlevsel kentsel alanı ile ilgili olarak, fonlama ve finansman farklı belediyelerden ve bölgesel, ulusal, özel ve çok taraflı kaynaklardan gelmelidir. SUMP tedbirlerinin uzun vadeli sürdürülebilirliğini sağlamak için, tedbirlerin fonlama ihtiyaçlarının kamu bütçeleriyle ve çeşitli finansman araçları, belediye kredileri, kamu hizmeti kredileri ve bazen de özel sektör sermayesi ile stratejik olarak eşleştirilmesi gerekir. Bir SUMP'un uzun bir zaman ufkuna sahip olması nedeniyle, kamu kaynaklarından ve özel kaynaklardan fon ve finansman çekmek için ilk aşama tedbirlerine ilişkin yeterli ayrıntıyla, finansmanın aşamalar halinde planlanması genellikle yararlıdır.

Etkili bir şekilde uygulama aşamasına geçmek ve uzun vadeli finansman sürdürülebilirliğini sağlamak için projelerin uygun bir şekilde aşamalandırılması gerekir. İlk yatırımlar için özel sermaye toplama potansiyelini düşünürken, genel olarak özel sektör tarafından ödenen paranın maliyeti veya faiz oranının, kamu sektörü tarafından ödenenden daha yüksek olduğunu unutmamak gerekir. Bu, özel sektörün bu maliyetleri dengelemek için daha yüksek gelir akışlarına (örneğin daha pahalı bilet fiyatlarından) ihtiyaç duyacağı anlamına gelir. Özel sektörün başarılı bir şekilde katılımının sağlanması için kamu sektörünün, özellikle politika ile ilgili olarak uygun riskleri ikna edici ve sözleşmeli olarak almasını gerekir. Özel sektör ayrıca genellikle kamu sektöründen daha kısa bir yatırım süresi ufkuna sahiptir ve genellikle daha hızlı bir yatırım getirisine ihtiyaç duyar.

Amaçlar

- Tüm SUMP tedbirleri için örnek fon ve finansman kaynakları ile bir finansman planı oluşturun.
- Öncelikli faaliyetler için vergiler ve beklenmedik durumlar da dahil olmak üzere tüm öngörülen harcamaları ve ayrıca finansman planı süresi için yıllık bazda gelirleri içeren ayrıntılı bir finansman planı oluşturun.
- İlk fonlama döneminin dışında da eylemlerin finansal uygulanabilirliğini sağlayın.
- Gelir akışlarındaki potansiyel değişikliklere karşı esnekliğin sağlanmasına yardımcı olacak şekilde beklenmedik durumlar için planlama yapın.
- Özel sektör katılımına ilişkin fırsatları belirleyin.
- İlgili tüm kuruluşlar arasında maliyet ve gelir dağılımı konusunda anlaşmaya varın.

Görevler

- Diğer belediyeler ve bölgesel kuruluşlarla (sınır ötesi toplu taşıma hizmetleri için maliyet paylaşım düzenlemeleri) ve ulusal düzeyde koordinasyon sağlayın. Tedbirler için ortaklaşa fon sağlama olanaklarını araştırın.
- Özel sektör yatırımcılarının sermaye, yatırım ve operasyonlara veya bunların birleşimine katılım potansiyelini değerlendirin.
- İlk aşama eylemlerine ilişkin olarak, sermaye harcamalarının (ön yatırım) yanı sıra yıllık işletme ve bakım maliyetlerini ve ilgili gelir akışlarını içeren finansal projeksiyonlar hazırlayın.
- Seçilen tedbirlerin iyi bir şekilde hazırlanmasını sağlamak için potansiyel finansman ortakları ve fon kaynakları ile tedbirleri tartışın.
- Yıllık gelir akışındaki potansiyel değişiklikler de dahil olmak üzere tüm eylemler için finansman ve fon kaynaklarını tahsis edin; ortaya çıkan fonlama eksikliklerinin giderilmesi için siyasi bağlılığı göz önünde bulundurun.

- Paylaşılan sistemler ve hizmetler için, toplu taşıma hizmetlerinin işletme maliyetlerine katkı gibi maliyet karşılama düzenlemelerini (oranlar, modaliteler) kararlaştırın.

- Belediyeler, bölgesel makamlar, ulusal düzey ve kamu ve özel sektör işletmeciler arasında maliyetler ve gelirlerin dağılımı konusunda anlaşın.

- İlk aşama yatırımı için finansör tarafından ayrıntılı bir finansman planı hazırlanmasını sağlayın.

- Uygulanabilirliği ve finansmana erişimi sağlamak amacıyla takip çalışmaları gerektiren karmaşık tedbirler için JASPERS/ELENA gibi teknik destek imkanlarına erişimi başlatın.

Zamanlama ve koordinasyon

- Faaliyet 8.3'ten sonra, kararlaştırılan eylemlere ve sorumlulukları ve takvimlerine dayanarak.

- Eylemlerin tahmini doğrudan finansal maliyetlerini ve belirlenen fon kaynaklarına dayanarak geliştirilir ve bunları derinleştirir (Faaliyet 8.2).

Kontrol listesi

- ✓ SUMP uygulamasının ilk aşamasında finansman gerektiren eylemler için ayrıntılı finansal planların hazırlanması ve kabul edilmesi.

- ✓ Finansman açığını kapatmaya yetecek kamu bütçesini tahsis etmek için ilgili kamu kurumlarından taahhüt alınması.

- ✓ Gerekirse, projenin hazırlanabilmesi için fizibilite ve piyasa çalışmaları veya diğer çalışmalara fon sağlayan kaynaklara ilk başvurunun yapılması.

- ✓ Projelerin finansal sürdürülebilirliğinin sağlanması.

- ✓ İlgili aktörler arasında maliyet ve faydaların bölüşülmesinin kabul edilmesi.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Barcelona, İspanya: Barcelona'nın toplu taşımalarını yenilemek için Avrupa fonu ve finansmanı

Barcelona Belediyesi ve toplu taşıma işletmesi (TMB) otobüs filosunu yenilemek için sağlam bir fon ve finansman planına güvenebilir. Yerel ulaşım işletmesi, dizel ve CNG otobüslerin büyük ölçekli bir projeye yenilenerek hibrit otobüslere dönüştürülmesi için hazırlık çalışmalarını (2011 - 2015) kapsayan yaklaşık 1,5 milyon avroluk bir hibe sağlayan ELENA'dan (Avrupa Yerel Enerji Desteği) finansal destek aldı. 2019 yılında, Avrupa Yatırım Bankası (EIB) 254 temiz otobüs (tamamen elektrikli, hibrit ve CNG) satın alınması için TMB'ye 73,5 milyon avro tutarında bir kredi verdi. Toplu taşıma filosunun yenilenmesi, Barcelona'da hava kalitesinin iyileştirilmesine katkıda bulunmaktadır.

Yazar: Josep Maria Armengol Villa, TMB, POLIS tarafından derlenmiştir
Resim: TMB

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Bükreş/Ilfov, Romanya: Kapsamlı yıllık bütçe planlamasına dayalı SUMP uygulaması

Ayrıntılı veri ve sorun analizlerine dayanarak, SUMP için öncelikli alanların bir listesi oluşturulmuştur. Bu, nihai SUMP'a bir dizi kurumsal, operasyonel ve altyapısal tedbirin dahil edilmesine yol açmıştır. Her bir tedbir için bir maliyet tahmini yapılarak Planın uygulanması için gereken toplam yatırım ölçeği belirlenerek mevcut finansman kaynaklarıyla ilişkilendirilmiştir. SUMP, 2030 yılına kadar AB fonlarının programlanmasına ilişkin öncelikleri belirlemek için temel bir araç görevi görmüştür. Bunların devlet finansmanına, Bükreş ve Ilfov idaresinin sermaye harcamasına, uluslararası finans kuruluşlarından (EIB / EBRD) alınan kredilere ve teklif edilen park stratejisinden elde edilen ek gelire paralel olarak göz önünde bulundurulması gerekiyordu. Öte yandan, aynı dönemde toplu taşıma işletme sübvansiyonları ve ağ bakımı için gerekli bütçenin tanımlanması mümkün olmuştur.

Yazar: Alan O'Brien, EIB/JASPERS, Rupprecht Consult tarafından derlenmiştir
Resim: Planul de Mobilitate Urbană Durabilă BI

FAALİYET 9.2: 'Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının' tamamlanması ve kalite güvencesinin sağlanması

Gerekçe

Proje ekibi, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı belgesinin son halini derleme görevine sahip olacaktır. Önceki anlaşmaların iyi bir şekilde yansıtılmasını sağlamak için, belgenin taslaklarının kurum içinde ve önemli paydaşlar tarafından gözden geçirilmesi gerekir. Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının kabul edilmesinden ve yayımlanmasından önce, yüksek kalitenin sağlanmasına ve belgenin uygulanması ve yayımlanması için belgeye son halinin verilmesine odaklanılacaktır. Bu adımda, yayımlanabilir nihai belgeden önce son düzeltme ve iyileştirmeler yapılmalıdır.

Amaçlar

- SUMP belgesinin yüksek kalitede olmasını sağlayın.
- Kilit paydaşların ve daha geniş ölçekte halkın görüşlerinin belgede yeterince dikkate alındığından emin olun.
- SUMP belgesine, siyasi organlarca kabul edilmeye ve kamuya açıklanmaya hazır olacak şekilde son halini verin.

Görevler

- SUMP'un eksiksiz bir taslağını derleyin. Belgeye dahil edilmesi önerilen hususlar:
 - SUMP hazırlama sürecinin arka planı, yerel bağlamı ve kısa bir değerlendirmesi (paydaş ve vatandaşların katılımını içeren)
 - Hareketlilik analizi ve senaryo çalışmasının sonuçları
 - Vizyon, hedefler ve temel hedef değerler
 - Eylemleriyle birlikte tedbir paketleri (takvim, sorumluluklar ve bazen finansman dahil)
 - İzleme ve değerlendirme programı
- Tüm belgeye bakın ve kalitesini ve etkili sonuçlar sağlama potansiyelini kontrol edin. İyi kaliteyi sağlamak

için çevrimiçi SUMP Öz Değerlendirmesini (aşağıdaki Araçlara bakınız) veya meslektaşlarınızla yapılacak dahili bir akran incelemesini kullanmayı düşünün.

- Paydaşlarla ve vatandaşlarla katılım sürecinin sonuçlarının ve görüşlerinin tüm belgeye entegre edilip

edilmediğini kontrol edin.

- SUMP ayrıca, prosedür gereklilikler (örneğin, ulusal düzeyde mevcutsa) ve Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) hakkındaki Avrupa Komisyonu direktifine uygunluğun sağlanması göz önünde bulundurularak değerlendirilmelidir. Bazı ülkelerde, bu noktada bir halkla istişare çalışmasına ihtiyaç duyulur.
- Kilit paydaşlarla işbirliği yaparak son değişiklikleri yapın. Örneğin, kilit karar vericilerin süreci desteklemesini önleyecek hassas unsurları ayarlayarak, geniş siyasi ve kamusal destek alan bir belgeyi hedefleyin. Ancak, belgeyi çok fazla seyreltmemeye dikkat edin; sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmak için yeterince iddialı olması şarttır.
- SUMP belgesine son halini verin.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Belgenin kalite kontrolü için dışarıdan Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması tecrübesine sahip kontrolcülerini dahil edin.
- Temel düşüncenizi iletmek, tutarlı görünürlük sağlamak ve vatandaş ve paydaşların SUMP'unuzu tanımaya ve hatırlamasına yardımcı olmak için SUMP'unuzu markalaştırın. Markalaştırma, akılda kalıcı bir başlık vermeyi, görsel bir kimlik, tema ve renk düzeni geliştirmeyi ve özel bir logo tasarlamayı içerebilir (aşağıdaki örneklerle bakınız).
- Belgenin kısa bir versiyonunu hazırlayın.
- Şehrinizi, Eltis'in Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı olan şehirler veri tabanına ekleyin: www.eltis.org/%20mobility-plans/city-database

Zamanlama ve koordinasyon

- SUMP belgesinin gelişmiş taslağı hazır olduğunda kalite kontrolünü yapın.

Kontrol listesi

- ✓ Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının son taslağının derlenmesi.
- ✓ İç kontrol ve paydaş kontrolünün tamamlanması.
- ✓ Kalite değerlendirmesinin tamamlanması.
- ✓ Son değişikliklerin tamamlanması.

SUMP Öz Değerlendirme Aracı

Nihai Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planınızı hazırlamak için planlama sürecinin

kalitesini kontrol etmek amacıyla, çevrimiçi SUMP Öz Değerlendirme aracını kullanmanız önerilir. Bu araç, hem başlangıçta ve süreç boyunca hareketlilik planlamasını değerlendirmek ve iyileştirmek için hem de son hali verilmeden önce SUMP'un kalitesini değerlendirmek için planlama döngüsünün tüm aşamalarında kullanılabilir. Öz Değerlendirme, planlama bağlamınıza ve ilgi alanlarınıza bağlı olarak özel soru gruplarından oluşur. Anketi doldurduktan sonra, sonuç sayfası belgenizin SUMP ilkelerini ne kadar iyi yerine getirdiğini göstererek yaklaşımınızın güçlü ve zayıf yönlerini belirlemenizi sağlar. Size daha fazla iyileştirme için özel tavsiyeler, iyi uygulama örnekleri ve özel durumunuz için rehberlik bağlantıları sağlayacaktır. Nihai belgeniz hakkında çeşitli geri bildirimler almak için, SUMP Öz Değerlendirmesi, SUMP çekirdek ekibinden birkaç kişi tarafından doldurulmalıdır.

SUMP Öz Değerlendirme Aracına bağlantı:
www.eltis.org/mobility-plans

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Manchester büyükşehir bölgesi, Malmö, Budapeşte, Viyana: Üstün tasarımı ve ödüllü SUMP'ler

Üstün tasarıma sahip ödüllü SUMP'lardan biri Manchester büyükşehir bölgesinin SUMP'sidir. Manchester Büyükşehir Bölgesi Ulaşım İdaresi (TfGM), göz alıcı görüntüler oluşturmak için kurum içi uzmanlık ve dışarıdan desteğin bir birleşimini kullanırken, aynı zamanda gerekli güncellemeleri hızlı bir şekilde yapma esnekliğini korudu. SUMP kapak sayfası da dahil olmak üzere bağımsız materyaller bir tasarım danışmanı tarafından hazırlandı. Haritalar, bilgi grafikleri ve resimler de dahil olmak üzere değişen SUMP içeriğiyle ilgili görüntüler için, TfGM'nin kurum içi tasarım ekibi kullanıldı. Bu, TfGM'nin içeriği hızlı bir şekilde düzenlemesine ve tüm güncellemelerde aynı formatı kullanmaya devam etmesine olanak tanıyarak, TfGM'nin belgelerinde SUMP'a atıfta bulunulurken tutarlılığın korunmasını sağladı.

Malmö, Budapeşte ve Viyana'nın tasarım yaklaşımlarına dair bilgi Ekte bulunabilir.

Yazar: Ben Brisbane, TfGM, Polis tarafından derlenmiştir
Resim: TfGM

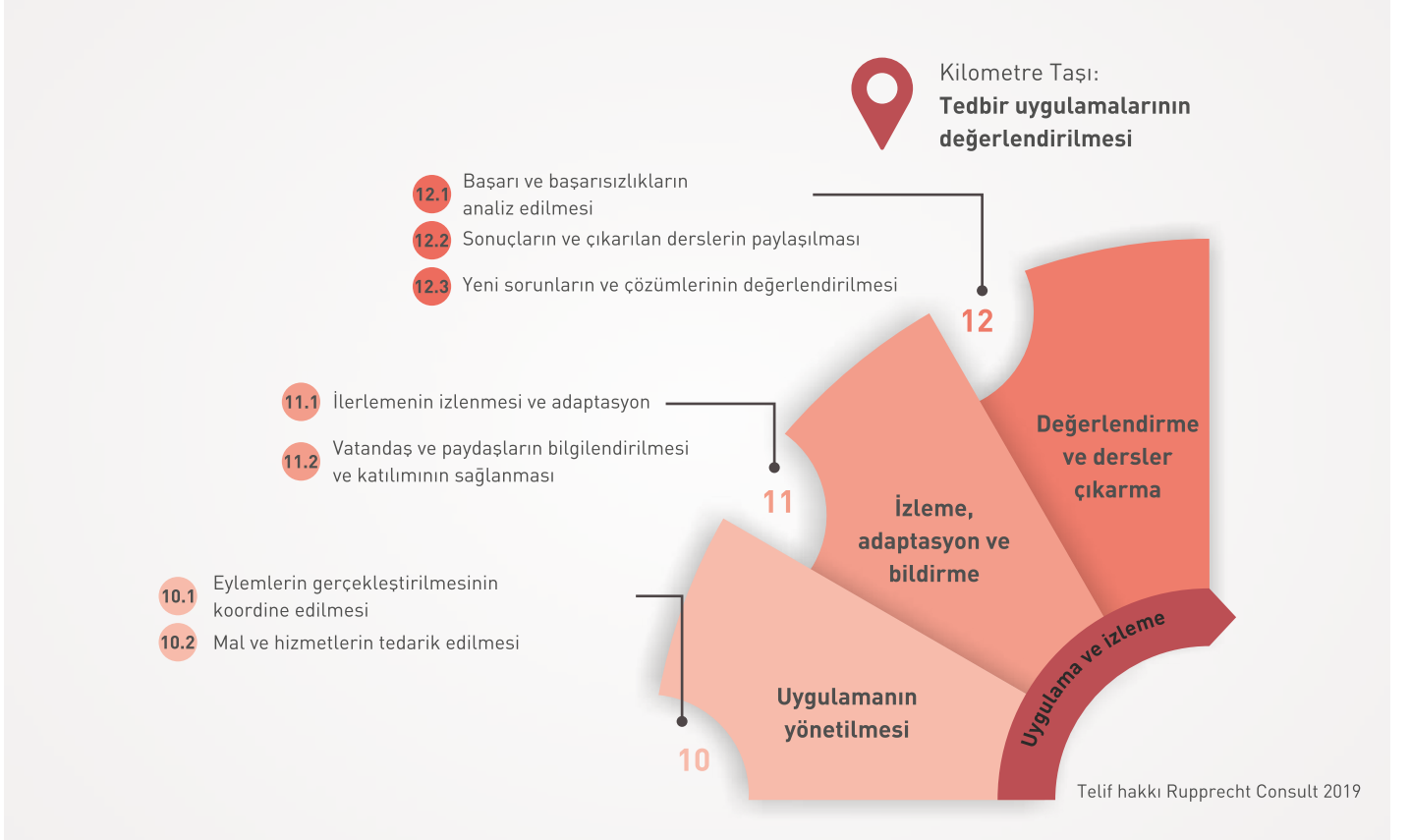

Kilometre taşı: Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının kabulü

Planlama sürecinin en önemli kilometre taşı, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planının mümkün olduğunca geniş bir siyasi koalisyon tarafından kabul edilmesidir. SUMP'un, kentsel gelişimden sorumlu organın/organların (örneğin belediye meclisi, komşu idareler, bölge konseyi) seçilmiş siyasi temsilcileri tarafından meşrulaştırılması gerekir. Bu, kabulün teşvik edilmesinde, hesap verebilir kılınmasında ve tedbirlerin uygulanması için üzerinde anlaşmaya varılmış bir çerçevenin sağlanmasında kritik bir adımdır. Kabul süreci birkaç ay sürebilir ve ulusal düzenleyici çerçeveye ve idari yapıya bağlı olacaktır. Kabul edildikten sonra, nihai SUMP'unuz yerel toplulukla kutlanmayı hak eder. Paydaşların, daha geniş halk kitlelerinin ve (yerel) medyanın davet edildiği ve nihai belgenin halka sunulduğu bir etkinlik düzenleyebilirsiniz.

4. AŞAMA: Uygulama ve izleme

Dördüncü aşamada, SUMP'da tanımlanan tedbirlerin ve ilgili eylemlerin uygulanmasıyla birlikte bunlara ilişkin sistematik izleme, değerlendirme ve bildirime odaklanılmaktadır. Burada aşağıdaki sorular cevaplanarak eylemler hayata geçirilir:

Süreci nasıl iyi yönetebiliriz?

Sorumlu departmanlar ve kurumlar eylemlerinin teknik detaylarını planlar, uygulamayı gerçekleştirir ve gerektiğinde mal ve hizmetleri tedarik eder. Bu genellikle çok fazla sayıda taraf içerdiğinden, uygulama sürecinin genel koordinasyonu özel dikkat gerektirir.

Nasıl gidiyoruz?

Sistematik izleme, işlerin plana göre gidip gitmediğinin anlaşılmasını ve gerekli olduğunda düzeltici tedbirlerin alınmasını sağlar. Yenilikçi hareketlilik programları, günlük yolcular için büyük aksaklıklara neden olabilir (ve bunun yanı sıra büyük bir fayda sağlayabilir). Etkili bir iki yönlü diyalogla halkın görüşünü anlamak, başarılı bir uygulama süreci için çok önemlidir.

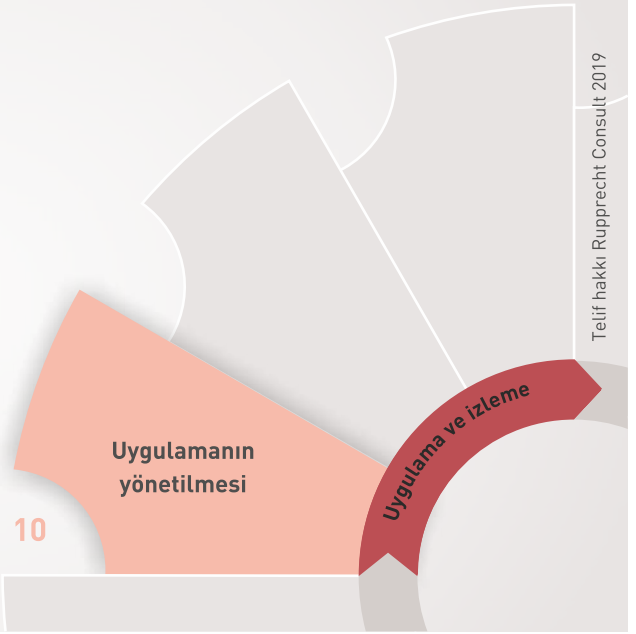
Neler öğrendik?

SUMP döngüsünün son adımı başarıları ve başarısızlıkları gözden geçirmek ve bu sonuçları paydaşlarla ve halkla paylaşmak ve yeni sorunları ve çözümlerini düşündürmektir.

'Tedbir uygulamasının tamamlanması' kilometre taşı, SUMP döngüsünün sonlandırır ve aynı zamanda bir sonraki SUMP süreci için dersler çıkarılmasını sağlar.

10. ADIM: Uygulamanın yönetilmesi

- 10.1 Eylemlerin gerçekleştirilmesinin koordine edilmesi
- 10.2 Mal ve hizmetlerin tedarik edilmesi

Telif hakkı Rupprecht Consult 2019

SUMP'un kabulünden sonra, uygulama aşaması başlar. Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı stratejik bir belge olduğundan, bu faaliyetler için sağlam bir çerçeve sunar, ancak her bir eylemin nasıl uygulanacağını ve nelerin tedarik edilmesi gerektiğini ayrıntılı olarak belirtmez. Bu, çoğunlukla karmaşık olan uygulama görevleri genellikle çekirdek "SUMP ekibi" tarafından değil, sorumlu teknik birimler tarafından yerine getirilir. Dolayısıyla, teknik uygulayıcılara iyi bir devir ve tüm uygulama faaliyetlerinin çekirdek ekip tarafından etkili bir şekilde koordinasyonu, tutarlı bir yaklaşım sağlamak için önemlidir. Örneğin, herhangi bir kamu idaresinde mal ve hizmet tedariki standart bir süreç olsa da, yenilikçi ürünlerin ihaleye çıkarılması veya "yeşil tedarik" için, bu yeni ürünlerin ve tedarik yaklaşımlarının başarılı bir şekilde uygulamaya konmasını sağlamak amacıyla çekirdek ekibin konuyla ilgilenmesi gerekir.

FAALİYET 10.1: Eylemlerin gerçekleştirilmesinin koordine edilmesi

Gerekçe

İyi bir Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı otomatik olarak iyi sonuçlara yol açmaz; sadece belirlenen tedbir paketlerinin ve eylemlerinin başarılı bir şekilde uygulanması iyi sonuçlar sağlar. Hedeflere etkili bir şekilde ulaşmak için, uygulamayı denetlemek ve riskleri yönetmek üzere uygun yönetim uygulanmalıdır. Bu, eylem uygulamasında yer alan tüm aktörlerle anlaşmalar yapılmasının yanı sıra, SUMP çekirdek ekibinden teknik personele devir yapılmasını ve eylemlerin uygulandığı süre boyunca onlarla düzenli iletişim kurulmasını gerektirir.

Amaçlar

- Tedbir uygulamasına katılan aktörlerin rollerini resmileştirin.

- İlgili tüm taraflar arasında sağlam bir koordinasyon sağlayın.
- Verimli ve etkili bir uygulama süreci ve sırası sağlayın.
- Olası riskleri ele alın.
- Uygulamanın şeffaflığını sağlayın.

Görevler

- Süreç geliştirme ve uygulama arasında sürekliliği sağlamak için SUMP çekirdek ekibi olarak aktif kalın. Kaydedilen ilerleme hakkında bilgi sahibi olmak ve eylemlerin yolunda gitmemesi

durumunda gerçekleştirilecek beklenmedik durum faaliyetlerini planlamak için uygulama aşaması boyunca düzenli olarak (örneğin aylık) buluşmaya devam edin.

- Her bir eylemin kritik yönlerini açıklayan bilgi formlarını, bu eylemlerin uygulanmasından sorumlu olan birim ve kurumlara verin. Daha önce hazırlanmamışsa, bu tür bilgi formları hazırlayın. (Bu tür bilgi formlarına nelerin dahil edileceği hakkında bilgi için, bu formların genellikle hazırlandığı Faaliyet 8.1 ve 8.3'e bakınız.)

- Yönetim prosedürleri ve sorumluluklarını kararlaştırın. Her eylemin uygulanmasını yönetmekten sorumlu bir asıl görevli bulunmalıdır. Her bir eylem yöneticisinin, eylemin uygulanmasında yer alan tüm paydaşlar için ortak bir çerçeve görevi gören bir çalışma planında varılan anlaşmaları özetlemesini sağlayın.

- Riskleri değerlendirin ve beklenmedik durumlar için planlama yapın (Faaliyet 8.3'teki analizin devamı). Hangi eylemlerin diğer eylemler üzerinde öylesine güçlü etkileri vardır ki gecikmeler tüm SUMP'un başarısı için risk teşkil eder? Gecikmeleri durumunda nasıl tepki verebilirsiniz?

- Eylem yöneticileri ile düzenli olarak irtibatta kalın. Onlardan hangi formatta ve ne sıklıkta durum güncellemelerinin alınacağını kararlaştırın (örneğin bürokratik aşırı yüklenmeyi önlemek için yalnızca SUMP koordinatörü ile eylem yöneticisi arasında kısa gayri resmi telefon görüşmeleri). Zorlukların olması halinde, iletişimi yoğunlaştırın, gerekli desteği sağlayın ve eylemlerin uygulanmasını sağlamak için karar vericilerin desteğini alın.

- Eylem uygulamasının genel durumunu kontrol etmek için düzenli toplantılar düzenleyin. Her yıl tüm eylem yöneticileri grubuyla toplantılar yapılmalıdır.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Eylem uygulama yönetimini idare içindeki daha geniş performans yönetim sistemleriyle ilişkilendirin.

Resmin telif hakkı Budapeşte Ulaştırma Merkezine (BKK) aittir

Zamanlama ve koordinasyon

- Uygulama aşaması boyunca

Kontrol listesi

- ✓ Eylem bilgi sayfalarının uygulayıcılara teslimi.
- ✓ Her bir eylem için koordinatörün ve uygulama adımlarının kararlaştırılması.
- ✓ Risklerin değerlendirilmesi ve beklenmedik durum faaliyetlerinin planlanması.
- ✓ Eylem yöneticileri tarafından düzenli durum güncellemelerine ilişkin prosedürlerin oluşturulması.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Batı Yorkshire, Birleşik Krallık: Sürekli diyalog sağlamak için proje yönetimi

Batı Yorkshire'da (WYCA), SUMP hazırlama ve uygulama yapısı bir organizasyon şemasında tanımlanmıştır: Yönetici, SUMP ve uygulama programlarını hazırlar. Kararlar siyasetçiler tarafından alınır. Bir Ulaştırma Komitesi proje kurulu olarak görev yapar ve SUMP'un hazırlanmasını ve uygulanmasını denetler. Aynı bir Yatırım Komitesi, SUMP projelerinin uygulanmasına yönelik finansman konusunda kararlar alır. Proje Yönetimi (WYCA), SUMP'nin unsurlarının geliştirilmesinden sorumlu tematik çalışma paketi liderleri ile uygulamadan sorumludur. Koordinasyon, aylık görevli görüşmeleriyle, siyasi kurul ile iki ayda bir yapılan toplantılarla ve halk ve paydaşlarla yapılan istişareler yoluyla yapılır.

Yazar: Steve Heckley, WYCA, Polis tarafından derlenmiştir
Resim: Batı Yorkshire Ulaştırma Stratejisi 2040

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Groningen, Hollanda: Eylemlerin koordinasyonu ve işbirliği için bölgesel Kamu-Özel ortaklığı

Groningen'deki SUMP, şehir ve şehir bölgesi için uzun bir sürdürülebilir planlama geleneğine dayanmaktadır. Eylemlerin uygulanmasını koordine etmek için, Groningen resmen Groningen Bereikbaar adında sürdürülebilir ve erişilebilir bir Groningen için çalışan bir kamu-özel ortaklığı olan kolaylaştırıcı bir kurum oluşturdu. Kurum, tüm tarafların etkili bir şekilde işbirliği yapmalarını ve ulaştırma ile ilgili çeşitli projelerdeki çalışmalarını koordine etmelerini sağlar. Kurum, siyasi destek almayı, bağlılığı arttırmayı ve kamu ve özel sektör, akademi, vatandaşlar ve çeşitli paydaş gruplarından mevcut en iyi teknik bilgiyi toplamayı başardı.

Yazar: UBC, GroningenBereikbaar.nl adresinden alınmıştır
Resim: Jeroen van Kooten

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Brno, Çek Cumhuriyeti: Eylem uygulaması için SUMP izleme aracı

SUMP izleme aracı hem uzmanlar hem de vatandaşlar için mekansal bir veri tabanı (CBS) uygulamasıdır. Eylem planındaki tüm yatırımlar hakkında bilgiler (bütçe, gerçekleşme yılı vb.) içerir ve bu verilerin ayrıntılı olarak analiz edilmesine olanak tanır. Uzmanlar (çoğunlukla paydaşlar) bu aracı SUMP uygulamasını yönetmek için kullanırlar. Bu araç, tüm paydaşların aynı anda tek bir platformda işbirliği yapmasına olanak tanıdığından, önemli bir zaman tasarrufu ve uygulamanın daha iyi koordinasyonu sağlanır. Vatandaşlar uygulamayı SUMP uygulaması hakkında bir bilgi kaynağı olarak kullanabilirler. Şu anda uygulamanın bir halk katılım aracı olarak kullanılması üzerinde çalışılmaktadır.

Yazar: Lukáš Báča , Brno Belediyesi, Rupprecht Consult tarafından derlenmiştir
Resim: Kateřina Nedvěďová, Brno Belediyesi

FAALİYET 10.2: Mal ve hizmetlerin tedarik edilmesi

Gerekeç

Uygulamanın çok önemli bir kısmı, SUMP'un tedbirleri ve eylemleri için gereken mal ve hizmetlerin tedarik edilmesidir. Tedarik, herhangi bir kamu idaresinde standart bir süreçtir ve genellikle uzman personel tarafından desteklenir, ancak yenilikçi ürünlerin ihale edilmesi veya "yeşil tedarik" için SUMP çekirdek ekibinin konuyla ilgilenmesi gerekir. Avrupa'daki şehirlerin buna harcadığı büyük meblağlar nedeniyle, kentsel hareketliliğe geçişi desteklemek için kendi başına güçlü bir araçtır. Şehirlerin ve bölgelerin satın alma gücü, yenilikçi ve yeşil ürünler, hizmetler ve düşük emisyonlu araçlar veya ortak hareketlilik çözümleri gibi iş modelleri için kritik bir talep yaratabilir. Doğru şekilde uygulanırsa, tedarik hem olumsuz sosyal ve çevresel etkileri en aza indirerek hem de yenilikçi ürün ve hizmetlerin pazara girmesine imkan tanıyarak değer katabilir.

Amaçlar

- Eylemlerin uygulanması için gereken tüm mal ve hizmetlerin etkili ve zamanında tedarik edilmesini sağlayın.

- Satın alma kararlarının olumsuz sosyal ve çevresel etkilerini en aza indirin.
- Yeni sürdürülebilir teknoloji ve hizmetlerin yayılmasını ve tanıtımını kolaylaştırın.

Görevler

- Herhangi bir tedarikin başlangıç noktası olarak şehrin gerçek ihtiyaçlarını değerlendirin ve tanımlayın. Tedarikçilerin, doğru bir şekilde etkili bir tedarik sürecine dönüştürülebilecek işlevleri tanımlamak için teknik birimlerle yakın işbirliği içinde olmaları gerekecektir.
- Sürdürülebilir kamu alımları için, uygulama sürecini karmaşıklatacık ve geciktirebilecek yasa ihlallerini önlemek amacıyla ulusal ve Avrupa düzeyindeki hukuki çerçeve hakkında kapsamlı bilgi sahibi olunmasını sağlayın.
- Her mal veya hizmet için tedarik yöntemini ve takvimini belirleyin ve nasıl yapılması gerektiğini ve ne tür bir sözleşmeye ihtiyaç duyulduğunu tanımlayın.

Ölçek ekonomileri nedeniyle daha düşük fiyatlar alınmasını sağlayabilecek diğer makamlarla ortak alımları göz önünde bulundurun.

- Belirli ürünler yerine ihtiyaç duyduğunuz işlevi tanımlayan performansa dayalı kriterleri kullanarak teknik özellikleri belirleyin. Sürdürülebilirlik unsurlarını, asgari gereklilikler veya tekliflerin daha yüksek puanlar almasına yardımcı olan ihale kriterleri olarak eklemeyi düşünün. Maliyet kriteri olarak yalnızca alış fiyatı yerine yaşam döngüsü maliyetini kullanın. Bu, bir alıcı olarak sizin için gerçek maliyetleri daha iyi açıklar ve aynı zamanda, çoğunlukla sürdürülebilir tercihlerin (örneğin düşük tüketimli ve dolayısıyla düşük emisyonlu araçlar) seçilmesini sağlar.

- Belirli ürünler yerine ihtiyaç duyduğunuz işlevi tanımlayan performansa dayalı kriterleri kullanarak teknik özellikleri belirleyin. Sürdürülebilirlik unsurlarını, asgari gereklilikler veya tekliflerin daha yüksek puanlar almasına yardımcı olan ihale kriterleri olarak eklemeyi düşünün. Maliyet kriteri olarak yalnızca alış fiyatı yerine yaşam döngüsü maliyetini kullanın. Bu, bir alıcı olarak sizin için gerçek maliyetleri daha iyi açıklar ve aynı zamanda, çoğunlukla sürdürülebilir tercihlerin (örneğin düşük tüketimli ve dolayısıyla düşük emisyonlu araçlar) seçilmesini sağlar.

- İhale ilanını yayımlayın ve teklif verenleri seçme ve eleme sürecinden geçin.

- Halk desteğini ve siyasi desteği arttırmak için tedarik sürecinin şeffaflığını sağlayın.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Piyasada bulunmayan oldukça yenilikçi ürünler ve hizmetler için yenilikçi satın alma yöntemlerini kullanmayı düşünün. Uygun yöntemler şunları içerir:

- Bilgi Talebi: Resmi bir tedarik sürecine başlamadan önce olası çözümler hakkında bilgi toplama yöntemidir.

- Ön Ticari Tedarik: Sektörü, henüz kamu kesiminin ihtiyaçları için mevcut olmayan yeni çözümler geliştirmeye zorlar.

- Kamuda Yenilikçi Çözümlerin Alımı: Henüz büyük ölçekte mevcut olmayan yenilikçi çözümlerin kitle pazarına yayılmasını kolaylaştırmak için şehrin bu yenilikçi çözümlerin erken bir uygulayıcısı olarak hareket ettiği durumlarda.

Zamanlama ve koordinasyon

- Tedarik genellikle eylem uygulamasının ilk kısımlarından biridir, ancak farklı eylemlerin zamanlamasına bağlı olarak tüm uygulama aşamasında geçerlidir.

Kontrol listesi

- ✓ Şehrin tedarik ihtiyaçlarının açıkça tanımlanması ve kararlaştırılması.

- ✓ Tedarik sürecine liderlik edecek personel listesinin ve uzmanlık alanlarının belirlenmesi.

- ✓ İhale şartnamelerinin tanımlanması.

- ✓ Tekliflerin verilmesi, başvuruların değerlendirilmesi ve teklif sahiplerinin seçilmesi.

Yeşil Kamu Alımları için kriter şablonları

AB'nin YKA kriterleri, kamu ihale belgelerine yeşil gerekliliklerin dahil edilmesini kolaylaştırmak için oluşturulmaktadır. Kabul edilen AB YKA kriterleriyle, çevresel performans, maliyet hususları, piyasada bulunabilirlik ve doğrulama kolaylığı arasında iyi bir denge sağlamak hedeflenirken, alımı yapan makamlar, ihtiyaçlarına ve iddialılık düzeylerine göre tüm gereklilikleri veya yalnızca belirli bir kısmını ihale dokümanlarına dahil etmeyi seçebilirler.

Kentsel hareketliliğe ilişkin olarak, aşağıdaki alanlar için kriter şablonları mevcuttur. Kara yolu taşımacılığı dokümanında her biri birkaç alt kategoriden oluşur (örneğin otobüs, otomobil, diğer taşıt vb. alımı). Bunlar tüm AB dillerinde mevcuttur.

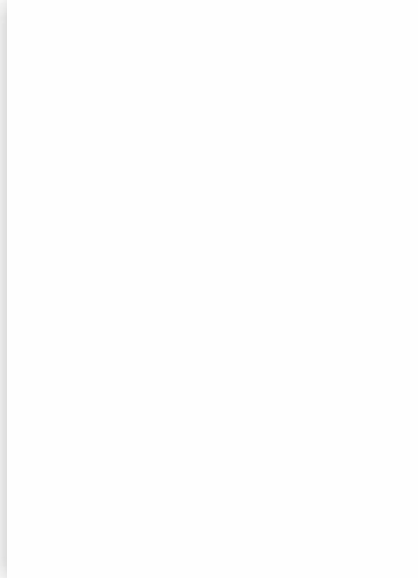
- Kara Yolu Tasarımı, Yapımı ve Bakımı
- Kara yolu ışıklandırması ve trafik sinyalleri
- Karayolu Taşımacılığı

Daha fazla bilgi için: https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

Sürdürülebilir kamu alımı yaklaşımları

Şekil 36: Sürdürülebilir kamu alımı yaklaşımlarına genel bakış (Rudolph, F., Werland, S., 2019. Sürdürülebilir kentsel hareketlilik tedbirlerinin kamu alımı.)

Yaklaşım	Amaç	Örnekler	Açıklamalar
Yatırımların sürdürülebilir hareketlilik biçimlerine doğru yönlendirilmesi	Ulaşım sisteminin sürdürülebilir biçimlere dönüştürülmesi	Yatırımların motorlu bireysel hareketlilik yerine toplu taşıma ve aktif biçimlere yoğunlaştırılması	Bu, ihale makamlarının sınırlı etkisinin olduğu veya hiç olmadığı siyasi bir karar olabilir
Ürünler yerine hizmet alımı (sonuca dayalı, işlevsel tedarik)	Doğrudan maliyetleri düşürülmesi; kıt olan kentsel alandan tasarruf edilmesi	Kamu idaresi için kurum araçları yerine araç paylaşım filosu kullanılması	Özellikleri tanımlamak için işlevsel ve performansla ilgili gerekliliklerin kullanılması
Daha sürdürülebilir ürün ve hizmetler alınması	Ürünlerin verimliliğinin artırılması ve çevre dostu ürünlerin tercih edilmesi	İhale kriterleri olarak araçların CO2, gürültü, PM ve NOx emisyonlarının kullanılması Enerji verimliliğini artırmak için mevcut tramvay veya otobüslerin yenilenmesi Kara yolu ve bisiklet yolu yapımı için geri dönüştürülmüş malzemeler kullanılması	Avrupa mevzuatı en düşük fiyat dışında ek ihale kriterlerinin uygulanmasına izin verir
Ürün ve hizmetlerin kalitesinin artırılması	Toplu taşıma araçlarının cazibesinin artırılması	Toplu taşıma için kalite kriterleri (sessiz araçlar, araç içi yolcu bilgileri, İnternet vb.)	
Yenilikçi ürün ve hizmetler alınması	Yeniliklerin pazara sunulması	E-otobüs alımı Toplu taşıma sisteminin bir parçası olarak bisiklet paylaşım sağlayıcıları ile anlaşma yapılması	Belediyeler toplu taşıma gibi birçok alanda pazar gücüne sahiptir Satın alma risk yönetimi gerektirebilir

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Piedmont Bölgesi, İtalya: 19 şehir içi elektrikli otobüsün Ortak Alımı

Piedmont Bölgesi, bölgesel ulaştırma işletmeleri filosuna elektrikli otobüsleri dahil etmek için ortak bir satın alma yaklaşımı uyguladı. Bunun için beş adım atıldı:

- Toplu taşıma işletmelerinden proje tekliflerinin istenmesi;
- Tedarikçileri belirlemek için pazar araştırması;
- Tedarikçilere teklif çağrısıyla ön yeterlilik aşaması;
- Tedarikçilerin seçilmesi;
- Seçilen tedarikçilerden teklif istenmesi.

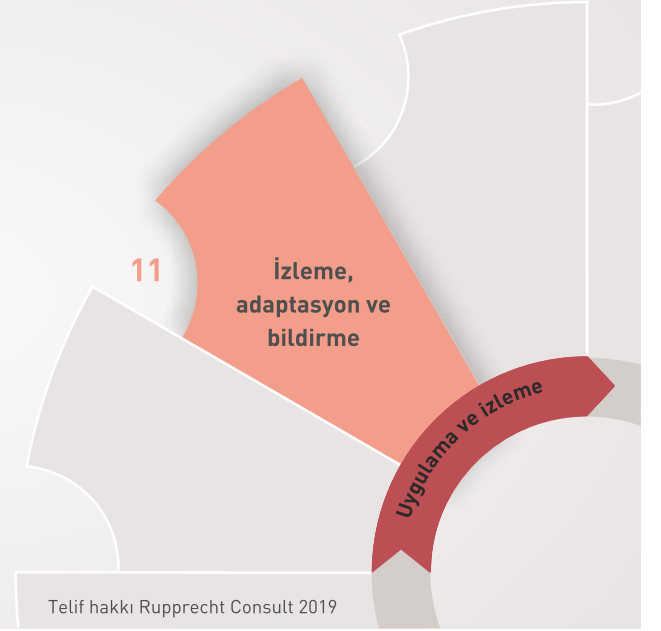
İhale, BYD EUROPE B.V.'ye verilerek ilgili toplu taşıma şirketlerinin her biri ile bağımsız sözleşmeler imzalandı. Otobüs satın alma maliyetinin % 90'ını Bölge, %10'unu ise işletmeler finanse etti. Bölgenin 10 yıl boyunca beklenen tasarrufu yaklaşık 50.000 avro ve yılda 769 ton CO₂'dir.

Yazar: Chiara Ferroni, Fondazione Torino Wireless, ICLEI tarafından derlenmiştir
Resim: Piedmont Bölgesi

11. ADIM: İzleme, adaptasyon ve bildirme

- 11.1 İlerlemenin izlenmesi ve adaptasyon
- 11.2 Vatandaş ve paydaşların bilgilendirilmesi ve katılımının sağlanması

Sürekli izleme, Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasının temel bir özelliği olup, sürecin verimliliğini artırır ve daha kaliteli bir uygulamaya katkıda bulunur. Başarılı bir uygulama aşaması sağlamak için, daha önce bir referans durum değeri belirlemeniz ve değişikliklere doğru şekilde tepki verebilmek için erkenden izlemeye başlamanız gerekir. Uygulamayı daha fazla optimize etmek için izleme sonuçlarının sürece tekrar dahil edilmesi ve vatandaş ve paydaşlarla paylaşılması gerekir. Bu adım sırasında, geniş halk kesimleri genellikle ilk kez eylem uygulamasından doğrudan etkilendirilir ve dolayısıyla buna büyük ilgi gösterir. Buna göre, yerel halkın düzenli olarak katılıma ve bilgilendirilmeye ihtiyacı vardır.

FAALİYET 11.1: İlerlemenin izlenmesi ve adaptasyon

Gerekçe

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı kabul edilmeden önce daha geniş izleme ve değerlendirme düzenlemeleri tanımlanmış ve veri toplama işlemi gerçekleştirilmiştir (bkz. Faaliyet 3.1, 6.1 ve 7.3). Eylemlerin hayata geçirilmesiyle, seçilen izleme araçlarını düzenli olarak uygulamanın ve hedeflere ulaşmak için ne kadar ilerleme kaydedildiğini kontrol etmenin zamanı gelmiştir. Düzenli izleme ve değerlendirme ile sorunlar erkenden tespit edilip uyarlamalar yapılabilir. Hangi tür uyarlamaların uygulanacağı, her bir kentin kendine özgü durumuna ve yerel bağlamına ve SUMP'una bağlıdır. SUMP sürecinde yeni gelişmelerin ve fikirlerin dikkate alınmasını sağlamak için esneklik gerekir. Şehrin belirli bir sorununu ele alabilecek yeni ve daha iyi tedbir ya da eylemler mevcut olabilir ya da yeni bilgiler bir tedbiri geçersiz kılabilir. Tedbir uygulamasını uyarlama gerekçeleri, planlama ile ilgili dahili faktörleri (örneğin

zaman veya bütçe) veya çeşitli dış faktörleri (örneğin, halkın süreci etkileyebilecek bir eylemi, siyasi yasama organını, düzenleme süreçlerini veya planlama faaliyetlerini kabul etmemesi, yeni teknolojiler vb.) içerebilir.

Amaçlar

- Zamanında uygulama için sorunları, darboğazları ve diğer zorlukları belirleyin.
- Hedeflere ulaşmak için kaydedilen ilerlemeyi takip edin.
- Yeni teknolojik, hukuki, fon sağlamayla ilgili veya siyasi gelişmelere uyum sağlayın.
- Uygulama sürecini uyarlayın ve optimize edin.

Görevler

- Eylem yöneticileri ile düzenli kişisel irtibat yoluyla uygulama faaliyetlerini takip edin (bkz. Faaliyet 12.1).
- Göstergelerinizi, Faaliyet 7.3'te tanımlanan veri toplama yöntemleri ve sıklığı ile düzenli olarak ölçün. Bireysel tedbirlerin ve tedbir paketlerinin hedeflere doğru ilerlemesini izlemek için tedbir düzeyindeki göstergeleri kullanın (tedbirlerin türüne bağlı olarak her 1-5 yılda bir). Genel SUMP hedeflerinize yönelik ilerlemeyi izlemek için stratejik göstergeleri kullanın (genellikle her 1-2 yılda bir). Her iki durumda da, tedbirlerinizin etkisini tahmin etmek için diğer katkıda bulunan faktörleri de göz önünde bulundurarak ölçümleri, uygulamanın başlamasından önceki referans durum değerleriyle karşılaştırın.
- Ulusal düzenlemeler, teknolojiler, finansman veya yerel politikalardaki değişiklikler gibi yeni gelişmelerden haberdar olun. Faaliyetleriniz için mevcut eğilimlerin ne anlama geldiğini düzenli olarak düşünün.
- Tedbirlerinizi güncelleme ve uygulama faaliyetlerinde değişiklik yapma konusunda esnek olun. Şunlar nedeniyle uyarılama yapmanız gerekebilir:
 - Uygulama faaliyetlerinde zorluklar. Örneğin, bir tedbir güçlü bir muhalefetle karşılaşır, bu tedbiri, belirli bir süre sonra (örneğin bir yıl) uygun bir şekilde değerlendirilecek olan geçici bir deney haline getirmeyi düşünün ve sonuçlara bağlı olarak devam ettirin veya sonlandırın. Çoğu zaman, insanlar değişime alışınca ve faydaları gördüklerinde muhalefet azalır (Stockholm'deki yol fiyatlandırmasında olduğu gibi).
 - Tedbirlerin veya SUMP'un tamamının önemli hedeflere ulaşma açısından yetersiz kalması. Tedbirler ve tüm SUMP tedbirlerinin varsayıldığı gibi daha az etkili olduğu anlaşılırsa, nedenlerini araştırın ve zaman içinde düzenleme yapın. Örneğin, yeni korunan bisiklet şeritleri hedeflendiği kadar kullanılmazsa, şeritlerde bir sorun olup olmadığını veya bu şeritlere çıkan önemli bağlantıların eksik olup olmadığını öğrenin ve ona göre müdahalede bulunun. Örneğin ekonomik büyümenin daha fazla insana araba sahibi olma imkanı vermesi nedeniyle şehrinizdeki hava kirliliği, çabalarınıza rağmen giderilemiyorsa, daha yüksek park ücretleri veya yol fiyatlandırması ile birlikte modern elektrikli otobüslerin temin edilmesi gibi hava kalitesi tedbirlerini

güçlendirmeyi veya yenilerini eklemeyi düşünün.

• Tedbirlerinizi eski ve geçersiz kılan veya diğer daha etkili tedbirleri mümkün kılan teknolojik, hukuki veya siyasi gelişmeler. Örneğin, yeni tip elektrikli taşıtlar planlanan altyapının yeniden tasarlanmasını gerektirebilir ya da yerel seçimler daha önce çoğunluğun desteğini almamış, kara yolu alanını yeniden tahsis etmeye yönelik tedbirleri mümkün kılabilir.

• Gerekliğinde eylem yöneticileri ile işbirliği içinde uyum sağlayın. İşe yaramayan bir tedbiri durdurmak için cesur olun! Uygulama programı, izleme sonuçlarına göre, uygulama süresi boyunca değiştirilmelidir.

• SUMP tedbirlerinde izleme süreci nedeniyle yapılan değişiklikleri açıkça belirtin ve siyasi düzeyde en önemli değişiklikler için resmi onay alın.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

• Uygulama izlemesine bir "tutarlılık kontrolü" ekleyerek, paydaşların, halkın ve diğer şehirlerden olası akranların, uygulamanın SUMP'un hedeflerine ve hedef değerlerine kıyasla nasıl performans gösterdiğine dair geri bildirimde bulunmasını sağlayın.

• İzleme ve değerlendirmenin şeffaf bir şekilde, tercihen tarafsızlığı sağlamak için bağımsız bir kuruluş tarafından yapılmasını ve önceki adımlarda kullanılan aynı göstergelerin uygulanmasını sağlayın. Bu gerçekçi görünmüyorsa (örneğin, bütçe kısıtlamaları nedeniyle), makamların kendi kendine yapacağı izleme ve değerlendirme geçerli bir alternatiftir.

• Başkalarının deneyimlerinizden bir şeyler öğrenebilmesi için değerlendirme sonuçlarını ve özellikle yeni tedbirlerin sonuçlarını yayımlayın (bkz. Faaliyet 12.2).

Zamanlama ve koordinasyon

- Uygulama aşamasında paralel süreç.

Kontrol listesi

- ✓ Uygulama faaliyetlerinin durumunun sürekli olarak izlenmesi.
- ✓ Tedbir hedeflerine ve stratejik SUMP hedeflerine ulaşmak için kaydedilen ilerlemenin düzenli aralıklarla değerlendirilmesi

- ✓ Tedbirlerin uygulanmasında yapılması gereken düzenlemelerin belirlenmesi.
- ✓ Düzenlemelerin ilgili aktörlerle görüşülmesi ve kararlaştırılması.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ**Lund, İsveç: Hedeflere ulaşma durumunun özetlendiği yıllık izleme raporları**

Lund şehri SUMP'unun eylemlerini yakından takip etmekte ve planlama sürecinde politikacıların belirlediği hedeflere göre değerlendirmektedir. Dolayısıyla yaya sayısı ve bisiklet, motorlu taşıt ve toplu taşıma kullanımı yıllık olarak ölçülmektedir. Vatandaşlar arasında yapılan bir anketle, her 4 yılda bir tutum ve hareketlilik davranışları hakkında bilgi toplanmaktadır. Hedeflere ulaşılmadığında, eylemler yoğunlaştırılır veya bir sonraki yıl için değişiklikler önerilir.

İzleme sürecinin sonuçlarını görselleştirmek ve bildirmek için, Lund'da bir "trafik ışığı" sistemi kullanılmaktadır: Eylemler iyi gidiyorsa ve hedeflere ulaşırsa yeşil, düzenlenmeleri gerekiyorsa sarı veya yeniden planlanmaları / değiştirilmeleri / yenilenmeleri gerekiyorsa kırmızı ışık kullanılır.

Yazar: Anders Söderberg, Lund Belediyesi, UBC tarafından derlenmiştir
Resim: Lund Belediyesi

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ**San Sebastian, İspanya: SUMP için interaktif izleme platformu**

San Sebastian, SUMP tedbirlerinin ilerlemesini takip etmek için bir hareketlilik izleme platformu kullanmaktadır. Bu dijital araç, mevcut veri toplama sistemleri tarafından sağlanan verilere dayanarak çok kesin ve güvenilir tahminler elde etmektedir. Yöneticiler ve karar vericiler genel durum hakkında bir genel değerlendirmeyi kolaylıkla elde ederken, isterlerse uygulama sayesinde daha fazla ayrıntıya girebilmektedir. İlerleme, şehrin ilgili alanda SUMP hedeflerine veya hatta diğer belediye stratejilerine ulaşma yolunda olup olmadığını göstermek için trafik ışığı renkleri kullanılarak basit bir şekilde görselleştirilmektedir.

Yazar: Donostia/San Sebastian Belediyesi, UBC tarafından derlenmiştir
Resim: Donostia/San Sebastian Belediyesi

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Funchal, Portekiz: Kabulü arttırmak için sistematik tedbir izlemesi

Yayalaştırma ile ilgili tedbirlere ilişkin izleme süreci, yürüme koşullarının iyileştirilmesinden fayda sağlayabilecek alanların tespit edilmesi için erişilebilirliğe odaklanan bölgesel bir değerlendirme içeriyordu. Ayrıca, trafik akışlarını belirlemek ve hava kirlenimi emisyonlarını tahmin etmek için trafik sayımları analiz edildi. Tedbirlerin ne kadar kabul gördüğünü ve olası etkilerini daha derinlemesine değerlendirmek için bir anket yapıldı. Düzeltici önlemlerin alınması için uygulanan tedbirlerin değerlendirilmesi ve ölçülmesi gerekiyordu. Strateji, tedbirlerin faydalarının gösterilmesi ve kabulü artırılması açısından başarılı oldu. Dolayısıyla, yayalaştırma tedbirlerinden yararlanabilecek başka yerlerde de kullanılması tavsiye edilir.

Yazar: Jose Augusto Batista Vieira, Câmara Municipal do Funchal, Polis tarafından derlenmiştir
Resim: Funchal Belediyesi, Hareketlilik ve Trafik Birimi

FAALİYET 11.2: Vatandaş ve paydaşların bilgilendirilmesi ve katılımının sağlanması

Gerekçe

Yerel halkla iletişim ve ilişkiler, planlama aşamasında sonlanmamalıdır. SUMP sürecinin tüm aşamalarında önemli bir bileşendir. Uygulama yürütülürken, uygulanan eylemlerin ilerleyişinin halka duyurulması ve kararlaştırılan vizyon ve hedeflere katkılarının dile getirilmesi gerekir. Belirli eylemlerden doğrudan etkilenen vatandaş ve paydaşlara bu süreçte özellikle hitap edilmesi gerekir. Bu şekilde, vatandaşlar stratejik ve ayrıntılı bir düzeyde önceki bakış açılarıyla şehirleri veya mahallelerindeki gerçek değişimler arasındaki bağlantıyı fark edebilirler. Bu, şehir idaresinden halka ve halktan idareye dürüst, sürekli ve saygılı bir iletişim çabasını gerektirir. Gerçek hayatta tedbirlerin fiili performansında uzman olan vatandaşlar, tedbirleri iyileştirmenin ve hassas ayarlamalar yapmanın yolları hakkında yapıcı görüşler paylaşmak için teşvik edilmeli ve bu konuda uygun fırsatlara sahip olmalıdır. Bu görüşlerin içtenlikle dikkate alınması ve cevap verilmesi bir güven duygusu yaratır ve uygulama sürecini ve tedbir uygulamasının nihai sonuçlarını geliştirmek için fırsatlar sunar.

Amaçlar

- Mümkün olan en iyi sonuçları elde etmek için hem profesyonellerin uzmanlığından hem de vatandaşların saha bilgisinden faydalanarak kaynakları etkili bir şekilde kullanın.
- Vatandaşları izleme ve uygulama sürecine mümkün olduğunca dahil ederek tedbirlerin daha fazla sahiplenilmesini sağlayın.
- Günlük seyahat alışkanlıklarında değişikliklerin mümkün olacağı veya gerekli olacağı seçenekleri sunarak ve faydaları anlatarak şehir sakinlerinin, şehirde meydana gelen değişikliklerin sonuçlarının farkında olmalarını sağlayın.

Görevler

- Uygulamaya başlamadan önce planlanan bir tedbirden doğrudan (olumlu veya olumsuz) etkilenen vatandaşlar veya paydaşlarla konuşun ve endişelerine karşılık verin. Olumsuz bir şekilde etkilenmekten korkanların, azınlıkta olsalar bile, bir

tedbirden yararlananlardan daha fazla “gürültü” yaratacağını unutmayın.

- Uygulamaya eşlik eden olumsuz etkileri azaltın (örneğin, yeni bir tramvay yolunun uzun süren inşasından etkilenen işyerlerine destek verin).
- Mümkün olduğunca paydaşları dahil etmenin yaratıcı yollarını arayın (örneğin, çocukların okula giden güvenli yolları ayak izi işaretiyle boyamaları).
- Tedbirlerin uygulanmasında kaydedilen ilerleme hakkında halkı iyi bir şekilde bilgilendirin. Vatandaşlara ve siyasetçilere yönelik olarak değerlendirme sonuçlarını yayımlayın. Seçilmiş göstergeleri (duygusal temel göstergeler - bkz. Faaliyet 6.1) uzman olmayanlar için anlaşılması kolay, kaliteli rakamlar şeklinde sunun. SUMP'un gündemde üst sıralarda kalması için her iki yılda bir yerel meclise uygulama durumu hakkında genel bir güncelleme sunun (örneğin bir durum raporu şeklinde veya bir meclis toplantısında sunum yaparak).
- Tedbir uygulamasının kilometre taşlarını vurgulayın ve başarıyla tamamlanan kısımları halkla kutlayın (örneğin, yayalaştırma sonrası bir sokak festivali).

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Sivil aktörlerle (örneğin bölge sakinleri, işletmeler, sanatçılar, spor kulüpleri, okullar, yaşlılar, ticaret okulları, dini gruplar, müzeler vb.) tedbirleri

“birlikte uygulama” seçeneklerini değerlendirin. Bağlama bağlı olarak bakım görevlerini üstlenebilir, hafif iş gücü sağlayabilir, kendi iletişim kanallarına erişim sağlayabilir, eğitim ve danışmanlık faaliyetlerine katılabilir, sorunları bildirebilir, etkinliklere ev sahipliği yapabilir, veri, teknik bilgi ve fikirler sağlayabilir ve hatta maddi katkılarda bulunabilirler (kitle kaynak kullanımı/kitle yatırımı). Daha fazla ilham almak ve çeşitli somut örnekler (örneğin, vatandaşlarca yapılan bisiklet yolları, sakinlerle yapılan mekan oluşturma girişimleri, vatandaş otobüsleri, toplu temizlik günleri vb.) görmek için SUNRISE Ortak Uygulama Kılavuzuna bakabilirsiniz.

Zamanlama ve koordinasyon

- Tüm SUMP süreci boyunca ve uygulama ve izleme aşamasında farklı biçimlerde vatandaş ve paydaş katılımı gerekir.

Kontrol listesi

- ✓ Tedbirlerin uygulanmasından doğrudan etkilenen vatandaş ve paydaşların uygulama sürecine dahil edilmesi.
- ✓ Uygulama sırasında olumsuz etkilerin azaltılmasına yönelik çözümlerin belirlenmesi ve uygulanması.
- ✓ Halkın tedbir uygulamasının ilerleyişi hakkında bilgilendirilmesi.

Tedbir uygulamasının başarısı, etkilenen paydaş ve vatandaşlarla iyi bir iletişim kurulmasıyla yakından ilişkilidir. Şarj altyapısı veya Sıfır Emisyon Bölgeleri gibi elektrifikasyon tedbirlerine ilişkin olarak, şehrin sakinlerinin değişikliklerin bir parçası olmaları için teşvik edilmeleri ve katılımlarının sağlanması gerekir. İnsanları özel araçlarını başka seçeneklerle değiştirmeye ikna etmek basit değildir, çünkü bu, hareketlilik planlama makamı tarafından doğrudan kontrol edilemez, ancak çeşitli iletişim tedbirleri ve teşvikleri ile sağlanmalıdır. İletişim kampanyanızda, farklı grupları hedeflemek için tanınır bir marka ve farklı kanallar kullanmanız önerilir. Mesajlarda, topluma yönelik faydalardan ziyade, doğrudan kullanıcılara yönelik faydalara (örneğin yaşam döngüsü maliyetleri, şarj altyapısına erişim vb.) odaklanılmalıdır. Elektrikli araç sürücülerine verilen finansal sübvansiyonlar ve pratik avantajlar (örneğin, Sıfır Emisyon Bölgelerine erişim, ücretsiz park, ücretsiz şarj vb.) gibi mevcut tüm avantaj ve teşviklerin daha geniş kitlelerce bilinmesini sağlamalısınız.

Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı çerçevesinde ulaşımda nasıl başarılı bir şekilde elektrikli araçlara geçileceğine dair daha fazla rehberlik, **Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasında Elektrifikasyon adlı Konu Rehberinde** bulunabilir.

Daha fazla bilgi için

SUNRISE projesi, 2019. Ortak Uygulama Kılavuzu, www.rupprecht-consult.eu/uploads/tx_rupprecht/SUN_D3.1_%20Co-implementation-Guidelines.pdf

CH4ALLENGE projesi, 2016. Katılım kılavuzu - Vatandaşların ve paydaşların Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlarının hazırlanmasına aktif olarak dahil edilmesi, www.eltis.org/resources/tools/sump-participation-kit

CiViTAS DYN@MO, 2016. Sürdürülebilir Kentsel Hareket Planlaması Sürecine Katılım 2.0 - CIVITAS DYN@MO Projesinden deneyimler, https://civitas.eu/sites/default/files/participation_2.0_in_the_sump_process_dynamo_web.pdf

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Ljubljana, Slovenya: Sokağın geçici olarak kapatılmasıyla kentsel alanın kalıcı olarak yeniden tasarlanması

Ljubljana şehri, tüm motorlu taşıtlar için merkezi bir konumda yer alan Slovenska Caddesi'nin geçici olarak dört aylığına kapatılması uygulamasına başlamak için 2013'teki Avrupa Hareketlilik Haftasından faydalandı. Bu, kentsel alanı, yalnızca toplu taşımayla, bisikletle ve yürüyerek erişilebilen yeni bir yaya sokağına dönüştürmeye doğru atılmış bir adımdı. Uygulama, yeni kentsel donanımlar ve yeşil alanlar içeriyordu. Dört ay sonra, 2014 Ocak ayının sonunda, CO2 seviyesi %70 oranında düşerek yaşam kalitesini, hava kalitesini ve gürültü seviyesini iyileştirdi. Olumlu sonuçlara ve halktan alınan geri bildirimlere dayanarak, Ljubljana Eylül 2015'te sokağı kalıcı olarak trafiğe kapalı hale getirdi.

Yazar: Matic Sopotnik, Ljubljana Belediyesi, EURO CITIES tarafından derlenmiştir
Resim: Ljubljana Belediyesi

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Bologna, İtalya: Vatandaşları sürece dahil etmek için yeni ve interaktif katılım formatları

Çok düzeyli bir yaklaşıma dayanarak, vatandaşların katılımı, Bologna için bir SUMP'un hazırlanmasının temel unsuruydu. Bir "Sürdürülebilir Hareketlilik Forumu" çerçevesinde çeşitli paydaşlar, hedefler, stratejiler, politikalar ve eylemler üzerinde çalışmaya davet edildi. Genel olarak, 55 farklı belediye ve vatandaşları halka açık SUMP sunum toplantılarına katıldı. Bologna'nın altı mahallesi atölye çalışmaları ve özel bilgi noktalarına katıldı. SUMP'un hazırlanmasıyla birlikte, "PUMS Bologna Metropolitana Projesinde", tüm aktörlerin ve vatandaşların katılımcı, bilgilendirici ve iletişimsel faaliyetlere (birlikte uygulama) katılması amaçlanmıştır.

Yazar: Catia Chiusaroli, Bologna Büyükşehir Belediyesi, Polis tarafından derlenmiştir
Resim: Bologna Büyükşehir Belediyesi

12. ADIM: Değerlendirme ve dersler çıkarma

- 12.1 Başarı ve başarısızlıkların analiz edilmesi
- 12.2 Sonuçların ve çıkarılan derslerin paylaşılması
- 11.3 Yeni sorunların ve çözümlerinin değerlendirilmesi

Telif hakkı Rupprecht Consult 2019

SUMP süreci bir döngüdür çünkü sürekli bir gelişim gösterir. Sürecin sonu aynı zamanda başlangıçtır. Dünya ve şehriniz değişmeye ve gelişmeye devam ediyor. Döngüyü tamamlasanız bile, nelerin iyi gidip nelerin iyi gitmediğine bakmak, vatandaşlarla deneyimleri paylaşmak ve karşılaşılabilecek yeni sorunları ve zorlukları ve bunların olası yeni çözümlerini düşünmek önemlidir. Bu adımda, nelerin iyi gidip nelerin iyi gitmediğini öğrenebilir ve çıkarılan dersleri Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasına dahil edebilirsiniz.

FAALİYET 12.1: Başarı ve başarısızlıkların analiz edilmesi

Gerekçe

Her şey tam olarak planlandığı gibi gerçekleşmez; bazen daha kötü, bazen daha iyi olur. Nelerin iyi gidip nelerin iyi gitmediğini görmek için dikkatlice bakmak önemlidir, çünkü her deneyimden öğrenilecek bir şey vardır. Bu değerlendirme, hem çabalarınızın kentsel hareketlilik üzerindeki ve ötesindeki etkilerini (vizyon, hedef ve hedef değerlerin gerçekleştirilme düzeyi) hem de planlama sürecinin kendisinin etkinliğini içerir. Birinin iyi gidip diğerinin kötü gitmesi mümkündür.

Bu başarı ve başarısızlıkları tespit etmek ve anlamak için ilgili ve etkilenen vatandaşları dahil etmeniz ve süreç ve sonuçları hakkında ne söylediklerini aktif olarak dinlemeniz gerekir. Bu hususlar, becerilerinizi ve bilgilerinizi öğrenmek ve geliştirmek için çok önemlidir ve bu da bir sonraki planlama döngüsü için sağlam bir temel sağlamanıza yardımcı olur.

Amaçlar

- Nelerin başarıya ve başarısızlığa yol açtığını anlamak için planlama sürecini, SUMP'u ve uygulamasını değerlendirin.
- Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması süreci ve tedbirlerin genel etkileri hakkındaki anlayışınızı vatandaşların ve paydaşların yardımı ile arttırın.
- Bir sonraki SUMP'un hazırlanması için dersler çıkarın.

Görevler

- Tüm aşamaların ve adımların güçlü ve zayıf yanlarını ve bunların nihai sonuçlarını analiz ederek SUMP'un başarılarını ve başarısızlıklarını değerlendirin.

· Geriye dönüp tüm döngüye bakarak süreci analiz edin. Bu, örneğin, katılımcı gözlem, odak grupları veya görüşmeleri içerebilir. Bunları, daha sonraki aşamalarda ve gelecek planlarda katılım faaliyetlerini arttırmak için paydaş ve vatandaş katılımının etkililiğini eleştirel bir gözle değerlendirmek için kullanın.

· Sürecin başarılarını ve iyileştirilebilir adımlarını kendi bakış açılarıyla belirlemeleri için kilit paydaşları ve vatandaşları aktif olarak dahil edin. Yıllarda süren Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasından sonra, sürecin dışında duran insanlar oldukça farklı bir görüş sunabilir ve sizin görmediğiniz önemli hususları gözlemlemiş olabilirler.

· Etki değerlendirmesi için, uygulanan önlemlerin daha geniş etkilerini, yeterli sayıda sonuç alındıktan sonra değerlendirmeye başlayabilirsiniz. Nelerin iyi gidip nelerin kötü gittiğini analiz edin. Gerçekleştirilememiş ancak hala gündemde olan hedefleri ve stratejik hedefleri listeleyin.

• “Çıkarılan dersleri” çekirdek ekibe ve kilit paydaşlara (örneğin “yönlendirme grubu”) bildirin.

• Başarı hikayelerini güçlendirin ve bir sonraki planlamada hatalardan ders alınmasını sağlayın.

Zamanlama ve koordinasyon

- Uygulama aşamasında planlama ve vatandaş katılım sürecinin etkinliğini gözden geçirin.
- Yeterli sayıda tedbir uygulandıktan sonra, genel etkiyi gözden geçirin (yani, vizyona daha çok yaklaştınız mı?).

Kontrol listesi

- ✓ Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planı sürecinin başarıları ve başarısızlıklarının değerlendirilmesi.
- ✓ Tedbir uygulamasının değerlendirilmesinin sonuçlanması.
- ✓ Kilit paydaşlar ve vatandaşların dahil edilmesi ve farklı bakış açılarının kazanılması.
- ✓ Çıkarılan derslerin paylaşılması ve bildirilmesi.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Nantes Métropole, Fransa: Plan oluşturmaya başlamadan önce bir önceki SUMP'un kapsamlı olarak değerlendirilmesi

Métropole de Nantes, yeni SUMP'u geliştirmek için önceki planın (2010-2015) ana başarılarını ve başarısızlıklarını değerlendirmiştir. Bu değerlendirme için, büyükşehir bölgesi, hareketlilik davranışının nasıl değiştiğini ve nüfusun 2010'dan beri uygulanan farklı hareketlilik tedbirlerini nasıl deneyimlediğini ve gözlemlediğini anlamak için nitel ve nicel anketler (sırasıyla 20.000 ve 1.000 kişiyle) yapmıştır. Ayrıca, bir uzman grubu nitel bir analiz gerçekleştirmiş ve bir sonraki SUMP'un hazırlanması için sonuçlar çıkarıp önerilerde bulunmuştur. Bu süreçte, halkla istişare edilmesi ve uzmanların ve paydaşların katılımı yeni SUMP'un iyi bir şekilde hazırlanması için çok önemlidir.

Yazar: Lamia Rouleau-Tiraoui, Métropole de Nantes, Polis tarafından derlenmiştir
Resim: Christine Blanchard

FAALİYET 12.2: Sonuçların ve çıkarılan derslerin paylaşılması

Gerekçe

Bütün şehirler güçlü ve zayıf yanlara sahiptir ve SUMP sürecinin farklı alanlarında ve yönlerinde diğer şehirlerden bir şeyler öğrenebilir ve diğer şehirlere bir şeyler öğretebilirler. Bilginizi ve deneyimlerinizi paylaşmak, her şeyden önce Avrupa'daki şehirlerin birlikte ilerlemelerine ve gelişmelerine yardımcı olur. İkincisi, size deneyimleriniz üzerine düşünme ve diğerlerinden bir şeyler öğrenme fırsatı verir. Paylaşmayı seçtiğiniz şey de önemlidir. İnsanlar başarılarını paylaşmaktan genellikle mutlu olurlar, ancak çoğu, başarısızlıkları hakkında aleni olarak konuşmamayı tercih eder. Bu anlaşılabilir olmakla birlikte, en iyi derslerden bazıları planlandığı gibi gitmeyen (olumlu ya da olumsuz şekilde) şeylerden çıkarılabilir.

Amaçlar

- Öğrendiğiniz dersleri ülkenizdeki, bölgenizdeki veya dil alanınızdaki (ve mümkünse ötesinde) diğer şehirlerle paylaşma fırsatlarını bulun.
- Ülkenizdeki, bölgenizdeki veya dil alanınızdaki (ve mümkünse ötesindeki) diğer şehirlerin deneyimlerinden bir şeyler öğrenme fırsatları bulun. Bu, SUMP içeriği, süreci veya tedbirleri hakkında olabilir.
- Daha az olumlu deneyimleri ve aynı zamanda bunlardan öğrendiklerinizi ve bir dahaki sefere nasıl farklı şeyler yapacağınızı açıkça paylaşmaya istekli olun.

Görevler

- Çıkarılan dersler' üzerine düşünün ve bu dersleri belgelendirin.
- Diğer şehirlerin deneyimlerinizden bir şeyler öğrenebilmesi için başarı ve başarısızlıklara ilişkin analizinizin sonuçlarını paylaşın.
- Ülkenizde ya da bölgenizde halihazırda bağlantılarınız olan diğer şehirlere ulaşın ve onları paylaşmaya davet edin. Bu, paylaşmaya ve birlikte düşünmeye davet edilen bir ya da iki şehirden aktörlerle basit yarım günlük bir çalıştay şeklinde olabilir.

Resmin telif hakkı Gehl'e aittir

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Eltis için şehrinizin SUMP deneyiminin bir yönü hakkında bir vaka çalışması yazın: www.eltis.org/%20discover/case-studies
- Sürdürülebilir hareketlilik üzerinde çalışan diğer şehirlerle paylaşım ve alışverişte bulunmak için CiViTAS portalına kaydolun: <https://civitas.eu>

Zamanlama ve koordinasyon

- Başarı ve başarısızlıklarınız üzerine düşünmek ve anlayış kazanmak için zaman ayırdıktan sonra 'çıkarılan dersleri' paylaşmaya başlayın.

Kontrol listesi

- ✓ Çıkarılan derslerin belgelendirilmesi ve diğerlerine sunulması.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Ginosa, Rivas-Vaciamadrid, Kilkis: Şehirlere yönelik bir Avrupa öğrenme programında bilgi paylaşımı

CIVITAS SUMP's-Up SUMP Öğrenme Programı 3, küçük ve orta ölçekli şehirlerin çeşitli etkinlikler aracılığıyla bilgi ve deneyimlerini paylaşmalarına olanak tanıdı. Paylaşımlar sonucunda Rivas-Vaciamadrid, tedbirleri seçme, önceliklendirme ve açıklama adımlarını öğrendi ve toplu taşıma sistemini yeniden düzenlemek için bu adımları izledi. Kilkis'teki SUMP çalışma grubu, etkili bir uygulama metodolojisi geliştirmek için paydaş katılımı, tedbir seçimi, izleme ve değerlendirme hakkındaki görüşlerinden bahsetti. Ginosa, programdan öğrenilen şeylerin şehrin uzun vadeli stratejilerine dahil edecek ve böylece daha sürdürülebilir bir Ginosa'nın teşvik edilmesine yardımcı olacak bir SUMP çalışma grubu kurmayı planlamaktadır.

Yazar: Jorge Romea Rodriguez, Rivas Vaciamadrid, Loredana D. Modugno, Ginosa Belediyesi, Eleftheria Spanou, Kilkis Belediyesi, ICLEI tarafından derlenmiştir
Resim: Ana Dragutescu

FAALİYET 12.3: Yeni sorunların ve çözümlerinin değerlendirilmesi

Gerekçe

Bir sonraki Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planınız ile ilgili çalışmalara başlamadan önce, şehrinizdeki kentsel ulaşım ve hareketliliğe ilişkin yeni zorlukları ve çözümlerini dikkate almalısınız. Uygulama sırasında süreci uyarladınız ve gözden geçirdiniz. Şimdi planlama sürecini ve geleceğe yönelik tedbir seçimini optimize etmek için geriye çekilip koşulların ve beklentilerin nasıl değiştiğine dair daha stratejik bir bakış elde etme şansına sahipsiniz.

Nerede durduğunuzu belirledikten sonra (Faaliyet 12.1), şimdi nereye gitmek istediğinize ve hangi çıkarılan dersleri, çözümleri ve bilgileri bir sonraki döngüye aktarmak istediğiniz karar vermelisiniz. Deneyimler, her bir planlama döngüsünün, uzmanlığın geliştirilmesine ve bir sonraki planlama sürecinin etkinliğinin artırılmasına yardımcı olduğunu göstermektedir. Zorluklara dair yapılan ilk analiz, yeni planlama sürecinin tasarımını etkileyebilir ve mevcut ile yeni SUMP arasındaki döngüyü kapatabilir.

Amaçlar

- Bir sonraki planlama turuna hazırlanın.
- Gelecekteki yeni zorlukları göz önünde bulundurarak mevcut planlama döngüsündeki deneyimler hakkında düşünün.

Görevler

- Gelecek için planlama döngüsü ve SUMP uygulaması üzerinde etkisi olabilecek yeni zorlukları (toplum, teknoloji, ulaşım sistemi) göz önünde bulundurun. Özellikle teknoloji ve veri kullanımına ilişkin yeni gelişmeler, yakın gelecekte büyük değişikliklere yol açabilir (örneğin, Hizmet Olarak Hareketlilik, otomatik sürüş, büyük veri, ortak hareketlilik).
- Diğer alanlardaki politikaların hareketlilik politikası ile nasıl sinerjiler yaratabileceğini belirleyin (arazi kullanımı, enerji, çevre, ekonomik kalkınma, sosyal kapsayıcılık, sağlık ve güvenlik).

- Bir sonraki Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planını oluşturmak için hazırlanın.
- Döngünün 1 ve 2. Adımlarındaki hangi faaliyetlerin tekrar edilmesi gerektiğini düşünün.

Temel gerekliliklerin ötesindeki faaliyetler

- Uygulama aşamasında meydana gelen yeni zorlukları belirleyin (örneğin kilit paydaşlarla tartışarak, veri analiziyle, Faaliyet 12.1'de tespit ettiğiniz başarı ve başarısızlıklarla).

Zamanlama ve koordinasyon

- Yeni bir SUMP hazırlamaya başlamadan önce (yine de mevcut planın uygulandığı dönemde)
- Tüm Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planını her 5-10 yılda bir gözden geçirip güncellemeyi düşünün. 10 yıl sonra tüm belge güncelliğini kaybetmiş olabilir, ancak en uygun tedbirlerin uygulanma olasılığını arttırmak için tedbirler izlenip daha sıklıkla güncellenmelidir.

Kontrol listesi

- ✓ Kentsel ulaşım ve hareketliliğin önündeki yeni zorlukların belirlenmesi.
- ✓ Mevcut planlama döngüsünden çıkarılan derslerin bir sonraki entegre planlama süreçlerinde kullanıma hazır olması.
- ✓ SUMP güncellemesinin tamamlanması.

Daha fazla bilgi için

Yeni teknolojilerin değerlendirilmesine, yenilikçi tedbirlerin teşvik edilmesine ve bir yenilik stratejisinin oluşturulmasına dair tavsiyeler içeren, gelişmiş şehirlere yönelik SUMP-UP Tedbir kılavuzu: <http://sumps-up.eu/publications-and-reports/>

Resmin telif hakkı Gehl'e aittir

Geleceğin başlıca zorlukları denince çoğu insanın aklına Otomasyon gelir. Üreticiler, araçlarına gittikçe daha fazla bağlı ve otomatik işlevsellikler eklemeye başlamıştır. Ancak, bağlı ve otomatik araçların (BOA'lar) yaygınlaşmasında hızlı bir ilerleme olsa da, BOA'lara geçişte yaşanan başarı, büyük oranda, SUMP süreçlerinin bir parçası olarak bu yeni teknolojinin mevcut kentsel hareketlilik sistemine iyi bir şekilde entegrasyonu ile belirlenecektir. SUMP'de bağlı ve otomatik sürüşün göz önünde bulundurulmasına yönelik açık bir ihtiyaç vardır, ancak bunun amacı, BOA'ları çevreleyen yıkıcı teknolojilerin ve etkilerinin eleştirmeden onaylanması olarak değil, yerel makamların beklenen teknolojik değişiklikleri eleştirel olarak gözden geçirmesi ve beklentilerine göre geleceği şekillendirmesi için yetkilendirilmesi olarak anlaşılmalıdır. Şehirlerin 'teknoloji tarafından yönlendirilen' değil 'teknolojiyle beslenen' şehirler olmasını sağlayarak açık ve popüler bir şehir vizyonu proaktif bir rol oynaması hayati öneme sahiptir.

BOA'lara dair gelecekteki zorlukların nasıl ele alınacağına dair ek rehberlik, **Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasında Kara Yolu Araçları Otomasyonu** adlı Uygulamacı Brifinginde bulunabilir.

Otomasyonun yanı sıra, Bir Hizmet Olarak Hareketlilik (BHOH), önemli bir gelecek trendi olarak kabul edilmektedir. BHOH, kentsel ulaşımında çok biçimli bir sisteme katkıda bulunmak için çeşitli yeni hareketlilik seçeneklerini (paylaşım sistemleri, mikro hareketlilik, otomasyon) bir araya getirebilir.

Bir Hizmet Olarak Hareketlilik (BHOH) ve Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlaması adlı Uygulamacı Brifinginde, BHOH'nin ne olduğunu anlamak, bir kentin ne kadar hazır olduğunu değerlendirmek ve Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planlamasında BHOH için olası operasyonel ve yönetim modellerini araştırmak için gerekli unsurlar sunulmaktadır.

İYİ UYGULAMA ÖRNEĞİ

Manchester Büyükşehir Bölgesi, Birleşik Krallık: Sürekli güncellenen çevrimiçi kanıt temeli

Manchester Büyükşehir Bölgesi taşımacılık stratejisi 2040 ve yeni Manchester Büyükşehir Bölgesi Teslimat Planı (2020-2025), altı toplumsal eğilim Manchester Büyükşehir Bölgesinde ulaşım talebini yönlendiren konular etrafında yapılandırılmış kapsamlı bir kanıt temeliyle desteklenmektedir.

Kanıt temeli, gelecekteki zorlukları ve eğilimleri tespit etmek ve aynı zamanda SUMP'da ifade edilen niyetlerin ve isteklerin yerel ve zamana ilişkin eğilim ve verilere dayandırılmasını sağlamak için sürekli olarak güncellenmektedir. Verilerin/bilgilerin düzenli ve sistematik olarak güncellenmesini ve böylece toplanan kanıtların kalıcı olarak anlamlılığını sağlamak için bir kentin yeterli kaynaklara sahip olması önemlidir.

Yazar: Ben Brisbane, Manchester Büyükşehir Bölgesi Trafik İdaresi, EURO CITIES tarafından derlenmiştir
Resim: Manchester Büyükşehir Bölgesi

Kilometre taşı: Tedbir uygulamalarının değerlendirilmesi

Tebrikler! Döngünün son kilometre taşına başarıyla ulaştınız.

Döngünün bu noktası, tedbir uygulamasının ve değerlendirmesinin ve tüm döngünün sonuna ve aynı zamanda yeni bir SUMP sürecinin başlangıcına işaret eder. Bu kilometre taşı, geriye dönüp planladığınız ve uyguladığınız tedbirlere, kazandığınız bilgi ve becerilere ve karşılaştığınız zorluklara baktığınız bir düşünme ve değerlendirme noktasıdır. Buna dayanarak, geleceğe bakmaya cesaret edersiniz. Bir sonraki planlama döngüsünden ne bekleyebilirsiniz ve gelecekte ne gibi iyileştirmeler ve fikirlerle meşgul olmak istersiniz? Değerlendirme sonuçlarınızı paylaşın ve halihazırda kararlaştırılmışsa, sürece devam etmek ve bir sonraki Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Planını hazırlamak için kararınızı bildirin. Bu, vatandaşların, paydaşların ve (yerel) medyanın davet edildiği halka açık bir etkinlik şeklinde gerçekleştirilebilir.

Tamamlanan döngü ve başarıları, yerel halkla kutlanmayı hak eder. Burada yaratıcı olabilir ve planlama sürecinin deneyimlerini etkileşimli ve çeşitli biçimlerde sunabilirsiniz (örneğin, yürüyerek şehir turu, önce ve sonra gösterimi, bir "film sonrası" vb.). İnsanlara birlikte başardıklarınızı, neyle gurur duyabileceğinizi ve bir SUMP yaklaşımını sürdürürken geleceğin neler getirebileceğini gösterin.

Resmin telif hakkı Gehr'te aittir

www.eltis.org